

1990. évi XCIII. törvény

az illetékekről

Az Országgyűlés az állami és társadalmi feladatokhoz való arányos hozzájárulás, valamint az önkormányzatok saját bevételi forrásának gyarapítása érdekében az illetékek alapvető szabályairól, továbbá az igazgatási és bírósági szolgáltatások díjának megállapításáról a következő törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

I. Fejezet

AZ ILLETÉKFIZETÉSI KÖTELEZETTSÉG

Illeték- és díjfizetési kötelezettség

1. § Öröklés, ajándékozás és visszterhes vagyonátruházás esetén vagyonszerzési illetéket, a közigazgatási hatósági és bírósági eljárásért eljárási illetéket vagy az e törvényben meghatározott módon, de külön jogszabályban megállapított igazgatási, bírósági szolgáltatási díjat, a cégbíróságok törvényességi felügyeleti tevékenységéért felügyeleti illetéket kell fizetni. Jogszabály előírhatja, hogy igazgatási szolgáltatási pótdíjat kell az e törvényben megállapított illetéken felül fizetni, ha az illetékfizetéshez kötött hatósági eljárást a hatóság az ügyfél kérelmére - közigazgatási szolgáltatásként, a hatóság hivatali munkaidején túli időtartamban meghatározott munkarendben eljárva vagy a hatóság székhelyén kívül szervezett szolgáltató helyen a hatósági eljáráshoz szükséges eszközök biztosítása mellett - azonnal lefolytatja.

KGD2003. 80. *Az illetékelőleg, az illeték kiszabása nem függ attól, hogy a szerződés alapján a tulajdonos-változást az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezzék (1990. évi XCIII. törvény 1. §, 3. §, 18. §).*

KGD1992. 163. *Az illetékfizetési kötelezettség nem a használat módjához, hanem a tulajdonjoghoz kapcsolódik (1990. évi XCIII. törvény 1. §).*

BH1995. 351. *Az illeték visszatérítése iránti kérelem elbírálása közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozó kérdés, ilyen igényt polgári bíróság előtt nem lehet érvényesíteni. [1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 1. §, 79-80. §, Pp. 130. § (1) bek. b) pont, 157. § a) pont].*

EBH2001. 590. *A szerződés valódi tartalmát vizsgálni lehet az ingatlan vagyonátruházási illetékének megállapításakor [1990. évi XCIII. tv. 1. § (7) bek., 6. § (1) bek. d) pont].*

A törvény területi és személyi hatálya

2. § (1) Az öröklési illetékre vonatkozó rendelkezéseket a belföldön levő hagyatéokra minden esetben alkalmazni kell. Magyar állampolgár, illetve Magyarországon élő nem magyar állampolgár vagy belföldi székhelyű jogi személy által örökölt, külföldön levő ingóhagyatéokra, valamint a külföldi hagyatékbba tartozó vagyoni értékű jogra abban az esetben kell alkalmazni, ha a hagyatéék helye szerinti államban öröklési illetéket vagy ennek megfelelő adót nem kell fizetni. A külföldön történt illeték- vagy adófizetés tényének bizonyítása az örökös terheli. Külföldön levő ingatlanhagyatéokra az öröklési illetékre vonatkozó rendelkezések nem terjednek ki.

(2) Az ajándékozási és visszterhes vagyonátruházási illetékre vonatkozó rendelkezéseket a belföldi ingatlan, a belföldön nyilvántartásba vett gépjármű és pótkocsi, illetve az e vagyontárgyakhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok, továbbá a belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaság vagyoni betétje tekintetében kell alkalmazni, kivéve, ha nemzetközi szerződés másként rendelkezik.

(3) Ingónak vagy ingóhoz kapcsolódó vagyoni értékű jognak jogügyleten alapuló szerzése esetében - a belföldön már nyilvántartásba vett gépjármű és pótkocsi, illetve az ezekhez kapcsolódó vagyoni értékű jogok, továbbá a belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaság vagyoni betétje kivételével - e törvényt akkor kell alkalmazni, ha az ingó átadása, illetve a vagyoni értékű jog megszerzése belföldön történt.

(4) Követelés elengedése, engedményezés, tartozásátvállalás útján vagy más hasonló módon történő vagyonszerzés esetében e törvényt akkor kell alkalmazni, ha a vagyonszerző a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti belföldi illetőségű magánszemély, illetve belföldön bejegyzett szervezet.

(5) E törvénynek az eljárási illetékekre vonatkozó rendelkezéseit természetes és jogi személyekre egyaránt alkalmazni kell, kivéve, ha nemzetközi szerződés másként rendelkezik.

Az illetékkötelezettség keletkezése

3. § (1) Az öröklési illetékkötelezettség az örökhagyó halála napján keletkezik.

(2) Az ajándékozási illetékkötelezettség

a) ingatlan ajándékozása esetén az ajándékozási szerződés megkötése napján,

b) ingó, vagyoni értékű jog ajándékozása esetén a szerződésről kiállított okirat aláírása napján; ha a szerződésről csak külföldön állítottak ki okiratot, azon a napon, amelyen az illetékkötelezettséget megalapító esemény [2. § (3) bekezdés] bekövetkezett,

c) ha az ingó, a vagyoni értékű jog ajándékozásáról nem állítottak ki okiratot, a vagyonszerzéskor keletkezik.

(3) A visszerhes vagyonátruházási illetékkötelezettség

2009/27. Adózási kérdés *egyéni cégment bejegyzett egyéni vállalkozó vagyonának vállalkozásból történő kivonása*

a) a szerződés megkötése napján,

b) árverési vétel esetében az árverés napján,

c) ingatlanok, ingóknak, vagyoni értékű jogoknak bírósági, hatósági határozattal történő megszerzése esetén a határozat jogerőre emelkedése napján,

d) az a)-c) pontban nem említett esetekben a vagyonszerzéskor keletkezik.

(4) Az eljárási illetékkötelezettség az eljárás megindítása iránti kérelem előterjesztésekor keletkezik.

(5) A hatósági jóváhagyástól (engedélytől, hozzájárulástól, tudomásulvételtől) függő vagyonszerzési jogüggyel kapcsolatban az illetékkötelezettség a jóváhagyás - több hatósági jóváhagyás esetén az utolsó jóváhagyás - napján keletkezik. Ez irányadó akkor is, ha a szerződés érvényességéhez harmadik személy beleegyezése szükséges.

(6) A felfüggesztő vagy bontó feltételtől, illetőleg a kezdő határidő bekövetkezésétől függő szerződés esetén a vagyonszerzési illetékkötelezettség a szerződés hatályának beálltakor keletkezik.

(7) A (3) bekezdés a) pontjában foglalt rendelkezés irányadó az ingatlanok, illetve gépjárművek (pótkocsik) pénzügyi lízingjére vonatkozó, a futamidő végén tulajdonjog átszállást eredményező szerződések esetén is.

KGD2010. 135. *Adásvételi szerződés köthető jövőben létrejövő dologra is, ebben az esetben az illeték alapja a beruházás végső, teljes értéke (1990. évi XCIII. tv. 3. §, 23/A. §, 102. §)*

KGD2010. 5. *Az illetékkiszabásra történő bejelentési kötelezettség elválik a visszerhes vagyonátruházási illetékkötelezettség keletkezésétől, a továbbértékesítésre vonatkozó nyilatkozatot a bejegyzési kérelemmel egyidejűleg kell teljesíteni (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 91. §, 23/A. §)*

KGD2009. 139. *A visszerhes vagyonátruházási illetékkötelezettség - felfüggesztő feltétel hiányában - a szerződés megkötése napján keletkezik (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 1959. évi 4. törvényerejű rendelet 228. §).*

KGD2009. 55. *Vagyonszerzés illetékkiszabás céljából való késedelmes bejelentése megalapozza a mulasztási bírság kiszabását, az elővásárlási jog gyakorlása nem minősül harmadik személy jóváhagyásának (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 91. §)*

KGD2009. 5. *Lakóház építésére nem alkalmas telektulajdon vásárlása esetén a feltételes illetékmentesség nem állapítható meg, ha az ingatlan csak utóbb válik alkalmassá lakóház építésére (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 26. §, 102. §; 1959. évi IV. törvény 207. §, 228. §).*

KGD2009. 2. *Átalakulás alatt álló gazdasági társaság által kötött adásvételi szerződés alapján vállalt továbbértékesítési kötelezettség nem teljesítése esetén - nem kedvezményes - vagyonátruházási illetéket kell kiszabni (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 23/A. §; 1997. évi CXLI. törvény 29. §; 1997. évi CXLIV. törvény 60. §, 78. §).*

KGD2006. 40. *Vagyongyarapodás hiányában az illetéket törölni kell (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 80. §).*

KGD2003. 218. *Árverési vétel esetén az illetékfizetési kötelezettség az árverés napján keletkezik (1990. évi XCIII. törvény 3. §).*

KGD2003. 217. *A részletfizetésben való megállapodás a vagyonszerzési illetékfizetési kötelezettség szempontjából nem tekinthető felfüggesztő feltételnek (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 21. §).*

KGD2003. 80. *Az illetékelőleg, az illeték kiszabása nem függ attól, hogy a szerződés alapján a tulajdonos-változást az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezzék (1990. évi XCIII. törvény 1. §, 3. §, 18. §).*

KGD2002. 143. Lakástulajdon illetékkiszabás szempontjából való minősítése tekintetében az illetékkötelezettség keletkezésekor fennállott (ingatlan-nyilvántartási) állapot az irányadó (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 19. §).

KGD2002. 116. Lakásingatlan tulajdonjogának visszerhes megszerzésekor az ingatlan az illetékkötelezettség keletkezésekor fennálló, az ingatlan-nyilvántartásban is feltüntetett állapota az irányadó (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 19. §, 21. §, 102. §).

KGD1994. 163. A kezdő határidő bekövetkezésétől függő szerződés esetén a vagyonszerzési illetékkötelezettség a szerződés hatályának beálltakor keletkezik [1990. évi XCIII. törvény 3. § (6) bekezdés].

BH2010. 202. Illetékfizetési kötelezettség keletkezését vagyonszerzést tanúsító okirat alapján lehet csak megállapítani, téves bejegyzés esetén illetékfizetés - vagyonszerzés hiányában - nem írható elő (1959. évi IV. törvény 375. §, 373. §, 117. §, 1990. évi XCIII. törvény 3. §, 18. §).

BH2009. 242. Kárfelelőssége szempontjából az okiratszerkesztő és ellenjegyző ügyvéd nem jár el jogellenesen, ha az okiratot a felek közös kérelmére azért nem nyújtja be 30 napon belül az ingatlanügyi hatósághoz, mert a felek a szerződés hatályának beálltát kölcsön visszafizetésétől tették függővé, és a felfüggesztő feltétel még nem következett be [1990. évi XCIII. törvény 3. § (6) bekezdés, 1959. évi IV. törvény 228. §, 339. § (1) bekezdés].

BH2003. 266. A részletfizetésben való megállapodás a vagyonszerzési illetékfizetési kötelezettség szempontjából nem tekinthető felfüggesztő feltételnek (1990. évi XCIII. tv. 3., 21. §).

BH2002. 512. Az illetékkiszabásra történt bejelentés időpontjakor hatályos illetékszabályok alkalmazandóak az illetékmentesség kérdésében [1990. évi XCIII. tv. 3. § (1) bek. a) pont, (3) bek. a) pont, 26. § (1) bek. e) pont, 91. § (1) bek., 97. § (1)-(2) bek., 1995. évi XLVIII. tv. 53. § (1) bek., 54. § c) pont, 27/1972. (XII. 31.) MÉM r. 73. § (1) bek.].

BH2002. 332. Az illetékfizetési kötelezettség keletkezése szempontjából az elővásárlási jog gyakorlása nem minősül harmadik személy (hatóság) jóváhagyásának [1990. évi XCIII. tv. 3. § (3) és (5) bek., 19. § (1) bek., 91. § (1) bek., 1995. évi XLVIII. tv. 35. §, 53. § (1) bek., 159. § (1) bek., Ptk. 215. § (1) bek., 373. § (2) bek.].

BH2001. 559. Lakóház építésére nem alkalmas telektulajdon vásárlása esetén a feltételes illetékmentesség nem állapítható meg, ha az ingatlan csak utóbb válik alkalmassá lakóházépítésre [1990. évi XCIII. tv. 3. § (3) bek., 26. § (1) bek. a) pont, 102. § (1) bek. l) pont, 1957. évi IV. tv. 20. §].

BH1995. 227. Szünetelés folytán megszünt perben a le nem rótt kereseti illeték mérséklésének és elengedésének szempontjai [Pp. 137. § (3) bek., 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 3. § (4) bek., 40. § (2) bek., 58. § (2) és (4) bek., 60. § 1993. évi LXXV. tv. 2. § (1) bek.].

EBH2009. 2006. Az illetékfizetési kötelezettség minden egyes tulajdonszerzéshez külön-külön kapcsolódik (1952. évi III. törvény 274. §, 1990. évi XCIII. törvény 21. §, 3. §).

EBH2009. 1957. Kárfelelőssége szempontjából az okirat-szerkesztő és ellenjegyző ügyvéd nem jár el jogellenesen, ha az okiratot a felek közös kérelmére azért nem nyújtja be 30 napon belül az ingatlanügyi hatósághoz, mert a felek a szerződés hatályának beálltát kölcsön visszafizetésétől tették függővé, és a felfüggesztő feltétel még nem következett be. [1990. évi XCIII. törvény 3. § (6) bek., 1959. évi IV. törvény 228. §, 339. § (1) bek.].

EBH2003. 907. Nem tekinthető szerződés hatályát felfüggesztő feltételnek a tulajdonjog fenntartásra, birtokbaadásra vonatkozó megállapodás és a vételár részletekben történő kiegyenlítése [1990. évi XCIII. tv. 3. §, 82. §, 91. §, Ptk. 365. §, 1972. évi 31. tvr. 7. §, 27/1972. (XII. 31.) MÉM r. 30. §, 73. §].

EBH2001. 591. A feltételes illetékmentesség megilleti az olyan telektulajdon megszerzőjét is, akinek az ingatlanán a vagyonszerzés időpontjában 50%-ot el nem érő készültégi fokban lévő lakás céljára épülő építmény van (1990. évi XCIII. tv. 3. §, 19. §, 26. §, 102. §).

Illetékmentesség

4. § (1) Az illeték tárgyára vonatkozó mentesség (tárgyi illetékmentesség) esetén nem kell illetéket fizetni. Az illeték fizetésére egyébként kötelezett mentessége (személyes illetékmentesség) esetén az illetéket a mentes féltől nem lehet követelni.

(2)

KGD2005. 2. A vagyonkezelői jog megszerzése esetén visszerhes vagyónáruházási illetéket nem, de ingatlan-nyilvántartási bejegyzési illetéket fizetni kell (1990. évi XCIII. törvény 4. §, 1992. évi XXXVIII. törvény 109/F. §).

BH1996. 449. A teljes személyi illetékmentességet élvező közúti igazgatóságot pervesztessége esetén sem lehet a felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére kötelezni [1990. évi XCIII. tv. 4. §, 5. § (1) bek. c) p., 6/1986. (VI. 26.) IM r. 14. §].

BH1995. 337. II. *A kiválással összefüggő perek tárgyi illetékmentes perek [1992. évi II. tv. 34. § (1) bek. 1990. évi XCIII. tv. 4. § (1) bek.].*

BH1994. 676. II. *A vagyonnevesítés kapcsán hozott határozatok ellen igénybe vehető per illetékmentes [1992. évi II. tv. (Ámt.) 3. § (4) bek., 4-11. §, 25. §, 1990. évi XCIII. tv. 4. § (1) bek., 80. § (1) bek. i) pont].*

EBH2004. 1070. *A vagyongazdálkodási jog megszerzése csak a visszerhes vagyongazdálkodási illeték alól mentes, ingatlan-nyilvántartásba vételért bejegyzési illetéket kell fizetni (1990. évi XCIII. tv. 4. §; 1992. évi XXXVIII. tv. 109/F. §).*

5. § (1) Teljes személyes illetékmentességben részesül:

- a) a Magyar Állam,
- b) a helyi önkormányzatok és azok társulásai,
- c) a költségvetési szerv, a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt., valamint a Tartalékgazdálkodási Kht., illetve annak tevékenységét folytató nonprofit gazdasági társaság,
- d) a társadalmi szervezet, a köztestület,
- e) az egyház, egyházak szövetsége, egyházi intézmény,
- f) az alapítvány, ideértve a közalapítványt is,
- g) a vízgazdálkodási társulat,
- h) az egészségbiztosítási szerv, a Nyugdíjbiztosítási Alap kezeléséért felelős nyugdíjbiztosítási szerv,
- i) a Magyar Nemzeti Bank,
- j) a Magyar Távirati Iroda Részvénytársaság,

KK 13. szám

A társadalmi szervezet, a köztestület, az alapítvány és a közalapítvány bírósági nyilvántartásba vételére irányuló eljárás illetékmentes.

k) az Észak-atlanti Szerződés Szervezete, továbbá az Észak-atlanti Szerződés tagállamainak és az 1995. évi LXVII. törvényben kihirdetett Békepartnerség más részt vevő államainak Magyarországon tartózkodó fegyveres erői - ideértve az említett fegyveres erők alkalmazásában álló nem magyar állampolgárságú, hivatásos szolgálatban lévő és polgári állományú személyeket is - kizárólag a szolgálati kötelezettségükkel összefüggő illetékügyek tekintetében,

l) a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény hatálya alá tartozó fejlesztési tanács,

m) a közhasznú, kiemelkedően közhasznú nonprofit gazdasági társaság,

n) az Európai Közösségek, valamint azok intézményei és szervei, hivatalai, elkülönült alapjai.

(2) Az (1) bekezdés c)-g) és m) pontokban említett szervezetet az illetékmentesség csak abban az esetben illeti meg, ha a vagyonszerzést, illetőleg az eljárás megindítását megelőző naptári évben folytatott vállalkozási tevékenységéből származó jövedelme után társasági adófizetési kötelezettsége, illetve - költségvetési szerv esetében - eredménye után a központi költségvetésbe befizetési kötelezettsége nem keletkezett.

A hatályos Itv. értelmében a közhasznú társaságok feltételes személyes illetékmentességet élveznek. A közhasznú társaságoknak azonban 2009. június 30-ig át kell alakulniuk nonprofit gazdasági társasággá, s ezzel megszűnik az eddig biztosított illetékmentességük is. A Tartalékgazdálkodási Kht. tevékenységének jellegére figyelemmel viszont indokolt a tevékenységét folytató nonprofit gazdasági társaság vonatkozásában is fenntartani a feltételes személyes illetékmentességet, biztosítva ezzel a feladatot ellátó szervezet változatlan illetékjogi megítélését.

(3) Az illetékmentességnek a (2) bekezdésben meghatározott feltétele meglétéről a szervezet (alapítvány) vagyonszerzése esetén annak illetékkiszabás végett bejelentésekor, közigazgatási hatósági vagy bírósági eljárás esetén az eljárás megindításakor írásban köteles nyilatkozni. A nyilatkozatnak tartalmaznia kell, hogy a szervezet (alapítvány) - a vagyonszerzést, illetőleg az eljárás megindítását megelőző naptári évben folytatott vállalkozási tevékenységéből származó jövedelme után, vagy ilyen tevékenység hiányában - társasági adó fizetésére, illetve eredménye után költségvetési befizetésre nem volt kötelezett.

(4) Ha a vagyonszerzési illetékkötelezettség keletkezésére és illetékkiszabásra bejelentésére, illetve eljárási illeték esetén az eljárás megindítására június 1-jét megelőzően kerül sor, a szervezetnek (alapítványnak) arról kell nyilatkozni, hogy adófizetési kötelezettsége előreláthatóan nem keletkezik. Amennyiben a nyilatkozatában vállaltak nem teljesültek, úgy az illetékkötelezettség keletkezése évének július 1. napjáig van lehetősége arra, hogy ezt a körülményt adóbírság terhe nélkül az eljáró hatóság felé jelezze, és az illetéket pótlólag megfizesse.

KGD2009. 231. *Az illeték törrlésére a törvényben meghatározott határidő nem jogvesztő (1990. évi XCIII. tv. 5. §)*

KGD1999. 27. *A közhasznú társaság személyes illetékmentes, ezért a bíróság nem kötelezheti illeték megfizetésére [1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bek. c) pont].*

KGD1994. 166. *A személyes illetékmentesség a költségvetési szervet a cégeljárásban is megilleti [1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pont].*

KGD1992. 166. *Illetékmentes a kezelői jog ellenérték fejében való megszerzése, ha az az állam javára történő tulajdonszerzéssel együtt történik [1986. évi I. törvény 5. § (1) bek. a) pont, 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bek. a) pont].*

BDT2001. 416. *Az egyesület és a társadalmi szervezetek kategóriáknak egymáshoz való viszonya; személyes illetékmentesség a társadalmi szervezet, egyesület részére.*

BH2004. 67. *Az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. teljes személyes illetékmentességet élvez [1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pont, (2) bekezdés, 56. § (1) bekezdés, 1996. évi LXXXI. törvény 2. § (4) bekezdés, 5. sz. melléklet 6. pont].*

BH2003. 167. *Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület a közös jogkezelés körébe tartozó igényeket saját nevében, saját igényként érvényesíti a bíróság előtt, ezért erre a jogérvényesítésre az illetéktörvény 60. §-ának (2) bekezdése nem alkalmazható. Az egyesület azonban - ha annak törvényi feltételei fennállnak - az illetéktörvény 5. §-a (1) bekezdésének d) pontja értelmében személyes illetékmentességre lehet jogosult [Ptk. 61. §, 1989. évi II. tv. 3. § (1) bek., 1999. évi LXXXVI. tv. 92. § (1) bek., 1990. évi XCIII. tv. (It.) 5. § (1) bek. d) pont, (3) bek., 60. § (2) bek. i) pont, Pp. 124. § (2) bek.].*

BH2002. 503. *A cégbíróság értesítése alapján lefolytatandó felszámolási eljárásban a cégbíróság intézkedését kezdeményező végelszámoló illeték lerovására nem kötelezhető [1993. évi LXXXI. törvénnyel és az 1997. évi XXVII. tv.-nyel módosított 1991. évi II. tv. 22. § (1) bek. c) pont, 72. § (2) bek., 1990. évi XCIII. tv. 5. § (1) bek. c) pont].*

BH1999. 184. *A közhasznú társaság bírósági eljárás esetén köteles az illetékmentességének a törvényben meghatározott feltétele meglétéről az eljárás megindításakor írásban nyilatkozni [1990. évi XCIII. tv. 5. § (3) bek.].*

BH1996. 449. *A teljes személyi illetékmentességet élvező közúti igazgatóságot pervesztessége esetén sem lehet a felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére kötelezni [1990. évi XCIII. tv. 4. §, 5. § (1) bek. c) p., 6/1986. (VI. 26.) IM r. 14. §].*

BH1995. 666. *Ha a hitelező a felszámolási eljárást elrendelő végzés Cégbiztosításban való közzétételének költségtérítését a bíróság hiánypótlásra való felhívása ellenére nem fizeti meg, a felszámolási eljárás lefolytatása iránti kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításának van helye. A költségtérítést személyes illetékmentessége ellenére a társadalombiztosítási szervnek is meg kell fizetnie [1991. évi II. tv. 25. § (1) bek., 1990. évi XCIII. tv. 5. § (1) bek., 62. § (1) bek., 6/1986. (VI. 26.) IM r. 1. §, 5-6. §, 11/1991. (IX. 4.) IM r. 1. §, 7. § (1) bek.].*

BH1995. 581. *A személyes illetékmentességben részesülő költségvetési szerv akkor is mentes az illeték viselése alól, ha perbeli jogelődjét ez a kedvezmény nem illette meg [1990. évi XCIII. tv. (It.) 5. § (1) bek. c) pont, 56. § (1) bek.].*

6. § (1) Nemzetközi szervezet, ennek tisztségviselői és családtagjaik, idegen állam, idegen állam magyarországi diplomáciai, konzuli és egyéb képviselete, ezek tagjai és családtagjaik illetékmentességére nézve nemzetközi szerződés, ennek hiányában a viszonyosság az irányadó.

(2) A viszonyosság kérdésében az adópolitikáért felelős miniszternek a külpolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben kialakított állásfoglalása az irányadó.

EBH2001. 590. *A szerződés valódi tartalmát vizsgálni lehet az ingatlan vagyonátruházási illetékének megállapításakor [1990. évi XCIII. tv. 1. § (7) bek., 6. § (1) bek. d) pont].*

MÁSODIK RÉSZ

A VAGYONSZERZÉSI ILLETÉKEK

II. Fejezet

AZ ÖRÖKLÉSI ÉS AZ AJÁNDÉKOZÁSI ILLETÉK

7. § Az öröklési és az ajándékozási illeték tárgya a haláleset folytán, illetve az ajándékozással történt vagyonszerzés.

Az öröklési illeték tárgya

8. § (1) Az öröklési illeték tárgya: az örökség - ideértve a haszonélvezeti jog megváltását, valamint az önálló orvosi tevékenység működtetési jogának folytatását is -, a hagyomány, a meghagyás alapján történő vagyonszerzés, a kötelesrész szerzése, továbbá a halál esetére szóló ajándékozás.

(2) Az örökgyó rendelkezése folytán a hagyatékából harmadik személynek juttatott vagyontárgyat mint az örökgyóról közvetlenül a harmadik személyre átszállott hagyományt kell illeték alá vonni. Az ilyen vagyontárgy értékét az örökség (hagyomány) illetékének alapjául szolgáló értékéből le kell vonni.

(3) A hagyatékhoz kell számítani az örökgyóra szállott, de neki még át nem adott örökséget (hagyományt) is. Az örökgyóra szállott örökség után ebben az esetben külön meg kell fizetni az öröklési illetéket az első és a további örökgyó közötti rokonsági viszonynak megfelelően. Ezt az illetéket az örökösök örökrészeik arányában kötelesek megfizetni.

(4) Nem tárgya az öröklési illetéknek az ingatlannyilvántartásba bejegyzett olyan vagyoni értékű jog, amely a dolog tulajdonosának személyében beállott változásra (öröklésre) tekintet nélkül marad fenn.

Lemondás az öröklésről, az örökség visszautasítása

9. § (1) Az öröklésről való ingyenes lemondás esetén illetéket nem kell fizetni. Ha az öröklésről történő lemondás ellenérték fejében történt, az ellenérték alapulvételével kell az ajándékozási illetéket megfizetni.

(2) Nem kötelezhető öröklési illeték fizetésére az az örökös vagy hagyományos, aki az öröklés megnyíltá után az örökséget, illetőleg hagyományt visszautasítja (Ptk. 674. §).

Rendelkezés a megnyílt örökségről, hagyatéki osztályos egyezség

10. § (1) Annak a terhére, aki a megnyílt hagyatékából rá eső örökséget vagy egy részét a hagyaték tárgyalása során más örökösnek ingyen átengedi, az átengedett rész után öröklési illetéket kiszabni nem lehet. Az így átengedett örökséget vagy egy részét megszerző más örökös úgy fizeti az öröklési illetéket, mintha a hagyaték közvetlenül az örökgyóról szállt volna rá. Ha az átengedés visszteher fejében történik, az örökös terhére öröklési, az örökrészt megszerző terhére pedig visszterhes vagyonátruházási illetéket kell kiszabni.

(2) Ha az ingatlan hagyatékot vagy egy részét az azt terhelő adósság fejében az örökgyó hitelezője veszi át, az átvett rész után öröklési illetéket nem lehet kiszabni. Ilyen esetben a hagyatéki hitelező terhére visszterhes vagyonátruházási illetéket kell kiszabni; ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a hagyatéki hitelező egyben az örökgyó örököse is.

(3) Ha az örökösök a megnyílt örökségre nézve maguk között osztályos egyezséget kötnek, mindegyik csak a neki jutott örökrész értéke után járó öröklési illetéket köteles megfizetni. Az az örökös azonban, aki az osztály alapján a hagyatékából a törvény vagy végrendelet szerint ráesőnél nagyobb értékű örökrészt ellenszolgáltatás fejében kapott, az örökrészen felül átvett rész értéke után visszterhes vagyonátruházási, az az örökös pedig, aki a vagyontárgyat ellenszolgáltatás fejében átengedte, öröklési illetéket köteles fizetni.

EBH2002. 810. *Hagyatéki hitelezői igény alapján megszerzett ingatlan után visszterhes vagyonátruházási illetéket kell fizetni (1990. évi XCIII. tv. 10. §)*

Az ajándékozási illeték tárgya

11. § (1) Az ajándékozási illeték tárgya:

70/2008. Számviteli kérdés *A társaság tagjai megállapodnak abban, hogy a tőzstőke emelésének részeként egy bizonyos összeget helyeznek el a társaság tőketartalékába. Ez az összeg a tagok vagyoni betétjét és a társaság jegyzett tőkéjének összegét nem érinti. A tőzstőke emelésével egyidejűleg a tőketartalékba helyezett pénzeszköz keletkeztet-e ajándékozási illetékfizetési kötelezettséget?*

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 11. §-ának (1) bekezdése szerint az ajándékozási illeték tárgya: ingatlan ajándékozása; ingó ajándékozása; vagyoni értékű jognak ingyenes alapítása; ilyen jognak vagy gyakorlásának ingyenes átengedése; továbbá az ilyen jogról ellenszolgáltatás nélkül történő lemondás.

Az Itv. nem szabályozza, hogy mi minősül ajándékozásnak, ezért a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény ajándékozás fogalmát kell alatta érteni, amelynek 579. §-a értelmében az ajándékozási szerződés alapján az egyik fél saját vagyona rovására a másiknak ingyenes vagyoni előny juttatására köteles. Mindez azt jelenti, hogy ajándékozásnak minősül minden olyan ügylet, amelynek eredményeképpen az egyik fél (ajándékozó) vagyona csökken, a másiké (megajándékozotté) pedig nő.

Ha egy gazdasági társaságban annak tulajdonosa úgy emel alaptőkét, hogy a tőkeemelés a névértéknél (a jegyzett tőke emelésének mértékénél) magasabb kibocsátási értéken történik és a gazdasági társaság a névérték és a kibocsátási érték közötti különbözetet - azaz az ársziót - tőketartalékba helyezi, a tőkeemelés e különbözet ellenére visszterhes jogügyletnek minősül, és tekintettel arra, hogy az Itv. visszterhes

vagyonátruházási illetékekre vonatkozó rendelkezései a pénzre, mint ingóra nem terjednek ki, ezért a felvázolt ügylet nem tartozik az Itv. hatálya alá, és illetékfizetési kötelezettség sem keletkezik.

A kérdésben szereplő megfogalmazás alatt feltehetőleg - amely a jelenleg hatályos jogszabályi keretek között elfogadható ügylet - azt érti a kérdező, hogy a tőkeemelés keretében juttatott pénzeszség egy része a jegyzett tőkében, másik része pedig a tőketartalékban kerül kimutatásra, és a tőketartalékban kimutatott pénzeszség nem növeli a tag vagyoni betétjének értékét, illetve a jegyzett tőkét sem.

A 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: számviteli törvény) 36. §-a (1) bekezdésének a)-b) pontja értelmében a tőketartalék növekedéseként kell kimutatni:

a) részvénytársaságnál a részvények kibocsátáskori, ideértve a tőkeemeléskori (jegyzési) ellenértéke és névértéke közötti különbözetet,

b) az a) ponton kívüli egyéb vállalkozónál a tulajdonosok (a tagok) által az alapításkor, illetve a tőkeemeléskor tőketartalékként (a jegyzési érték és a névérték különbözeteként) véglegesen átadott eszközök, pénzeszközök értékét.

A számviteli törvény ismertetett jogszabályhelyei értelmében tőketartalékba csak úgy lehet pénzeszközt helyezni, ha egyidejűleg a társaság jegyzett tőkéjének emelésére is sor kerül. Nem valósítható meg tehát az az ügylet, amelynek során csak kifejezetten a tőketartalékba kívánnak pénzeszközt helyezni úgy, hogy egyidejűleg a jegyzett tőkét nem emelik meg. Ez esetben a pénzeszközök átadása/átvétele végleges pénzeszköz-átadásnak/átvételnek minősül a számviteli törvény 86. §-a (3) bekezdésének i) pontja szerint, amely ügylet illetékjogi következményei ismertek.

Itt kell megjegyezni, hogy amennyiben a jegyzett tőke emelésével egyidejűleg történik a tőketartalékba helyezés, a tulajdonosnál a részesedés (az üzletrész) bekerülési értéke a jegyzett tőkeként és tőketartalékként átadott együttes eszközértékkel nő a számviteli törvény 49. §-ának (1) bekezdése szerint.

[2000. évi C. törvény 36. § (1) a)-b) pontja, 1990. évi XCIII. törvény 11. § (1)]

a) ingatlan ajándékozása,

b) ingó ajándékozása,

c) vagyoni értékű jognak ingyenes alapítása, ilyen jognak vagy gyakorlásának ingyenes átengedése, továbbá az ilyen jogról ellenszolgáltatás nélkül történő lemondás.

87/2010/Ctv. 95. § (4)/ISZ A betéti társaság végelszámolója - a végelszámolás során felmerülő költségek fedezetére - kölcsönt nyújtott a társaságnak. A társaság végelszámolással megszüntethető-e, ha ezen kölcsönnek nincs fedezete, vagy a végelszámolónak a végelszámolás során el kell engednie a társasággal szembeni követelését. A társaságnak ezen elengedett kötelezettség után van-e ajándékozási illetékfizetési kötelezettsége? A kérdés azért fontos, mert ezen illeték megfizetésére nincs a társaságnak vagyoni fedezete. Esetleg a betéti társaságot felszámolással kell megszüntetni?

[15/2009. Számviteli kérdés]

A betéti társaság végelszámolása befejezésének időpontjára vonatkozó zárómérlegében a társaság kimutathat kötelezettséget - így a végelszámolóval szembeni kötelezettséget is -, azonban a zárómérleg elkészítésével egyidejűleg vagyonfelosztási javaslatot is kell készíteni, ahol meg kell jelölni, hogy a kötelezettséget milyen eszközzel elégítik ki. Ha a kötelezettségnek nincs eszközfedezete, akkor a társaság nem tud végelszámolással megszűnni.

A végelszámoló a végelszámolás befejezése előtt azonban dönthet úgy, hogy a társasággal szembeni követeléséről lemond (elengedi), amit a társaságnál, mint elengedett kötelezettséget rendkívüli bevételként kell elszámolni.

Abban az esetben, ha a végelszámoló tag elengedi a társasággal szembeni követelését, akkor az ennek alapján elszámolt bevétellel - 2010. január 1-jétől - a betéti társaság nem csökkentheti a társaságiadó-alap megállapításakor az adózás előtti eredményt.

2008. január 1-jétől - az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 11. §-a (1) bekezdésének c) pontja és 102. §-a (1) bekezdésének d) pontja értelmében - minden olyan polgári jogi jogügylet során, amelyben a követelés ingyenes elengedésére kerül sor, a vagyonszerzőnek ajándékozási illetéket kell fizetni, kivéve a követelés gazdálkodó szervezetek közötti ajándékozás útján történő megszerzését, mivel az (a kötelezettség elengedése) az Itv. 17. §-a (1) bekezdésének n) pontja alapján mentes az ajándékozási illeték alól.

Az illetékkötelezettséget mindig egy adott ügylet vonatkozásában kell vizsgálni, ezt nem befolyásolja az, hogy a társaság az ajándékozás (követélelengedés) útján megszerzett vagyont a későbbiekben további gazdasági tevékenységre használja vagy kintlévőségei megszüntetésével tevékenységét befejezi. Nem létezik olyan törvényi rendelkezés, amely a végelszámolás befejezése érdekében elengedett követelés eltérő kezeléséről, illetékmentességéről rendelkezne.

Az Itv. 91. §-ának (2) bekezdése értelmében az ajándékozási jogügyletet annak keltétől számított 30 napon belül be kell jelenteni az állami adóhatósághoz. Az illeték összegét az állami adóhatóság fizetési

meghagyásban közli, ami az Itv. 78. §-ának (3) bekezdése értelmében a fizetési meghagyás jogerőre emelkedését követő napon esedékes.

Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Cégtörvény) 95. §-ának (4) bekezdése értelmében a végelszámolást nem lehet befejezni, ha a céggel szemben hatósági vagy bírósági eljárás van folyamatban, az illeték kiszabására irányuló adóhatósági eljárás lezárulásáig a cég végelszámolása nem fejezhető be.

A kérdésben felvetett probléma megoldása lehet például, ha a betéti társaságot - tekintettel arra, hogy a kötelezettségek teljesítésére nincs fedezet - felszámolási eljárás keretében szüntetik meg.

Felszámolási eljárás kezdő napjával a betéti társaság kikerül a társasági adó hatálya alól. Ez azzal jár, hogy a felszámolás kezdő napját megelőző napra készített beszámoló alapján a jogutód nélküli megszűnésre vonatkozó előírások szerint el kell számolni a társasági adóval.

Amennyiben a tagi kölcsön elengedésére a felszámolási eljárás lefolytatása alatt - egyezség keretében - kerül sor, ajándékozási illetéket nem kell fizetni, mert a vagyonszerzés alapja a bíróság ez irányú döntése, nem pedig egy kétoldalú ajándékozási szerződés.

[1990. évi XCIII. törvény 11. § (1) bekezdésének c) pontja, 17. § (1) bekezdésének n) pontja, 102. § (1) bekezdésének d) pontja; 2006. évi V. törvény 95. § (4)]

217/2010/Szt. 36. § (1)/ISZ A társaság tagjai megállapodnak abban, hogy a tőzstőke emelésének részeként egy bizonyos összeget helyeznek el a társaság tőketartalékába. Ez az összeg a tagok vagyoni betétjét és a társaság jegyzett tőkéjének összegét nem érinti. A tőzstőke emelésével egyidejűleg a tőketartalékba helyezett pénzeszköz keletkeztet-e ajándékozási illetékfizetési kötelezettséget?

[70/2008. Számviteli kérdés]

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 11. §-ának (1) bekezdése szerint az ajándékozási illeték tárgya: ingatlan ajándékozása; ingó ajándékozása; vagyoni értékű jognak ingyenes alapítása; ilyen jognak vagy gyakorlásának ingyenes átengedése; továbbá az ilyen jogról ellenszolgáltatás nélkül történő lemondás.

Az Itv. nem szabályozza, hogy mi minősül ajándékozásnak, ezért a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény ajándékozás fogalmát kell alatta érteni, amelynek 579. §-a értelmében az ajándékozási szerződés alapján az egyik fél saját vagyona rovására a másiknak ingyenes vagyoni előny juttatására köteles. Mindez azt jelenti, hogy ajándékozásnak minősül minden olyan ügylet, amelynek eredményeképpen az egyik fél (ajándékozó) vagyona csökken, a másiké (megajándékozotté) pedig nő.

Ha egy gazdasági társaságban annak tulajdonosa úgy emel alaptőkét, hogy a tőkeemelés a névértéknél (a jegyzett tőke emelésének mértékénél) magasabb kibocsátási értéken történik és a gazdasági társaság a névérték és a kibocsátási érték közötti különbözetet - azaz az ársziót - tőketartalékba helyezi, a tőkeemelés e különbözet ellenére visszerhes jogügyletnek minősül, és tekintettel arra, hogy az Itv. visszerhes vagyónátruházási illetékekre vonatkozó rendelkezései a pénzre, mint ingóra nem terjednek ki, ezért a felvázolt ügylet nem tartozik az Itv. hatálya alá, és illetékfizetési kötelezettség sem keletkezik.

A kérdésben szereplő megfogalmazás alatt feltehetőleg - amely a jelenleg hatályos jogszabályi keretek között elfogadható ügylet - azt érti a kérdező, hogy a tőkeemelés keretében juttatott pénzüsszeg egy része a jegyzett tőkében, másik része pedig a tőketartalékban kerül kimutatásra, és a tőketartalékban kimutatott pénzüsszeg nem növeli a tag vagyoni betétjének értékét, illetve a jegyzett tőkét sem.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: számviteli törvény) 36. §-a (1) bekezdésének a)-b) pontja értelmében a tőketartalék növekedéseként kell kimutatni:

a) részvénytársaságnál a részvények kibocsátáskori, ideértve a tőkeemeléskori (jegyzési) ellenértéke és névértéke közötti különbözetet,

b) az a) ponton kívüli egyéb vállalkozónál a tulajdonosok (a tagok) által az alapításkor, illetve a tőkeemeléskor tőketartalékként (a jegyzési érték és a névérték különbözeteként) véglegesen átadott eszközök, pénzeszközök értékét.

A számviteli törvény ismertetett jogszabályhelyei értelmében tőketartalékba csak úgy lehet pénzeszközt helyezni, ha egyidejűleg a társaság jegyzett tőkéjének emelésére is sor kerül. Nem valószínűsíthető tehát az az ügylet, amelynek során csak kifejezetten a tőketartalékba kívánnak pénzeszközt helyezni úgy, hogy egyidejűleg a jegyzett tőkét nem emelik meg. Ez esetben a pénzeszközök átadása/átvétele végleges pénzeszköz-átadásnak/átvételnek minősül a számviteli törvény 86. §-a (3) bekezdésének i) pontja szerint, amely ügylet illetékjogi következményei ismertek.

Itt kell megjegyezni, hogy amennyiben a jegyzett tőke emelésével egyidejűleg történik a tőketartalékba helyezés, a tulajdonosnál a részesedés (az üzletrész) bekerülési értéke a jegyzett tőkeként és tőketartalékként átadott együttes eszközértékkel nő a számviteli törvény 49. §-ának (1) bekezdése szerint.

[2000. évi C. törvény 36. § (1) bekezdésének a)-b) pontja, 1990. évi XCIII. törvény 11. § (1)]

50/2010. Számviteli kérdés Magánszemély, aki egy gazdasági társaságnak is résztulajdonosa, bérleti szerződéssel, ingyenes használatba adja a saját tulajdonát képező házas ingatlanát a gazdasági társaságnak. Keletkezik-e adófizetési kötelezettsége a szerződő felek közül bármelyiknek is, ha igen, milyen jogcímen, milyen összegben és milyen jogszabályi előírás szerint? Nem aggályos-e a szerződés a 0 forintos bérleti díj és a tulajdonviszonyok miatt jogosulatlan gazdasági előny szempontjából akár a 2006. évi IV. törvény, akár a magánszemély szempontjából?

A szolgáltatást igénybe vevőnél a térítés nélkül igénybe vett szolgáltatást piaci - illetve a jogszabály eltérő rendelkezése esetén a jogszabály szerinti - értéken a rendkívüli bevételek között kell elszámolni, általában (technikai számla közbeiktatásával) az igénybe vett szolgáltatások költségei számlával szemben. A térítés nélkül (ingyenesen) igénybe vett szolgáltatást ugyanis a gazdálkodó (vállalkozó) feltételezhetően gazdasági tevékenysége, működése érdekében veszi igénybe. Ezért a költségelszámolás, az önköltségszámítás, az eredmény helyes megállapítása érdekében szükséges, hogy a térítés nélkül igénybe vett szolgáltatások értékét - általában az igénybevételekor - a termelés költségei között számolják el, azaz az elszámolás következtében a vállalkozásnál eredmény nem keletkezik.

2010 előtt az elszámolt rendkívüli bevétel csökkentette a társasági adó alapját, 2010-től viszont erre nincs lehetőség. Ez azonban - a nulla eredményhatás miatt - adókötelezettséget a vállalkozásnál nem keletkeztet. A magánszemélynél adókötelezettség jövedelemszerzés hiányában (amelyet szükség esetén az adóhatóság felhívására igazolni kell) nem merül fel.

Az illetékkötelezettség tekintetében az a meghatározó, hogy keletkezik-e a bérbevevőnek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 102. §-a (1) bekezdésének d) pontja szerinti vagyoni értékű joga. Az Itv. 102. § (1) bekezdés d) pontja szerint vagyoni értékű jog: a földhasználat, a haszonélvezet, a használat joga - ideértve a szövetkezeti háztulajdonra vonatkozó rendelkezések szerinti használati jogokat -, továbbá a vagyonkezelői jog, az önálló orvosi tevékenység működtetési joga, az üzembentartói jog, továbbá ingyenes vagyonszerzés esetén a követelés. Ha azonban a szerződés alapján nem keletkezik a bérelőnek az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 157-165. §-a szerinti használati joga, amelynek feltüntetése az ingatlan-nyilvántartásban kötelező, akkor a használat joga nem áll fenn (a felsorolt egyéb jog pedig az adott esetben fel sem merülhet), így az ügylet nem tárgya az ajándékozási illetéknek.

Az áfa kérdése akkor merülhet fel, ha a bérbeadó magánszemély alanya az áfának. Áfaalannyá akkor válik valaki, ha gazdasági tevékenységet folytat. Az 2007. évi CXXVII. törvény 6. §-a értelmében a gazdasági tevékenység fogalmi eleme, hogy a tevékenységnek ellenérték elérésére kell irányulnia. Így, ha a magánszemély ingyen adja bérbe az ingatlant, úgy nem válik az áfa alanyává, ezáltal áfával kapcsolatos kötelezettsége sem merül fel.

A Ptk. szerint a bérleti szerződés alapján a bérbeadó köteles a dolgot használatba adni, a bérbevevő pedig köteles bért fizetni. Ugyanakkor jogszabály a kérdéses esetre bérleti díjat nem határoz meg, így az a felek megállapodása alapján nulla is lehet. Jogosulatlan gazdasági előnyre vonatkozó rendelkezést sem a 2006. évi IV. törvény, sem a Ptk. nem tartalmaz, illetve a Ptk. csak arra az esetre fogalmaz meg, ha valamelyik fél részéről megtévesztés merül fel, ekkor a szerződés megáthadható.

[2000. évi C. törvény 86. § (3) j); 1990. évi XCIII. törvény 11. § (1) c), 102. § (1) d); 2007. évi CXXVII. törvény 6. §]

15/2009. Számviteli kérdés A betéti társaság végelszámolója - a végelszámolás során felmerülő költségek fedezetére - kölcsönt nyújtott a társaságnak. A társaság végelszámolással megszüntethető-e, ha ezen kölcsönnek nincs fedezete, vagy a végelszámolónak a végelszámolás során el kell engednie a társasággal szembeni követelését. A társaságnak ezen elengedett kötelezettség után van-e ajándékozási illetékfizetési kötelezettsége? A kérdés azért fontos, mert ezen illeték megfizetésére nincs a társaságnak vagyoni fedezete. Esetleg a betéti társaságot felszámolással kell megszüntetni?

A betéti társaság végelszámolása befejezésének időpontjára vonatkozó zárómérlegében a társaság kimutathat kötelezettséget - így a végelszámolóval szembeni kötelezettséget is -, azonban a zárómérleg elkészítésével egyidejűleg vagyonfelosztási javaslatot is kell készíteni, ahol meg kell jelölni, hogy a kötelezettséget milyen eszközzel elégítik ki. Ha a kötelezettségnek nincs eszközfedezete, akkor a társaság nem tud végelszámolással megszűnni.

A végelszámoló a végelszámolás befejezése előtt azonban dönthet úgy, hogy a társasággal szembeni követeléséről lemond (elengedi), amit a társaságnál, mint elengedett kötelezettséget rendkívüli bevételként kell elszámolni.

Abban az esetben, ha a végelszámoló tag elengedi a társasággal szembeni követelését, akkor az ennek alapján elszámolt bevétellel - tekintettel arra, hogy a kérdés szerint a végelszámoló tag eredeti jogosultnak minősül - a betéti társaság csökkentheti a társaságiadó-alap megállapításakor az adózás

előtti eredményt. Nem csökkenthető viszont ezzel a bevétellel a különadó alapja. Az elengedés tehát különadó-kötelezettséget vonhat maga után.

2008. január 1-jétől - az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 11. §-a (1) bekezdésének c) pontja és 102. §-a (1) bekezdésének d) pontja értelmében - minden olyan polgári jogi jogügylet során, amelyben a követelés ingyenes elengedésére kerül sor, a vagyonszerzőnek ajándékozási illetéket kell fizetni.

Az illetékkötelezettséget mindig egy adott ügylet vonatkozásában kell vizsgálni, ezt nem befolyásolja az, hogy a társaság az ajándékozás (követeléselekedés) útján megszerzett vagyont a későbbiekben további gazdasági tevékenységre használja vagy kintlévőségei megszüntetésével tevékenységét befejezi. Nem létezik olyan törvényi rendelkezés, amely a végelszámolás befejezése érdekében elengedett követelés eltérő kezeléséről, illetékmentességéről rendelkezne.

Az Itv. 91. §-ának (2) bekezdése értelmében az ajándékozási jogügyletet annak keltétől számított 30 napon belül be kell jelenteni az állami adóhatósághoz. Az illeték összegét az állami adóhatóság fizetési meghagyásban közli, ami az Itv. 78. §-ának (3) bekezdése értelmében a fizetési meghagyás jogerőre emelkedését követő napon esedékes.

Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Cégtörvény) 95. §-ának (4) bekezdése értelmében a végelszámolást nem lehet befejezni, ha a céggel szemben hatósági vagy bírósági eljárás van folyamatban, az illeték kiszabására irányuló adóhatósági eljárás lezárulásáig a cég végelszámolása nem fejezhető be.

A kérdésben felvetett probléma megoldása lehet például, ha a betéti társaságot - tekintettel arra, hogy a kötelezettségek teljesítésére nincs fedezet - felszámolási eljárás keretében szüntetik meg.

Felszámolási eljárás kezdő napjával a betéti társaság kikerül a társasági adó és a különadó hatálya alól. Ez azzal jár, hogy a felszámolás kezdő napját megelőző napra készített beszámoló alapján a jogutód nélküli megszűnésre vonatkozó előírások szerint el kell számolni a társasági adóval és a különadóval.

Amennyiben a tagi kölcsön elengedésére a felszámolási eljárás lefolytatása alatt - egyezség keretében - kerül sor, ajándékozási illetéket nem kell fizetni, mert a vagyonszerzés alapja a bíróság ez irányú döntése, nem pedig egy kétoldalú ajándékozási szerződés.

[1990. évi XCIII. törvény 11. § (1) c), 102. § (1) d), 2006. évi V. törvény 95. § (4)]

2007/142. Adózási kérdés gazdasági társaságok közötti ingyenes eszközátadással összefüggő ajándékozási illetékfizetési kötelezettség

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt ajándékozás csak akkor esik ajándékozási illeték alá, ha arról okiratot állítottak ki, vagy ingó ajándékozása esetén okirat kiállítása ugyan nem történt, de az egy megajándékozottnak jutó ingó forgalmi értéke a 150 000 forintot meghaladja. Az ilyen ajándékozást a 17. § (1) bekezdésének c), k), l) és m) pontja alá eső ügyletek kivételével az állami adóhatósághoz 30 napon belül be kell jelenteni. A bejelentésre a 91. § (3)-(4) bekezdése az irányadó.

(3) Nem tárgya az ajándékozási illetéknek a vagyoni értékű jog, ha azt az ajándékozó a maga javára tartja fenn, vagy ha az ingatlant az átruházást megelőzően már fennállott és az ingatlannyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű joggal terhelt ajándékozzák.

(4) Ha a bontó feltétel vagy véghatáridő bekövetkezésekor a dolog az ajándékozóra száll vissza, a visszaszállás után ajándékozási illetéket nem kell fizetni.

KGD2009. 113. Ajándékozási szerződés hiányában ajándékozási illetékfizetési kötelezettség nem keletkezik (1990. évi XCIII. törvény 11. §; 1952. évi III. törvény 206., 221. §)

KGD2009. 56. Haszonélvezeti jogról való ingyenes lemondás esetén ajándékozási illetéket kell fizetni (1990. évi XCIII. törvény 11. §, 102. §)

KGD1993. 101. Csak abban az esetben szabható ki ajándékozási illeték, ha a haszonélvezeti jogról ellenérték nélkül mondtak le [1990. évi XCIII. törvény 11. § a) p.].

BH2006. 342. Haszonélvezeti jogról ellenérték nélkül való lemondás ajándékozási illeték fizetési kötelezettség alá esik (1990. évi XCIII. tv. 11. §).

EBH2008. 1915. Ingatlan-adásvételi szerződésbe foglalt pénz ajándékozása után ajándékozási illetéket kell fizetni (1990. évi XCIII. törvény 11. §, 102. §).

EBH2008. 1914. Haszonélvezeti jogról való ingyenes lemondás ajándékozási illetékköteles (1990. évi XCIII. törvény 11. §, 102. §).

Az öröklési és az ajándékozási illeték mértéke

12. § (1) Az öröklési és az ajándékozási illeték összegét - az egy-egy örökösnek, hagyományosnak jutott örökség, illetőleg megajándékozottnak juttatott ajándék tiszta értéke alapulvételével - a következő táblázatokban foglalt kulcsok alkalmazásával kell kiszámítani:

a) Öröklés esetén:

Csoport	Az illeték általános mértéke	Lakástulajdon-szerzés illetékének mértéke
I. Az örökgyógy házastársa, mostoha- és nevelt gyermeke, mostoha- és nevelőszülője terhére	18 millió forintig 11% 18 millió forint feletti rész után 35 millió forintig 15% 35 millió forint feletti rész után 21%	18 millió forintig 2,5% 18 millió forint feletti rész után 35 millió forintig 6% 35 millió forint feletti rész után 11%
II. Az örökgyógy testvére terhére	18 millió forintig 15% 18 millió forint feletti rész után 35 millió forintig 21% 35 millió forint feletti rész után 30%	18 millió forintig 6% 18 millió forint feletti rész után 35 millió forintig 8% 35 millió forint feletti rész után 15%
III. Minden más örökös terhére	18 millió forintig 21% 18 millió forint feletti rész után 35 millió forintig 30% 35 millió forint feletti rész után 40%	18 millió forintig 8% 18 millió forint feletti rész után 35 millió forintig 12% 35 millió forint feletti rész után 21%

b) Ajándékozás esetén:

Csoport	Az illeték általános mértéke	Lakástulajdon-szerzés illetékének mértéke
I. Az ajándékozó házastársa, mostoha és nevelt gyermeke, a mostoha- és nevelőszülője	18 millió forintig 11% 18 millió forint feletti rész után 35 millió forintig 18% 35 millió forint feletti rész után 21%	18 millió forintig 5% 18 millió forint feletti rész után 35 millió forintig 8% 35 millió forint feletti rész után 12%
II. Az ajándékozó testvére terhére	18 millió forintig 15% 18 millió forint feletti rész után 35 millió forintig 21% 35 millió forint feletti rész után 30%	18 millió forintig 8% 18 millió forint feletti rész után 35 millió forintig 10% 35 millió forint feletti rész után 16%
III. Minden más megajándékozott terhére	18 millió forintig 21% 18 millió forint feletti rész után 35 millió forintig 30% 35 millió forint feletti rész után 40%	18 millió forintig 10% 18 millió forint feletti rész után 35 millió forintig 21% 35 millió forint feletti rész után 30%

(2) Lakástulajdonhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog öröklési és ajándékozási illetékét az (1) bekezdés a)-b) pontjaiban a lakástulajdon szerzésére megállapított illetékkulcsok alkalmazásával kell kiszámítani.

(3) Az örökgyógy halálának időpontjában, illetőleg az ajándékozáskor fennálló állapot szerint kell megállapítani, hogy az örökös, illetőleg a megajándékozott az illeték mértéke szempontjából melyik csoportba tartozik.

(4) Gépjármű, pótkocsi tulajdonjogának, vagyoni értékű jogának öröklése és ajándékozása esetén az illeték mértéke a gépjármű és pótkocsi visszerhes vagyonátruházási illetékének (24. §) kétszerese.

(5) Az önálló orvosi tevékenység működtetési jogának folytatása és ajándékozása esetén az illeték mértéke a 13. § (7) bekezdésében meghatározott illetékalap 10%-a.

(6) Abban az esetben, ha az általános mértékű öröklési vagy ajándékozási illeték alá eső vagyontárgyak között termőföld is van, akkor a termőföld után egyébként fizetendő illeték megállapítása során az általános mérték alá tartozó összes vagyont kedvezmény nélkül terhelő illetékből olyan arányt kell figyelembe venni, mint amilyen arányt az általános mértékű illeték alá tartozó összes vagyon értékében a termőföld értéke képez.

Az öröklési és az ajándékozási illeték alapja

13. § (1) Az örökség és az ajándék tiszta értéke a megszerzett vagyonnak a (2) bekezdésben foglaltak szerint csökkentett forgalmi értéke.

(2) A tiszta érték kiszámításánál a megszerzett vagyon forgalmi értékéből le kell vonni a hagyatékot terhelő tartozást (Ptk. 677. §), illetőleg az ajándékot terhelő adósság és az egyéb teher értékének egy-egy örökösre, illetőleg megajándékozottra eső részét. A hagyatéki terhekhez kell számítani a hagyatéki eljárás során kirendelt gondnok és végrendeleti végrehajtó tiszteletdíját is. A vagyoni értékű jogból álló terheket a 72. § szerint kell számításba venni. Ilyen esetben az illeték alapját a 15. § (4) bekezdése szerint kell megállapítani.

(3) Azokat a hagyatéki terheket, amelyek a hagyatékba tartozó egyes illetékfizetési kötelezettség alá eső vagyontárgyakhoz kapcsolódnak, az adott vagyontárgy forgalmi értékéből kell levonni. Azokat a hagyatéki terheket pedig, melyek az örökség egészét terhelik, az örökös által megszerzett illetékfizetési kötelezettség alá

eső és az illetékfizetési kötelezettség alá nem eső (belföldön lévő mentes és külföldön lévő, e törvény hatálya alá nem eső) vagyon arányában kell számításba venni.

(4) Az adósság és más teher fennállását és összegét az örökös (hagyományos), illetőleg a megajándékozott köteles igazolni. Az örökhagyó eltemetetésének szokásos költségei azonban bizonyítás nélkül is elfogadhatók.

(5) A megajándékozottnak az ajándékot terhelő adósság és egyéb terhek után - ide nem értve az ajándékot terhelő vagyoni értékű jogot - visszerhes vagyonátruházási illetéket kell fizetni.

(6) Ha a hagyatékban, ajándékban, gépjármű, illetőleg pótkocsi is van, ennek értékét az egyéb hagyaték, ajándék tiszta értékének kiszámításánál figyelmen kívül kell hagyni.

(7) Az önálló orvosi tevékenység működtetési jogának folytatása és ajándékozása esetén az illeték alapja a működtetési jognak - terhekkel nem csökkentett - értéke.

(8) Ha adott ingatlan ajándékozása ugyanannak a megajándékozottnak a javára 5 éven belül több szerződéssel történik, az illetéket az újabb tulajdoni hányaddal együtt a tulajdonában álló ingatlanrész tiszta értékének figyelembevételével kell megállapítani, feltéve, hogy az ingatlan tiszta értéke a 18 millió forintot meghaladja. A tiszta érték kiindulópontjául szolgáló forgalmi érték megállapításánál a korábbi tulajdoni hányad megszerzése óta elvégzett beruházások értéknövelő hatását figyelmen kívül kell hagyni. A fentiek szerint megállapított illeték összegéből le kell vonni azt az összeget, amelyet az ingatlan korábban megszerzett tulajdoni hányada (hányadai) után akkor kellene megfizetni, ha annak (azoknak) megszerzésére az újabb tulajdoni hányad megszerzésének időpontjában került volna sor.

KGD1995. 140. *Az ajándékozási és az örökösödési illeték megállapítása során a hasznélvezeti jog értékét a lakott ingatlan forgalmi értékéből kell levonni, ha a hasznélvező az ingatlanban lakik [1990. évi XCIII. törvény 13. § (1) bek., 15. § (4) bek.].*

14. § A kötelelő rész értékével a kiadásra kötelezett örökös örökrészének értékét csökkenteni kell. Az az örökös, aki a kötelelő részre jogosult követelését a hagyatékhoz nem tartozó készpénzzel vagy más ellenszolgáltatással elégíti ki, visszerhes vagyonátruházási, míg a kötelelő részre jogosult öröklési illetéket köteles fizetni.

A hasznélvezet, a használat öröklésének és ajándékozásának illetéke

15. § (1) Ha más személy örökli a vagyon tulajdonjogát és más annak hasznélvezetét vagy használatát, a tulajdonjog örököse a hasznélvezetnek, használatnak a 72. § szerint számított értékével csökkentett forgalmi érték után, a hasznélvező, használó pedig az ugyanígy számított hasznélvezeti, használati érték után fizeti az öröklési illetéket.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni akkor is, ha az ajándékozó más személynek ajándékozza a vagyon tulajdonjogát, és más személy részére biztosítja ennek hasznélvezetét vagy használatát.

(3) A tulajdonszerzőt terhelő illeték alapját az (1)-(2) bekezdésben meghatározott módon kell számítani akkor is, ha a hasznélvezet, illetőleg használat öröklése vagy ingyenes alapítása mentes az illeték alól, vagy nem tárgya az öröklési, ajándékozási illetéknek.

(4) A hasznélvezet, illetőleg használat jogával terhelten átruházott (átszállt) vagy ilyen teher egyidejű alapításával megszerzett vagyon esetében a tulajdonszerzőt terhelő illeték alapja a hasznélvezet, használat figyelembevétele nélkül megállapított forgalmi érték és a hasznélvezetnek, használatnak a 72. § szerint számított értéke közötti különbözet. Ezt a szabályt kell alkalmazni akkor is, ha a vagyon tulajdonjogát annak hasznélvezője, használója szerzi meg.

KGD1995. 140. *Az ajándékozási és az örökösödési illeték megállapítása során a hasznélvezeti jog értékét a lakott ingatlan forgalmi értékéből kell levonni, ha a hasznélvező az ingatlanban lakik [1990. évi XCIII. törvény 13. § (1) bek., 15. § (4) bek.].*

KGD1992. 41. *Ha a hagyatéki vagyon az ingatlan-nyilvántartásba már korábban bejegyzett hasznélvezettel terhelten száll át, és ennek jogosultja fiatalabb a hasznélvezeti jog örökösnél, akkor az állagörökös öröklési illetéke alapjának megállapításánál a fiatalabb hasznélvezetre jogosult életkorát kell figyelembe venni [1990. évi XCIII. törvény 15. § (1) és (4) bekezdés, 72. §].*

Öröklési és ajándékozási illetékmentesség, kedvezmény

16. § (1) Mentés az öröklési illeték alól:

a) a hazai tudományos, művészeti, oktatási, közművelődési, közjóléti célra juttatott örökség (hagyomány);

b) a takarékbetét öröklése;

c) a 12. § szerinti táblázat I. csoportjába tartozó örökös által megszerzett örökrész tiszta értékéből 20 millió forint;

d) az egy örökösnek jutó ingóörökség 300 000 forint forgalmi értéket meg nem haladó része. Az értékhatár megállapításánál a más címen illetékmentes ingóságot, továbbá az örökhagyó gépjárművének, pótkocsijának

értékét, ruházatát és a személyes használatra szolgáló szokásos mértékű vagyontárgyait figyelmen kívül kell hagyni;

e) lakástulajdon haszonélvezetének, használatának a túlélő házastárs általi öröklése;

f) az örökség, ha az örökgyógyó kiskorú és a hagyatékát szülője - ide értve az örökbefogadó, a mostoha és a nevelőszülőt is - örökli;

g) a lakóház építésére alkalmas telektulajdonnak (tulajdoni hányadnak), valamint az ilyen ingatlanra vonatkozó vagyoni értékű jognak az öröklése, ha az örökös az örökölt ingatlanon a hagyaték jogerős átadásától számított 4 éven belül lakóházat épít, és a felépített lakóházban a lakás(ok) hasznos alapterülete eléri a településrendezési tervben meghatározott maximális beépíthetőség legalább 10%-át. Lakóházépítési szándékáról az örökös legkésőbb az illetékfizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig nyilatkozhat az állami adóhatóságnál;

h) az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam által kibocsátott, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír megszerzése;

i) az örökgyógyó egyenes ági rokona (ideértve az örökbefogadáson alapuló rokoni kapcsolatot is) által megszerzett örökrész.

(2) Az (1) bekezdés g) pontjában említett lakóház felépítésének igazolása érdekében az ott meghatározott 4 éves határidő elteltét követő 15 napon belül az állami adóhatóság megkeresi az ingatlan fekvése szerint illetékes építésügyi hatóságot. Amennyiben az építésügyi hatóság igazolása szerint a lakóházra a vagyonszerző nevére a használatbavételi engedély kiadása megtörtént, az állami adóhatóság a megállapított, de a megfizetés tekintetében felfüggesztett illetéket törli. Törli az állami adóhatóság az illetéket akkor is, ha a 4 éves határidőn belül a vagyonszerző a nevére szóló jogerős használatbavételi engedéllyel igazolja a lakóház felépítését. Amennyiben a vagyonszerző több telket örökölt, és mindegyik esetében vállalta lakóház felépítését, majd a telkeket utóbb egyesítette, az illetéket az adóhatóság akkor törli, ha az új telek esetén a felépített lakóházban a lakás(ok) hasznos alapterülete eléri a településrendezési tervben meghatározott maximális beépíthetőség legalább 10%-át. Ellenkező esetben valamennyi telek után meg kell fizetni az illetéket és a késedelmi pótlék összegét is. Ha a vagyonszerző a megszerzett telket utóbb megosztja, az adóhatóság a felfüggesztett illetékből csak azt az illetéket törli, amely arra a megosztás során létrejött telekre esik, amelyen a lakóház felépült, feltéve, hogy a felépített lakóházban a lakás(ok) hasznos alapterülete eléri a településrendezési tervben meghatározott maximális beépíthetőség legalább 10%-át. Az illeték fennmaradó részét késedelmi pótlékkal növelt összegben kell megfizetni. Ha a maximális beépíthetőség az illetékkötelezettség keletkezésének időpontjában és a használatbavételi engedély kiadásának időpontjában eltérő, a kettő közül a vagyonszerzőre összességében kedvezőbbet kell figyelembe venni. Ha a lakóház felépítésére nyitva álló határidőn belül a vagyonszerző gazdálkodó szervezet átalakul, a lakóház felépítésére az ingatlant megszerző jogutód köteles.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) módosítása alapvetően két nagy témakör köré csoportosítható. Az egyik ilyen terület az adórendszer egyszerűsítése, az adminisztrációs terhek csökkentése. E körbe tartozik az ún. 4 éves feltételes illetékmentesség újraszabályozása, valamint az ingatlanforgalmazási célú vagyonszerzések esetén a továbbértékesítés megtörténte vonatkozó igazolási kötelezettség eltörlése. Az Itv. módosításának másik nagy szegmense a jogalkalmazás megkönnyítését szolgáló rendelkezéseket öleli fel. Ezek jelentős része az eljárási illetékeket érinti, ezt a közigazgatási hatósági eljárásról és szolgáltatásról szóló törvényhez való alkalmazkodás teszi szükségessé. Az Itv.-ben található eljárási kérdéseket érintően a törvény az illetékfizetésre kötelezettek számára egyszerűbb előírásokat, továbbá néhány, a jogalkalmazást elősegítő új eljárási szabályt fogalmaz meg. E két jelentős terület mellett egyes cégbírósági eljárási illetékek csökkentésére is sor kerül.

Mentes az öröklési illeték alól a takarékbetét, valamint a gazdasági társaság tagját megillető vagyoni betét öröklése. Az Itv. ún. 4 éves feltételes illetékmentessége értelmében a lakóházépítésre alkalmas telektulajdon megszerzője, amennyiben a fizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig nyilatkozik lakóházépítési szándékáról, és a lakóház az illetékkiszabásra bejelentéstől számított 4 éven belül felépül, az állami adóhatóság a kiszabott, de a megfizetés tekintetében felfüggesztett illetéket törli. Új elemként kerül rögzítésre, hogy az illeték törlésének feltétele immáron nem csupán lakóház, hanem olyan lakóház építése, amelyben a lakás(ok) hasznos alapterülete eléri a településrendezési tervben meghatározott maximális beépíthetőség legalább 50%-át, így kívánva kiküszöbölni azt, hogy egy több hektár nagyságú telek esetén a beépítés megtörténjen egy akár már 50 m²-es lakóház felépítésével.

E mentességi szabállyal összefüggésben az elmúlt évek gyakorlata által kitermelt hiányosságok pótlása érdekében a törvény rendezi a felfüggesztett illeték sorsát azokban az esetekben, amikor több telek vonatkozásában vállalja a vagyonszerző lakóház felépítését, és a telkeket utóbb egyesíteti, ám csupán egy lakóház felépítésére kerül sor, illetve, amikor a vagyonszerző a telket utóbb megosztja, és nem épít valamennyi új telken egy-egy lakóházat.

Előbbi esetben a mentesség feltételét a törvény akkor tekinti teljesítettnek, ha az egyesített telken felépített lakóház vonatkozásában is teljesül az a kritérium, hogy a lakóházban a lakás(ok) hasznos alapterülete eléri a településrendezési tervben meghatározott maximális beépíthetőség legalább 10%-át. Ellenkező esetben valamennyi telek esetén meg kell fizetni az illetéket. Utóbbi esetben azon új telekre kell

megfizetni az illetéket, amelyen nem épül lakóház, természetesen mindkét esetben késedelmi pótlékkal növelt összegben.

(3) Ha az öröklés útján megszerzett képző-, ipar-, népművészeti alkotást, muzeális tárgyat, gyűjteményt vagy ennek egy részét az örökös az államnak, a helyi önkormányzatnak vagy felsőoktatási intézménynek felajánlja, és a felajánlást elfogadják, az örökös mentesül a felajánlott ingóörökségre eső öröklési illeték alól. A teljes öröklési illeték alól mentesül az örökös, ha a felajánlott és elfogadott ingóörökség értéke eléri az ugyanabból a hagyatékból származó valamennyi örökségét terhelő illeték összegét.

(4) A kiskorú örökös az öröklési illetéket a nagykorúvá válásától számított két évig késedelmpótlék-mentesen fizetheti meg. E fizetési határidő lejártá előtt a tartozás annyiszor 10%, de legfeljebb 70% kedvezménnyel fizethető meg, ahány megkezdett naptári évvel korábban teljesítik azt.

(5) Az (1) bekezdés c) pontja szerinti mentesség alkalmazása során az örökös által megszerzett lakástulajdon vagy lakáshoz kapcsolódó vagyoni értékű jog (a továbbiakban e bekezdés alkalmazásában: lakás) után megállapított illetékalapot kell csökkenteni. Amennyiben az örökös által megszerzett lakás tiszta értéke a 20 millió forintot nem éri el, a 20 millió forintból a lakás tiszta értékének levonásával fennmaradó összeg erejéig az általános mértékű öröklési illeték alá eső vagyontárgyak mentesülnek az illeték alól.

A törvény az örökös szülője, gyermeke (háztartásában eltartott szülő nélküli unokája), házastársa számára örökösönként 20 millió forintig illetékmentességet biztosít, melyet elsősorban az örökrészhez tartozó lakástulajdon, lakáshoz kapcsolódó vagyoni értékű jog vonatkozásában kell figyelembe venni. Amennyiben azonban az örökös által megszerzett lakástulajdon értéke a 20 millió forintot nem éri el, az öt megillető örökrészben található egyéb vagyontárgyak tekintetében is alkalmazható a 20 millió forintból fennmaradó összegig az illetékmentesség.

Az állampapírok iránti kereslet növelése érdekében öröklési illetékmentesség társul az állampapírok örökléséhez.

A törvény arra tekintettel módosítja az Itv. 16. §-ának (2) bekezdését, hogy előfordulhat olyan eset, hogy egy gazdálkodó szervezet lakóház építésére alkalmas telektulajdont örököl, vállalja, hogy 4 éven belül arra lakóházat épít, erre tekintettel feltételes illetékmentességben részesül, majd a lakóház felépítésére nyitva álló határidő lejártá előtt átalakul. A törvény a jogalkalmazás megkönnyítése érdekében - a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 70. § (1) bekezdésével is összhangban - rögzíti, hogy a jogelőd által vállalt kötelezettséget az ingatlant megszerző jogutódnak kell teljesítenie, még hozzá a jogelődnek biztosított határidővel. Természetesen nem csak a gazdasági társaságok, hanem egyéb gazdálkodó szervezetek (mint például a szövetkezet) átalakulására is vonatkozik az új szabályozás.

(6) Termőföld tulajdonjogának, vagyoni értékű jogának öröklése esetén az egyébként járó öröklési illeték felét, ha pedig az örökös a termőföldről szóló törvény szerinti családi gazdálkodó, akkor egynegyedét kell megfizetni. Ez utóbbi kedvezményre való jogosultságról a vagyonszerzőnek a fizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig kell nyilatkoznia.

(7) Azt az örököst, aki a hagyatékból ráeső termőföldet (tulajdoni hányadot) a termőföldről szóló törvény szerinti családi gazdálkodónak minősülő magánszemély örököstársának ellenszolgáltatás fejében átengedi, az átengedett termőföld (tulajdoni hányad) után öröklési illeték nem terheli.

KGD2009. 138. *A gazdasági társaság tagját megillető vagyoni betét öröklése illetékmentes (1990. évi XCIII. törvény 16. §).*

KGD2009. 3. *Az illetékhivatal megkeresésére az építésügyi hatóság a használatbavételi engedély kiadásának napjáról és nem annak jogerőre emelkedéséről ad igazolást az építési telek lakóházzal való beépítése esetén (1990. évi XCIII. törvény 16. §).*

17. § (1) Mentés az ajándékozási illeték alól:

a) a hazai tudományos, művészeti, oktatási, közművelődési, közjóléti célra juttatott ajándék megszerzése és az ilyen célú közérdekű kötelezettségvállalás (alapítvány) alapján történő vagyonszerzés, továbbá jótékony célú közadakozásból származó vagyoni érték megszerzése;

b) a lakóház építésére alkalmas telektulajdonnak (tulajdoni hányadnak), valamint ilyen ingatlanon alapított vagyoni értékű jognak a megszerzése, ha a megajándékozott az ingatlanon a szerződés illetékkiszabásra történő bemutatásától számított 4 éven belül lakóházat épít, és a felépített lakóházban a lakás(ok) hasznos alapterülete eléri a településrendezési tervben meghatározott maximális beépíthetőség legalább 10%-át. A megajándékozott lakóházépítési szándékáról legkésőbb az illetékfizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig nyilatkozhat az állami adóhatóságnál;

c) az olyan ajándék megszerzése, amely után az ajándékozót vagy a megajándékozottat személyi jövedelemadó, társadalombiztosítási járulék vagy egészségügyi hozzájárulás fizetési kötelezettség terheli, továbbá az elismert munkavállalói értékpapír-juttatási program keretében megszerzett értékpapír, valamint a dolgozói üzletrészként, dolgozói részvényként személyi jövedelemadót nem viselő módon a társas vállalkozástól megszerzett üzletrész, részvény is;

d) lakástulajdon kezelői jogának ingyenes megszerzése;

e) a lakosság ellátását szolgáló közüzemi létesítmény és az ehhez tartozó földrészlet kezelői jogának az üzemeltető által történő ingyenes megszerzése;

2007/142. Adózási kérdés gazdasági társaságok közötti ingyenes eszközátadással összefüggő ajándékozási illetékfizetési kötelezettség

f) az állami tulajdonban levő természetvédelmi terület kezelői jogának a természetvédelmi kezelő által történő megszerzése;

g) a takarékbetét ingyenes megszerzése;

h) termőföld megszerzése ajándékozással a termőföldről szóló törvény 3. §-a u) pontjának 2. alpontjában meghatározott mezőgazdasági termelők gazdaságátadási támogatása feltételeként;

i) közhasznú szervezetnek közhasznú tevékenység céljára juttatott ajándék;

j) jogszabályi kötelezettségen alapuló ingyenes eszközátadás;

2007/142. Adózási kérdés gazdasági társaságok közötti ingyenes eszközátadással összefüggő ajándékozási illetékfizetési kötelezettség

k) a munkáltató által a munkavállaló számára adott olyan ingyenes juttatás, amely mentes a személyi jövedelemadó alól;

l) hitelintézet, befektetési szolgáltató, pénzügyi vállalkozás pénzügyi szolgáltatásból, kiegészítő pénzügyi szolgáltatásból, befektetési szolgáltatásból vagy azt kiegészítő szolgáltatásból származó 10 000 forintot meg nem haladó követelésének elengedése, feltéve, hogy az elengedéssel a hitelintézetnek, befektetési szolgáltatónak, pénzügyi vállalkozásnak az adott szolgáltatásból származó követelése a magánszeméllyel szemben végérvényesen megszűnik;

m) a közüzemi (vezetékes gáz-, áram-, távhő-szolgáltatási, víz- és csatornahasználati, szemétszállítási, központi fűtési) díjtartozásnak a szolgáltató általi elengedése, feltéve, hogy a magánszemély kötelezett (adós) és vele közös háztartásban élő hozzátartozójának egy főre eső jövedelme nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimum összegének kétszeresét;

n) a 18. § (2) bekezdése alapján a visszerthes vagyonátruházási illeték tárgyát nem képező ingó vagyontárgyaknak a számvitelről szóló törvény szerinti térítésmentes eszközátruházás keretében történő, gazdálkodó szervezet általi megszerzése, illetve a követelés gazdálkodó szervezetek közötti ajándékozás - ideértve a követelés-elengedést és a tartozásátvállalást is - útján történő megszerzése;

87/2010/Ctv. 95. § (4)/ISZ *A betéti társaság végelszámolója - a végelszámolás során felmerülő költségek fedezetére - kölcsönt nyújtott a társaságnak. A társaság végelszámolással megszüntethető-e, ha ezen kölcsönnek nincs fedezete, vagy a végelszámolónak a végelszámolás során el kell engednie a társasággal szembeni követelését. A társaságnak ezen elengedett kötelezettség után van-e ajándékozási illetékfizetési kötelezettsége? A kérdés azért fontos, mert ezen illeték megfizetésére nincs a társaságnak vagyoni fedezete. Esetleg a betéti társaságot felszámolással kell megszüntetni?*

[15/2009. Számviteli kérdés]

A betéti társaság végelszámolása befejezésének időpontjára vonatkozó zárómérlegében a társaság kimutathat kötelezettséget - így a végelszámolóval szembeni kötelezettséget is -, azonban a zárómérleg elkészítésével egyidejűleg vagyonfelosztási javaslatot is kell készíteni, ahol meg kell jelölni, hogy a kötelezettséget milyen eszközzel elégítik ki. Ha a kötelezettségnek nincs eszközfedezete, akkor a társaság nem tud végelszámolással megszűnni.

A végelszámoló a végelszámolás befejezése előtt azonban dönthet úgy, hogy a társasággal szembeni követeléséről lemond (elengedi), amit a társaságnál, mint elengedett kötelezettséget rendkívüli bevételként kell elszámolni.

Abban az esetben, ha a végelszámoló tag elengedi a társasággal szembeni követelését, akkor az ennek alapján elszámolt bevétellel - 2010. január 1-jétől - a betéti társaság nem csökkentheti a társaságiadó-alap megállapításakor az adózás előtti eredményt.

2008. január 1-jétől - az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 11. §-a (1) bekezdésének c) pontja és 102. §-a (1) bekezdésének d) pontja értelmében - minden olyan polgári jogi jogügylet során, amelyben a követelés ingyenes elengedésére kerül sor, a vagyonszerzőnek ajándékozási illetéket kell fizetni, kivéve a követelés gazdálkodó szervezetek közötti ajándékozás útján történő megszerzését, mivel az (a kötelezettség elengedése) az Itv. 17. §-a (1) bekezdésének n) pontja alapján mentes az ajándékozási illeték alól.

Az illetékkötelezettséget mindig egy adott ügylet vonatkozásában kell vizsgálni, ezt nem befolyásolja az, hogy a társaság az ajándékozás (követélelengedés) útján megszerzett vagyonát a későbbiekben további

gazdasági tevékenységre használja vagy kintlévőségei megszüntetésével tevékenységét befejezi. Nem létezik olyan törvényi rendelkezés, amely a végelszámolás befejezése érdekében elengedett követelés eltérő kezeléséről, illetékmentességéről rendelkezne.

Az Itv. 91. §-ának (2) bekezdése értelmében az ajándékozási jogügyletet annak keltétől számított 30 napon belül be kell jelenteni az állami adóhatósághoz. Az illeték összegét az állami adóhatóság fizetési meghagyásban közli, ami az Itv. 78. §-ának (3) bekezdése értelmében a fizetési meghagyás jogerőre emelkedését követő napon esedékes.

Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Cégtörvény) 95. §-ának (4) bekezdése értelmében a végelszámolást nem lehet befejezni, ha a céggel szemben hatósági vagy bírósági eljárás van folyamatban, az illeték kiszabására irányuló adóhatósági eljárás lezárulásáig a cég végelszámolása nem fejezhető be.

A kérdésben felvetett probléma megoldása lehet például, ha a betéti társaságot - tekintettel arra, hogy a kötelezettségek teljesítésére nincs fedezet - felszámolási eljárás keretében szüntetik meg.

Felszámolási eljárás kezdő napjával a betéti társaság kikerül a társasági adó hatálya alól. Ez azzal jár, hogy a felszámolás kezdő napját megelőző napra készített beszámoló alapján a jogutód nélküli megszűnésre vonatkozó előírások szerint el kell számolni a társasági adóval.

Amennyiben a tagi kölcsön elengedésére a felszámolási eljárás lefolytatása alatt - egyezség keretében - kerül sor, ajándékozási illetéket nem kell fizetni, mert a vagyonszerzés alapja a bíróság ez irányú döntése, nem pedig egy kétoldali ajándékozási szerződés.

[1990. évi XCIII. törvény 11. § (1) bekezdésének c) pontja, 17. § (1) bekezdésének n) pontja, 102. § (1) bekezdésének d) pontja; 2006. évi V. törvény 95. § (4)]

o) a pénzügyi intézmény által elengedett követelés, amennyiben a követelés elengedése a magánszemély adós és családja megélhetési ellehetetlenülésének megelőzése érdekében az azonos helyzetben levők egyenlő elbánásának elve alapján történik. E feltételek fennállásáról a pénzügyi intézmény igazolást ad az adósnak;

p) az ajándékozó egyenes ági rokona (ideértve az örökbefogadáson alapuló rokoni kapcsolatot is) által megszerzett ajándék;

q) a termőföldről szóló törvény 3. §-a u) pontjának 2. alpontjában meghatározott mezőgazdasági termelők gazdaságátadási támogatásának igénybevétele érdekében a közeli hozzátartozóval [Ptk. 685. § b) pont] megkötött szerződésben a termőföld, a tanya, és a mezőgazdasági termelőtevékenységhez szükséges művelés alól kivett terület, építmény (magtár, istálló stb.) valamint ingó (mezőgazdasági berendezés, felszerelés, gép, állattállomány, készlet stb.) ajándékozása, illetve vagyoni értékű jog ingyenes átengedése.

A törvény azzal összhangban került megfogalmazásra, hogy az európai agrár- és vidékpolitika alapját az egyéni/családi gazdaságok adják. Ezek megerősítése, a generációk közti kapcsolat, a gazdálkodás folytonossága és annak időről időre történő megújítása tehát olyan fontos kérdés, melyet különböző közösségi eszközökkel, támogatási formákkal segít az EU. Ezek közül két - a 2007-2013-as tervidőszakra vonatkozó, 1698/2005/EK számú, európai vidékfejlesztési (EMVA) rendelet által a tagországok számára felkínált, és így az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programban (ÚMVP-ben) is szereplő - igen fontos támogatás jogcím a gazdaságátadási támogatás és a fiatal gazdák induló támogatása.

A két - egymással szorosan összefüggő támogatási forma - lényege az, hogy ha a gazda elér egy adott - általában 55 éves - életkort, és termelő tevékenységét befejezve gazdaságát átadja egy közvetlen családtagjának (fiának, lányának, menyének, vejének, unokájának stb.), aki átvevőként vállalja, hogy legalább 5 évig folytatja a gazdálkodást és 10 éven belül nem idegeníti el a gazdaságot, akkor az erről szóló megállapodás alapján az „idős gazdát” életjáradék-szerű rendszeres kifizetés illeti meg, a fiatal gazda pedig jogosulttá válik egy beruházás típusú, egyszeri, vissza nem térítendő szabad felhasználású fejlesztési támogatásra, amellyel megújíthatja, saját elképzelései szerint alakíthatja, illetve bővítheti birtokát. Ez a két eszköz tehát közpénzekből nyújtott támogatásokkal jelentősen segíti a családi gazdálkodás folytonosságának fenntartását, a generációváltást és a gazdálkodás generációnkénti megújítását. Az ehhez fűződő közérdeket az is kifejezi, hogy az ilyen - családon belüli - gazdaságátadás egésze illetékmentes, szemben az egyéb típusú - ajándékozás vagy eladás útján történő - birtokelidegenítéssel.

A fenti modellől azonban a magyar rendszer egyebek mellett annyiban is - megítélésünk szerint indokolatlanul - eltér, hogy az illetékmentesség a gazdaságátadás keretében történő átruházás esetén nem a birtok egészére, hanem csak a földbirtokra vonatkozik. Bár az Illetéktörvény ajándékozási illetékmentességet biztosító rendelkezéseinek jogpolitikai indokai kapcsán magunk is egyetértünk azzal a mai szabályozással, hogy amennyiben az átvevő a 83/2007. (VIII. 10.) FVM rendelet 6. §-ában biztosított jogtechnikai megoldások (adásvételi, vagy ajándékozási szerződés) közül a gazdaság átvételéhez az adásvételt választja, úgy - amennyiben teljesülnek az Itv. 26. § (1) bekezdésének p) pontjában foglaltak - a gazdaság vagyonelemei közül legfeljebb a termőföldhöz biztosít visszerthes vagyonátruházási illetékfizetési kötelezettség alóli mentességet a jogalkotó, ám álláspontunk szerint más megítélés alá kell esnie az olyan ajándékozási szerződésnek, amelyben a gazdaságátadás keretében megajándékozott átvevő

a gazdaságot átadó gazda közeli hozzátartozója, és a gazdaság átadásának célja a fentiek szerinti folytonosság, a gazdaság továbbvitelének biztosítása.

Megítélésünk szerint nálunk is - nemcsak jogpolitikai, de - kiemelt szakmapolitikai, agrár- és vidékpolitikai, gazdasági és társadalmi érdek is fűződik ahhoz, hogy az állam a generációk közti kapcsolatot, a folytonosságot szervesen biztosító családi gazdaságokat megerősítse, továbbá a lakossággal szembeni élelmiszerellátási kötelezettségének teljesítését oly módon is biztosítsa, hogy a működő gazdaságok családtagok általi továbbvitelét a gazdaságátadás körében átadott, a mezőgazdasági tevékenység fenntartásához okszerűen szükséges vagyon egészének illetékmentességén keresztül is támogassa. Az illetékszabályok meghatározásával is elősegíthető, hogy a kialakuló munkakultúra a tradicionálisan mezőgazdasági tevékenységet végző családokban többletelher viselése nélkül „átörökíthető” legyen, és fontos, hogy ez ne csak öröklés jogcímén történhessen. A mezőgazdaságnak egyébiránt ma nincs is akkora jövedelemtermelő képessége, hogy öröklés esetén a tevékenységet folytató leszármazó az örökösársától „magához váltsa” azt a termelőeszközt, amelyet szülei eladdig is együtt működtetett.

Meggyőződésünk, hogy az EU támogatási prioritásoknak megfelelő és a 83/2007-es FVM rendeletben is szereplő - életkorral kapcsolatos - feltételrendszer is annak érdekében került kialakításra, hogy még a szülők életében dőljön el: a mezőgazdasági munkatevékenységbe aktívan bekapcsolódó közeli hozzátartozó tulajdonnal is megerősített jogcímen vihesse tovább a gazdaságot. Éppen ezt szolgálja az EU vidékfejlesztési eszközrendszere keretében biztosított két - fentebb említett, egymással is összefüggő - támogatási jogcím, mint a gazdaságátadási támogatás, és a fiatal - a gazdaságot átvenni kész - gazdák induló támogatása. Ennek jelentőségét az előregedő gazdatársadalom és a hazai agrárium demográfiai helyzetének ismeretében nem kell külön magyaráznunk.

Nem felel meg a magasabb rendű társadalmi és jogpolitikai, a tradicionális mezőgazdaság kiépítéséhez - ezen keresztül a nagyobb ellátási biztonság megerősítéséhez - fűződő érdekeknek sem, ha a jogalkotó pusztán költségvetési, fiskális szempontok érvényesítésén keresztül az illetéktörvény rendelkezéseivel a bevétel maximalizálására törekszik úgy, hogy az átvett gazdasághoz a termőföldön kívül okszerűen hozzákapcsolódó vagyonelemek megajándékozott általi szerzését illetékkel terheli, megnehezítve ezzel a gazdaság családon belüli továbbvitelét. Ennek kiadásoldali gazdasági, társadalmi kárai messze meghaladják bevételi oldali fiskális előnyeit.

Az Itv. - ajándékozási illetékfizetés kapcsán tapintható - logikája is azt sugallja (csak termőföld ajándékozása esetén 50% kedvezmény; gazdaságátadás keretében történő termőföldszerzés esetén viszont már 100% illetékmentesség), hogy a jogalkotó felismerte: egy magasabb szervezeti szint, egy gazdaság, mint termelési egység egészének fenntartásához magasabb érdek fűződik. Ezt a felismerést illetékmentességgel is preferálta.

Előbbiekből következik, hogy mindaz, ami a gazdaság működtetésének fenntartásához hozzátartozik, kell, hogy ossza a termőföld sorsát. Megítélésünk szerint tehát mindazon vagyonelem ajándékozási illeték nélküli megszerzését biztosítani kell a jogalkotónak, amelyek a gazdaság, mint mezőgazdasági termelési egység tevékenységének funkcionális fenntartásához okszerűen hozzátartoznak, és amelyeket az európai vidékfejlesztési támogatási rendszernek megfelelő gazdaságátadási támogatás feltételeként, a mezőgazdasági termelő tevékenység fenntartása érdekében, a gazdaságátadás keretében ruház át a gazda közeli hozzátartozójára, mint megajándékozottra.

Az illetékfizetési mentességet indokolt kiterjeszteni a mezőgazdasági tevékenység folytatásához szükséges termőföldnek nem minősülő egyéb ingatlanra, ingóra - ide értve a gépjárművet és a pótkocsit is -, valamint vagyoni értékű jogra, ha azok átadására közeli hozzátartozók között került sor. E vagyonelemek a gazdaság egészének működéséhez szükségesek. Termőföld esetén indokolt megtartani azt az általános mentességi szabályt, amely legalább öt éves mezőgazdasági tevékenység folytatását írja elő [lásd: Itv. 26. § (1) bekezdés p) pont].

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában említett lakóház felépítésének igazolása érdekében az ott meghatározott 4 éves határidő elteltét követő 15 napon belül az állami adóhatóság megkeresi az ingatlan fekvése szerint illetékes építésügyi hatóságot. Amennyiben az építésügyi hatóság igazolása szerint a lakóháza a vagyonszerző nevére a használatbavételi engedély kiadása megtörtént, az állami adóhatóság a megállapított, de a megfizetés tekintetében felfüggesztett illetéket törli. Törli az állami adóhatóság az illetéket akkor is, ha a 4 éves határidőn belül a vagyonszerző a nevére szóló jogerős használatbavételi engedéllyel igazolja a lakóház felépítését. Amennyiben a vagyonszerző több telket kapott ajándékba, és mindegyik esetében vállalta lakóház felépítését, majd a telkeket utóbb egyesítette, az illetéket az adóhatóság akkor törli, ha az új telek esetén a felépített lakóházban a lakás(ok) hasznos alapterülete eléri a településrendezési tervben meghatározott maximális beépíthetőség legalább 10%-át. Ellenkező esetben valamennyi telek után meg kell fizetni az illetéket és a késedelmi pótlék összegét is. Ha a vagyonszerző a megszerzett telket utóbb megosztja, az adóhatóság a felfüggesztett illetékből csak azt az illetéket törli, amely arra a megosztás során létrejött telekre esik, amelyen a lakóház felépült, feltéve, hogy a felépített lakóházban a lakás(ok) hasznos alapterülete eléri a településrendezési

tervben meghatározott maximális beépíthetőség legalább 10%-át. Az illeték fennmaradó részét késedelmi pótlékkal növelt összegben kell megfizetni. Ha a maximális beépíthetőség az illetékkötelezettség keletkezésének időpontjában és a használatbavételi engedély kiadásának időpontjában eltérő, a kettő közül a vagyonszerzőre összességében kedvezőbbet kell figyelembe venni. Ha a lakóház felépítésére nyitva álló határidőn belül a vagyonszerző gazdálkodó szervezet átalakul, a lakóház felépítésére az ingatlant megszerző jogutód köteles.

A törvény arra tekintettel módosítja az Itv. 17. §-ának (2) bekezdését, hogy előfordulhat olyan eset, hogy egy gazdálkodó szervezet lakóház építésére alkalmas telektulajdont szerez ingyenesen, vállalja, hogy 4 éven belül arra lakóházat épít, erre tekintettel feltételes illetékmentességben részesül, majd a lakóház felépítésére nyitva álló határidő lejártá előtt átalakul. A törvény a jogalkalmazás megkönnyítése érdekében - Gt. 70. § (1) bekezdésével is összhangban - rögzíti, hogy a jogelőd által vállalt kötelezettséget az ingatlant megszerző jogutódnak kell teljesítenie, még hozzá a jogelődnek biztosított határidővel. Természetesen nem csak a gazdasági társaságok, hanem egyéb gazdálkodó szervezetek (mint például a szövetkezet) átalakulására is vonatkozik az új szabályozás.

(3) Termőföld tulajdonjogának, vagyoni értékű jogának ajándékozása esetén az egyébként járó ajándékozási illeték felét kell megfizetni. Az (1) bekezdés h) pontja szerinti mentesség esetén a mentességre való jogosultságot az ajándékozottnak kell igazolnia. A támogatás elnyerését igazoló okiratot az ingatlanügyi hatósághoz benyújtásra kerülő ajándékozási szerződéshez kell csatolnia, mely okiratot az ajándékozási szerződés másolatával az ingatlanügyi hatóság a 92. § (1) bekezdés szerint továbbítja az állami adóhatóságnak.

(4) Ha az ingyenes eszközátadásra irányuló ügyletben részt vevő, számviteli törvény szerinti gazdálkodók egyike a másik 100%-os tulajdonában áll vagy a gazdálkodók egyazon személy 100%-os tulajdonában állnak, akkor a gazdálkodó vagyonszerzésére a 12. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti táblázat I. csoportjára vonatkozó illetékmértékeket kell alkalmazni. Akkor is ezeket az illetékmértékeket kell alkalmazni, ha a gazdálkodó gazdálkodónak nem minősülő ajándékozó 100%-os tulajdonában áll.

Illetékmentes a közhasznú szervezetnek nyújtott közhasznú célra szolgáló ajándék és a jogszabályi kötelezettségen alapuló ingyenes eszközök átadása.

A gazdasági életben gyakori, hogy az egy tulajdonosi érdekkörbe tartozó gazdasági társaságok a jegyzett tőke emelése helyett ingyenes eszközátadással csoportosítják át eszközeiket. A gazdasági társaságok közötti ingyenes eszközátadás a jelenlegi szabályozás értelmében ugyanakkor ajándékozásnak minősül, ezért az ilyen úton megszerzett vagyontárgyak után ajándékozási illetéket kell fizetni, melynek mértéke az - az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 12. §-a (1) bekezdésének b) pontjában foglalt táblázat III. csoportjára vonatkozó kulcsok alkalmazásával - megközelítheti a 40%-ot.

A törvény lehetővé teszi, hogy azokban az esetekben, mikor az ingyenes eszközátadásra irányuló ügyletben részt vevő gazdasági társaságok egyike a másik 100%-os tulajdonában áll, vagy a gazdasági társaságok egyazon személy 100%-os tulajdonában állnak - tekintettel a tulajdonosi kör azonosságára - a közeli hozzátartozók közötti ajándékozáshoz kapcsolódó, a fentebb hivatkozott táblázat I. csoportjába tartozó - kedvezőbb - illetékmértékek kerüljenek alkalmazásra. Ennek eredményeként az illeték mértéke az ajándékozott vagyon nagyságától függően legfeljebb 21% lehet.

17/A. § Mentés az öröklési és ajándékozási illeték alól az önálló orvosi tevékenység működtetési jogának megszerzése, ha a korábbi jogosult az önálló orvosi tevékenységről szóló törvény erejénél fogva az említett törvény hatálybalépésétől volt jogosult a működtetési jog alapján végezhető tevékenység gyakorlására. Az illetékmentességre való jogosultságot az önálló orvosi tevékenység működtetési jogát szerző magánszemélynek kell igazolnia.

Az egyéni kisvállalkozói vagyon öröklési és ajándékozási illetékkezdménye

17/B. § (1) A kisvállalkozásra vonatkozó feltételeknek megfelelő egyéni vállalkozó kizárólag üzleti célt szolgáló vállalkozói vagyonának öröklése, továbbá - az ajándékozó kisvállalkozásának megszüntetésére való tekintettel - az ilyen vagyonnak az egyéni vállalkozás megszüntetését követő három hónapon belüli ajándékozása esetén a magánszemély örökös, illetve a magánszemély megajándékozott az általa megszerzett vállalkozói vagyon forgalmi értékéből a (3)-(5) bekezdésben meghatározott illetékalap-kedvezményre jogosult. A kedvezmény igénybevételének feltétele, hogy a vagyonszerző - öröklés esetén a hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedésétől, ajándékozás esetén az ajándék elfogadásától számított - 30 napon belül

a) a vállalkozási tevékenységet egyéni vállalkozóként megkezdje, vagy

b) a megszerzett vállalkozói vagyont egyéni cége, illetve többségi tulajdonában álló gazdasági társasága részére nem pénzbeli hozzájárulásként átadja,

és a fizetési meghagyás jogerőre emelkedése évének utolsó napjától számított legalább három évig a vállalkozási tevékenységet nem szünteti meg, illetve egyéni cégében fennálló vagyoni betétjét nem idegeníti el vagy a többségi tulajdonában álló gazdasági társaságban fennálló részesedésének arányát nem csökkenti.

- (2) Az (1) bekezdés szerinti kedvezmény akkor vehető igénybe, ha
- a) öröklés esetén a túlélő házastárs, illetve túlélő házastárs hiányában vagy annak egyetértésével a magánszemély örökös a hagyatéki tárgyaláson az (1) bekezdés szerinti feltételek vállalásáról nyilatkozatot tesz. A nyilatkozatot a közjegyző köteles jegyzőkönyvbe foglalni, és a jegyzőkönyv hiteles másolatát a teljes hatályú hagyatékátadó végzéshez csatolva megküldeni az állami adóhatóságnak;
 - b) ajándékozás esetén az ajándékozó a kisvállalkozói tevékenység megszüntetéséről, a magánszemély megajándékozott az (1) bekezdés szerinti feltételek vállalásáról a vagyonszerzés bejelentéséig nyilatkozatot tesz az állami adóhatóságnál.
- (3) A vállalkozói vagyon tulajdonjogát vagy haszonélvezetét megszerző túlélő házastárs esetén a vállalkozói vagyon után az öt egyébként terhelő öröklési illeték alapját 50%-kal, de legfeljebb 5 millió forinttal csökkentett összegben kell megállapítani.
- (4) A vállalkozói vagyon tulajdonjogát megszerző - a (3) bekezdésben nem említett - más magánszemély örökös esetén a vállalkozói vagyon után az öt egyébként terhelő öröklési illeték alapját 25%-kal, de legfeljebb 2,5 millió forinttal csökkentett összegben kell megállapítani.
- (5) A vállalkozói vagyon tulajdonjogát vagy haszonélvezeti jogát ajándékozás útján megszerző magánszemély esetén a vállalkozói vagyon után az öt egyébként terhelő ajándékozási illeték alapját 25%-kal, de legfeljebb 2,5 millió forinttal csökkentett összegben kell megállapítani.
- (6) Ha a (3)-(5) bekezdés szerinti kedvezményben részesülő vagyonszerző az (1) bekezdés a)-b) pontjai szerinti feltételeket nem teljesíti, továbbá az (1) bekezdés szerinti 3 éves időtartam letelte előtt a vállalkozási tevékenységet a gazdasági tevékenységgel együtt járó üzleti kockázaton túlmutató elháríthatatlan külső ok hiányában megszünteti, vagy egyéni cégében fennálló vagyoni betétjét elidegeníti, illetve a többségi tulajdonában álló gazdasági társaságban fennálló részesedésének arányát csökkenti, az általa igénybe vett illetékkedvezmény alapján élvezett illetékterher-csökkenés összegének kétszeresét köteles pótlólag megfizetni.

A kisvállalkozás vagyoni betétjének öröklési és ajándékozási illetékkedvezménye

17/C. § (1) A magánszemély vagyonszerző a kisvállalkozásnak minősülő gazdálkodó szervezetben fennálló vagyoni betét öröklése, ajándékozása esetén a 17/B. § (3)-(5) bekezdéseiben meghatározott illetékalap-kedvezményre jogosult, ha

a) a vagyonszerző által önállóan vagy többi vagyonszerzővel együttesen megszerzett vagyoni betéttel a tulajdonában, illetőleg több vagyonszerző esetében a tulajdonukban levő vagyoni betét aránya meghaladja a kisvállalkozás összes vagyoni betétjének 50%-át, és

b) a kisvállalkozás vagyoni betétjének több mint 50%-ával rendelkező örökös vagy megajándékozott a fizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig nyilatkozik, illetve több örökös vagy több megajándékozott esetén együttesen nyilatkoznak arról, hogy a kisvállalkozást a fizetési meghagyás jogerőre emelkedése évének utolsó napját követő három évig nem szünteti meg, illetőleg nem szüntetik meg vagy megszerzett vagyoni betétje arányát nem csökkentik, illetőleg nem csökkentik.

(2) Ha a kedvezményben részesülő vagyonszerző az (1) bekezdés szerinti 3 éves időtartam letelte előtt a kisvállalkozás működtetését a gazdasági tevékenységgel együtt járó üzleti kockázaton túlmutató elháríthatatlan külső ok hiányában megszünteti, vagy a kedvezményes illetékfizetés mellett megszerzett vagyoni betétje arányát csökkenti, az általa igénybe vett illetékalap-kedvezmény alapján élvezett illetékterher-csökkenés összegének kétszeresét köteles pótlólag megfizetni.

Tekintettel arra, hogy az egyéni vállalkozói tevékenységről szóló új szabályozás értelmében az egyéni cég és az egyéni vállalkozás élesen elhatárolható gazdálkodási formákká válnak, indokolt az egyéni cég, illetve a kisvállalkozásnak minősülő egyéb gazdasági társaságok vagyoni betétjei megszerzésére - a Bizottság 94/1069/EGK ajánlása szerinti cél, vagyis a kisvállalkozás működésének fenntartása érdekében - is kiterjeszteni az egyéni vállalkozói vagyon örökléséhez, illetve ajándékozásához kapcsolódó illetékalap-kedvezmény igénybevételének lehetőségét. A törvény szerint a kedvezmény mértéke, illetve igénybevételének szabályai megegyeznek a vállalkozói vagyon megszerzésére vonatkozó szabályokkal. Ennek megfelelően a kedvezmény igénybevételének elsődleges feltétele, hogy a vagyonszerző vagy vagyonszerzők nyilatkozatban vállalják, hogy a kisvállalkozást legalább három évig továbbműködtetik. Tekintettel arra, hogy egy gazdasági társaság működését a tagok összessége irányítja, a továbbműködtetésre vonatkozó vállalás teljesítése csak abban az esetben függ az örököstől, ha a társaságban meghatározó befolyással rendelkezik. Ellenkező esetben ugyanis nem feltétlenül van befolyása a társaság működtetésére.

A hagyaték, illetve az abban lévő vagyontárgyak a legtöbb esetben több örökös között oszlik meg, mégpedig egyenlő arányban. A törvény lehetőséget ad arra, hogy - amennyiben az örökösök által megszerzett vagyoni betétek aránya eléri a 50%-ot - az örökösök együttesen nyilatkozzanak arról, hogy a céget tovább működtetik.

III. Fejezet

A VISSZTERHES VAGYONÁTRUHÁZÁSI ILLETÉK

Az illeték tárgya

18. § (1) Ingatlannak, valamint a (2) bekezdésben meghatározott ingónak és vagyoni értékű jognak visszterhes mellett, továbbá öröklési vagy ajándékozási illeték alá nem eső, más módon történő megszerzése visszterhes vagyónátruházási illeték alá esik. Ezt a szabályt kell alkalmazni az öröklési szerződés alapján történő vagyonszerzésre is azzal, hogy az illetékkötelezettség keletkezésére a 3. § (1) bekezdése az irányadó.

(2) Az illetékfizetési kötelezettség a következő vagyoni értékű jogokra és ingókra terjed ki:

a) az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog megszerzése, továbbá e jognak a megszüntetése folytán bekövetkező vagyonszerzés;

b) az ingatlanon fennálló hasznélvezet gyakorlásának átengedése;

c) ingónak hatósági árverésen történő megszerzése;

d) gépjármű, illetőleg pótkocsi tulajdonjogának, vagyoni értékű jogának megszerzése;

e) közterületen álló, ingatlannak nem minősülő felépítmény tulajdonjogának, vagyoni értékű jogának megszerzése;

f) az önálló orvosi tevékenység működtetési jogának megszerzése;

g) az értékpapír öröklési szerződéssel való megszerzése;

A törvény összhangban az értékpapír illetékmentességének megszüntetésével visszterhes vagyonszerzési illeték alá vonja e javak öröklési szerződéssel való megszerzését. Az öröklési szerződéssel való szerzés ugyanis nem tárgya az öröklési illetéknek. A törvény így azonos elbírálás alá vonja a különböző vagyoni elemek (vagyon tárgyak) azonos módon való szerzését.

h) belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét (részvény, üzletrész, szövetkezeti részjegy, befektetői részjegy, átalakított befektetői részjegy) megszerzésére.

(3) Nem tárgya a visszterhes vagyónátruházási illetéknek az ingatlan tulajdonosának az a vagyonszerzése, mely az ingatlanát terhelő hasznélvezet, használat jogának a jogosult halála, illetőleg - özvegyi jog esetén - új házasság kötése folytán történő megszűnésével következik be, továbbá a feltétel bekövetkezésétől függő vagy a meghatározott időre kikötött hasznélvezet, használat jogának a feltétel bekövetkeztével, illetve a meghatározott idő elteltével bekövetkező megszűnése.

Az Itv. hatályos rendelkezése értelmében nem tárgya a visszterhes vagyónátruházási illetéknek az ingatlan tulajdonosának az a vagyonszerzése, mely az ingatlanát terhelő hasznélvezeti jognak a jogosult halála, illetőleg - özvegyi jog esetén - új házasság kötése folytán történő megszűnésével következik be, ideértve a feltétel bekövetkezésétől függő vagy a meghatározott időre kikötött hasznélvezeti jognak a megszűnését a feltétel bekövetkeztével, illetve a meghatározott idő elteltével.

Ugyanakkor a vagyoni értékű jogok közül nem csupán a hasznélvezeti, de a használat joga is megszűnik a jogosult halálával, továbbá feltétel bekövetkezésével, vagy meghatározott idő elteltével, így indokolatlan, hogy a használati jog említett okból történő megszűnése esetén a vagyon tárgy tulajdonosát illetékfizetési kötelezettség terhelje. A törvény ezt az anomáliát küszöböli ki.

(4) A (2) bekezdés h) pontjában foglalt vagyonszerzés után akkor kell az illetéket megfizetni, ha

a) a vagyonszerző, illetve - magánszemély vagyonszerző esetén - annak házastársa, bejegyzett élettársa, gyermeke, szülője,

b) az a) pontban felsoroltak - önálló vagy együttes - többségi tulajdonában álló gazdálkodó szervezet,

c) az a) és b) pontban felsoroltakkal a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerinti kapcsolt vállalkozási viszonyban lévő gazdálkodó szervezet,

tulajdonában álló vagyoni betétek aránya önállóan vagy együttesen eléri vagy meghaladja az összes vagyoni betét 75%-át.

Az ingatlan megszerzéséhez kapcsolódó illeték-kötelezettség kijátszásának megakadályozása érdekében, illetékköteleessé válik a belföldi ingatlan tulajdonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét megszerzése.

A törvény rögzíti, hogy az ingatlannal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét megszerzése kapcsán illetékfizetési kötelezettség csak akkor keletkezik, ha a vagyonszerző tulajdonában álló vagyoni betétek összege eléri vagy meghaladja az összes vagyoni betét 75%-át.

A szabály teljes körű érvényesülése érdekében össze kell számítani a vagyonszerző közeli rokonai és gazdasági érdekeltiségei tulajdonában lévő vagyoni betéteket is. Az (1) bekezdésben foglaltak értelmében ilyenkor nem csak a legutolsó (vagyis amellyel az összeszámítandó betétek aránya elérte a 75%-ot), hanem valamennyi korábbi ügylettel megszerzett összeszámítandó vagyoni betétre eső illetéket is meg kell fizetni.

KGD2009. 129. Az önálló bírósági végrehajtó által árverési vétel hatályával lefolytatott értékesítés is hatósági árverésnek minősül (1990. évi XCIII. törvény 18. §, 1994. évi LIII. törvény 2-3. §).

KGD2007. 105. A cserepótló vételre vonatkozó illetékkedvezmény megállapítható a közös tulajdon megszüntetése folytán kapott megváltási áron történt lakásvásárlás esetében is. [1990. évi XCIII. tv. 18. §, 21. §, 25. §]

KGD2003. 80. Az illetékelőleg, az illeték kiszabása nem függ attól, hogy a szerződés alapján a tulajdonos-változást az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezzék (1990. évi XCIII. törvény 1. §, 3. §, 18. §).

KGD2000. 148. Üzletrésszel történő vásárlás esetén az illetékmentesség csak az azzal történt vagyonszerzésre vonatkozik (1992. évi II. törvény 33-34. §, 1990. évi XCIII. törvény 18-19. §).

KGD1997. 93. Nem újraértékesítési célból szerzi meg az ingatlant az a vállalkozó, aki a vétel útján megszerzett ingatlant egy társaságba apportálja [1990. évi XCIII. törvény 18. § (1) bek.].

KGD1992. 306. Ingatlannak visszterhes ellenében történő megszerzése visszterhes vagyonátruházási illeték alá esik. Az olyan ingatlan-adásvételi szerződés, mely nem eredményez tulajdonszerzést, nem tárgya a visszterhes vagyonátruházási illetéknek [1990. évi XCIII. törvény 18. § (1) bek.].

BH2010. 202. Illetékfizetési kötelezettség keletkezését vagyonszerzést tanúsító okirat alapján lehet csak megállapítani, téves bejegyzés esetén illetékfizetés - vagyonszerzés hiányában - nem írható elő (1959. évi IV. törvény 375. §, 373. §, 117. §, 1990. évi XCIII. törvény 3. §, 18. §).

BH2007. 358. Az illeték tárgyának ismerete nélkül illetékkiszabás kérdésében dönteni nem lehetséges - Ugyanazon szerződéssel szerzett jogot nem lehet eltérően értékelni az illetékkiszabás és az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés során (1990. évi XCIII. törvény 18. §; 1997. évi CXLI. törvény 11., 12. §)

BH2005. 268. A lakástulajdon eladásából vásárolt haszonélvezeti jog létesítése esetében - azonos jog megszerzése hiányában - a kedvezményes illeték nem állapítható meg [1990. évi XCIII. tv. 18. §, 21. §].

EBH2008. 1913. Az elbirtoklás visszterhes vagyonszerzési illetékköteles szerződésmód (1990. évi XCIII. törvény 18. §)

EBH2007. 1661. Osztalék címén megszerzett ingatlan visszterhes vagyonátruházási illeték fizetési kötelezettség alá esik (1990. évi XCIII. törvény 18. §).

EBH2002. 714. A gazdasági társaságba bevitt vagyoni betét, apport értéke fejében a társaság által csere jogcímén átengedett ingatlan megszerzése illetékköteles [1990. évi XCIII. tv. 18. § (1) bek., 26. § (1) bek.]

Az illeték általános mértéke

19. § (1) A visszterhes vagyonátruházási illeték általános mértéke - ha a törvény másként nem rendelkezik - a megszerzett vagyon terhekkal nem csökkentett forgalmi értéke után 4%, ingatlan, illetve belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét megszerzése esetén ingatlanonként 1 milliárd forintig 4%, a forgalmi érték ezt meghaladó része után 2%, de ingatlanonként legfeljebb 200 millió forint. Ingatlan résztulajdonának szerzése esetén az 1 milliárd forintnak a szerzett tulajdoni hányaddal arányos összegére kell alkalmazni a 4%-os illetéket, illetve az ingatlanonként legfeljebb 200 millió forintot a tulajdoni hányad arányában kell figyelembe venni. Ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog megszerzése esetén az illetékalapból az 1 milliárd forint olyan hányadára kell alkalmazni a 4%-os illetékmértéket, illetve a 200 millió forint olyan hányadát kell figyelembe venni, mint amilyen arányt a vagyoni értékű jog értéke képvisel az ingatlan forgalmi értékében. Vagyoni értékű joggal terhelt ingatlan - ideértve a tulajdonszerzéssel egyidejűleg alapított vagyoni értékű jogot - szerzése esetén a vagyoni értékű jog értékével csökkentett forgalmi értékből az 1 milliárd forint olyan hányadára kell alkalmazni a 4%-os illetékmértéket, illetve a 200 millió forint olyan hányadát kell figyelembe venni, mint amilyen arányt a tulajdonjog értéke képvisel az ingatlan forgalmi értékében.

(2) Ingatlanok tulajdonjogának cseréje esetén az illeték alapja - a 21. §-ban foglaltak kivételével - a cserével megszerzett ingatlan forgalmi értéke.

(3) Az önálló orvosi tevékenység működtetési jogának megszerzése esetén az illeték alapja a működtetési jognak - terhekkal nem csökkentett - értéke, az illeték mértéke pedig az illetékalap 10%-a.

(4) Tartási, életjáradéki vagy öröklési szerződés alapján történő vagyonszerzés esetén az illeték alapja a megszerzett vagyon forgalmi értéke.

(5) A 18. § (2) bekezdésének *h*) pontja szerinti vagyoni betét megszerzése esetén az illeték alapja a társaság tulajdonában álló ingatlanok forgalmi értékének olyan aránya, amekkora arányt a 18. § (4) bekezdésében foglalt feltétel bekövetkeztének időpontjában az illetékfizetésre kötelezett tulajdonában lévő vagyoni betétek névértéke a társaság összes vagyoni betéte névértékének összegében képvisel, csökkentve az illetékfizetésre kötelezett tulajdonában lévő azon vagyoni betétekre eső forgalmi értékkel, melyeket az illetékfizetésre kötelezett

a) 5 évnél régebben, illetve 2010. január 1-jét megelőzően,

b) a 18. § (4) bekezdésében foglalt feltétel bekövetkezését megelőző öt éven belül, de 2010. január 1-jét követően, visszterhes vagyonátruházási illetékfizetési kötelezettség alá eső módon vagy a 26. § alapján illetékmentesen,

c) öröklés vagy ajándékozás útján szerzett.

A visszerhes vagyónátruházási illeték általános mértéke 10%-ról 4%-ra csökken, ha azonban az illetékalap az 1 Mrd forintot meghaladja, az e feletti rész után az illeték mértéke 2%, de ingatlanonként legfeljebb 200 millió forint.

Az ingatlannal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét megszerzése az általános illetékmérték alá esik, azzal, hogy az illeték alapja ilyen esetben a társaság tulajdonában lévő ingatlanok forgalmi értékének az illetékfizetésre kötelezett tulajdonában lévő vagyoni betétekre eső hányada. Illetékalapcsökkentő tényezőként kell azonban figyelembe venni az 5 évnél régebben, illetve a szabályozás hatálybalépése előtt visszerhes módon megszerzett, valamint az ajándékozás vagy öröklés útján megszerzett vagyoni betéteket, illetve - 75% feletti újabb részesedés megszerzése esetén - azon vagyoni betéteket, melyek után már fizettek illetéket.

KG2009. 142. *Ingatlan visszerhes vagyónátruházása esetén az általános forgalmi adó, mint áralakító tényező az illetékalap részét képezi, ha az ingatlan forgalmi értékeként elfogadható (1990. évi XCIII. törvény 19. §, 102. §).*

KG2009. 1. *Illetékfizetési kötelezettség közös tulajdon - magához váltással történő - megszüntetése esetén (1990. évi XCIII. törvény 19. §, 25. §).*

KG2002. 143. *Lakástulajdon illetékkiszabás szempontjából való minősítése tekintetében az illetékkötelezettség keletkezésekor fennállott (ingatlan-nyilvántartási) állapot az irányadó (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 19. §).*

KG2002. 116. *Lakásingatlan tulajdonjogának visszerhes megszerzésekor az ingatlan az illetékkötelezettség keletkezésekor fennálló, az ingatlan-nyilvántartásban is feltüntetett állapota az irányadó (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 19. §, 21. §, 102. §).*

KG1999. 28. *Cserepótló vétel esetén a visszerhes vagyónátruházási illeték alapja [1990. évi XCIII. törvény 19. §, 21. § (5), (6) bek., 70. §, 102. § (1) bek. e) pont].*

KG1993. 66. *Visszerhes vagyónátruházás esetén a megszerzett vagyon forgalmi értékének megállapításánál nincs jelentősége annak, hogy a kölcsönösen megállapított vételár az áfát is tartalmazza-e [1990. évi XCIII. törvény 19. § (1) bek.].*

KG1992. 405. *Illetékkiszabás szempontjából a tanyára vonatkozó rendelkezés nem alkalmazható, ha a tanyaához szántóterület is tartozik [1990. évi XCIII. törvény 19. § (1) bek.].*

KG1992. 165. *Tanyaingatlan visszerhes megszerzésének esetén az illeték mértékének szempontjai [1990. évi XCIII. tv. 19. § (1) bek., 102. § (1) bek. f) pont].*

BH2002. 332. *Az illetékfizetési kötelezettség keletkezése szempontjából az elővásárlási jog gyakorlása nem minősül harmadik személy (hatóság) jóváhagyásának [1990. évi XCIII. tv. 3. § (3) és (5) bek., 19. § (1) bek., 91. § (1) bek., 1995. évi XLVIII. tv. 35. §, 53. § (1) bek., 159. § (1) bek., Ptk. 215. § (1) bek., 373. § (2) bek.].*

EBH2001. 591. *A feltételes illetékmentesség megilleti az olyan telektulajdon megszerzőjét is, akinek az ingatlanán a vagyonszerzés időpontjában 50%-ot el nem érő készültségi fokban lévő lakás céljára épülő építmény van (1990. évi XCIII. tv. 3. §, 19. §, 26. §, 102. §).*

EBH1999. 161. *Cserepótló vétel esetén a visszerhes vagyónátruházási illeték alapja [1990. évi XCIII. tv. 19. §, 21. § (5), (6) bek., 70. §, 102. § (1) bek. e) pont].*

Haszonélvezet, használat esetén a visszerhes vagyónátruházási illeték alapja

20. § (1) A visszerhes vagyonszerzéssel egyidejűleg alapított haszonélvezet, használat esetében a tulajdonszerző a - 72. § szerint számított - haszonélvezet, használat értékével csökkentett forgalmi érték után fizeti a visszerhes vagyónátruházási illetéket, a haszonélvező, használó pedig a haszonélvezet, használat számított értéke után fizeti a szerzés jogcímének megfelelő vagyonszerzési illetéket.

(2) Ha az ingatlant az átruházását megelőzően már fennállott és az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett haszonélvezettel, használattal terhelten idegenítik el, vagy az elidegenítés az átruházó haszonélvezetének vagy a használat jogának fenntartásával történik, ez esetben a haszonélvezet fennmaradása, illetve a használati jog megszerzése illetékmentes. A tulajdonszerző ilyenkor az (1) bekezdés szerint csökkentett forgalmi érték után fizeti a visszerhes vagyónátruházási illetéket. Ezt a szabályt kell alkalmazni akkor is, ha az ingatlan tulajdonjogát annak haszonélvezője, használója szerzi meg.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben említett esetekben a tulajdonszerzőt és a haszonélvezet, használat jogának szerzőjét terhelő illeték alapját a 15. § (4) bekezdésében meghatározott módon kell megállapítani. Az így számított illetékalap után - ha a törvény másként nem rendelkezik - a 19. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű illetéket kell fizetni.

KGD2007. 241. *Az Itv. 21. § (5) bekezdésének alkalmazhatósága hasznélvezettel terhelten vásárolt ingatlan esetén. (1990. évi XCIII. törvény 20., 21. §)*

KGD2007. 11. *Arányosításra sor kerülhet egész lakástulajdon vásárlásával együtt alapított hasznélvezeti jog esetén is [1990. évi XCIII. törvény 20-21. §, 23. §].*

KGD2006. 162. *A visszterhes vagyónátruházási illeték megállapítása, ha az ingatlan hasznélvezője szerzi meg az ingatlan tulajdonjogát (1990. évi XCIII. tv. 20. §).*

KGD2000. 287. *A hasznélvezeti jog fennállása csökkenti az eladott ingatlan forgalmi értékét, eszerint alakul az illetékfizetési kötelezettség (1990. évi XCIII. törvény 20-21. §).*

Lakástulajdon és a hozzá kapcsolódó jogok visszterhes vagyónátruházási illetékének mértéke

21. § (1) Lakástulajdon szerzése esetén a visszterhes vagyónátruházási illeték alapja - ha e törvény másképp nem rendelkezik - a lakástulajdon forgalmi értéke. Az illeték mértéke - lakásonként - 4 millió forintig 2%, a forgalmi érték ezt meghaladó összege után 4%. Lakás résztulajdonának szerzése esetén a 4 millió forintnak a szerzett tulajdoni hányaddal arányos összegére alkalmazható a 2%-os illeték, a forgalmi érték ezt meghaladó része után 4% illetéket kell fizetni.

(2) Ha a lakástulajdon szerzője a vásárláshoz lakásépítési kedvezményben részesül, ennek összegét - a (3)-(5) bekezdésben, valamint (8) bekezdésben említett esetek kivételével - a forgalmi értékből le kell vonni.

(3) Lakástulajdonok egymás közötti cseréje esetén az illeték alapja az elcserélt ingatlanok - terhekkel nem csökkentett - forgalmi értékének a különbözete.

(4) Kettőnél több lakás tulajdonjogának egymás közötti cseréje esetén az illeték alapja az elcserélt legnagyobb és legkisebb - terhekkel nem csökkentett - forgalmi értékű ingatlanok értékkülönözete.

(5) Lakástulajdon vásárlása esetén, ha a magánszemély vevő a másik lakástulajdonát a vásárlást megelőző vagy azt követő egy éven belül eladja, az illeték alapja a vásárolt és az eladott lakástulajdon - terhekkel nem csökkentett - forgalmi értékének a különbözete. Ha a magánszemély vevő egy éven belül több lakástulajdont vásárol, illetve értékesít, akkor az illeték alapját képező értékkülönözlet megállapításánál minden egyes lakásvásárlással szemben a szerzést közvetlenül megelőző vagy követő - a fizetésre kötelezett számára kedvezőbb illetékalapot eredményező - egyetlen értékesítést lehet figyelembe venni. Amennyiben a magánszemély vevő a további lakásvásárlásaival szemben az előbbi feltételeknek megfelelő, további lakásértékesítést nem tud igazolni, e lakásszerzések illetékkötelezettsége az általános szabályok [21. § (1)-(2) bek.] szerint alakul. E bekezdés alkalmazásában nem minősül tehernek a lakástulajdonhoz kapcsolódó hasznélvezet, használat joga.

2009/35. Adózási kérdés a cserepótló vétel szabályai több lakásvásárlás és -értékesítés esetén

(6) Ha az (5) bekezdés szerint megállapított értékkülönözlet nagyobb a vásárolt lakástulajdon forgalmi értékénél, az illeték alapja a vásárolt lakástulajdon forgalmi értéke.

(7) Az (5) bekezdésben említett adásvételnél a vevő az ott említett másik lakástulajdona eladását a tulajdonjog ingatlan-nyilvántartási bejegyzésére alkalmas adásvételi szerződés másolatával vagy más megfelelő módon köteles igazolni. Ezzel egyidejűleg kell nyilatkoznia arról is, hogy a vásárláskor az (5) bekezdésben foglalt feltételeknek megfelelt.

(8) Lakástulajdonok egymás közötti cseréje, illetőleg az (5) bekezdésben említett adásvétele esetén, ha az elcserélt, illetőleg eladott lakástulajdont hasznélvezet, használat joga terhelte és a tulajdonszerzéssel egyidejűleg ugyanennek a jogosultnak a javára a tulajdonos a korábbival azonos jogot alapít, a jog szerzője a forgalmi értékek különbözete alapján számított vagyoni értékű jog értéke, a tulajdonos pedig e jog számított értékével csökkentett értékkülönözlet után fizeti a visszterhes vagyónátruházási illetéket.

(9) Ha a vagyonszerzőt a 27. § (1) bekezdése alapján terhelő illeték összege magasabb, mint amit az általa megszerzett lakás tulajdonjoga, illetve az ahhoz kapcsolódó hasznélvezet, használat joga után az (1) bekezdés, illetve a 23. § szerint fizetnie kellene, akkor tőle csak ez az alacsonyabb összegű illeték követelhető.

KGD2008. 13. *Lakásvásárlással szemben csak egy eladott lakás értéke számítható be, a hasznélvezeti jog értékét az értékkülönözlet számításánál le kell vonni a vételárból (1990. évi XCIII. törvény 21. §).*

KGD2007. 241. *Az Itv. 21. § (5) bekezdésének alkalmazhatósága hasznélvezettel terhelten vásárolt ingatlan esetén. (1990. évi XCIII. törvény 20., 21. §)*

KGD2007. 105. *A cserepótló vételre vonatkozó illetékkedvezmény megállapítható a közös tulajdon megszüntetése folytán kapott megváltási áron történt lakásvásárlás esetében is. [1990. évi XCIII. tv. 18. §, 21. §, 25. §]*

KGD2006. 88. *Az 1990. évi XCIII. törvény 21. § (5) bekezdésében szereplő másik lakástulajdon kifejezés értelmezése [1990. évi XCIII. törvény 21. § (5) bek.]*

KG2006. 42. A cserepótló illetékkedvezmény csak akkor jár, ha az eladott és az egy éven belül vásárolt lakás eltérő helyrajzi szám alatt található (1990. évi XCIII. törvény 21. §).

KG2005. 181. A visszerthes vagyonátruházási illeték mértékét akkor is arányosítással kell megállapítani, ha a vagyonszerzés megszüntetésével tulajdoni hányad megszerzése történik (1990. évi XCIII. törvény 21. §, 25. §)

KG2005. 93. Két adásvételi szerződést kötnek a vevők, ha - bár azonos - ingatlan tulajdoni hányadát külön eladótól szerzik meg; a tulajdoni hányad megszerzése is vagyonszerzési illetékfizetési kötelezettséggel jár [1990. évi XCIII. törvény 21. § (5) bek.].

KG2003. 217. A részletfizetésben való megállapodás a vagyonszerzési illetékfizetési kötelezettség szempontjából nem tekinthető felfüggesztő feltételnek (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 21. §).

KG2002. 116. Lakásingatlan tulajdonjogának visszerthes megszerzésekor az ingatlan az ingatlan-nyilvántartásban is feltüntetett állapotban van (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 19. §, 21. §, 102. §).

KG1999. 28. Cserepótló vétel esetén a visszerthes vagyonátruházási illeték alapja [1990. évi XCIII. törvény 19. §, 21. § (5), (6) bek., 70. §, 102. § (1) bek. e) pont].

KG1997. 91. A felújított önkormányzati lakás kivülálló részére történő eladása esetén a vagyonátruházás illetékköteles [1990. évi XCIII. törvény 21. § (1) bek.].

KG1992. 309. A kettőnél több lakástulajdon egymásközi csereje esetén az illeték alapja a legnagyobb és legkisebb értékű ingatlan értékkülönbözete; a cserepótló helyett nem lehet a kedvezőbb adásvételi szerződés szerinti illeték kiszabását igényelni [1990. évi XCIII. törvény 21. § (4) bek.].

KG1992. 164. A hasznélvezőt is megilleti az illetéktörvényben biztosított kedvezmény, ha a hasznélvezeti jog ellenértékéből ingatlantulajdon vásárol [1986. évi I. törvény 13. § (5) bek., 1990. évi XCIII. törvény 21. § (5) bek.].

KG1992. 59. Az illetékkedvezmény elbírálásakor az ingatlan-nyilvántartáson kívül szerző tulajdonost is figyelembe kell venni [1990. évi XCIII. törvény 21. § (5) bekezdés].

BH2009. 309. A tulajdonszerzéssel összefüggő illetékfizetési kötelezettség minden esetben tulajdonszerzésenként keletkezik (1990. évi XCIII. törvény 21. §).

BH2008. 56. Lakásvásárlással szemben csak egy eladott lakás értéke számítható be; a hasznélvezeti jog értékét az értékkülönbözet számításával le kell vonni a vételárból (1990. évi XCIII. törvény 21. §).

BH2007. 321. Újabb lakás vásárlása esetén a cserepótló illetékkedvezmény alkalmazható akkor is, ha a házastársi vagyonszerzéshez tartozó lakásingatlan megváltás ellenében a volt házastársra történő átruházására kerül sor (1990. évi XCIII. törvény 21. §, 25. §).

BH2006. 36. A visszerthes vagyonátruházási illeték mértékét akkor is arányosítással kell megállapítani, ha a vagyonszerzés megszüntetésével tulajdoni hányad megszerzése történik (1990. évi XCIII. tv. 21. §, 25. §).

BH2005. 268. A lakástulajdon eladásából vásárolt hasznélvezeti jog létesítése esetében - azonos jog megszerzése hiányában - a kedvezményes illeték nem állapítható meg [1990. évi XCIII. tv. 18. §, 21. §].

BH2004. 525. Két adásvételi szerződést kötnek a vevők, ha - bár azonos - ingatlan tulajdoni hányadát külön eladótól szerzik meg; a tulajdoni hányad megszerzése is vagyonszerzési illetékfizetési kötelezettséggel jár [1990. évi XCIII. tv. 21. § (5) bek.].

BH2003. 266. A részletfizetésben való megállapodás a vagyonszerzési illetékfizetési kötelezettség szempontjából nem tekinthető felfüggesztő feltételnek (1990. évi XCIII. tv. 3., 21. §).

BH1996. 558. Az eladott lakás árából határidőn belül vásárolt két ingatlan forgalmi értéke is beszámítható az illetékkedvezménybe [1990. évi XCIII. tv. 21. § (5) bek.].

BH1994. 345. A cserepótló esetén is alkalmazni kell a lakástulajdon vásárlására vonatkozó illetékkedvezményt [1990. évi XCIII. tv. 21. § (5) bek.].

BH1992. 498. A hasznélvezőt is megilleti az illetéktörvényben biztosított kedvezmény, ha a hasznélvezeti jog ellenértékéből lakástulajdon vásárol [1986. évi I. törvény 13. § (5) bek., 15. §, 1990. évi XCIII. tv. 21. § (5) bek.].

EBH2009. 2007. Ha a házastársi vagyonszerzés megszüntetése lakóingatlan megváltási ár ellenében történő átruházásával valósult meg, újabb lakóingatlan megszerzésekor - a törvényi feltételek teljesülése esetén - alkalmazható a cserepótló illetékkedvezmény (1990. évi XCIII. törvény 21. §, 25. §).

EBH2009. 2006. Az illetékfizetési kötelezettség minden egyes tulajdonszerzéshez külön-külön kapcsolódik (1952. évi III. törvény 274. §, 1990. évi XCIII. törvény 21. §, 3. §).

EBH2007. 1665. Házastársi vagyonszerzés megszüntetése során a lakóingatlan megváltási ár ellenében történő átruházása esetén újabb lakóingatlan megszerzésekor alkalmazható a cserepótló illetékkedvezmény (1990. évi XCIII. törvény 21. §, 25. §).

EBH2005. 1369. A cserepótló illetékkedvezmény csak különböző ingatlanok egy éven belül történő vétele és eladása esetén igényelhető (1990. évi XCIII. törvény 21. §).

EBH2005. 1268. *A cserét pótló vételi kedvezmény nem alkalmazható az azonos helyrajzi számú ingatlant érintő eladás és vétel esetében. Az 1990. évi XCIII. törvényben használt másik lakástulajdon kifejezés csak az egymástól különböző ingatlanokra vonatkozik [1990. évi XCIII. törvény 21. § (5) bek.].*

EBH2004. 1165. *A nem cserével szerzett többletérték esetén nem jár illetékkedvezmény (1990. évi XCIII. törvény 21. §, 27. §).*

EBH2001. 594. *A lakástulajdonok értékkülönbszetéből fakadó illetékkedvezmény az ingatlanforgalmazásra jogosult vállalkozóra nem vonatkozik [1990. évi XCIII. tv. 23/A. §, 21. § (5) bek.].*

EBH2001. 592. *A lakástulajdon vásárlása esetén biztosított illetékkedvezmény hasznélvezeti jog átruházása esetén nem alkalmazható (1990. évi XCIII. tv. 21. §, 102. §)*

EBH1999. 162. *Az ingatlanforgalmazással foglalkozó vállalkozóra nem alkalmazható a cserét helyettesítő vételre vonatkozó illetékkedvezmény (1990. évi XCIII. tv. 21. §).*

EBH1999. 161. *Cserepótló vétel esetén a visszterhes vagyonátruházási illeték alapja [1990. évi XCIII. tv. 19. §, 21. § (5), (6) bek., 70. §, 102. § (1) bek. e) pont].*

EBH1999. 74. *Az illetéktörvény alkalmazásánál nincs jelentősége annak, hogy az ingatlant kívülálló vagy bentlakó szerzi meg [1990. évi XCIII. tv. 21. § (1) bek., 102. § (1) bek. e) pont].*

22. § Lakástulajdonnak állami, helyi önkormányzati tulajdonban álló bérlakás bérleti joga megszerzése ellenében történő átruházása esetén a visszterhes vagyonátruházási illeték alapja a lakástulajdon forgalmi értékének 50%-a. Az illeték mértékére a 21. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés irányadó.

23. § Lakástulajdonhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog megszerzéséért a 72. § szerint számított forgalmi érték után a 21. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű illetéket kell fizetni. A 4 millió forintnak olyan hányadára alkalmazható a 2%-os illetékmérték, mint amilyen arányt a vagyoni értékű jog értéke képvisel a lakás forgalmi értékében. Vagyoni értékű joggal terhelt lakástulajdon - ideértve a tulajdonszerzéssel egyidejűleg alapított vagyoni értékű jogot - szerzése esetén a 4 millió forintnak olyan hányadára alkalmazható a 2%-os illetékmérték, mint amilyen arányt a tulajdonjog értéke képvisel a lakás forgalmi értékében.

KGD2010. 116. *Az illetékkedvezmény feltételeinek fennállását a szükséges okiratok csatolásával és nyilatkozatok megtételével a kérelmezőnek kell igazolnia. A főtevékenységű ingatlanforgalmazást cégbizonyítvánnyal kell igazolni, melynek az illetékkötelezettség keletkezésének napján kell rendelkezésre állnia (1990. évi XCIII. tv. 23. §)*

KGD2009. 54. *Több törvényi feltétel együttes fennállását nem teljesítő vagyonszerző illetékkedvezményre nem jogosult (1990. évi XCIII. törvény 23. §)*

KGD2007. 13. *A 2003. január 1-je előtt illetékkiszabásra bejelentett ügyekben az Itv. módosítását megelőzően hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni; a törvény nem különböztet anyagi jogi és eljárási rendelkezések között [1990. évi XCIII. törvény 23. §, 88. §].*

KGD2007. 11. *Arányosításra sor kerülhet egész lakástulajdon vásárlásával együtt alapított hasznélvezeti jog esetén is [1990. évi XCIII. törvény 20-21. §, 23. §].*

EBH2001. 593. *Illetékkedvezmény kétszeresen nem vehető igénybe (1990. évi XCIII. tv. 23., 26. §).*

Ingatlanforgalmazási célú vagyonszerzések visszterhes vagyonátruházási illetéke

23/A. § (1) Ingatlan tulajdonjogának megszerzése esetén az illeték mértéke az ingatlan - terhekkel nem csökkentett - forgalmi értékének 2%-a, ha a vagyonszerző

a) olyan, ingatlanok tulajdonjogának értékesítését (a továbbiakban: ingatlanforgalmazást) végző vállalkozó, amelynek előző adóévi nettó árbevétele legalább 50%-ban e tevékenységből származott, vagy

b) Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által kiadott engedély alapján pénzügyi lízinget folytató vállalkozó

és legkésőbb a fizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig nyilatkozatban vállalja, hogy az ingatlant az illetékkiszabásra történő bejelentéstől számított két éven belül eladja, illetve a futamidő végén tulajdonjog átszállást eredményező pénzügyi lízingbe adja.

(2) A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének engedélyével működő ingatlanalap az (1) bekezdésben meghatározott illetéket fizeti ingatlanszerzése után.

(3) A nettó árbevétel megoszlásáról a vagyonszerző a fizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig nyilatkozik. Ha az illetékkiszabásra történő bejelentésre az adóév hatodik hónapjának 1. napját megelőzően kerül sor, a vagyonszerzőnek arról kell nyilatkoznia, hogy nettó árbevétele előreláthatólag az (1) bekezdésben foglaltak szerint oszlik meg. Amennyiben a nyilatkozatban vállaltak nem teljesültek, úgy a vállalkozó az illetékkötelezettség keletkezése szerinti adóév hatodik hónapjának 15. napjáig jelezheti ezt a körülményt az állami adóhatóság felé, amely a 19. § (1) bekezdés, illetve 21. § (1) bekezdés alapján egyébként fizetendő és az (1) bekezdés szerint megállapított illeték különbözetének 50%-kal növelt összegét a vagyonszerző terhére pótlólag előírja. Ha az állami adóhatóság adóellenőrzés keretében megállapítja, hogy a vagyonszerző valótlán

nyilatkozatot tett, a vagyonszerzésre a 19. § (1) bekezdése, illetve a 21. § (1) bekezdése alapján egyébként fizetendő és az (1) bekezdés szerint megállapított illeték különbözetének kétszeresét az állami adóhatóság a vállalkozó terhére pótlólag előírja.

(4) Az ingatlanforgalmazást az illetékkötelezettség keletkezésének adóévében kezdő vállalkozó az (1) bekezdésben meghatározott célú ingatlanvásárlás esetén az ott meghatározott mértékű illetéket fizeti, ha a fizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig nyilatkozatban vállalja, hogy az adóév nettó árbevételének legalább 50%-a ingatlanforgalmazásból fog származni. Amennyiben a nettó árbevétel megoszlására vonatkozó vállalás nem teljesül, az állami adóhatóság a vagyonszerzés után a 19. § (1) bekezdés, illetve a 21. § (1) bekezdése alapján egyébként fizetendő és az (1) bekezdés szerinti illeték különbözetét a vállalkozó terhére 50%-kal növelten megállapítja. A vállalás meghiúsulásának tényét a vállalkozó az adóévet követő hatodik hónap 15. napjáig köteles bejelenteni. Ha az állami adóhatóság adóellenőrzés keretében megállapítja, hogy a vagyonszerző nettó árbevétel megoszlására vonatkozó vállalása nem teljesült, a vagyonszerzésre a 19. § (1) bekezdése, illetve a 21. § (1) bekezdése alapján egyébként fizetendő és az (1) bekezdés szerint megállapított illeték különbözetének kétszeresét a vállalkozó terhére pótlólag előírja.

A lízinggel foglalkozó társaságok a gépjárművek és ingatlanok lízingelésén túl foglalkoznak gépek, berendezések pénzügyi lízingbe adásával is, amely profil bővítésének akadályát képezi az ingatlanok, illetve gépjárművek lízingbeadás céljából történő megszerzéséhez kapcsolódó illetékkedvezmény feltételeként előírt nettó árbevételi küszöbre előírt szigorú szabályozás. A módosítás miatt nincs szükség a gépjármű-forgalmazó, az ingatlanok pénzügyi lízingjét, valamint ingatlanok és gépjárművek pénzügyi lízingjét egyaránt folytató vállalkozó az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény-beli definíciójára.

(5) Az (1) bekezdésben meghatározott céllal megszerzett ingatlan továbbértékesítésének, illetőleg a futamidő végén tulajdonjog átszállást eredményező pénzügyi lízingbe adásának megtörténtét a vagyonszerzés illetékkiszabásra bejelentésétől számított két éves határidő elteltét követően az állami adóhatóság az ingatlanügyi hatóság megkeresésével vagy saját nyilvántartása alapján hivatalból ellenőrzi.

(6) Amennyiben a továbbértékesítés, illetve a pénzügyi lízingbeadás megtörténtét az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdonjog-változás, illetve pénzügyi lízing esetén a tulajdonjog fenntartással történő vétel tényének feltüntetése nem igazolja, a vagyonszerzésre a 19. § (1) bekezdése, illetve a 21. § (1) bekezdése alapján egyébként fizetendő és az (1) bekezdés szerint megállapított illeték különbözetének kétszeresét az állami adóhatóság a vagyonszerző terhére pótlólag előírja. Igazoltnak kell tekinteni a továbbértékesítést, illetve a pénzügyi lízingbeadást abban az esetben is, ha az ingatlan-nyilvántartási eljárás megindítását a tulajdoni lapon feltüntetett széljegy tanúsítja, feltéve, ha az ingatlan-nyilvántartási eljárás a tulajdonjog-változás bejegyzésével, illetve tulajdonjog fenntartással történő vétel tényének feltüntetésével zárul.

(7) Ha a megszerzett ingatlanból a vagyonszerző több önálló ingatlant alakít ki, akkor az illetékkülönbözetet - arányosítással - csak arra az ingatlanra lehet előírni, amelyet az (1) bekezdésben meghatározott célból megszerzett ingatlan illetékkiszabásra bejelentésétől számított két éven belül nem adott el, illetőleg nem adott a futamidő végén tulajdonjog átszállást eredményező pénzügyi lízingbe.

(8) Amennyiben a vagyonszerző személyében a továbbértékesítésre nyitva álló határidőn belül jogutódlás következik be, az (1) bekezdés szerinti ingatlan tulajdonjogát megszerző jogutód kizárólag abban az esetben mentesül a jogelőd által megfizetett és az egyébként fizetendő illeték különbözetének megfizetése alól, ha az ingatlant a jogelődjének biztosított két éves határidőn belül eladja, illetve a futamidő végén tulajdonjog átszállást eredményező pénzügyi lízingbe adja. Ennek hiányában az állami adóhatóság a (6) bekezdés szerinti illetékkülönbözetet az ingatlant megszerző jogutód terhére előírja.

A hatályos Itv. az ingatlanforgalmazási célú vagyonszerzésekre az általánoshoz képest kedvezőbb - 2%-os - illetékmértéket állapít meg. Ezen illetékkedvezményt jelenleg a főtevékenysége szerint ingatlanforgalmazásra jogosult vállalkozó, ingatlanok pénzügyi lízingjét főtevékenységként folytató vállalkozó és ingatlanalap veheti igénybe akkor, ha az ingatlanforgalmazást a vállalkozó cégbizonyítvánnyal, az ingatlanalap ingatlanalap-kezelői tevékenységét a PSZÁF által kiadott engedéllyel, illetve az ingatlanok pénzügyi lízingjét folytató vállalkozó azt, hogy ingatlanok pénzügyi lízingjét főtevékenységként folytatja, a Magyar Lízingszövetségnek a nettó árbevétel-megoszlásról szóló igazolásával bizonyítja.

A szabályozás átalakításával a törvény szükségtelessé teszi a TEÁOR számok alkalmazását, egyúttal egységes feltételrendszert teremt az ingatlanforgalmazást és a lízingbeadást végző társaságok vonatkozásában. A törvényben foglalt új szabály a 2%-os illetékkulcs igénybevételét mind az ingatlan tulajdonjogának értékesítését végző vállalkozó, mind az ingatlanokat lízingbeadó cégek esetében nettó árbevételük meghatározott összetételéhez köti. Ingatlanok tulajdonjogának értékesítését, valamint ingatlanok pénzügyi lízingbe adását végző vállalkozó esetében az előírt követelmény, hogy előző adóévi nettó árbevételük legalább 50%-a ezen tevékenységekből kell, hogy származzon, illetve ingatlanok és gépjárművek pénzügyi lízingjét egyaránt végző vállalkozónak minősüljön. Ez utóbbi kategóriába az újonnan megállapított értelmező rendelkezések szerint azon lízingcégek tartoznak melyek előző adóévi

nettó árbevétele legalább 75%-ban pénzügyi lízingből származott, azzal, hogy az ingatlanlízingből, illetve a gépjárműlízingből származó bevétel a teljes nettó árbevétel legalább 25-25%-át teszi ki.

A kedvezmény széles körű kiterjesztését jelenti az, hogy igénybevételéhez nem feltétel az, hogy a cég kizárólagos tevékenysége a pénzügyi lízingre irányuljon. Így a pénzügyi lízingtevékenység mellett egyéb, például kisebb részben hitelezési, vagy betétgyűjtési tevékenységet egyaránt folytató lízingcég is igénybe veheti az illetékkedvezményt.

Meghosszabbodik továbbá a kedvezmény igénybevételére vonatkozó nyilatkozattételi határidő, ugyanis a törvény mind a továbbértékesítési szándékról, mind a nettó árbevétel megoszlásáról szóló nyilatkozat megtételére a fizetési meghagyás jogerőre emelkedésig biztosít lehetőséget, szemben a hatályos szabályozással, mely szerint a továbbértékesítési szándékról a vagyonszerzés illetékkiszabásra történő bejelentésekor kell nyilatkozni.

A nettó árbevétel megoszlásáról szóló igazolás rendje változik, egyszerűsödik, ugyanis a kedvezmény igénybevételének ezen kritériumát - vagyis, hogy a vagyonszerző előző adóévi nettó árbevétele alapján az Itv. alkalmazásában ingatlanforgalmazónak vagy ingatlanok pénzügyi lízingjét, illetve ingatlanok és gépjárművek pénzügyi lízingjét egyaránt folytató vállalkozónak minősül -, a jövőben nem a vagyonszerzőnek kell igazolnia. Erről elegendő nyilatkoznia. Az adóhatóság hivatalból ellenőrizheti a nettó árbevétel megoszlást.

Ha a nyilatkozattételre a cég adóéve hatodik hónapja első napját -vagyis a beszámoló-készítés határidejét - megelőzően kerül sor, akkor a vagyonszerzőnek arról kell nyilatkoznia, hogy előre láthatóan meg fog felelni az Itv. által támasztott követelménynek. Amennyiben a vállalás mégsem valósul meg, azt az adózó a beszámoló elkészítése után, az adóévet követő hatodik hónap 15. napjáig köteles jelezni az adóhatóság felé. Ebben az esetben a megfizetett és az egyébként fizetendő illeték különbözetét 50%-kal növelt összegben kell utólagosan megfizetni. Ugyanez - azaz a különbözeti illeték másfélszeresének előírása - érvényes arra az esetre is, ha a vagyonszerző június 15. napját követően nyilatkozik a vállalás meghiúsulásáról, azzal a különbséggel, hogy a nyilatkozat határidejének elmulasztása miatt az Art. szerinti mulasztási bírság is fizetendő. Ha azonban adóhatósági ellenőrzés keretében derül fény arra, hogy a nyilatkozatban vállaltak nem teljesültek, az előző esetektől eltérően a különbözeti illeték kétszeresét kell a vállalkozó terhére pótlólag előírni.

A törvény az ingatlanforgalmazók és a lízingcégek vonatkozásában is biztosítja a kedvezmény igénybevételét azoknak is, akik a vagyonszerzés évében kezdték meg e tevékenységüket. E vagyonszerzőknek arról kell nyilatkozniuk, hogy nettó árbevételük megoszlása az első adóévben várhatóan megfelel a vonatkozó törvényi feltételeknek. Ha azonban a vállalás mégsem teljesül, akkor ezt a kezdő adóévet követő 6. hónap 15. napjáig kell bejelenteni. E bejelentésre tekintettel az adóhatóság a kedvezményes kulccsal meghatározott és az egyébként fizetendő illeték különbözetének 50%-kal növelt összegét írja elő pótlólag. Abban az esetben, ha a feltételek teljesülésének hiányára adóhatósági ellenőrzés keretében derül fény, a különbözeti illeték kétszeresét kell a mulasztó társaságnak megfizetnie.

A hatályos Itv. értelmében az ingatlanalapnak az illetékkedvezmény igénybevételéhez ingatlanalapkezelői jogosultságát a PSZÁF által kiadott engedéllyel kell igazolnia. Az adminisztrációs terhek egyszerűsítése jegyében a törvény a jövőben eltekint az igazolás külön benyújtásától, a kedvezmény igénybevételénél az kerül rögzítésre, hogy a kedvezményt a PSZÁF engedélyével működő ingatlanalap veheti igénybe.

A továbbértékesítés megtörténtét - a törvény értelmében - az adóhatóság továbbra is hivatalból ellenőrzi. Az ingatlan akkor tekinthető értékesítettnek/lízingbe adottnak, ha az ingatlan-nyilvántartásban forgalmazók esetén a tulajdonjog-változás, lízingcégek esetén pedig a tulajdonjog fenntartással történő vétel ténye feljegyzésre került. Ha ezeket a továbbértékesítésre nyitva álló határidő leteltékor csak széljegy jelzi, akkor ez igazolásként azzal a feltétellel fogadható el, ha a jog vagy tény bejegyzése, illetve feljegyzése utóbb megtörténik.

Változatlan a szabályozás azon része is, mely szerint, ha a cég az általa megszerzett ingatlant megosztja, és nem mindegyiket értékesíti tovább a törvényi határidőn belül, akkor a kedvezmény csak azokra az ingatlanokra vonatkozik, melyek kapcsán a vállalt feltétel - vagyis a két éven belül történő továbbértékesítés - teljesült, a határidőn belül tovább nem értékesített ingatlanok után pedig az illetékkülönbözet arányos részének kétszeresét pótilletékként kell megfizetni.

Az ingatlanforgalmazási tevékenységet végző vállalkozók és a lízingcégek esetében (hasonlóan a telek kapcsán igénybe vehető mentességi szabálynál) beiktatásra kerül az - az egyébként a Gt. 70. § (1) bekezdéséből levezethető - szabály, mely világosan rögzíti, hogy jogutódlás esetén a jogutód csak akkor mentesül a különbözeti illeték kétszeresének megfizetése alól, ha az eredetileg nyitva álló határidőn belül az ingatlant értékesíti.

KGD2010. 135. Adásvételi szerződés köthető jövőben létrejövő dologra is, ebben az esetben az illeték alapja a beruházás végső, teljes értéke (1990. évi XCIII. tv. 3. §, 23/A. §, 102. §)

KGD2010. 134. Az illetékfizetési kötelezettség keletkezése nem azonos az illetékkiszabásra való bejelentési kötelezettséggel (1990. évi XCIII. tv. 23/A. §, 91. §)

KGD2010. 110. Nincs szükség külső szakértő bevonására, ha az adóhatóság a valós forgalmi értéket a rendelkezésre álló adatokból megállapíthatónak tartja. A bizonyítási eljárás során, amennyiben azt a felperes indítványozza, igazságügyi szakértő kirendelése nem mellőzhető (1990. évi XCIII. tv. 23/A. §, 70. §)

KGD2010. 106. Az illetékfizetési kötelezettség keletkezése nem azonos az illetékkiszabásra való bejelentési kötelezettséggel (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §)

KGD2010. 57. Az illetékfizetési kötelezettség keletkezése nem azonos az illetékkiszabásra való bejelentési kötelezettséggel (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §)

KGD2010. 54. Kedvezményes illetékkötelezettség bejelentésének határideje (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §)

KGD2010. 48. A főtevékenysége szerint ingatlanforgalmazásra jogosult vállalkozó által továbbértékesítési céllal vásárolt ingatlan esetében a vállalkozó az Itv. 23/A. §-ában írt kedvezményekre jogosult, rá az egyéb illetékmentességi szabályok nem alkalmazhatók (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §, 26. §)

KGD2010. 6. A feltételes illetékmentesség határidejét a vagyonszerzés illetékkiszabásra történő bejelentésétől kell számítani (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §, 26/A. §)

KGD2010. 5. Az illetékkiszabásra történő bejelentési kötelezettség elválik a visszerthes vagyónátruházási illetékkötelezettség keletkezésétől, a továbbértékesítésre vonatkozó nyilatkozatot a bejegyzési kérelemmel egyidejűleg kell teljesíteni (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 91. §, 23/A. §)

KGD2010. 4. Az ingatlan továbbértékesítésének igazolása, és a továbbértékesítés igazolásának elmulasztása miatt benyújtott igazolási kérelem elhatárolási kérdései (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §, 1957. évi IV. törvény 40. §)

KGD2009. 230. Illetékügyben a bejelentési kötelezettség elmulasztása esetén az alaptalan igazolási kérelem elutasítható (1990. évi XCIII. tv. 23/A. §)

KGD2009. 229. Az illetékkedvezményhez szükséges feltételeket a kedvezményben részesülni kívánó félnek kell igazolnia (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §)

KGD2009. 228. A kedvezményes illetékkulcs alkalmazása esetén a vagyonszerzés illetékkiszabásra való bejelentésétől kell számítani az eladásra biztosított kétéves időt (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §, 91. §)

KGD2009. 114. Az ingatlan továbbértékesítésének kezdő időpontja az illetékkiszabásra való bejelentés és nem az illetékkötelezettség keletkezésének időpontja (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §)

KGD2009. 53. A közigazgatási hatóság tényekkel ellentétes téves tájékoztatása a mulasztás jogkövetkezményei alól nem mentesít [1990. évi XCIII. törvény 23/A. § (7) bek., 2004. évi CXL. törvény 114. § (3) bek.]

KGD2009. 2. Átalakulás alatt álló gazdasági társaság által kötött adásvételi szerződés alapján vállalt továbbértékesítési kötelezettség nem teljesítése esetén - nem kedvezményes - vagyónátruházási illetéket kell kiszabni (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 23/A. §; 1997. évi CXLI. törvény 29. §; 1997. évi CXLIV. törvény 60. §, 78. §).

KGD2008. 18. Tulajdonjog-fenntartással történt továbbértékesítés esetén az ingatlanforgalmazó a 2%-os illetékkulcs alkalmazásához szükséges törvényi feltételeket nem teljesíti (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §)

KGD2007. 75. Az előtársaság - a főtevékenységét igazoló cégbizonyítvány hiányában - az Itv. 23/A. § (1) bekezdésében írt kedvezményre nem jogosult. [1990. évi XCIII. tv. 23/A. §, 1997. évi CXLIV. tv. 16. §]

KGD2007. 74. Az ingatlanforgalmazásra jogosult vállalkozónak a továbbeladás tényét az illetékhivatalhoz kell bejelentenie. [1990. évi XCIII. tv. 23/A. §]

KGD2006. 163. Az ingatlan továbbértékesítését az illetékhivatalnál kell bejelenteni és igazolni, az adásvételi szerződés földhivatalhoz történő benyújtása nem elegendő (1990. évi XCIII. tv. 23/A. §, 91. §).

KGD2006. 108. Az előtársaság a két százalékos illetékmértékű kedvezmény igénybevételére nem jogosult (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §, 1997. évi CLIV. törvény 16. §).

KGD2006. 107. Az 1990. évi XCIII. törvény 23/A. § (1) bekezdése alapján minden olyan vagyonszerzés esetében, amelyenél visszerthes vagyónátruházási illetéket kell fizetni, a főtevékenység szerinti ingatlanforgalmazásra jogosult vállalkozót megilleti az 1990. évi XCIII. törvény 23/A. § (1) bekezdés szerinti illetékmérték (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §).

KGD2006. 89. Illetékkedvezmény esetén a főtevékenységként folytatott ingatlanforgalmazást cégbizonyítvánnyal kell igazolni (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §).

KGD2006. 41. A vagyonszerzési illeték ügyfél számára kedvező módosítása is csak akkor alkalmazható visszaható hatállyal, ha a módosító rendelkezés így rendelkezik (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §, 2002. évi XLII. törvény 310. §).

KGD2005. 91. A feltételes illetékkedvezménnyel biztosított határidő eredménytelen eltelte után előírható a pótilleték-fizetési kötelezettség (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §).

KGD2001. 81. *Illetékkedvezmény feltételeinek igazolása, vizsgálata az 1990. évi XCIII. törvény 23/A. §-a alapján (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §).*

KGD2000. 286. *Főtevékenységként végzett ingatlanforgalmazást az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 23/A. § (2) bekezdés szerint - így a statisztikai jelzőszám 9-12. számjegyeivel - kell igazolni (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §, 1952. évi III. törvény 3. §, 6. §).*

BH2009. 168. *A vagyonszerzés illetékkiszabásra való bejelentésétől kell számítani a 2 éves eladási határidőt (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §, 91. §).*

BH2008. 349. *A hatóság tájékoztató levele nem minősül hatósági döntésnek, arra alapítottan nem szerezhető jóhiszeműen szerzett jog (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §, 1952. évi III. törvény 339. §, 275. §).*

BH2007. 314. *Az előtársaság az 1990. évi XCIII. törvény 23/A. §-ának (1) bekezdésében szabályozott illetékkedvezmény igénybevételére nem jogosult (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §).*

EBH2008. 1832. *A közigazgatási hatóság tényekkel ellentétes téves tájékoztatása a mulasztás jogkövetkezmenyei alól nem mentesít [1990. évi XCIII. törvény 23/A. § (7) bek.; 2004. évi CXL. törvény 114. § (3) bek.].*

EBH2008. 1825. *Az igazolási kérelem benyújtása önmagában a mulasztás jogkövetkezmenyeit illetékügyben sem hártja el, az igazolási kérelemben a mulasztás okát és vétlenségét fel kell tüntetni és valószínűsíteni kell [1990. évi XCIII. törvény 23/A. § (7) és (8) bek.].*

EBH2005. 1263. *A vagyonszerzési illeték ügyfél számára kedvező módosítása is csak akkor alkalmazható visszaható hatállyal, ha a módosító rendelkezés ekként rendelkezik (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §, 2002. évi XLII. törvény 310. §).*

EBH2005. 1262. *EBH2005. 1262*

EBH2001. 594. *A lakástulajdonok értékkülönbözeteiből fakadó illetékkedvezmény az ingatlanforgalmazásra jogosult vállalkozóra nem vonatkozik [1990. évi XCIII. tv. 23/A. §, 21. § (5) bek.].*

Hitelintézet ingatlanszerzésének visszerthes vagyonátruházási illetéke

23/B. § (1) Amennyiben a hitelintézet a vagyonszerzés illetékkiszabásra történő bejelentésekor nyilatkozik, hogy az ingatlant - az illetékkötelezettség keletkezésétől számított legfeljebb hároméves időtartamra - a pénzügyi veszteség mérséklése, illetve elhárítása érdekében hitel-ingatlan csereügylettel, az adósával szembeni felszámolási vagy végrehajtási eljárás útján szerezte, akkor a fizetendő illeték mértéke az ingatlan - terhekkal nem csökkentett - forgalmi értékének 2%-a.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott három év elteltét követően az ingatlan elidegenítését az állami adóhatóság saját nyilvántartása vagy az ingatlan fekvése szerint illetékes ingatlanügyi hatóság megkeresése útján ellenőrzi. Amennyiben az ingatlan értékesítése nem történt meg, a vagyonszerzésre a 19. § (1) bekezdés, illetve 21. § (1) bekezdés alapján egyébként fizetendő és az (1) bekezdés szerint megállapított illeték különbözetének kétszeresét a hitelintézet terhére pótlólag előírja.

Az Itv. szerint a hitelintézet által a pénzügyi veszteség mérséklése, illetve elhárítása érdekében a hitel-ingatlan csereügylet során, továbbá az adósával szembeni felszámolási vagy végrehajtási eljárás útján - legfeljebb hároméves időtartamra - megszerzett ingatlan után fizetendő illeték mértéke az ingatlan - terhekkal nem csökkentett - forgalmi értékének 2%-a.

Méltánytalan azonban az, hogy az ingatlanforgalmazási célú vagyonszerzésekre irányadó szabályoktól eltérően a hitelintézet - a hitelintézeti törvényben is rögzített - 3 éves határidőt szankció nélkül lépheti túl. Éppen ezért a törvény értelmében a jövőben egyfelől a hitelintézetnek a vagyonszerzés illetékkiszabásra történő bejelentésekor nyilatkoznia kell, hogy a vagyonszerzésre - legfeljebb hároméves időtartamra - a pénzügyi veszteség mérséklése, illetve elhárítása érdekében hitel-ingatlan csereügylettel, az adósával szembeni felszámolási vagy végrehajtási eljárás útján került sor, továbbá amennyiben a meghatározott három év elteltét követően az ingatlan értékesítése nem történt meg, a vagyonszerzésre az Itv. 19. §-ának (1) bekezdésében, illetve 21. §-ának (1) bekezdés alapján egyébként fizetendő és az (1) bekezdés szerint megállapított illeték különbözetének kétszeresét a hitelintézet terhére pótlólag előírja. A továbbértékesítés megtörténtét az állami adóhatóság hivatalból ellenőrzi.

A feltűnő értékaránytalanság mellett kötött ügyletek illetéke

23/C. § Amennyiben ingatlan tulajdonjogának ellenérték fejében történő megszerzése esetén az ellenszolgáltatás értéke nem éri el a forgalmi érték 50%-át, az ellenszolgáltatás és a megszerzett vagyontárgy forgalmi értéke 50%-ának különbözete után a 12. § szerinti ajándékozási illetékmértékkel megállapított illetéket kell fizetni. A forgalmi értékből az ajándékozási illetékmérték alá eső rész levonásával fennmaradó részre a visszerthes vagyonátruházási illeték szabályai szerint egyébként irányadó illetékmértéket kell alkalmazni. Ha az

ellenszolgáltatás az ingatlant terhelő és a vevő által átvállalt tartozásra tekintettel került a forgalmi értékhez képest alacsonyabb összegben megállapításra, akkor e bekezdés alkalmazásában az ellenszolgáltatás összegéhez kell számítani az ingatlant terhelő és a vevő által átvállalt tartozás összegét.

A hatályos szabályozás szerint minden esetben, amikor egy ügylet során - akár jelképes - ellenérték kerül átadásra, az alacsonyabb illetékmérték alá eső visszerthes vagyonátruházási illetékkötelezettség keletkezik. Ez sok esetben visszaélésre adhat okot, hiszen a felek szándéka ezen esetekben jellemzően nem adásvételre, hanem ajándékozásra irányul. Az ilyen ügyletek esetén a polgári bíróságok gyakorlata ún. felén túli sérelemnek tekinti a forgalmi érték 50%-át (egyes esetekben 60-80%-át) el nem érő vételár és a forgalmi érték ezen része közötti különbözetet, amennyiben a feleket az ajándékozás szándéka nem vezette. Az ilyen feltűnően értékaránytalan ügyleteket a sérelmet szenvedett fél a bíróság előtt megtámadhatja.

A törvény a bírói gyakorlat során kimunkált értékarányokat figyelembe véve rögzíti, hogy a vételár és a forgalmi érték 50%-a közötti összeg után ajándékozási illetékmértéket kell alkalmazni. A forgalmi érték fennmaradó részére pedig a visszerthes vagyonátruházási illeték mértékeit kell alkalmazni, figyelmen kívül hagyva az ajándékozási illetékmérték alá eső illetékalap-részt. Ez természetesen nem változtat azon, hogy a vagyonszerzés továbbra is a visszerthes vagyonátruházási illeték hatálya alá tartozik. Így a mértéken túli egyéb kérdésekben - például mentességek, kedvezmények stb. - a visszerthes vagyonátruházási illeték szabályai alkalmazandóak.

Gépjármű és pótkocsi visszerthes vagyonátruházási illetékének mértéke

24. § (1) Gépjármű tulajdonjogának megszerzése esetén az illeték mértéke a hajtómotor hengerűrtartalmának minden megkezdett cm^3 -e után 18 forint az alábbi eltérésekkel:

a) az 1890 cm^3 -t meghaladó hengerűrtartalmú személygépkocsi és az 500 cm^3 -t meghaladó hengerűrtartalmú motorkerékpár esetén minden megkezdett cm^3 után 24 forint;

b) kizárólag elektromos hajtómotorral ellátott gépjármű esetén a hajtómotor teljesítményének minden megkezdett 1 kW-ja után 400 forint;

c) Wankel hajtómotorral üzemelő gépjármű esetén a kamratérfogat minden megkezdett cm^3 -e után 36 forint.

(2) Pótkocsi tulajdonjogának megszerzéséért, ha a pótkocsi megengedett legnagyobb össztömege a 2500 kg-ot nem haladja meg 9000 forint, minden más esetben 22 000 forint illetéket kell fizetni.

(3) Gépjárműre, pótkocsira vonatkozó haszonélvezet, használat, illetve üzemtartói jog megszerzése esetén az (1) és (2) bekezdésben meghatározott illetékek 25%-ának megfelelő illetéket kell fizetni.

(4) Amennyiben gépjármű, pótkocsi tulajdonjogának megszerzésével egyidejűleg haszonélvezeti, használati vagy üzemtartói jog alapítása történik, illetve gépjármű, pótkocsi tulajdonját az azon fennálló használati, haszonélvezeti, illetve üzemtartói jog jogosítottja szerzi meg, a tulajdonjog megszerzőjét terhelő illeték megállapítása során az (1)-(2) bekezdések alkalmazásával megállapított illetéket csökkenteni kell a haszonélvezeti, használati, illetve üzemtartói jog megszerzéséért a (3) bekezdés szerint fizetendő illeték összegével.

(5) Gépjármű, pótkocsi tulajdonjoga, illetve gépjárműre, pótkocsira vonatkozó haszonélvezeti, használati jog meghatározott hányadának megszerzése esetén a megszerzett hányadra arányosan eső illetéket kell fizetni.

A törvény - a jogalkalmazás megkönnyítése érdekében - a gépjárművek megszerzésére vonatkozó jogszabályhelyet formailag átalakítja, közérthetőbbé, megfogalmazását részletesebbé, pontosabbá teszi.

A hatályos Itv. értelmében a gépjárműhöz kapcsolódó vagyoni értékű jog után fizetendő illetéket a jogosult életkora alapján, illetve a vagyoni értékű jog fennállásának időtartalmára tekintettel kell megállapítani. A törvényben foglaltak szerint a vagyoni értékű jogok megszerzésére vonatkozó általános szabályozástól eltérően, nem a jogosult életkora alapján kell az illeték mértékét meghatározni, hiszen a gépjárművek élettartamára, értékállóságára tekintettel egyébként sem valószínű az ilyen jogok holtig tartó fennállása. A gépjárművekre vonatkozó vagyoni értékű jog megszerzése esetén ezért a törvény a tulajdonjog megszerzéséhez kapcsoló illeték 25%-át rendeli fizetni.

A kétszeres illetékfizetést zárja ki a törvény azon rendelkezése, mely a tulajdonjog megszerzésével egyidejűleg történő vagyoni értékű jog-alapítás esetén a vagyoni értékű jog megszerzéséért fizetendő illeték összegével csökkenti a tulajdonjog szerzőjét terhelő illetéket.

Illeték közös tulajdon megszüntetése esetén

25. § (1) Ingatlan közös tulajdonának megszüntetése esetén vagyonszerzési illetéket akkor kell fizetni, ha a megosztás folytán valamelyik tulajdonostárs a korábbi tulajdoni hányadának megfelelő értéknél nagyobb értékhez jut. A vagyonszerzési illetéket az értékkülönbözet alapulvételével kell kiszabni.

(2) Házastársi vagyonszerzés megszüntetése esetén az értékkülönbötet a közös vagyon értékének figyelembevételével kell megállapítani. Az értékkülönbötet után a vagyonszerzés jogcímeinek megfelelő vagyonszerzési illetéket kell fizetni. Ha valamelyik fél csak azért kap a közös vagyontól nagyobb részt, mert a közös tartozásból is többet vállalt át, és az átvállalt tartozás összege az értékkülönbötet kiegyenlíti, illeték kiszabásának nincs helye.

(3) Az élettársak közös tulajdonának megszüntetése esetén a közös tulajdonban való részesedésük arányára figyelemmel a (2) bekezdést kell alkalmazni.

KGD2009. 1. *Illetékfizetési kötelezettség közös tulajdon - magához váltással történő - megszüntetése esetén (1990. évi XCIII. törvény 19. §, 25. §).*

KGD2008. 14. *A házastársi közös vagyon megosztására kötött szerződés esetében az illetékalap meghatározása (1990. évi XCIII. törvény 25. §).*

KGD2007. 105. *A cserepótló vételre vonatkozó illetékkedvezmény megállapítható a közös tulajdon megszüntetése folytán kapott megváltási áron történt lakásvásárlás esetében is. [1990. évi XCIII. tv. 18. §, 21. §, 25. §]*

KGD2005. 181. *A visszerhes vagyonátruházási illeték mértékét akkor is arányosítással kell megállapítani, ha a vagyonszerzés megszüntetésével tulajdoni hányad megszerzése történik (1990. évi XCIII. törvény 21. §, 25. §)*

KGD2002. 144. *Ingatlanra vonatkozó házastársi vagyonszerzés megszüntetése esetén fizetendő vagyonszerzési illeték (1990. évi XCIII. törvény 25. §).*

KGD2001. 82. *Ingatlan közös tulajdonának megszűnése esetén felmerülő illetékfizetési kötelezettség (1990. évi XCIII. törvény 25. §).*

BH2007. 321. *Újabb lakás vásárlása esetén a cserepótló illetékkedvezmény alkalmazható akkor is, ha a házastársi vagyonszerzéshez tartozó lakásingatlan megváltás ellenében a volt házastársra történő átruházására kerül sor (1990. évi XCIII. törvény 21. §, 25. §).*

BH2006. 36. *A visszerhes vagyonátruházási illeték mértékét akkor is arányosítással kell megállapítani, ha a vagyonszerzés megszüntetésével tulajdoni hányad megszerzése történik (1990. évi XCIII. tv. 21. §, 25. §).*

EBH2009. 2007. *Ha a házastársi vagyonszerzés megszüntetése lakóingatlan megváltási ár ellenében történő átruházásával valósult meg, újabb lakóingatlan megszerzésekor - a törvényi feltételek teljesülése esetén - alkalmazható a cserepótló illetékkedvezmény (1990. évi XCIII. törvény 21. §, 25. §).*

EBH2008. 1912. *Házastársi vagyonszerzés megszüntetése során az 1990. évi XCIII. törvény 25. §-ának (2) bekezdése alkalmazásában nem minősül közös tartozásnak a jövőben fizetendő gyermektartásdíj (1990. évi XCIII. törvény 25. §; 1952. évi IV. törvény 69/A. §).*

EBH2007. 1665. *Házastársi vagyonszerzés megszüntetése során a lakóingatlan megváltási ár ellenében történő átruházása esetén újabb lakóingatlan megszerzésekor alkalmazható a cserepótló illetékkedvezmény (1990. évi XCIII. törvény 21. §, 25. §).*

Illetékmentességek, illetékkedvezmények

26. § (1) Mentés a visszerhes vagyonátruházási illeték alól:

a) a lakóház építésére alkalmas telektulajdonnak (tulajdoni hányadnak), valamint ilyen ingatlanon alapított vagyoni értékű jognak a megszerzése, ha a vagyonszerző az ingatlanon a szerződés illetékkiszabásra történő bemutatásától számított 4 éven belül lakóházat épít és a felépített lakóházban a lakás(ok) hasznos alapterülete eléri a településrendezési tervben meghatározott maximális beépíthetőség legalább 10%-át. A vagyonszerző lakóházépítési szándékáról legkésőbb az illetékfizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig nyilatkozhat az állami adóhatóságnál;

2008/95. Adózási kérdés *10%-os beépítési mérték társasház esetén*

b) a lakástulajdon kezelői jogának a megszerzése;

c) a közcélú vízi létesítmények és tartozékaik kezelői jogának a megszerzése;

d) az állami tulajdonban lévő természetvédelmi terület kezelői jogának a természetvédelmi kezelő által történő megszerzése;

e) állami vagyon vagyonszerzési jogának megszerzése;

f) a vállalkozó által értékesítés céljára újonnan épített, építetett - ideértve az ingatlan-nyilvántartásban nem lakóház vagy lakás megnevezéssel nyilvántartott és ténylegesen sem lakás céljára használt épület átalakításával, továbbá a lakóépület bővítésével (pl. tetőtér-beépítéssel) létesített - 15 millió forintot meg nem haladó forgalmi értékű új lakás tulajdonjogának, ilyen lakás tulajdoni hányadának megvásárlása. Amennyiben az új lakás forgalmi értéke nem haladja meg a 30 millió forintot és a vagyonszerző másik lakástulajdon eladását nem igazolja, akkor a 21. § (1) bekezdés szerint megállapított illetékből nem kell megfizetni azt az összeget, amely

akkor járna, ha a lakás forgalmi értéke 15 millió forint lenne. Ilyen lakás tulajdoni hányada esetén a kedvezmény a 15 millió forintnak a szerzett tulajdoni hányaddal arányos részére illeti meg a vagyonszerzőt;

g) a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerinti kedvezményezett átalakulás keretében történő vagyonszerzés;

h) a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerinti kedvezményezett részesedéscsere keretében történő vagyonszerzés;

i)

j) a kisajátított vagy bányakárt szenvedett ingatlanért kapott csereingatlan szerzése vagy a kártalanítási összegből rá eső rész erejéig a kártalanítottnak az ingatlanvásárlása, ideértve az ilyen ingatlanra vonatkozó más személyt megillető jog megszűnéséért kapott kártalanítási összegből azonos jog megszerzését is;

k) a kisajátítás alapjául szolgáló közérdekű célra megvásárolt ingatlan vételárából történő ingatlanvásárlás, ide értve az ilyen ingatlanra vonatkozó más személyt megillető jog megszűnéséért a vételárból történő azonos jog vásárlását is;

l) gépjármű, pótkocsi tulajdonjogának olyan vállalkozó általi megszerzése, melynek előző adóévi nettó árbevételének legalább 50%-a gépjárművek és pótkocsik értékesítéséből származott (gépjármű-forgalmazó), továbbá Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által nyilvántartásba vett pénzügyi lízinget folytató vállalkozó általi megszerzése;

m) a helyi önkormányzat vagy az állam tulajdonában álló lakás tulajdonjogának, haszonélvezeti jogának a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: lakástörvény) 45. §-ának (1) bekezdése alapján vételi joggal rendelkező, továbbá 49. §-ának (1)-(2) bekezdése alapján elővásárlási joggal rendelkező személy által történő megszerzése;

n) a birtokösszevonási célú önkéntes földcsere keretében létrejött megállapodáson alapuló termőföldtulajdon szerzése, valamint ehhez kapcsolódóan haszonélvezet, használat jogának alapítása, abban az esetben, ha az elcserélt földrészletet azonos jogosult javára haszonélvezet, használat joga terhelte;

o) az ügyvédi iroda olyan átalakulással (egyesülés, szétválás) bekövetkező vagyonszerzése, amikor a létrejövő iroda (irodák) a korábbiak jogutódja(i) lesz(nek);

p) termőföldnek a külön jogszabály alapján a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv által kiadott regisztrációs igazolással rendelkező, mezőgazdasági tevékenységet végző magánszemély általi, visszteher ellenében történő megszerzése, feltéve, ha az így vásárolt termőföldet a vásárlástól számítva legalább 5 évig nem idegeníti el, azon vagyoni értékű jogot nem alapít, és egyéni vállalkozóként vagy mezőgazdasági őstermelőként a termőföldet mezőgazdasági célra hasznosítja. A feltételek vállalásáról a vagyonszerzőnek legkésőbb a fizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig kell nyilatkoznia az állami adóhatóságnál. Ha a vagyonszerző a termőföldet az 5 év letelte előtt elidegeníti, vagy azon vagyoni értékű jogot alapít, igazolhatóan nem mezőgazdasági célra hasznosítja, az egyébként járó illeték kétszeresét kell megfizetnie;

q) ingatlanok, illetve a 18. § (2) bekezdésének *h)* pontja szerinti vagyoni betétnek a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerinti kedvezményezett eszközátruházás keretében történő átruházása, az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén:

qa) az átruházó az átruházás évében és az azt megelőző két naptári évben nem vette igénybe a 23/A. § szerinti kedvezményes illetékmértéket és a 26. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján felfüggesztett illetéktartozással nem rendelkezik,

qb) az átruházott eszközöknek a pénzeszközök és pénzkövetelések összegével csökkentett értékében az ingatlanok értékének aránya nem haladja meg az 50%-ot,

qc) az átruházó társaság legalább két üzletággal rendelkezik, melyek az átruházást megelőző két teljes, 12 hónapos adóévben önálló üzletágként működtek,

qd) az átvevő társaság vállalja, hogy az átruházás évét követő 2. naptári év végéig nem veszi igénybe a 23/A. § szerinti kedvezményes illetékmértéket,

qe) az üzletágot átvevő társaság vállalja azt is, hogy az átvett eszközöket az illetékkiszabásra történő bemutatást követő egy éven belül nem idegeníti el;

s) a termőföldről szóló törvény 3. §-a *u)* pontjának 2. alpontjában meghatározott mezőgazdasági termelők által gazdaságátadási támogatás igénybevétele érdekében a közeli hozzátartozóval [Ptk. 685. § *b)* pont] megkötött szerződésben a termőföld, a tanya, és a mezőgazdasági termelőtevékenységhez szükséges művelés alól kivett terület, építmény (magtár, istálló stb.) valamint ingó - ide értve a gépjárművet és a pótkocsit is - tulajdonának, illetve vagyoni értékű jognak a megszerzése;

t) a belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betétnek a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerinti kapcsolt vállalkozások közötti átruházása.

(2) Az (1) bekezdés *a)* pontjában említett lakóház felépítésének igazolása érdekében az ott meghatározott 4 éves határidő elteltét követő 15 napon belül az állami adóhatóság megkeresi az ingatlan fekvése szerint illetékes építésügyi hatóságot. Amennyiben az építésügyi hatóság igazolása szerint a lakóházra a vagyonszerző nevére a használatbavételi engedély kiadása megtörtént, az állami adóhatóság a megállapított, de a megfizetés tekintetében felfüggesztett illetéket törli. Törli az állami adóhatóság az illetéket akkor is, ha a 4 éves határidőn

belül a vagyonszerző a nevére szóló jogerős használatbavételi engedéllyel igazolja a lakóház felépítését. Amennyiben a vagyonszerző több telket vásárolt, és mindegyik esetében vállalta lakóház felépítését, majd a telkeket utóbb egyesítette, az illetéket az adóhatóság akkor törli, ha az új telek esetén a felépített lakóházban a lakás(ok) hasznos alapterülete eléri a településrendezési tervben meghatározott maximális beépíthetőség legalább 10%-át. Ellenkező esetben valamennyi telek után meg kell fizetni az illetéket és a késedelmi pótlék összegét is. Ha a vagyonszerző a megszerzett telket utóbb megosztja, az adóhatóság a felfüggesztett illetékből csak azt az illetéket törli, amely arra a megosztás során létrejött telekre esik, amelyen a lakóház felépült, feltéve, hogy a felépített lakóházban a lakás(ok) hasznos alapterülete eléri a településrendezési tervben meghatározott maximális beépíthetőség legalább 10%-át. Az illeték fennmaradó részét késedelmi pótlékkal növelt összegben kell megfizetni. Ha a maximális beépíthetőség az illetékkötelezettség keletkezésének időpontjában és a használatbavételi engedély kiadásának időpontjában eltérő, a kettő közül a vagyonszerzőre összességében kedvezőbbet kell figyelembe venni. Ha a lakóház felépítésére nyitva álló határidőn belül a vagyonszerző gazdálkodó szervezet átalakul, a lakóház felépítésére az ingatlant megszerző jogutód köteles.

(3) Ha az (1) bekezdés *j*) pontjában említett csereingatlan a kisajátítottnál értékesebb, vagy ha a megszerzett ingatlan forgalmi értéke a kártalanítási összeget, illetőleg ennek a vevőre eső arányos részét meghaladja, az illetékmentesség a többletre nem terjed ki.

(4) Az (1) bekezdés *k*) pontjában említett vevő a kisajátítási eljárás lefolytatására jogosult szerv nyilatkozatával köteles igazolni, hogy helye lett volna kisajátításnak arra a célra, amelynek megvalósítása érdekében az ingatlant tőle megvásárolták.

(5) A vagyonszerző az (1) bekezdés *q*) pontjában említett feltételekről a fizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig nyilatkozhat az adóhatóságnál. Amennyiben a vagyonszerző az (1) bekezdés *qb-qe*) pontjai szerinti feltételek tekintetében valótlan nyilatkozatot tesz, illetőleg vállalását nem teljesíti, az adóhatóság a 19. § (1) bekezdése, illetve a 21. § (1) bekezdése alapján megállapított illeték kétszeresét a vagyonszerző terhére pótlólag előírja.

Az Itv. ún. 4 éves feltételes illetékmentessége értelmében a lakóházépítésre alkalmas telektulajdon megszerzője, amennyiben a fizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig nyilatkozik lakóházépítési szándékáról, és a lakóház az illetékkiszabásra bejelentéstől számított 4 éven belül felépül, az állami adóhatóság a kiszabott, de a megfizetés tekintetében felfüggesztett illetéket törli. Új elemként kerül rögzítésre, hogy az illeték törlésének feltétele immáron nem csupán lakóház-építés, hanem olyan lakóház építése, amelyben a lakás(ok) hasznos alapterülete eléri a településrendezési tervben meghatározott maximális beépíthetőség legalább 10%-át, így kívánva kiküszöbölni azt, hogy egy több hektár nagyságú telek esetén a beépítés megtörténjen egy 50 m²-es lakóház felépítésével.

E mentességi szabállyal összefüggésben az elmúlt évek gyakorlata által kitermelt hiányosságok pótlása érdekében a törvény rendezi a felfüggesztett illeték sorsát azokban az esetekben, amikor több telek vonatkozásában vállalja a vagyonszerző lakóház felépítését, és a telkeket utóbb egyesíteti, ám csupán egy lakóház felépítésére kerül sor, illetve, amikor a vagyonszerző a telket utóbb megosztja, és nem épül valamennyi új telken egy-egy lakóház.

Előbbi esetben a mentesség feltételét a törvény akkor tekinti teljesítettnek, ha az egyesített telken felépített lakóház vonatkozásában is teljesül az a kritérium, hogy a lakóházban a lakás(ok) hasznos alapterülete eléri a településrendezési tervben meghatározott maximális beépíthetőség legalább 10%-át. Ellenkező esetben valamennyi telek esetén meg kell fizetni az illetéket. Utóbbi esetben azon új telekre kell megfizetni az illetéket, amelyen nem épül lakóház, természetesen mindkét esetben késedelmi pótlékkal növelt összegben.

(6) Az illetékkötelezettség keletkezésekor a 35. életévét be nem töltött fiatal első lakástulajdonának (tulajdoni hányadának) megszerzése esetén az egyébként fizetendő illeték 50%-ig terjedő, de legfeljebb 40 000 forint kedvezményre jogosult, ha az egész lakástulajdon forgalmi értéke a 8 millió forintot nem haladja meg. Ilyen forgalmi értékű lakás részaránytulajdonának megszerzése esetén a vagyonszerzőt a szerzett tulajdoni hányaddal arányos mértékű kedvezmény illeti meg.

(7)-(8)

(9) A (6) bekezdés alkalmazásában első lakástulajdon szerzőnek az minősül, akinek nincs és nem is volt lakástulajdona, lakástulajdonban 50%-ot elérő tulajdoni hányada, lakástulajdonhoz kapcsolódó, az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű joga. A kedvezményre való jogosultság megállapításánál figyelmen kívül kell hagyni az özvegyi haszonélvezeti joggal terhelt, továbbá az olyan lakástulajdon, amelyet nagykorú vagyonszerző esetén a nagykorúság elérését megelőzően idegenítettek el. Nem minősül első lakástulajdon szerzőnek az, aki a (6) bekezdés szerinti kedvezményt az illetékkötelezettség keletkezését megelőzően igénybe vette. A kedvezmény igénybevételéről, valamint a kedvezményre jogosító feltételek fennállásáról a szerző félnek az illetékfizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig kell nyilatkoznia.

(10) Az (1) bekezdés *l*) pontja szerinti mentességre jogosult gépjármű-forgalmazó adóévente nyilatkozik az állami adóhatóságnál arról, hogy az előző adóévi nettó árbevételének megoszlása alapján e § alkalmazásában gépjármű-forgalmazónak minősül azzal, hogy

a) ha a nyilatkozattételre az adóév hatodik hónapjának 1. napja előtt kerül sor, a vagyonszerzőnek arról kell nyilatkoznia, hogy nettó árbevételének megoszlása alapján előreláthatólag gépjármű-forgalmazónak minősül. Amennyiben a nyilatkozatban vállaltak nem teljesültek, úgy azt az adóév hatodik hónapjának 15. napjáig bejelenti az állami adóhatóságnak, amely a meg nem fizetett illetéket 50%-kal növelten a vagyonszerző terhére pótlólag előírja. Ha az állami adóhatóság adóellenőrzés keretében állapítja meg, hogy a vagyonszerző valótlan nyilatkozatot tett, a valótlan nyilatkozat alapján meg nem fizetett illeték kétszeresét a vállalkozó terhére pótlólag előírja,

b) a gépjármű-forgalmazást a nyilatkozattétel adóévében kezdő vállalkozó arról nyilatkozhat, hogy nettó árbevételének legalább 50%-a gépjármű-forgalmazásból fog származni. Amennyiben a nettó árbevétel megoszlására vonatkozó vállalat nem teljesül, akkor az állami adóhatóság a nyilatkozat alapján meg nem fizetett illetéket a vállalkozó terhére 50%-kal növelten megállapítja. A vállalat meghiúsulásának tényét a vállalkozó az adóévet követő hatodik hónap 15. napjáig köteles bejelenteni. Ha az állami adóhatóság adóellenőrzés keretében megállapítja, hogy a vagyonszerző vállalása nem teljesült, a nyilatkozat alapján meg nem fizetett illeték kétszeresét a vagyonszerző terhére pótlólag előírja.

(11) Abban az esetben, ha a 23/A. § szerinti kedvezményes illetékmérték alkalmazására egyébként jogosult vagyonszerző valamely ingatlan szerzésével kapcsolatban az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott nyilatkozatot tesz, ezen illetékkötelezettségére a továbbiakban kizárólag e nyilatkozathoz kapcsolódó rendelkezések vonatkoznak. Ilyen esetben erre a vagyonszerzésre a 23/A. § rendelkezései nem alkalmazhatók.

(12) Mentés a visszerthes vagyónátruházási illeték alól az önálló orvosi tevékenység működtetési jogának megszerzése, ha az átruházó az önálló orvosi tevékenységről szóló törvény erejénél fogva, az említett törvény hatálybalépésétől volt jogosult a működtetési jog alapján végezhető tevékenység gyakorlására. Az illetékmentességre való jogosultságot az önálló orvosi tevékenység működtetési jogát szerző magánszemélynek kell igazolnia.

(13) Az (1) bekezdés f) pontjában meghatározott mentesség, illetve kedvezmény feltételeinek teljesülését - amennyiben az az adásvételi szerződésből nem állapítható meg - a vagyonszerzőnek kell az állami adóhatóságnál a vállalkozó e feltételek teljesüléséről szóló nyilatkozatával igazolni legkésőbb a fizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig.

(14) Az állami, helyi önkormányzati tulajdonban lévő forgalomképtelen műemlék vagy műemléki jellegű ingatlan (ingatlan együttes) haszonélvezeti jogának, az ingatlan helyreállítása, fejlesztése és az ezt követő állagmegóvása ellenében történő megszerzése esetén visszerthes vagyónátruházási illetéket nem kell fizetni.

KGD2010. 118. *Az illetékmentesség megadásának törvényi feltétele nem a tulajdonosi, hanem az építetői minőség fennállása és ennek jogszabály által megkivánt módon történő igazolása (1990. évi XCIII. tv. 26. §)*

KGD2010. 105. *Termőföld vásárlása esetén az illetékmentesség feltétele, hogy a mezőgazdasági őstermelő a vagyonszerzés időpontjában regisztrációs igazolással rendelkezzen (1990. évi XCIII. törvény 26. §)*

KGD2010. 55. *Az Itv. 26. § (1) bekezdésének f) pontja szerinti illetékmentesség nem illeti meg a vevőt, ha az ingatlant magánszemélyektől veszi és építési szerződést köt a kivitelezővel a lakás felépítésére (1990. évi XCIII. törvény 26. §)*

KGD2010. 48. *A főtevékenysége szerint ingatlanforgalmazásra jogosult vállalkozó által továbbértékesítési céllal vásárolt ingatlan esetében a vállalkozó az Itv. 23/A. §-ában írt kedvezményekre jogosult, reá az egyéb illetékmentességi szabályok nem alkalmazhatók (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §, 26. §)*

KGD2009. 141. *Lakással beépített, közös tulajdonban lévő ingatlanban tulajdoni hányad megszerzése nem minősül lakóház építésére alkalmas telektulajdon-szerzésnek (1990. évi XCIII. törvény 26. §, 102. §).*

KGD2009. 5. *Lakóház építésére nem alkalmas telektulajdon vásárlása esetén a feltételes illetékmentesség nem állapítható meg, ha az ingatlan csak utóbb válik alkalmassá lakóház építésére (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 26. §, 102. §; 1959. évi IV. törvény 207. §, 228. §).*

KGD2009. 4. *Feltételes illetékmentesség nem illeti meg a vagyonszerzőt, ha a beépítési kötelezettségének nem maga tesz eleget (1990. évi XCIII. törvény 26. §).*

KGD2008. 83. *Az adásvételi szerződés utóbb nem minősíthető át kedvezőbb illetékmérték érdekében (1990. évi XCIII. törvény 26. §, 70. §).*

KGD2007. 270. *Egyéni vállalkozónak a cégjegyzékbe egyéni céggé váló bejegyzését követően - egyszemélyes korlátolt felelősségű társasággá történő átalakulásával bekövetkező - vagyonszerzése nem mentes a visszerthes vagyónátruházási illeték alól (1990. évi XCIII. törvény 26. §; 1959. évi IV. törvény 685. §; 1990. évi V. törvény 15. §, 15/A. §; 1997. évi CXLIV. törvény 59. §)*

KGD2007. 243. *Az illetékmentesség csak a termőföldet megművelő magánszemélyt illeti meg; nem állapítható meg az illetékmentesség, ha a földet haszonbérlettel műveli. (1990. évi XCIII. törvény 26. §)*

KGD2007. 201. *Telekegyesítés esetén alkalmazandó illetékmentesség (1990. évi XCIII. törvény 26. §).*

KGD2007. 200. Haszonélvezeti jogról ellenérték fejében történő lemondás esetén a törvényben írt feltételes illetékkedvezmény nem alkalmazható (1990. évi XCIII. törvény 26. §).

KGD2007. 180. Nem lakóház építésére alkalmas telektulajdon az ingatlan, ha csupán megvásárlását követően minősül építési teleknek (1990. évi XCIII. törvény 26., 102. §).

KGD2007. 157. Az illetékkedvezmény megállapításához szükséges beépítetlenségnek az egész ingatlanra kell vonatkoznia, nincs jelentősége annak, hogy az építési hatóság a telekre építési engedélyt adott (1990. évi XCIII. törvény 26., 102. §; 1959. évi IV. törvény 139. §).

KGD2007. 106. Az illetékmentesség feltételes kedvezmény, amely akkor válik véglegessé, ha a lakóház felépítésének tényét határidőben igazolják. [1990. évi XCIII. tv. 26. §]

KGD2007. 77. Illetékköteles - a társasházi lakással együtt vásárolt - az alapító okirat szerint közös tulajdonba tartozó garázsbeálló. [1990. évi XCIII. tv. 26., 102. §]

KGD2007. 12. Az illetékmentesség törvényi feltételeinek teljesítését a vagyonszerzőnek a megadott határidőn belül az illetékhivatalnál kell igazolnia [1990. évi XCIII. törvény 26. §].

KGD2006. 87. A kizárólag önkormányzati tulajdonban álló vagyongazdálkodó Rt. tulajdonába került lakásnak a bentlakó bérlők számára történt elidegenítése is mentes a vagyónáruházási illeték alól (1990. évi XCIII. törvény 26. §, 1993. évi LXXVIII. törvény 61. §).

KGD2005. 95. Ha az ingatlanon csak gazdasági épület áll, az illetékkedvezmény szempontjából a földrészlet beépítetlennek minősül [1990. évi XCIII. törvény 26. §, 102. § (1) bek. l) pontja].

KGD2005. 92. Az apportálás nem ingatlanforgalmazás keretében zajló továbbértékesítés (1990. évi XCIII. törvény 26. §).

KGD2005. 4. Az átépítéssel létrehozott lakás esetén a visszerthes vagyónáruházási illeték alóli mentesség törvényi feltételei (1990. évi XCIII. törvény 26. §).

KGD2005. 1. Feltételes illetékmentesség esetén igazolni kell a feltételek megvalósulását [1990. évi XCIII. törvény 26. §, 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 105. §].

KGD2003. 214. Ingatlanforgalmazásra jogosult vállalkozót az ingatlan újraértékesítésének feltételéhez kötött vagyónáruházási illeték alóli mentesség nem illeti meg, ha a megszerzett ingatlant gazdasági társaságba apportálja (1990. évi XCIII. törvény 26. §).

KGD2003. 148. Közös tulajdon esetén nem tekinthető a telektulajdon beépítetlennek, ha azon - az elkülönített használatra figyelemmel - a tulajdonostárs már lakóépületet épített fel (1990. évi XCIII. törvény 26. §, 102. §).

KGD2002. 115. A visszerthes vagyónáruházás esetén az illetékmentességet elutasító határozat érdemi határozatnak minősül (1957. évi IV. törvény 72. §, 1990. évi XCIII. törvény 26. §).

KGD2002. 114. Az apportálás folytán bekövetkezett tulajdonváltozás nem illetékmentes (1990. évi XCIII. törvény 26. §).

KGD2001. 137. Ténykérdés, hogy a vagyónáruházási illetékmentesség szempontjából az adásvételi szerződés mikor jött létre; a bizonyítás a felperest terheli (1990. évi XCIII. törvény 26. §).

KGD2001. 84. Ingatlan forgalmazására jogosult vállalkozó esetében illetékmentesség akkor állapítható meg, ha az újraértékesítési cél már az ingatlan megszerzésekor fennáll (1990. évi XCIII. törvény 26. §).

KGD2001. 80. A visszerthes vagyónáruházási illeték alól nem mentesít a lízingszerződéssel való hasznosítás, ha a lízingbevevő az ingatlan tulajdonjogát egy éven belül nem szerzi meg [1990. évi XCIII. törvény 26. § (1) bekezdés f) pont].

KGD1999. 116. A vállalkozó (gazdasági társaság) ingatlan forgalmazására való jogosultságát a cégbejegyzés teremti meg, ennek időpontjától mentes a vagyónáruházási illeték alól ingatlan tulajdonjogának újraértékesítés céljából történő megszerzése (1990. évi XCIII. törvény 26. §).

KGD1998. 311. Csak az a gazdasági társaság jogosult ingatlanforgalmazóként visszerthes vagyónáruházási illeték alóli mentességre, amelynek tevékenységi körébe az ingatlanforgalmazás beletartozik [1990. évi XCIII. törvény 26. § (1) bekezdés f) pont].

KGD1998. 173. Az illetékfizetési kötelezettség szempontjából nem minősül ingatlanforgalmazásnak, ha valaki a vásárolt ingatlant apportként gazdasági társaságba viszi [1990. évi XCIII. törvény 26. § (1) bekezdés f) pont].

KGD1996. 222. Az 1990. évi XCIII. törvény 26. § (1) bekezdésében írt határidő elmulasztása esetén igazolásnak van helye [1990. évi XCIII. törvény 26. § (1) bek., 1981. évi I. törvény 40. §].

KGD1996. 134. Az illetékfizetés alól feltételes mentesség akkor adható, ha a vagyonszerző határidőn belül nyilatkozik arról, hogy lakóházat kíván építeni a telekingatlanon [1990. évi XCIII. törvény 26. § (1) bek.].

KGD1995. 141. Az 1990. évi XCIII. törvény 26. § (1) bekezdésében írt határidő elmulasztása esetén igazolásnak van helye [1990. évi XCIII. törvény 26. § (1) bek.; 1957. évi IV. törvény 40. §].

KGD1995. 78. Ha az ügyfél feltételhez kötötten kap mentességet a visszerthes vagyónáruházási illeték megfizetése alól, vizsgálni kell, hogy a feltétel teljesült-e. Ha a feltétel teljesítése nem igazolt vagy

kétséges, ezt a közigazgatási eljárásban tisztázni kell, külön eljárás lefolytatása nélkül csak a feltétel teljesedése esetén lehet határozatot hozni [1990. évi XCIII. törvény 26. § (2) bek.].

KGD1995. 74. A privatizáció útján történő tulajdonszerzés nem illetékmentes (1990. évi XCIII. törvény 26. §).

KGD1992. 193. Nem illetékmentes a telektulajdon szerzése, ha a telket a korábban vásárolt - beépített - ingatlan kiegészítése végett vásárolták [1990. évi XCIII. törvény 26. § (1) bek.].

BH2009. 380. Csak beépítetlen lakótelek megvásárlása esetén kérhető feltételes illetékmentesség az 1990. évi XCIII. törvény 26. § (1) bekezdés a) pontja alapján (1990. évi XCIII. törvény 26. §, 102. §).

BH2009. 374. A tulajdonjog bejegyzésére irányuló külön kérelemre indult eljárásban akkor is meg kell fizetni az igazgatási szolgáltatási díjat, ha korábban ugyanazon szerződés alapján az ügyfél már tényfeljegyzését kérte - A hatóság levelezési költsége a jogellenes magatartást tanúsító ügyfélre áterhelhető (1990. évi XCIII. törvény 26. §, 1996. évi LXXXV. törvény 32/A. §, 32/D. §, 32/F. §, 2004. évi CXL. törvény 153. §).

BH2009. 310. Az 1990. évi XCIII. törvény 26. § (1) bekezdés p) pontja alapján nem illetékmentes a vagyonszerzés, ha a vásárlás időpontjában a termőföld hasznosítótól által hasznosított volt (1990. évi XCIII. törvény 26. §)

BH2008. 232. Az illetékkiszabáshoz való jog elévülésének vizsgálata és az alkalmazandó jogszabály meghatározása (1990. évi XCIII. törvény 26. §, 97. §, 95. §, 1990. évi XCI. törvény 95. §).

BH2008. 34. Egyéni vállalkozónak a cégjegyzékbe egyéni céggé váló bejegyzését követően egyszemélyes Kft.-vé történő átalakulásával bekövetkező vagyonszerzés nem mentes a visszterhes vagyónátruházási illeték alól (1990. évi XCIII. törvény 26. §, 1959. évi IV. törvény 685. §, 1990. évi V. törvény 15. §, 15/A. §, 1997. évi CXLIV. törvény 59. §).

BH2007. 431. Nem lakóház építésére alkalmas telektulajdon az ingatlan, ha csupán megvásárlását követően minősül építési teleknek (1990. évi XCIII. törvény 26. §, 102. §).

BH2007. 322. Telekegyesítés esetén alkalmazandó illetékmentesség (1990. évi XCIII. törvény 26. §).

BH2007. 280. Lakóházépítésre alkalmas telektulajdon vásárlása után kell megállapítani az illetékfizetési kötelezettséget akkor is, ha a szerződéskötés idején életveszélyes állapota miatt lakás céljára nem használható felépítmény található az ingatlanon (1990. évi XCIII. törvény 26. §, 102. §).

BH2007. 277. Haszonélvezeti jogról ellenérték fejében történő lemondás esetén a törvényben írt feltételes illetékkedvezmény nem alkalmazható (1990. évi XCIII. törvény 26. §).

BH2007. 204. Az illetékmentesség telkek egyesítése esetén is megilleti a vagyonszerzőt, ha a telkeket lakóházzal beépíti 4 éven belül (1990. évi XCIII. törvény 26. §; 1997. évi LXXVIII. törvény 24. §).

BH2007. 67. Az illetékmentesség törvényi feltételeinek teljesítését a vagyonszerzőnek a megadott határidőn belül az illetékhivatalnál kell igazolnia (1990. évi XCIII. tv. 26. §).

BH2006. 238. Az illetékmentességre jogosító lakóház megépítését az illetékhivatalnak be kell jelenteni, nem elegendő a lakóház határidőben történő felépítése (1990. évi XCIII. tv. 26. §).

BH2004. 40. A feltételes illetékmentességet megalapozó, lakóházépítésre alkalmas beépítetlen telektulajdon fogalmának értelmezése (1990. évi XCIII. tv. 26. §, 102. §)

BH2002. 512. Az illetékkiszabásra történt bejelentés időpontjakor hatályos illetékszabályok alkalmazandóak az illetékmentesség kérdésében [1990. évi XCIII. tv. 3. § (1) bek. a) pont, (3) bek. a) pont, 26. § (1) bek. e) pont, 91. § (1) bek., 97. § (1)-(2) bek., 1995. évi XLVIII. tv. 53. § (1) bek., 54. § c) pont, 27/1972. (XII. 31.) MÉM r. 73. § (1) bek.].

BH2001. 559. Lakóház építésére nem alkalmas telektulajdon vásárlása esetén a feltételes illetékmentesség nem állapítható meg, ha az ingatlan csak utóbb válik alkalmassá lakóházépítésre [1990. évi XCIII. tv. 3. § (3) bek., 26. § (1) bek. a) pont, 102. § (1) bek. l) pont, 1957. évi IV. tv. 20. §].

BH2000. 474. Ingatlan apportálása az illetékjogszabály alkalmazásában nem minősül illetékmentességet eredményező újraértékesítésnek [1990. évi XCIII. tv. 26. § (1) bek. f) pont].

BH1992. 355. A haszonélvezőt is megilleti a lakóház építését szolgáló ingatlan megszerzőjét megillető illetékmentesség [1986. évi I. tv. 18. § (1) bek. b) pont, (2) bek.].

EBH2009. 2113. A használatbavételi engedélyben feltüntetett ingatlantulajdonos nem tekinthető - csak ebből az okból - építetőnek, így nem illeti meg illetékmentesség. Csak az építető kérhet használatbavételi engedélyt. [1990. évi XCIII. törvény 26. §; 46/1997. (XII. 29.) KTM rendelet 23. §, 28. §, 32. §].

EBH2009. 2112. A feltételes illetékmentesség feltételeinek igazolására előírt határidő nem hosszabbítható meg. Fizetési halasztás nem alapozza meg az újabb méltányossági kérelem kedvező elbírálását (1990. évi XCIII. törvény 26. §; 2003. évi XCII. törvény 133. §).

EBH2007. 1736. A bírósági eljárásban orvosolható eljárási szabálysértés körébe tartozik a fél által igényelt illetékmentesség tisztázásához szükséges további bizonyítás lefolytatása (1952. évi III. törvény 339. §, 3. §, 1990. évi XCIII. törvény 26. §, 102. §).

EBH2007. 1658. Az 1990. évi XCIII. törvény 26. §-a (1) bekezdésének p) pontján alapuló illetékmentesség csak azt illeti meg, aki a termőföldet maga hasznosítja (1990. évi XCIII. törvény 26. §).

EBH2004. 1164. *Az önkormányzat vagyonkezelő részvénytársasága tulajdonában álló lakásnak a bérlő részére történt elidegenítése esetében is megállapítható a vagyonátruházási illeték alóli mentesség (1990. évi XCIII. törvény 26. §; 1993. évi LXXVIII. törvény).*

EBH2004. 1161. *A lakás céljára nem használt gazdasági épülettel beépített ingatlan nem tekinthető lakásépítésre alkalmas telektulajdonnak [1990. évi XCIII. törvény 26. § (1) bek., 102. § (1) bek. 1) pontja].*

EBH2004. 1075. *Feltételtől függő hatályú szerződés esetén a visszterhes vagyonátruházási illetékkötelezettség keletkezésének időpontja (1990. évi XCIII. tv. 26. §, 102. §).*

EBH2003. 990. *Az illetékmentesség alkalmazásához a lakóház építésére alkalmas telektulajdon esetében a beépítetlenségnek az egész ingatlan vonatkozásában kell fennállnia (1990. évi XCIII. tv. 26. §, 102. §).*

EBH2003. 908. *A fiatalok otthonteremtését elősegíteni kívánó illetékkedvezmény akkor is jár, ha a szükséges nyilatkozatot a szerződés benyújtása után teszik meg (1990. évi XCIII. tv. 26. §).*

EBH2002. 714. *A gazdasági társaságba bevitt vagyoni betét, apport értéke fejében a társaság által csere jogcímén átengedett ingatlan megszerzése illetékköteles [1990. évi XCIII. tv. 18. § (1) bek., 26. § (1) bek.]*

EBH2001. 593. *Illetékkedvezmény kétszeresen nem vehető igénybe (1990. évi XCIII. tv. 23., 26. §).*

EBH2001. 591. *A feltételes illetékmentesség megilleti az olyan telektulajdon megszerzőjét is, akinek az ingatlanán a vagyonszerzés időpontjában 50%-ot el nem érő készütségi fokban lévő lakás céljára épülő építmény van (1990. évi XCIII. tv. 3. §, 19. §, 26. §, 102. §).*

EBH1999. 163. *A vállalkozó (gazdasági társaság) ingatlan forgalmazására való jogosultságát a cégbejegyzés teremti meg, ennek időpontjától mentes a vagyonátruházási illeték alól ingatlan tulajdonjogának újraértékesítés céljából történő megszerzése (1990. évi XCIII. tv. 26. §).*

26/A. § (1) *Mentes a visszterhes vagyonátruházási illeték alól a természeti katasztrófa következtében megsemmisült vagy helyrehozhatatlanul megrongálódott (a továbbiakban: megsemmisült) lakástulajdon helyett vásárolt másik lakástulajdon (erre vonatkozó vagyoni értékű jog) megszerzése, ha*

a) a magánszemély a tulajdonában (résztulajdonában), haszonélvezetében vagy használatában álló, természeti katasztrófa következtében megsemmisült lakást életvitelszerűen lakásaként használta, nincs másik lakástulajdona, másik lakástulajdonban 50%-ot elérő tulajdoni hányada, illetve másik lakástulajdonon fennálló haszonélvezeti, használati joga, valamint

b) a megsemmisült lakástulajdon pótlására 6 millió forintot meg nem haladó forgalmi értékű lakástulajdont (ilyen értékű lakástulajdonban tulajdoni hányadot) vásárol, vagy visszterhesen ilyen lakástulajdonon haszonélvezet, használat jogát szerzi meg, és ezt a vagyonszerzést legkésőbb a másik lakástulajdona megsemmisülését követő év március 31-ig illetékkiszabásra bejelenti.

(2) *Az (1) bekezdés b) pontjában említett tulajdoni hányad megszerzése esetén az illetékmentesség csak akkor alkalmazható, ha annak aránya nem haladja meg a vagyonszerzőnek a megsemmisült lakástulajdonra vonatkozó tulajdoni hányadát.*

(3) *A vagyonszerző a megsemmisült lakás tulajdoni viszonyait hiteles tulajdoni lap másolatával, az (1) bekezdés a) pontjában foglaltakat pedig a megsemmisült lakástulajdon fekvése szerint illetékes önkormányzat jegyzője által illetékmentesen kiállított hatósági bizonyítvánnyal köteles igazolni a vagyonszerzés illetékkiszabásra bejelentésekor.*

KGD2010. 6. *A feltételes illetékmentesség határidejét a vagyonszerzés illetékkiszabásra történő bejelentésétől kell számítani (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §, 26/A. §)*

IV. Fejezet

A VAGYONSZERZÉSI ILLETÉK FIZETÉSÉRE KÖTELEZETTEK

27. § (1) *A vagyonszerzési illetéket a szerző fél köteles megfizetni. Lakástulajdonok cseréje esetén a 21. § (3)-(4), illetve (8) bekezdésében foglaltaknak megfelelően megállapított illetéket az egyes vagyonszerzők olyan arányban viselik, mint amilyen arányt az általuk megszerzett lakástulajdon forgalmi értéke képez a csereügyletben szereplő valamennyi lakástulajdon forgalmi értékének együttes összegében. Az előzőek szerint megállapított arányt (arányokat) nem növeli, ha a szerző felek valamelyikénél a 21. § (9) bekezdése alkalmazásának van helye.*

(2) *A 18. § (2) bekezdésének h) pontján alapuló illetékkötelezettség esetén a 18. § (4) bekezdésének a)-c) pontjaiban felsorolt személyek kötelesek az illetéket megfizetni a 19. § (5) bekezdése szerint a tulajdonukban lévő vagyoni betét alapján számított illetékalap után.*

(3) *Az illeték megfizetéséért felelősök körére egyebekben az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései az irányadóak azzal az eltéréssel, hogy az öröklési illeték megfizetéséért az örökösök egyetemleges felelőssége nem állapítható meg.*

EBH2004. 1165. *A nem cserével szerzett többletérték esetén nem jár illetékkedvezmény (1990. évi XCIII. törvény 21. §, 27. §).*

HARMADIK RÉSZ

AZ ELJÁRÁSI ILLETÉKEK ÉS AZ IGAZGATÁSI, BÍRÓSÁGI SZOLGÁLTATÁSOK DÍJA

V. Fejezet

A KÖZIGAZGATÁSI HATÓSÁGI ELJÁRÁSI ILLETÉKEK

Az illeték tárgya

- 28. §** (1) A közigazgatási hatósági eljárásért e törvényben megállapított illetéket kell fizetni.
- (2) Az illetékkötelezettség akkor is fennáll, ha a hatóság
- a) a kérelemnek részben vagy egészben helyt ad, vagy azt elutasítja;
 - b) az eljárást megszünteti;
 - c) az eljárást egyezséget jóváhagyó határozattal zárja le.
- (3) Ha ugyanabban az ügyben kérelemre új eljárás indul, az illetéket ismét meg kell fizetni.
- (4) Nem tárgya a közigazgatási hatósági eljárási illetéknek az olyan eljárás, amelyért a 67. §-ban említett módon megállapított díjat kell fizetni.
- KGD2010. 53.** *A másodfokú közigazgatási eljárás is illetékköteles, a fellebbező fél köteles a fellebbezési illetéket megfizetni (1990. évi XCIII. törvény 28-29. §, 31. §)*

Az illeték mértéke

- 29. §** (1) Az első fokú közigazgatási hatósági eljárásért - ha e törvény melléklete másként nem rendelkezik - 2200 forint illetéket kell fizetni (általános tételű eljárási illeték).

7004/2010. (AEÉ 10.) APEH irányelv *a méltányossági jogkör gyakorlásáról, az adómérséklésre és a fizetési könnyítés engedélyezésére irányuló kérelmek elbírálása során követendő eljárásról*

7002/2009. (AEÉ 2.) APEH irányelv *az egyes illetékszabályoknak az állami adóhatóság eljárása során való alkalmazásáról*

- (2) Az első fokú közigazgatási határozat elleni fellebbezés illetéke - ha e törvény melléklete másként nem rendelkezik, és a fellebbezési eljárás tárgyának értéke pénzben megállapítható - a fellebbezéssel érintett, vagy vitatott összeg minden megkezdett 10 000 forintja után 400 forint, de legalább 5000 forint, legfeljebb 500 000 forint. Ha a fellebbezési eljárás tárgyának értéke pénzben nem állapítható meg, a fellebbezés illetéke 5000 forint.

- (3) Az adózás rendjéről szóló törvényben meghatározott felügyeleti intézkedés iránti kérelemért a 29. § (2) bekezdésében meghatározott illetéket kell fizetni. A megfizetett illeték visszatérítésére a 32. § rendelkezései az irányadók.

Az Itv. hatályos szabályai szerint az Art. szerinti felügyeleti eljárás lefolytatása iránti kérelemért minden esetben 15 000 forintot kell fizetni. Tekintettel arra, hogy az ilyen kérelmek elbírálása a fellebbezési kérelmek elbírálásával azonos módon történik, azon döntések, illetve intézkedések vonatkozásban, melyek ellen fellebbezés benyújtásának is helye lett volna, indokolt a fellebbezési eljárás illetékével azonos mértékben megállapítani a felügyeleti intézkedés iránti kérelem illetékét. Ezzel egyszerűbbé tehető azon esetek illetékjogi kezelése is, amikor az ügyfél által megkésve benyújtott fellebbezésnek nevezett beadványt a hatóság, a kérelem valós tartalmát vizsgálva felügyeleti intézkedés iránti kérelemnek minősíti.

- (4) Végzés elleni fellebbezésért - ha e törvény másként nem rendelkezik - 3000 forint illetéket kell fizetni. Ha a végzés csak a határozat vagy az eljárást megszüntető végzés elleni fellebbezéssel együtt támadható meg, és az ügyfél a végzés felülvizsgálatát is kéri, akkor csak a határozat elleni fellebbezés illetékét kell megfizetni.

- (5) A végrehajtási kifogás illetéke 5000 forint. A végrehajtási kifogás tárgyában hozott végzés elleni fellebbezés illetéke 10 000 forint.

A Ket. a közigazgatásban a nem érdemi kérdések eldöntésére egy új döntési formát, a végzést vezetett be. A Ket. hatálybalépését megelőzően az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe). értelmében valamennyi kérdésben határozattal kellett döntenie és a határozatok között lehetett differenciálni aszerint, hogy érdemi vagy nem érdemi határozatról van-e szó.

Az Itv. 29. §-a a Ket. hatályba lépése óta nem módosult, így a jelenlegi szabályok csak a határozat elleni fellebbezésre állapítanak meg illetéket.

Az Itv. jelenlegi szabályai szerint az első fokú államigazgatási határozat elleni fellebbezés illetéke - ha e törvény melléklete másként nem rendelkezik, és a fellebbezési eljárás tárgyának értéke pénzben megállapítható - a fellebbezéssel érintett, vagy vitatott összeg minden megkezdett 10 000 forintja után 400 forint, de legalább 5000 forint, legfeljebb 500 000 forint. Ha a fellebbezési eljárás tárgyának értéke pénzben nem állapítható meg, a fellebbezés illetéke 5000 forint.

Tekintettel arra, hogy a korábban hatályban volt Áe. alapján lefolytatott államigazgatási eljárásokban mind az érdemi, mind a nem érdemi döntések elleni jogorvoslatra kiterjedt az illetékfizetési kötelezettség, illetve, hogy a végzések elleni fellebbezés elbírálása is növeli a hatóságok munkaterhét, nem indokolja semmi ezen eljárások kivételét az illetékkötelezettség alól. Ugyanakkor a törvény, figyelembe véve, hogy a végzések nem az ügy érdemében hozott, rendszerint egyszerűbb kérdések eldöntésére vonatkozó döntések, a határozat elleni fellebbezés illetékénél alacsonyabb, 3000 forintos illetéket állapít meg a végzés elleni fellebbezésre.

A törvény rendezi továbbá azt a helyzetet is, mikor az ügyfél olyan végzést kíván megtámadni, mely csak az eljárást lezáró határozattal együtt vizsgálható felül. Ilyen esetben - tekintettel arra, hogy a fellebbezés kapcsán a másodfokú hatóság mind az érdemi döntés, mind az eljárás közben hozott végzés felülvizsgálatára köteles - csak a határozat elleni fellebbezés 5000 forintos vagy értékhez igazodó illetékét kell megfizetni.

A végrehajtási kifogás egy speciális - első fokon előterjesztett, és első fokú eljárásban elbírálendő - jogorvoslati forma.

A törvény - figyelembe véve a hatóságok oldalán jelentkező többletfeladatokat - ezen eljárásokra külön illetéket állapít meg, melynek mértéke 5000 forint. Tekintettel arra, hogy egy speciális jogorvoslati eljárásról van szó, amennyiben a végrehajtási kifogással támadott cselekmény vagy intézkedés az ügyfél terhére részben vagy egészben jogszabálysértőnek bizonyul, természetesen alkalmazni kell az Itv. 32. §-át, vagyis a teljes jogorvoslati illetéket az ügyfél részére vissza kell téríteni.

Mindezekon túl a törvény rendezi a Ket. 112. §-a és 113. §-a által új jogorvoslati eljárásként bevezetett újrafelvételi és méltányossági eljárásokért fizetendő illetékek mértékét. A hatályos szabályok ugyanis nem állapítanak meg illetéket ezen eljárásokra. Tekintettel arra, hogy az újrafelvételi kérelmet Ket. 112. §-ának (4) bekezdése értelmében minden esetben az első fokon eljáró hatóság bírálja el, ezért az eljárásért az első fokú közigazgatási hatósági eljárásért fizetendő illetékkel azonos mértékű illetékfizetési kötelezettséget állapít meg a törvény.

A Ket. 113. §-a szerinti méltányossági eljárás lefolytatására a jogerős határozatot hozó hatóság jogosult, így - attól függően, hogy az alapügy első fokon jogerőre emelkedett vagy fellebbezés elbírálása után másodfokú határozat kiadása után vált jogerőssé - az első- és másodfokon eljáró hatóság is folytathat le kérelemre ilyen eljárást. Figyelembe véve a másodfokon eljáró hatóságok feladatait, és az ott elbírált ügyek bonyolultabb voltát, a törvény az első fokú hatóság által elbírálendő méltányossági eljárás iránti kérelemért az első fokú közigazgatási hatósági eljárásért járó kérelem illetékével, a másodfokon eljáró hatóság által elbírálendő kérelemért pedig a fellebbezési illetékkel azonos mértékű illeték megfizetését írja elő.

(6) Az újrafelvételi eljárásért az (1) bekezdésben meghatározott illetéket kell fizetni, tekintet nélkül az alapeljáráshoz már megfizetett illetékre.

KGD2010. 107. *Fizetési könnyítési kérelem esetén a fellebbezési eljárás tárgyának értéke pénzben nem állapítható meg (1990. évi XCIII. törvény 29. §)*

BH2007. 319. *A meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket kiszabó illetékhivatal határozata az ügy érdemében hozott határozatnak minősül (1990. évi XCIII. törvény 29. §, 34. §, 77. § és 78. §-a).*

Az eljárási illeték alapja

30. § (1) Az értékhez igazodó közigazgatási hatósági eljárási illeték alapja az eljárás tárgyának az eljárás megindítása időpontjában fennálló értéke.

7002/2009. (AEÉ 2.) APEH irányelv az egyes illetékszabályoknak az állami adóhatóság eljárása során való alkalmazásáról

7005/2006. (AEÉ 5.) APEH irányelv az egyes illetékszabályoknak az állami adóhatóság eljárása során való alkalmazásáról

7002/2005. (AEÉ 3.) APEH irányelv egyes illetékszabályoknak az állami adóhatóság eljárása során való alkalmazásáról

(2) Az eljárás tárgyának, illetőleg az eljárás tárgya értékének megváltozása esetén, ha az eljárásért fizetett illetéknél több jár, a különbözetet meg kell fizetni.

(3) Nincs helye az illeték leszállításának vagy visszatérítésének, ha az illeték fizetésére kötelezett az eljárás tárgyát, illetőleg az eljárás tárgyának értékét úgy változtatja meg, hogy ennek folytán az érték csökken.

Az illeték fizetésére kötelezettek

31. § (1) A közigazgatási hatósági eljárási illetéket az eljárás kezdeményezésekor az köteles megfizetni, aki az eljárás megindítását kéri. Az egyes közigazgatási hatósági eljárások külön illetéke tekintetében e törvény melléklete eltérően rendelkezhet.

7002/2009. (AEÉ 2.) APEH irányelv az egyes illetékszabályoknak az állami adóhatóság eljárása során való alkalmazásáról

(2) Ha több ügyfél ügyében indul egy közigazgatási hatósági eljárás, az ennek megindítását kérő ügyfelek egyetemlegesen felelősek az illeték megfizetéséért. Megszűnik az egyetemlegesség, ha a közigazgatási hatóság mindegyik ügyfélre nézve külön döntést hoz.

(3) Az első fokú közigazgatási hatósági eljárásban az egy beadványban előterjesztett több kérelem esetében az illetéket - a (4) bekezdésben foglalt kivétellel - csak egyszer, mégpedig annak a kérelemnek megfelelő mértékben kell megfizetni, mely után a legmagasabb illeték jár.

(4) Ha egy beadványban terjesztenek elő olyan kérelmeket, amelyek elbírálása más-más hatóság hatáskörébe tartozik, vagy a kérelmek ugyanazon hatóság különböző hatásköreit érintik, az eljárási illetéket úgy kell megfizetni, mintha külön-külön kérelmet terjesztettek volna elő.

1999/19. Adózási kérdés az adó-, járulékkötelezettségekkel, a társadalombiztosítási ellátásokkal kapcsolatos követeléseiről szóló hatósági bizonyítványok kiadásának eljárási rendje

(5) Ha az eljárásban több ügyfél vesz részt és az eljárás jellege kizárja azt, hogy az egyes ügyfelekkel szemben különböző határozat keletkezzen, csak annyi illetéket kell fizetni, mint amennyi abban az esetben járna, ha az eljárás csak egy ügyfél ügyében folyna. Ellenkező esetben annyi illetéket kell fizetni, mint amennyi akkor járna, ha mindegyik ügyfél ügyében külön eljárás folyna.

(6) Ha a kérelem több határozat vagy önálló fellebbezéssel támadható végzés ellen irányul, az illetéket úgy kell fizetni, mintha minden döntés ellen külön-külön kezdeményezték volna az eljárást.

(7)

(8) A szakhatósági eljárásért fizetendő illetéket - az alapeljárás illetékével (igazgatási szolgáltatási díjával) egyidejűleg - annak kell megfizetnie, akinek érdekében az eljárás indul. Az előzetes szakhatósági eljárásért fizetendő illetéket vagy igazgatási szolgáltatási díjat a szakhatósági eljárás kezdeményezésekor kell megfizetni.

A Ket. 36. §-ának (1) bekezdése és 44. §-ának (2) bekezdése értelmében nem lehet az ügyféltől szakhatósági állásfoglalás csatolását kérni. Azokban az ügyekben, melyekben az ügyfél kérelmének elbírálásához szakhatósági állásfoglalás ismerete szükséges, az eljáró hatóság köteles megkeresni a szakhatóságot, és kérni az állásfoglalását. (Ezzel szemben az Ae-n alapuló gyakorlat szerint az ügyfél egy különálló eljárás keretében kereste meg a szakhatóságot és kérte az állásfoglalás kiadását.)

Ez a változás kihatással van az ügyfelek illetékfizetési (adott esetben igazgatási szolgáltatási díjfizetési) kötelezettségére. Az Itv. 31. §-ának (1) bekezdése értelmében ugyanis az államigazgatási eljárási illetéket az eljárás kezdeményezésekor az köteles megfizetni, aki az eljárás megindítását kéri. A Ket. által hatályba léptetett szabályozás értelmében a szakhatósági eljárás lefolytatását most már az eljáró hatóság kezdeményezi. Erre tekintettel ki kell mondani, hogy az alapeljárás illetékével egyidejűleg a szakhatóság eljárásáért fizetendő illeték (közigazgatási szolgáltatási díjat) is meg kell fizetni.

Ezzel egyidejűleg a Ket. által életre hívott „egyablakos” ügyintézési modell nem sérül, hiszen a szakhatóság megkeresésével kapcsolatos adminisztrációs feladatok az alapeljárást lefolytató hatóságot terhelik.

KGD2010. 53. A másodfokú közigazgatási eljárás is illetékköteles, a fellebbező fél köteles a fellebbezési illetéket megfizetni (1990. évi XCIII. törvény 28-29. §, 31. §)

A jogorvoslati eljárás illetékének visszatérítése

32. § (1) A jogorvoslati eljárásban megfizetett valamennyi illetéket az ügyfélnek vissza kell téríteni, ha a közigazgatási hatóság vagy a bíróság által felülvizsgált közigazgatási hatósági döntés vagy intézkedés az ügyfél hátrányára részben vagy egészben jogszabálysértőnek bizonyult.

7002/2009. (AEÉ 2.) APEH irányelv az egyes illetékszabályoknak az állami adóhatóság eljárása során való alkalmazásáról

2004/94. Adózási kérdés jogorvoslati eljárás illetékének visszatérítése

(2) A visszatérítést hivatalból, a jogorvoslati eljárást lezáró, vagy arra tekintettel hozott határozatban kell elrendelni és azt a visszatérítés foganatosítása végett - a (3) bekezdésben foglalt kivétellel - az ügyfél lakóhelye, székhelye, illetőleg a bíróság székhelye szerint illetékes állami adóhatóságnak kell megküldeni.

(3) A 73. § (3) bekezdése alapján az adóhatóság illetékbeszedési számlája javára megfizetett jogorvoslati eljárás illetékének visszatérítését az alapügyben eljáró elsőfokú adóhatóság foganatosítja.

A hatályos szabályozás rögzíti, hogy a jogorvoslati eljárási illetékként megfizetett államigazgatási illeték visszatérítéséről a jogorvoslati eljárás során hozott határozatban kell rendelkezni. A gyakorlatban azonban sokszor problémát okoz, hogy a másodfokú határozat jogszerűségét felülvizsgáló bíróság nem rendelkezik az elsőfokú határozat elleni fellebbezési illeték visszatérítéséről, ennek pótlására ugyan a polgári perrendtartásáról szóló törvény szerint lehetőség van, ez azonban sokszor több hónapot vesz igénybe. Erre tekintettel a törvény lehetővé teszi, hogy az eljárást lezáró döntésre tekintettel hozott határozatban rendelkezzen akár a közigazgatási hatóság is az illeték visszatérítéséről. Ezáltal gyorsabbá válhat a jogorvoslati eljárási illeték visszatérítése.

Szintén a visszatérítés egyszerűsítést célozza az Itv. 32. §-ának a törvény által megállapított új (3) bekezdése, mely szerint az önkormányzati adóhatóság, illetve elsőfokú vámhatóság által hozott határozat elleni fellebbezési illetékét - amennyiben az elsőfokú határozat jogsértő volt - nem az állami adóhatóság, hanem az - Itv. 73. §-ának (3) bekezdése szerint - illetékbeszedési számlával rendelkező önkormányzati adóhatóság, illetve első fokú vámhatóság téríti vissza. Így kiiktatható ezen adóhatóságok és az állami adóhatóság közötti információcsere az illeték visszatérítése során.

BH2009. 381. Az illetéket akkor is vissza kell téríteni a jogorvoslattal élő ügyfélnek, ha az eredetileg jogszerűen hozott elsőfokú közigazgatási határozat a tények időközi módosulása folytán bizonyult jogszabálysértőnek (1990. évi XCIII. törvény 32. §).

Illetékmentesség

33. § (1) Nem kötelezhető illeték fizetésére az, akit az államigazgatási hatóság külön jogszabály alapján költségmentességben részesített.

7002/2009. (AEÉ 2.) APEH irányelv az egyes illetékszabályoknak az állami adóhatóság eljárása során való alkalmazásáról

(2) Egyes alkotmányos jogok érvényesítése, illetőleg kötelezettségek teljesítése, valamint a társadalmi igazságosság előmozdítása érdekében a mellékletben és a külön jogszabályokban meghatározott illetékmentes eljárásokon felül tárgyuknál fogva illetékmentes eljárások:

1. a választással, valamint a népszavazással kapcsolatos törvényekből folyó jogok érvényesítésével, kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos eljárás;

2. az önálló bírósági végrehajtónak az általa lefolytatott bírósági végrehajtási eljárással összefüggésben kezdeményezett eljárása;

3. a közérdekű bejelentés, javaslat és a panasz elbírálására irányuló eljárás;

4. a születéssel, a házasságkötéssel, az örökbefogadással, tartással, gondozással és a halálessettel kapcsolatos, továbbá a nemzeti és etnikai kisebbségek anyakönyvi adatainak első ízben történő kijavításával kapcsolatos eljárás, kivéve

a) a magyar állampolgár, illetőleg Magyarországon lakó hontalan külföldön történő házasságkötéséhez szükséges irat;

b) a nem magyar állampolgár Magyarországon történő házasságkötéséhez szükséges irat, továbbá

c) az anyakönyvi kivonat kiállítása;

d)

5. az anyakönyvi kivonat kiállítása az alábbi esetekben illetékmentes, ha

a) a születés, a házasságkötés és a haláleset anyakönyvezését követően az érdekelt részére első ízben;
b) az intézeti vagy állami nevelt gyermek anyakönyvezéséhez;
c) az 1953. január 1-je előtti bejegyzésről a névmutató szerint illetékmentes kivonatot még nem adtak ki, és
ca) a születési anyakönyvből a bejegyzett személy, örökbefogadás esetén az örökbefogadó részére,
cb) a házassági anyakönyvből a házastárs részére,
cc) a halotti anyakönyvből a házastárs vagy a meghalt személy egyenesági rokona részére,
d) a tartásdíj külföldön való behajtása tárgyában New Yorkban 1957. június 20-án kelt nemzetközi egyezmény kihirdetéséről szóló 1957. évi 53. tvr. alapján folyó eljárás céljára,
e) a szülők házassági anyakönyvi kivonatának a gyermek születésének anyakönyvezéséhez,
f) az elhunyt születési és házassági anyakönyvi kivonatának a haláleset anyakönyvezéséhez,
g) a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény alapján kijavított anyakönyvi adatokról az érdekelt részére első ízben

történik a kiállítás;

5/A. a házassági név megváltoztatására irányuló eljárás;

6. a gyámhatóság előtt kezdeményezett minden eljárás és az ilyen eljáráshoz szükséges irat;

7. az állami gondoskodás körén kívüli nevelőotthoni térítési díj megállapításához szükséges bizonyítvány;

8. a holtak nyilvánításra, illetőleg halál tényének megállapítására irányuló bírósági eljárás céljára szükséges irat;

9. a házasságon kívül született gyermek családi jogállásának bírósági rendezéséhez szükséges irat;

10. a bölcsődei, óvodai elhelyezéssel kapcsolatos eljárás és az ilyen eljáráshoz szükséges irat;

11. a tankötelezettséggel, valamint a középfokú és felsőoktatási intézménybe való felvétellel, a tanulmányokat folytatónak a tanulmányokkal, a tandíjjal, vizsgadíjjal és a tanulóotthoni, kollégiumi, diákotthoni, napközi otthoni elhelyezésükkel kapcsolatos eljárás, továbbá az iskolai és tanfolyami bizonyítvány, kivéve a bizonyítvány másolatát, másodlatát;

12. az ösztöndíj adományozásával, a külföldön folytatott iskolai tanulmányok beszámításával, a külföldi oktatási intézményben szerzett bizonyítvány, oklevél, illetőleg tudományos fokozat honosításával, továbbá a külföldi oktatási intézményben szerzett bizonyítvány, valamint oklevél elismerésével kapcsolatos eljárás;

13. a „Magyar igazolvány” és a „Magyar hozzátartozói igazolvány” kiadásával, cseréjével, pótlásával, visszavonásával és nyilvántartásával kapcsolatos eljárás, továbbá az igazolvány-nyilvántartásból teljesített adatszolgáltatás;

14. munkaviszony, szövetkezeti tagsági viszony létesítéséhez, igazolásához szükséges irat;

15. foglalkoztatáspolitikai körébe tartozó juttatások (munkanélküli segély, járadék, átképzési támogatás stb.) igénybevételével, nyugdíjazással kapcsolatos eljárások és az eljáráshoz szükséges iratok;

16. a kitüntetés adományozásával, viselésének engedélyezésével kapcsolatos eljárás;

17. az állampolgárok számára kötelezően elrendelt általános és egyéni betegség megelőzést szolgáló, továbbá hatósági eljárásokhoz kapcsolódó orvosi vizsgálatokról kiállított igazolások, orvosi bizonyítványok;

18. a szociálpolitikai feladatot ellátó szervnél vagy ilyen intézetnél, intézménynél szociális ügyben kezdeményezett minden eljárás;

19. az áldozatsegítő támogatások engedélyezésére irányuló eljárás;

20. széles körben fenyegető veszély elhárítása céljából a tulajdonos vagy kezelő, használó helyett viselt költség megtérítésére irányuló eljárás;

21. az ellenőrzés, hitelesítés vagy hozzájárulás céljából - jogszabály rendelkezése alapján - iratra vezetett hivatalos záradék;

22. a költségmentesség engedélyezése iránti eljárás, valamint a költségmentesség feltételei fennállásának igazolásához kiállított irat;

7005/2006. (AEÉ 5.) APEH irányelv az egyes illetékszabályoknak az állami adóhatóság eljárása során való alkalmazásáról

7002/2005. (AEÉ 3.) APEH irányelv egyes illetékszabályoknak az állami adóhatóság eljárása során való alkalmazásáról

23. az adó és járulék ügyben az adóhatóságnál, vámigazgatási ügyben a vámhatóságnál kezdeményezett első fokú eljárás - ideértve más hatóság adó, adó jellegű kötelezettség megállapításával kapcsolatos ilyen eljárását is - , kivéve a méltányossági eljárást, a fizetési könnyítésre (halasztás, részletfizetés) irányuló eljárást, továbbá az adó-, a vám-, az illeték- és a társadalombiztosítási kötelezettség teljesítéséről szóló igazolás kiadása, valamint az adó- és értékbizonyítvány kiállítása iránt kezdeményezett eljárást;

7004/2010. (AEÉ 10.) APEH irányelv a méltányossági jogkör gyakorlásáról, az adómérséklésre és a fizetési könnyítés engedélyezésére irányuló kérelmek elbírálása során követendő eljárásról

7002/2005. (AEÉ 3.) APEH irányelv egyes illetékszabályoknak az állami adóhatóság eljárása során való alkalmazásáról

2003/9. Adózási kérdés az egyszerűsített vállalkozói adó hatálya alá bejelentkező adózók vállalkozói igazolványának cseréjéről

2000/58. Adózási kérdés a nyugtaadási kötelezettség alóli felmentés iránti eljárás illetékkötelezettsége

24. a birtokösszevonási célú önkéntes földcsere megszervezése iránt az ingatlanügyi hatóságnál kezdeményezett eljárás, valamint a kárpótlási eljárás, a részaránytulajdonnal kapcsolatos eljárás és az ilyen eljárásokhoz szükséges irat, továbbá a kisajátítási eljárás;

25. a járványügyi intézkedésként kezdeményezett állategészségügyi eljárás;

26. közigazgatási hatóságnál nyilvántartott adatokban bekövetkezett változások jogszabályi előírason alapuló, kötelező bejelentése;

27. a külkereskedelmi áruforgalomban áru kivitelének, átvitelének engedélyezésére irányuló eljárás;

28. a jogi segítségnyújtás engedélyezésére irányuló eljárás;

29. a rendőrhatalósági kényszerintézkedés alá helyezési eljárásban az eljárás alá vont személy által előterjesztett panasz és fellebbezés;

30. az adóhatóság által az adózó adószámlájának egyenlegéről készített értesítés tárgyában hozott határozat elleni jogorvoslati eljárás;

7005/2006. (AEÉ 5.) APEH irányelv az egyes illetékszabályoknak az állami adóhatóság eljárása során való alkalmazásáról

7002/2005. (AEÉ 3.) APEH irányelv egyes illetékszabályoknak az állami adóhatóság eljárása során való alkalmazásáról

31. az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatban indított eljárás;

32. östermelői igazolvány cseréje, ha arra az östermelői igazolványban szereplő helységnév, utcanév, illetve házszám állami vagy önkormányzati döntés alapján történő változása, illetve az östermelő lakóhelyének más megye illetékességi területéhez való csatolása miatt kerül sor;

33. a külön törvényben meghatározott hozzátartozók közötti erőszak miatt az ideiglenes megelőző távoltartó határozat elrendelésére irányuló eljárás;

34. a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének fogyasztóvédelmi eljárása;

35. a fogyasztóvédelmi hatóság fogyasztóvédelmi eljárása.

Az államigazgatási eljárási illeték fizetésének módja

34-36. §

BH2007. 390. A közigazgatási eljárásban - részben meg nem fizetett fellebbezési illetéket kiszabó - illetékhivatali határozat az ügy érdemében hozott határozat (1990. évi XCIII. törvény 34. §, 74. §, 78. §; 2003. évi XCII. törvény 113. §, 114. §).

BH2007. 319. A meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket kiszabó illetékhivatal határozata az ügy érdemében hozott határozatnak minősül (1990. évi XCIII. törvény 29. §, 34. §, 77. § és 78. §-a).

BH1995. 8. A jogellenes belföldi tartózkodás vétsége akkor állapítható meg, ha a kiutasítást a bíróság vagy az idegenrendészeti (államigazgatási) hatóság jogerős határozata rendelte el [Btk. 214. §, 1957. évi IV. tv. 43. § (1) bek. b) p., 45. § (1) bek., 62. § (1)-(2) bek., 63. § (1) bek., 1993. évi LXXXVI. tv. 31. §, 35. § (1) bek., 1990. évi XCIII. tv. 34. § (3) bek. és V. fejj., 9/1994. (IV. 30.) BM r. 6. § (2) bek. és 15. mell. VII/4. p.].

BH2001. 326. A feltaláló által indított perben az alperest is megilleti a tárgyi illetékfeljegyzési jog, így mentesül a bírósági meghagyás elleni ellentmondás illetékének előzetes lerovása alól [1952. évi III. törvény 77. §, 78. § (2) bekezdés, 95. §, 130. § (1) bekezdés j) pont, 136/A. §, 1990. évi XCIII. törvény 35. § (1) bekezdés, 42. § (1) bekezdés, 59. § (1) bekezdés, 62. § (1) bekezdés j) pont].

VI. Fejezet

A BÍRÓSÁGI ELJÁRÁSI ILLETÉKEK

Az illeték tárgya

37. § (1) A bírósági eljárásért e törvényben megállapított illetéket kell fizetni.

(2) Nem tárgya a bírósági eljárási illetéknek az olyan bírósági eljárási cselekmény (szolgáltatás), amelyért a 67. §-ban említett módon megállapított díjat kell fizetni.

(3) A bíróság, valamint büntető ügyben a nyomozó hatóság által készített iratmásolat illetékére - ha e törvény másként nem rendelkezik - a melléklet IV. címében foglaltak az irányadók.

BH2009. 76. *Az Emberi Jogok Európai Bírósága eljárásaiban részt vevő személyekre vonatkozó Európai Megállapodás 3. Cikke (1999. évi II. törvény), Egyezmény 6. cikk 3. b) pontja [1990. évi XCIII. törvény 37. § (3) bek., 57. § (2) bek. e) pont és a IV. melléklet 1. pontja; 1998. évi XIX. törvény 60. § (1) bek., 428. § (4) bek.].*

BH1999. 81. II. *A keresetindításkor megfizetett (lerótt) eljárási illeték a perköltség része, ezt - az egyébként személyes illetékmentességet élvező - pervesztes fél ilyen címen az ellenérdekű félnek köteles megfizetni [Pp. 75. § (1) bek., 78. § (1) bek., 86. § (3) bek., 1990. évi XCIII. tv. 37. § (1) bek., 38. § (1) bek., 42. § (1) bek. a) pont, 74. § (2) bek.].*

Az illeték fizetésére kötelezettek

38. § (1) Az illetéket az eljárást kezdeményező fél az eljárás megindításakor köteles megfizetni, kivéve, ha az illeték megfizetéséről utólag kell határozni. Az utóbbi esetben az illetéket az viseli, akit a bíróság erre kötelez.

(2) Több kötelezett esetén - ha az érvényesített jog nem osztható meg, vagy az érdekeltég aránya egyébként nem állapítható meg - a kötelezettek egyetemlegesen, egyébként az érdekeltég arányában kötelesek az illetéket megfizetni.

(3) Ha az eljárást nem a jogosult, hanem ennek nevében és érdekében az arra feljogosított indítja, a kötelezettség azt terheli, akinek érdekében az eljárás indul.

KGD2000. 91. *A cég bejegyzése iránti eljárás folyamatban léte esetén az adatváltozás bejegyzése iránt előterjesztett kérelemre indult eljárás során fennáll az illetékfizetési kötelezettség [1990. évi XCIII. törvény 38. § (1) bek.].*

BH1999. 81. II. *A keresetindításkor megfizetett (lerótt) eljárási illeték a perköltség része, ezt - az egyébként személyes illetékmentességet élvező - pervesztes fél ilyen címen az ellenérdekű félnek köteles megfizetni [Pp. 75. § (1) bek., 78. § (1) bek., 86. § (3) bek., 1990. évi XCIII. tv. 37. § (1) bek., 38. § (1) bek., 42. § (1) bek. a) pont, 74. § (2) bek.].*

BH1993. 224. I. *A sértettek részéről előterjesztett polgári jogi igény, illetőleg a kamat megfizetésére irányuló igény hiányában a kártérítésre, illetőleg a kamat megfizetésére való kötelezés törvénytől; az illeték összegét az egyes terhelteket érintően a kártérítés összegének a figyelembevételével úgy kell megállapítani, hogy annak legalacsonyabb összege 600 forint [Be. 55. §, 56. §, 1990. évi XCIII. tv. 38. § (1) bek. a) pont].*

BH1993. 63. II. *Ha a perben a munkaviszony vitás, a pertárgy értéke a munkavállaló egyévi átalagkeresetének összege. Ehhez képest az eljárás illetékét és annak költségét ennek alapulvételével kell megállapítani [MK 14. sz. 1990. évi XCIII. tv. 38. § (1) bek. a) pont, 12/1991. (IX. 29.) IM r. 1. § (1) bek. b) pont].*

BH1992. 784. *A fizetési meghagyásos eljárás kedvezményes illetékének a peres eljárás illetékére való kiegészítése előtt a jogosult elállása folytán bekövetkező permegszüntetés esetén a jogosultat illetékkezdvezmény nem illeti meg [Pp. 78. § (1) bek., 157. § e) pont, 1990. évi XCIII. tv. 38. § (1) bek. a) pont, 60. § (1) bek. a) pont, 80. § (1) bek. i) pont].*

BH1992. 559. *Ha az eljárás tárgyának értéke nem állapítható meg, az illeték alapja a helyi bíróságnál indult eljárásban 100 000 forint. Amennyiben a fellebbezés kizárólag az ítélet indokolása ellen irányul, vagy egyébként meg nem határozható értékre vonatkozik, az illeték 500 forint [1990. évi XCIII. tv. 38. § (3) bek., 48. § (1) bek. e) pont].*

BH1992. 422. *Ha a bíróság nem hivatalból, hanem a jogosult kérelmére mellőzi az eljárásának folytatását, ez esetben az eljárás illetékmentessége nem állapítható meg. Fizetési meghagyással indult eljárásnál - ilyen esetben még az illeték mérséklésének sincs helye [1990. évi XCIII. tv. 38. § (1) bek. a) pont, 58. § d) pont, 60. § (1) bek.].*

BH1992. 266. *Hibás teljesítés miatt indított gazdasági perben a pertárgy értéke, amelyhez a bírósági eljárás illetéke igazodik, a hibás szolgáltatásnak vagy a szolgáltatás hibás részének az értéke. Ha a lakóházba való bejutás csak balesetveszély mellett lehetséges, az egész lakóház hibás, annak ellenére, hogy a hiba kijavításához a lakók kiköltöztetése nem feltétlenül szükséges [Pp. 24. § (1) bek., 1986. évi I. tv. 27. § (1) bek., 1990. évi XCIII. tv. 38. § (1) bek., GK 48. sz.].*

BH1991. 399. *A jogtanácsosi névjegyzékbe való bejegyzésre irányuló eljárás illetéke [1990. évi XCIII. tv. 38. § (1) bek. f) pont, 1983. évi 3. tvr. 3. § (4) bek., 105/1952. (XII. 28.) MT r. 13. § (3) bek.].*

A POLGÁRI ELJÁRÁSI ILLETÉKEK

A polgári eljárás illetékének alapja

39. § (1) A polgári peres és nemperes eljárásban az illeték alapja - ha törvény másként nem rendelkezik - az eljárás tárgyának az eljárás megindításakor fennálló értéke, jogorvoslati eljárásban pedig a vitássá tett követelés vagy követelésrész értéke.

(2) A Pp. 24. §-a (2) bekezdésében felsorolt perekben az illeték számításának alapja az ott meghatározott pertárgy értéke.

(3) Ha az eljárás tárgyának értéke az (1) bekezdésben foglaltak szerint nem állapítható meg, és ha törvény másként nem rendelkezik, az illeték számításának alapja:

a) a helyi bíróság előtt a peres eljárásban 350 000 forint, a nemperes eljárásban 200 000 forint;

b) a Fővárosi Bíróság és a megyei bíróság előtt:

- első fokon indult peres eljárásban 450 000 forint, nemperes eljárásban pedig 250 000 forint,

- fellebbezési eljárásban, peres eljárás esetén 300 000 forint, nemperes eljárásban pedig 170 000 forint,

c) az ítéletábra előtt fellebbezési eljárásban, peres eljárás esetén 600 000 forint, nemperes eljárásban 300 000 forint;

d) a Legfelsőbb Bíróság előtt:

- fellebbezési eljárásban 500 000 forint,

- felülvizsgálati eljárásban 600 000 forint.

BDT2009. 2158. I. *A cégbejegyzési eljárásban illetékként és közzétételi költségtérítésként fizetett díjak nem minősülnek a tőkeemelést terhelő közvetett adókról szóló 69/335/EGK Irányelv által tiltott fizetési kötelezettségnek.*

BDT2005. 1211. *A vagyronrendezési eljárás önálló nemperes eljárás, amelyhez az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) tételes eljárási illetéket nem rendel. Az eljárás célja a cég törlése után előkerült gazdátlan vagyontárgy sorsának rendezése és nem egy meghatározott követelés érvényesítése. Ezért az eljárás tárgyának értéke nem állapítható meg, melynek következtében az eljárás illetékének megállapítása során az Itv. 39. § (3) bekezdésének előírásait kell alkalmazni.*

BH2005. 148. *Ellentmondás folytán perré alakult - fizetési meghagyás kibocsátásával indult - eljárásban a leszállított keresetnek megfelelő illeték-kiegészítésnek van helye [1952. évi III. törvény 322. §; 1990. évi XCIII. tv. 39. és 41. §-ok].*

BH2005. 58. *Ha a megállapítási kereset valamilyen összegű tartozás fennállására, vagy fenn nem állására irányul, a pertárgy értékét a tartozás összegében kell meghatározni; ilyen esetben az eljárás tárgyának értéke megállapítható [Pp. 24. § (1) bekezdés; Itv. 39. § (3) bekezdés].*

BH2001. 367. II. *Az eljárási illeték alapjául szolgáló perérték megállapítása, ha a személyhez fűződő jogában megsértett fél objektív és szubjektív szankciók alkalmazását egy keresetben kéri [1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdés, (3) bekezdés c) pont, 41. § (1) bekezdés, 46. § (1) bekezdés, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés].*

BH1999. 250. II. *A pertárgy értékének megállapítása a személyiségvédelmi perben [1952. évi III. törvény 25. § (3) bekezdés, 24. § (1) bekezdés, 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdés, 42. § (1) bekezdés a) pont, 46. § (2) bekezdés].*

BH1997. 477. II. *Az elidegenítési és terhelési tilalom törlésére irányuló perben az illetékfizetési kötelezettség a meg nem határozható perértékhez igazodik [Pp. 24. § 1990. évi XCIII. tv. 39. § (3) bek a) pont, 42. § (1) bek a) pont, 46. § (1) bek].*

BH1997. 280. II. *A tételes illetékek köréből a módosított illetéktörvény a birtokháborítási pereket kihagyta [1993. évi LXXV. tv.-nyel módosított 1990. évi XCIII. tv. 43. §, 39. § (3) bek.].*

BH1997. 232. *Amennyiben a személyesen eljáró fél a tárgyi illetékfeljegyzési jogú perben keresetleveléhez a vagyoni, jövedelmi viszonyait tartalmazó nyomtatványt csatolt, a bíróság köteles tájékoztatni, hogy költségmentességet csak erre irányuló kérelemre engedélyezhet [Pp. 3. § (1) bek., 86. § (1) bek., 95. § (1) bek., 1990. évi XCIII. tv. 39. § (1) bek., 62. § (1) bek.].*

BH1995. 641. II. *Közbenső ítélet elleni felülvizsgálati kérelem esetén - az eljárási illeték alapjának megállapításánál - a jogorvoslati eljárás tárgyának értéke nem határozható meg [1990. évi XCIII. tv. 39. § (1) bek. c) pont, 50. § (1) bek., 80. § (1) bek. f) pont].*

BH1995. 118. *A pertárgy értékének megállapításánál a kamatok - függetlenül attól, hogy ügyleti vagy késedelmi kamatról van szó - akkor sem vehetők figyelembe, ha már lejárt kamatokat kíván a jogosult érvényesíteni. Ha a bíróság hatáskörét a perérték alapozza meg, a kamatokat a perérték számításánál*

figyelmen kívül kell hagyni, és az alacsonyabb összeg alapján kell a hatáskört megállapítani [1990. évi XCIII. tv. 39. § (1) bek., 40. § (1) bek., Pp. 22. § (1) bek., 23. § (1) bek. a) pont, 24. § (1) bek., 25. § (4) bek., 36. § (1) bek.].

BH1994. 503. *A keresetben érvényesített tőkésített kamatkövetelés nem tekinthetőjárulékos követelésnek, ezért a perérték számításánál s ebből következőleg a hatáskör megállapításánál önálló követelésrészként kell figyelembe venni [Pp. 23. § (1) bek. a) pont, 25. § (3)-(4) bek., 1990. évi XCIII. tv. 39. § (1) bek.].*

EBH1999. 94. *Az eljárási illeték alapjául a meg nem határozható perérték akkor vehető figyelembe, ha az így számított érték meghaladja a kártérítési követelést [Ptk. 76-78. §, 84. §, 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 39., 40., 42., 46., 50., 62., 64. §-ai, 6/1986. (VI. 26.) IM. r. 13. § (2) bek.].*

40. § (1) Ha a fél egy eljárásban egy jogviszonyból eredő több igényét vagy több jogviszonyból eredő igényeit érvényesíti, az eljárás tárgya értékének megállapításakor - a járulékok figyelmen kívül hagyásával - az előterjesztett igények együttes értékét kell figyelembe venni.

(2) Vagylagos kérelmek esetében az illetéket csak egyszer, annak a kérelemnek megfelelő mértékben kell megfizetni, amely után a legmagasabb illeték jár.

(3) A választottbírói ítélet vagy egyezség érvénytelenítése iránti eljárásban az illetéket a választottbírói határozatban megállapított perérték alapján, ennek hiányában a 39. § (3) bekezdésében foglaltak szerint kell meghatározni.

(4) A fizetési meghagyásos eljárás során előterjesztett fellebbezés illetékének alapja megegyezik az eljárásért fizetendő díj alapjával.

KGD1997. 73. *Az adóbírság és a késedelmi pótlék összegét az eljárás tárgya értékének megállapításakor figyelmen kívül kell hagyni [1990. évi XCIII. törvény 40. § (1) bek.].*

BDT2005. 1253. *Ha a fél egy eljárásban egy jogviszonyból eredő több igényét, vagy több jogviszonyból eredő igényeit érvényesíti, az eljárás tárgya értékének megállapításakor - a járulékok figyelmen kívül hagyásával - az előterjesztett igények együttes értékét kell figyelembe venni.*

BH2008. 49. II. *Amennyiben több felperes együtt indít pert, követeléseiket a pertárgy értékének meghatározása végett össze kell adni, ennek alapján kell az illeték alapját is megállapítani, és a pervezetés - egyszerű pertársaságot alkotó - felpereseket a pertárgy értékének megfelelően kiszámított perköltség, valamint illeték viselésére érdekeltségük arányában kell kötelezni, ha érdekeltségük között jelentékenyebb eltérés mutatkozik [1952. évi III. törvény 25. § (3) bek., 51. § b)-c) pont, 82. § (2) bek., 1990. évi XCIII. törvény 40. §].*

BH1995. 227. *Szünetelés folytán megszűnt perben a le nem rótt kereseti illeték mérséklésének és elengedésének szempontjai [Pp. 137. § (3) bek., 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 3. § (4) bek., 40. § (2) bek., 58. § (2) és (4) bek., 60. § 1993. évi LXXV. tv. 2. § (1) bek.].*

BH1995. 118. *A pertárgy értékének megállapításánál a kamatok - függetlenül attól, hogy ügyleti vagy késedelmi kamatról van szó - akkor sem vehetők figyelembe, ha már lejárt kamatokat kíván a jogosult érvényesíteni. Ha a bíróság hatáskörét a perérték alapozza meg, a kamatokat a perérték számításánál figyelmen kívül kell hagyni, és az alacsonyabb összeg alapján kell a hatáskört megállapítani [1990. évi XCIII. tv. 39. § (1) bek., 40. § (1) bek., Pp. 22. § (1) bek., 23. § (1) bek. a) pont, 24. § (1) bek., 25. § (4) bek., 36. § (1) bek.].*

EBH1999. 94. *Az eljárási illeték alapjául a meg nem határozható perérték akkor vehető figyelembe, ha az így számított érték meghaladja a kártérítési követelést [Ptk. 76-78. §, 84. §, 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 39., 40., 42., 46., 50., 62., 64. §-ai, 6/1986. (VI. 26.) IM. r. 13. § (2) bek.].*

41. § (1) Ha a bíróság az eljárás tárgyának értékét a fél által megjelöltnél magasabb összegben állapítja meg, az illeték alapjának ezt kell tekinteni.

(2) Az eljárás tárgya értékének a felek által történő leszállítása vagy annak utólag alacsonyabb összegben történt megállapítása esetén az illetékalap mérséklésének - ha e törvény kivételt nem tesz - nincs helye. Ha az eljárás tárgyának értéke a fél nyilatkozata alapján emelkedik, a változtatást tartalmazó iraton le kell róni, illetve fél kell jegyezni azt az illetékkülönbözetet, amely az eljárás megindításakor fizetett, illetve figyelembe vett és a magasabb érték alapulvételével kiszámítható illeték között mutatkozik.

BH2005. 148. *Ellentmondás folytán perré alakult - fizetési meghagyás kibocsátásával indult - eljárásban a leszállított keresetnek megfelelő illeték-kiegészítésnek van helye [1952. évi III. törvény 322. §; 1990. évi XCIII. tv. 39. és 41. §-ok].*

BH2001. 367. II. *Az eljárási illeték alapjául szolgáló perérték megállapítása, ha a személyhez fűződő jogában megsértett fél objektív és szubjektív szankciók alkalmazását egy keresetben kéri [1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdés, (3) bekezdés c) pont, 41. § (1) bekezdés, 46. § (1) bekezdés, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés].*

BH1991. 397. *A házassági perben a lakáshasználati jog ellenértékének figyelmen kívül hagyásával kell a perértéket megállapítani [Pp. 24. § (1) bek., 239. §, 1986. évi I. tv. 29. § (5) bek. és 34. § (1) bek.].*

Az elsőfokú polgári eljárások illetékének általános mértéke

42. § (1) A 39-41. §-ban meghatározott illetékalap után - ha e törvény másként nem rendelkezik - az illeték mértéke:

- a) peres eljárásban 6%, de legalább 10 000 forint, legfeljebb 900 000 forint;
- b) bírósági meghagyás elleni ellentmondás esetén 3%, de legalább 5000 forint, legfeljebb 450 000 forint;
- c) egyezségi kísérletre történő idézés iránti kérelem és szóbeli kereset azonnali tárgyalása iránti kérelem esetén 1%, de legalább 3000 forint, legfeljebb 15 000 forint;
- d)
- e) a végrehajtási eljárásban 1%, de legalább 5000 forint, legfeljebb 200 000 forint, ha a végrehajtás foganatosítása a fővárosi bírósági, illetőleg a megyei bírósági végrehajtó feladatkörébe tartozik, 3%, de legalább 8000 forint, legfeljebb 450 000 forint;
- f) a határozat jogerőre emelkedése után a részletekben való teljesítés vagy ennek módosítása, vagy részletfizetés engedélyezése iránt kezdeményezett eljárásban 1%, de legalább 5000 forint, legfeljebb 15 000 forint;

g) a kiszabott pénzbírság megfizetésére halasztás vagy részletfizetés engedélyezése iránt kezdeményezett eljárásban 1%, de legalább 5000 forint, legfeljebb 18 000 forint;

h) egyéb nemperes eljárásokban - a közigazgatási nemperes eljárás kivételével - az eljárás tárgya értékének 3%-a, de legalább 5000 forint, legfeljebb 150 000 forint.

(2) Ha az (1) bekezdés c) pontjában említett eljárás az első tárgyaláson érdemben nem fejeződik be, az illetéket az a) pont szerinti mértékre kell kiegészíteni. Ha a fizetési meghagyásos eljárás perré alakul (ideértve azt az esetet is, ha a felperes a keresetlevelet a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet elutasító, illetve az eljárást megszüntető végzés jogerőre emelkedését követő harminc napon belül a bírósághoz benyújtja vagy annak címére ajánlott küldeményként postára adja), az a) pont szerinti mértékű illetéket kell fizetni, melybe a fizetési meghagyásos eljárásért fizetendő díj - esetleges kedvezményekkel csökkentett - összegét be kell számítani.

(3) A végrehajtási eljárás megindítása iránti beadvány: a végrehajtás elrendelése iránti kérelemnek, illetve a végrehajtási záradékkal ellátható okiratnak a bíróságnál történő benyújtása. Ide kell érteni a pénzkövetelés biztosítására, illetve meghatározott dolog zárlatára irányuló kérelem benyújtását is.

(4) A birtokháborítás megszüntetése iránti perben a közigazgatási hatóság eljárásáért fizetett illetéket a bírósági eljárás illetékébe be kell számítani.

BDT2009. 2055. *A zálogjogosult végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódása iránti kérelem és a végrehajtási lap kiállítására irányuló kérelem az illetékkötelezettség szempontjából két különböző eljárás megindítása iránti beadványnak minősül. E kérelmek alapján indult eljárások önállóan illetékkötelesek, erre irányuló jogszabályi rendelkezés hiányában nincs lehetőség a különböző eljárások illetékének egybeszámítására.*

BDT2005. 1211. *A vagyronrendezési eljárás önálló nemperes eljárás, amelyhez az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) tételes eljárási illetéket nem rendel. Az eljárás célja a cég törlése után előkerült gazdátlan vagyontárgy sorsának rendezése és nem egy meghatározott követelés érvényesítése. Ezért az eljárás tárgyának értéke nem állapítható meg, melynek következtében az eljárás illetékének megállapítása során az Itv. 39. § (3) bekezdésének előírásait kell alkalmazni.*

BH2001. 326. *A feltaláló által indított perben az alperest is megilleti a tárgyi illetékfeljegyzési jog, így mentesül a bírósági meghagyás elleni ellentmondás illetékének előzetes lerovása alól [1952. évi III. törvény 77. §, 78. § (2) bekezdés, 95. §, 130. § (1) bekezdés j) pont, 136/A. §, 1990. évi XCIII. törvény 35. § (1) bekezdés, 42. § (1) bekezdés, 59. § (1) bekezdés, 62. § (1) bekezdés j) pont].*

BH1999. 250. II. *A pertárgy értékének megállapítása a személyiségvédelmi perben [1952. évi III. törvény 25. § (3) bekezdés, 24. § (1) bekezdés, 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdés, 42. § (1) bekezdés a) pont, 46. § (2) bekezdés].*

BH1999. 81. II. *A keresetindításkor megfizetett (lerótt) eljárási illeték a perköltség része, ezt - az egyébként személyes illetékmentességet élvező - pervesztes fél ilyen címen az ellenérdekű félnek köteles megfizetni [Pp. 75. § (1) bek., 78. § (1) bek., 86. § (3) bek., 1990. évi XCIII. tv. 37. § (1) bek., 38. § (1) bek., 42. § (1) bek. a) pont, 74. § (2) bek.]*

BH1999. 32. *Fizetési meghagyás esetén a befizetett eljárási illeték részbeni visszatérítésének akkor van helye, ha a kérelem visszavonására a fizetési meghagyásnak a bíróság részéről történő kibocsátását megelőzően kerül sor [Pp. 315. § (1) bek., 322. § (2) bek., 1990. évi XCIII. tv. 42. § (1) bek. d) pont, 58. § (1)-(7) bek.]*

BH1998. 31. *Ha a költségmentesség engedélyezésének feltételei már az eljárás megindításakor sem álltak fenn, a személyes költségmentesség megvonásának kérdésében hozott határozat hatálya visszahat az eljárás megindítására [1990. évi XCIII. tv. 42. § (1) bek., 46. § (1) bek., 61/1986. (VI. 26.) IM r. 8. § (3) bek., 13. § (2) bek.]*

BH1994. 154. *Az eljárás során kívüli lefolytatása iránti kérelem folytán fizetett illeték - az ügy körülményeitől függően - nem minősül feltétlenül a célszerű és jóhiszemű pervittel kapcsolatban felmerült költségnek, s ezért mint perköltség a pervesztes alperesre nem hárítható át [Pp. 75. § (1) bek., 78. § (1) bek., 1990. évi XCIII. tv. 42. § (2) bek.].*

EBH1999. 94. *Az eljárási illeték alapjául a meg nem határozható perérték akkor vehető figyelembe, ha az így számított érték meghaladja a kártérítési követelést [Ptk. 76-78. §, 84. §, 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 39., 40., 42., 46., 50., 62., 64. §-ai, 6/1986. (VI. 26.) IM. r. 13. § (2) bek.].*

Tételes illetékek

43. § (1) A házassági bontóper illetéke 12 000 forint.

(2) A házassági perben érvényesített lakáshasználat rendezése iránti igény, valamint az egyező akaratnyilvánításon alapuló bontóperben a házastársi közös vagyon megosztása iránti igény esetében ezek pertárgyértékét az illeték megállapításánál nem lehet külön figyelembe venni. Ha a fél egyéb vagyoni jogi igényt érvényesít, ez után csak a házassági per illetékét meghaladó részt kell megfizetni.

(3) A közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárás illetéke - ha törvény másként nem rendelkezik, és a határozat nem adó-, illeték-, adójellegű kötelezettséggel, társadalombiztosítási járulék- vagy vámkötelezettséggel, versenyüggyel, műsorszolgáltatással - kivéve a panaszügyeket -, elektronikus hírközléssel vagy közbeszerzéssel kapcsolatos - 20 000 forint.

(4) A kisajátítási kártalanítási határozat jogalap tekintetében történő felülvizsgálata esetén az illeték mértéke 10 000 forint.

(5) A Pp. 349. §-ában meghatározott munkaügyi perek illetéke - ha az eljárás tárgyának értéke nem állapítható meg - 7000 forint.

(6) Bármely bíróság előtt az általános meghatalmazás illetéke 18 000 forint.

(7) A közigazgatási nemperes eljárások illetékének mértéke 7500 forint.

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról és az egyes közigazgatási nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról szóló 2005. évi XVII. törvény értelmében a közigazgatási eljárásban hozott egyes végzések elleni felülvizsgálati kérelmek közigazgatási nemperes eljárásban kerülnek elbírálásra.

Ezen eljárások illetékét jelenleg az Itv. általános szabályai szerint kell meghatározni. Tekintettel azonban arra, hogy az Itv. 43. §-ának (3) bekezdése a közigazgatási határozat bírói felülvizsgálatáért tételes illetéket állapít meg, a szabályozás egységessége érdekében a törvény a közigazgatási végzések nemperes eljárásban történő felülvizsgálatáért szintén tételes - az előzőnél alacsonyabb mértékű, 7500 forintos - eljárási illetéket állapít meg.

BH1997. 280. II. *A tételes illetékek köréből a módosított illetéktörvény a birtokháborítási pereket kihagyta [1993. évi LXX V. tv.-nyel módosított 1990. évi XCIII. tv. 43. §, 39. § (3) bek.].*

A csőd- és felszámolási eljárás illetéke

44. § (1) A csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 3. §-ának a) pontjában meghatározott és jogi személyiséggel rendelkező gazdálkodó szervezetek felszámolási eljárásának illetéke 50 000 forint, csődeljárásának illetéke 30 000 forint, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet esetében pedig a felszámolási eljárás illetéke 25 000 forint, a csődeljárás illetéke 20 000 forint.

(2)

BH1999. 521. *Felszámolási eljárás nem vehető igénybe egyedi végrehajtás helyett. Ha a bíróság azért szünteti meg az eljárást, mert a hitelező a jogerős ítélet (fizetési meghagyás) alapján a végrehajtást nem kísérli meg, ez a bíróság részéről az ügy érdemi elbírálását jelenti, ezért az eljárás már nem tárgyi illetékmentes [1993. évi LXXXI. tv.-nyel módosított 1991. évi II. tv. (mód. Cstv.) 1. § (3) bek., 6. § (2) bek., 26. § (1) bek., 27. § (2) bek. a)-b) pont és (4) bek., Pp. 229. § (1) bek., 321. § (1) bek., 1990. évi XCIII. tv. 44. §, 47. § (3) bek., 62. § (1) bek. i) pont, 64. §, 6/1986. (VI. 26.) IM r. 13. § (2) bek.].*

A cégbírósági eljárás illetéke

45. § (1) A cégbejegyzésre irányuló eljárás illetéke:

a) nyilvánosan működő részvénytársaság, illetve az európai részvénytársaság esetében 600 000 forint,

b) zártkörűen működő részvénytársaság, korlátolt felelősségű társaság esetében 100 000 forint,

c) az a) és b) pont alá nem tartozó egyéb jogi személy esetén 100 000 forint,

- d) jogi személyiség nélküli gazdasági társaság esetén 50 000 forint,
- e) egyéni cég esetén 30 000 forint,
- f) külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe esetén 50 000 forint,
- g) külföldi vállalkozás közvetlen kereskedelmi képvisellete esetén 50 000 forint.

(2) Ha a cégbejegyzésre irányuló kérelemben fióktelep bejegyzését is kéri, az (1) bekezdésben meghatározott illetéken kívül további illetéket nem kell fizetni.

(3) Az egyszerűsített eljárással történő cégbejegyzési kérelem, valamint a (4)-(7) bekezdésben nem említett egyéb cégbírószági eljárás illetéke 15 000 Ft. Amennyiben az egyszerűsített cégbejegyzésre irányuló kérelem benyújtása után megállapítást nyer, hogy a kérelmező az egyszerűsített bejegyzés igénybevételére nem jogosult, a cégbírószág felhívást bocsát ki az illeték (1) bekezdés szerinti összegre történő kiegészítésére.

(4) Az átalakulás, minősített többséget biztosító befolyás létrejötté, valamint az elismert vállalatcsoportként való működés, illetve a nyilvánosan működő részvénytársaság cégadataira vonatkozó változás bejegyzése iránti kérelem illetéke 50 000 Ft. Ez az illeték magában foglalja az átalakulással, minősített többségi befolyás létrejöttével, valamint az elismert vállalatcsoportként való működés bejegyzésével egyidejűleg bejelentett más változásokért fizetendő illetéket is.

A hatályos szabályozás értelmében a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepének cégbírószági bejegyzéséért 250 000 forint, a külföldi vállalkozás közvetlen kereskedelmi képviselétének cégbírószági bejegyzéséért 150 000 forint bírósági eljárási illetéket kell fizetni. Tekintettel arra, hogy a cégbírószági eljárás felgyorsulása és egyszerűsödése miatt a bejegyzés költségeinek csökkenése várható, illetőleg, hogy a hatályos szabályozás - a magyar vállalkozásokra vonatkozó illetéktételtől magasabb összeg miatt - a közösségi jog diszkriminációt tiltó jogelvének tükrében aggályosnak tűnhet, ezért a törvény ezen cégbírószági eljárási illetékeket csökkenti.

A cégnyilvánosságról szóló 2007. évi LXI. törvényt 32. § (2) bekezdése módosította az Itv. 45. §-ának (3)-(4) bekezdését. Az új rendelkezések 2007. szeptember 1-jén léptek hatályba.

Az új rendelkezések értelmében az átalakulás, minősített többséget biztosító befolyás létrejötté, valamint az elismert vállalatcsoportként való működés, illetve a nyilvánosan működő részvénytársaság cégadataira vonatkozó változásbejegyzési kérelem illetéke 50 000 Ft.

Abban az esetben tehát, amennyiben egy gazdasági társaság pl. a minősített többséget biztosító befolyás létrejöttével egyidejűleg a cégjegyzéket érintő más - pl. székhelyváltozás - változásokat is be kíván jelenti a Cégbírószágnak a fenti 50 000 Ft eljárási illetéken felül az Itv. 45. § (3) bekezdése alapján további 15 000 forint (mindösszesen tehát 65 000 Ft, eljárási illetéket köteles megfizetni - annak ellenére, hogy a Cégbírószág a változásokat egy eljárás keretében bírálja el. Ebben az esetben a gazdasági társaságok egy eljárásért kétszeres eljárási illetéket kötelesek megfizetni.

A különböző változásbejegyzési eljárásokért fizetendő illetékek diverzifikálását az Itv. ma is ismeri, amikor a 45. § (5) bekezdése arról rendelkezik, hogy a cég vagyonában bekövetkezett változás bejelentése iránti eljárásért az Itv. 45. § (1) bekezdésében meghatározott illeték 40%-át rendeli megfizettetni. A jogszabály ugyanakkor arról is rendelkezik, hogy „ez az illeték magában foglalja az egyidejűleg bejelentett más változásokért fizetendő illetéket is”.

Mindezekre tekintettel, egyrészt a jogszabály konzekvenciája, másrészt az alkotmányossági aggályok kiküszöbölése miatt (egy eljárásért fizetendő dupla eljárási illeték elkerülése) szükséges a fenti módosítás.

(5) A cég vagyonában bekövetkezett változás bejelentése iránti eljárásért az (1) bekezdésben meghatározott illeték 40%-át kell megfizetni. Ez az illeték magában foglalja az egyidejűleg bejelentett más változásokért fizetendő illetéket is.

(6) A cégkivonat elkészítésének illetéke 5000 forint, a cégbizonyítvány kiállításának illetéke 3000 forint, a cégmásolat elkészítéséért pedig 7000 forint illetéket kell fizetni.

(7) A cégnyilvántartásban szereplő elektronikus okiratok elektronikus úton történő megküldéséért, illetve papír alapú másolatáért cégiratonként 2000 forint illetéket kell fizetni.

KGD2003. 215. Szövetkezet jegyzett tőkéjének cégbejegyzési illetéke (1990. évi XCIII. törvény 45. §).

KGD2003. 73. A cég vagyonának növelése esetében a vagyon növekedésének összege után kell kiszámítani az eljárási illetéket (1990. évi XCIII. törvény 45. §).

KGD2000. 347. A cégbírószág az eljárási illeték meghatározásakor köteles figyelembe venni, hogy a kérelmező a jegyzett tőke változását jelenti be (1990. évi XCIII. törvény 45. §).

BDT2009. 2158. I. A cégbejegyzési eljárásban illetékként és közzétételi költségtérítésként fizetett díjak nem minősülnek a tőkeemelést terhelő közvetett adókról szóló 69/335/EGK Irányelv által tiltott fizetési kötelezettségnek.

BDT2009. 2072. Minősített befolyásszerzés csak két- vagy többtagú társaságnál valósulhat meg, egyszemélyes társaságnál fogalmilag kizárt. Emiatt a kft. (rt.) egyszemélyessé válásával összefüggő változásbejegyzési kérelem illetéke 15 000 Ft.

BDT2008. 1932. *A minősített befolyásszerzés csak két- vagy többszemélyes társaságban alakulhat ki, egyszemélyes társaságban fogalmilag kizárt. Emiatt a társaság egyszemélyessé válása folytán benyújtandó változásbejegyzési kérelem illetéke 15 000 Ft.*

BH2000. 559. *Az egyéni vállalkozó egyéni céggé váló cégbejegyzésekor - ha induló vagyonnal rendelkező egyéni céggé kéri a bejegyzését - vagyonának értékét fel kell tüntetnie. E vagyon alapján 2%-os mértékű eljárás illeték terheli a cégbejegyzést kérő egyéni vállalkozót [Ptk. 685. § c) pont, 1990. évi V. tv., 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 45. § (1) bek. b) pont, 13/1989. (XII. 16.) IM r. 2. § (1) és (5) bek.].*

BH1999. 569. *Jogszabály előírása szerint átalakuló betéti társaság - mint a megszűnő cég általános jogutódja - új cégjegyzékszámot kap, ezért új cégnek minősül. Ennek a ténynek a figyelembevételével a bejegyzési eljárásban fizetendő illeték, illetőleg közzétételi díj összegénél [1988. évi VI. tv. 46. § (1) bek., 1990. évi XCIII. tv. 45. § (1) bek. a) pont, 1989. évi 23. tvr. (Ctvr.) 16. § (2) bek., 11/1991. (IX. 4.) IM r. 6. § (1) és (6) bek.].*

BH1998. 605. *A jogszabályban korábban használt részvénytőke fogalom helyett a jegyzett tőke fogalmat kell alkalmazni. A szövetkezet alapszabálya olyan módosításának bejegyzésére irányuló kérelem esetén, amely nem jár együtt a cég vagyonának, jegyzett tőkéjének emelésével, csak 1500 Ft illetéket kell leróni [1990. évi XCIII. tv. 45. § (3) és (5) bek., 1991. évi XVIII. tv. 25. §., 26. § (2) bek., 1992. évi II. tv., 13/1989. (XII. 16.) IM r. 2. § (1) bek. l) pont].*

BH1998. 354. I. *A kizárólag természetes személyekből álló, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok esetében - 1994. január 10-ét követően - a cég vagyona a cégjegyzékben nyilvántartandó adat; változásbejegyzési eljárásban ennek illetékkövetkezménye [13/1989 (XII. 16.) IM r. (Cr.) 2. § (5) bek., 18/1993. (XII. 26.) IM r. 13. § (2) bek. b) pont, 1990. évi XCIII. tv. 45. § (5) bek.].*

BH1997. 91. II. *A felszámoló által benyújtott változásbejegyzési kérelemmel induló cégbírósi eljárás illetékköteles [1990. évi XCIII. tv. 45. § (4) bek., 57. § f) pont].*

A JOGORVOSLAT ILLETÉKE A POLGÁRI ELJÁRÁSBAN

A fellebbezés illetéke

46. § (1) A 39-41. § szerint megállapított illetékalap után az illeték mértéke ítélet elleni fellebbezés esetében 6%, de legalább 10 000 forint, legfeljebb 900 000 forint.

(2) Ha a fellebbezés házassági bontóperben hozott ítélet ellen irányul, az illeték 8000 forint. Az ítélet vagyoni jogi rendelkezése elleni fellebbezés esetén - kivéve a lakáshasználatra vonatkozó vagyoni jogi rendelkezést - az (1) bekezdésben foglaltak az irányadók.

(3) A beavatkozó fellebbezésének illetékére a fél által benyújtott fellebbezés illetékére vonatkozó szabályok az irányadók.

(4) A csatlakozó fellebbezés illetéke az (1) bekezdés szerint járó illeték fele, de legalább 5000 forint.

BH2001. 367. II. *Az eljárási illeték alapjául szolgáló perérték megállapítása, ha a személyhez fűződő jogában megsértett fél objektív és szubjektív szankciók alkalmazását egy keresetben kéri [1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdés, (3) bekezdés c) pont, 41. § (1) bekezdés, 46. § (1) bekezdés, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés].*

BH1999. 250. II. *A pertárgy értékének megállapítása a személyiségvédelmi perben [1952. évi III. törvény 25. § (3) bekezdés, 24. § (1) bekezdés, 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdés, 42. § (1) bekezdés a) pont, 46. § (2) bekezdés].*

BH1998. 31. *Ha a költségmentesség engedélyezésének feltételei már az eljárás megindításakor sem álltak fenn, a személyes költségmentesség megvonásának kérdésében hozott határozat hatálya visszahat az eljárás megindítására [1990. évi XCIII. tv. 42. § (1) bek., 46. § (1) bek., 6/1986. (VI. 26.) IM r. 8. § (3) bek., 13. § (2) bek.].*

EBH1999. 94. *Az eljárási illeték alapjául a meg nem határozható perérték akkor vehető figyelembe, ha az így számított érték meghaladja a kártérítési követelést [Ptk. 76-78. §, 84. §, 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 39., 40., 42., 46., 50., 62., 64. §-ai, 6/1986. (VI. 26.) IM r. 13. § (2) bek.].*

47. § (1) A 39-41. § szerint megállapított illetékalap után, végzés elleni fellebbezés, valamint végzés elleni kifogás esetében az illeték mértéke 3%, de legalább 7000 forint, legfeljebb 175 000 forint.

(2) A közjegyzőnek a hagyatéki és egyéb közjegyzői eljárásban hozott határozata elleni fellebbezés illetéke 10 000 forint.

(3) A cégbírósi, valamint a csőd- és felszámolási eljárásban hozott végzés elleni fellebbezés illetéke 7000 forint.

KGD1993. 26. *A cégeljárás során az illetéktörvény 47. § (5) bekezdésében foglaltakat úgy kell értelmezni, hogy azonos rovatszám alatti bejegyzések és törlések után 1000 Ft illetéket kell leróni,*

függetlenül a rovatszámokon belüli törlések és bejegyzések számától [1990. évi XCIII. törvény 47. § (5) bek.].

KGD1992. 384. *A cég adataiban történt változás, módosítás bejegyzéséért az 1000 Ft illetéket a változás, illetve módosítás száma szerint külön-külön kell számítani [1990. évi XCIII. törvény 47. § (5) bek.].*

BH1999. 521. *Felszámolási eljárás nem vehető igénybe egyedi végrehajtás helyett. Ha a bíróság azért szünteti meg az eljárást, mert a hitelező a jogerős ítélet (fizetési meghagyás) alapján a végrehajtást nem kísérli meg, ez a bíróság részéről az ügy érdemi elbírálását jelenti, ezért az eljárás már nem tárgyi illetékmentes [1993. évi LXXXI. tv.-nyel módosított 1991. évi IL. tv. (mód. Cstv.) 1. § (3) bek., 6. § (2) bek., 26. § (1) bek., 27. § (2) bek. a)-b) pont és (4) bek., Pp. 229. § (1) bek., 321. § (1) bek., 1990. évi XCIII. tv. 44. §, 47. § (3) bek., 62. § (1) bek. i) pont, 64. §, 6/1986. (VI. 26.) IM r. 13. § (2) bek.].*

BH1993. 456. *Gazdasági társaságok átalakulása esetén a létrejövő gazdasági társaság új cégnek minősül, cégbejegyzése során ezért az új cégek bejegyzése esetén irányadó mértékű eljárási illetéket köteles leróni [1989. évi XIII. tv. 8. § (1) bek., 11. § (1) bek., 72. §, 1990. évi XCIII. tv. 47. § (1) bek a) pont, 1989. évi 23. tvr. 25. § (1) bek., Pp. 233. § (3) bek. b) pont].*

BH1993. 309. *A cég székhelyének, telephelyének a cégjegyzékbe bevezetett címének hatóság által elrendelt utcanévváltozás miatt bekövetkezett változása a társasági szerződés módosítását nem alapozza meg. A változás bejegyzését a cégbíróság hivatalból köteles a cégjegyzéken átvezetni, ez után a céget sem eljárási-, sem közzétételidő-fizetési kötelezettség nem terheli [1988. évi VI. tv. 24. § (2) bek., 1990. évi XCIII. tv. 47. § (5) bek., 13/1989. (XII. 16.) IM r. 8. § e) pont, 12. § (5)-(6) bek.].*

BH1993. 254. *A fizetendő eljárási illeték mértéke cégügyekben a bejelentett változások bejegyzésére irányuló kérelem esetén [1990. évi XCIII. tv. 47. § (1) bek. b) pont, (3) bek., (5) bek.].*

48. § Ha a fellebbezés kizárólag a határozat indokolása ellen irányul vagy a teljesítési határidő megváltoztatására, illetve az engedélyezett részletfizetési kedvezmény módosítására vagy mellőzésére vonatkozik, az illeték 8000 forint.

BH1992. 559. *Ha az eljárás tárgyának értéke nem állapítható meg, az illeték alapja a helyi bíróságnál indult eljárásban 100 000 forint. Amennyiben a fellebbezés kizárólag az ítélet indokolása ellen irányul, vagy egyébként meg nem határozható értékre vonatkozik, az illeték 500 forint [1990. évi XCIII. tv. 38. § (3) bek., 48. § (1) bek. e) pont].*

A perújítás illetéke

49. § A perújítási eljárásban az e törvény szerinti illetéket kell fizetni, tekintet nélkül az alapeljárásban teljesített illetékfizetésre.

A felülvizsgálati eljárás illetéke

50. § (1) A 39-41. § szerint meghatározott illetékalap után az illeték mértéke ítélet elleni felülvizsgálat esetén 6%, de legalább 10 000 forint, legfeljebb 2 500 000 forint.

(2) A végzés elleni felülvizsgálat illetéke az (1) bekezdés szerint számított illeték fele, de legalább 7000 forint, legfeljebb 1 250 000 forint.

(3) A csatlakozó felülvizsgálati kérelem illetéke az (1) bekezdésben meghatározott illeték fele, de legalább 7000 forint, legfeljebb 1 250 000 forint.

(4) A cégbírósi, valamint a csőd- és felszámolási eljárásban hozott végzés elleni felülvizsgálat illetéke 8000 forint.

BH1995. 641. II. *Közbenső ítélet elleni felülvizsgálati kérelem esetén - az eljárási illeték alapjának megállapításánál - a jogorvoslati eljárás tárgyának értéke nem határozható meg [1990. évi XCIII. tv. 39. § (1) bek. c) pont, 50. § (1) bek., 80. § (1) bek. f) pont].*

EBH1999. 94. *Az eljárási illeték alapjául a meg nem határozható perérték akkor vehető figyelembe, ha az így számított érték meghaladja a kártérítési követelést [Ptk. 76-78. §, 84. §, 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 39., 40., 42., 46., 50., 62., 64. §-ai, 6/1986. (VI. 26.) IM. r. 13. § (2) bek.].*

Jogorvoslati eljárásokban érvényesülő kedvezmények

51. § (1) Ha a 46-48. és az 50. §-ban szabályozott eljárásokban a bírósági határozatot a jogorvoslati eljárásban előadott kérelem, illetve ellenkérelem kereteire tekintet nélkül helyezi a bíróság hatályon kívül, a megismételt eljárásban a fél az illeték ismételt megfizetése alól mentesül; keresetváltoztatás (felemlés) esetén pedig csak az ennek következtében keletkezett illetékkülönbözetet kell megfizetnie.

(2) A perújítási eljárás során az (1) bekezdésben foglaltak alkalmazásával kell a megfizetett illetéket visszatéríteni vagy a feljegyzett illeték viseléséről határozni, ha a fél a perújítással támadott ítélet hozatalában részt vett bírónak, az ellenfélnek vagy másnak bűncselekménye miatt, a törvény ellenére lett pervesztes, vagy a perben hozott ítéletet megelőzően ugyanarra a jogra nézve már korábban jogerős ítéletet hoztak.

A büntetőeljárás illetéke

52. § (1) A kizárólag magánvád alapján folyó eljárásban a feljelentés illetéke 5000 forint, a fellebbezés illetéke 6000 forint, a perújítási kérelem és a felülvizsgálati indítvány illetéke 7000 forint.

(2) Ha magánvadás eljárásban több feljelentő egy beadványban tesz feljelentést, továbbá, ha több feljelentő különálló ügyeit egyesítik, mindegyik feljelentő köteles az illetéket megfizetni. Ha ugyanannak a feljelentőnek több ügyét egyesítik, az egyesítést követően csak egyszer kell az illetéket megfizetni. Viszonvád esetén az illetéket mindkét vádra vonatkozóan külön kell megfizetni.

(3) Nem tekinthető kizárólag magánvád alapján folytatottnak az eljárás, ha az ugyanannak a sértettnek a sérelmére elkövetett és egymással összefüggő olyan bűncselekmények miatt indult, amelyek miatt részben közvádnak, részben magánvádnak van helye.

(4) Nem kell illetéket fizetni az eljárásnak abban a szakaszában, amelyben a vádat az ügyész képviseli.

BH1996. 635. I. *A magánvádra folyó eljárásban az illeték mint bűnügyi költség akkor vehető figyelembe, ha azt a feljelentő ténylegesen leróta; amennyiben az illeték lerovása elmaradt, a feljelentőt - leletezés terhe mellett - az illeték lerovására kell felhívni [Be. 120. § (1) bek. b) pont, 1990. évi XCIII. tv. 52. § (1) bek.].*

BH1995. 452. *A magánvadás eljárásban nem minősül a személyes meghallgatás megkezdésének, ha a bíróság az eljárást a feljelentő távolléte miatt megszünteti. Ebben az esetben az eljárás illetékmentes [Be. 319. § (1) bek. a) pont, 1990. évi XCIII. tv. 52. § (1) bek., 57. § (2) bek. b) pont].*

FBK 1994/23. *Ebben az esetben az eljárás illetékmentes [Be. 319. § (1) bek. a) pont, 1990. évi XCIII. tv. 52. § (1) bek., 57. § (2) bek. a) pont]*

A polgári jogi igény és az állammal szembeni kártalanítási igény érvényesítésének illetéke

53. § (1) Ha a büntetőeljárás során polgári jogi igényt érvényesítenek, csupán az igény bejelentésére és a fellebbezésre kell ezen a címen illetéket fizetni. Ezt az illetéket - a polgári peres eljárásra vonatkozó illetékszabályok szerint - a büntető eljárás illetékén felül kell megfizetni.

(2) A büntetőeljárással összefüggésben az állammal szemben felmerült kártalanítási igény érvényesítése iránti eljárás illetékére a polgári peres eljárás illetékére vonatkozó szabályok az irányadók.

A büntetőeljárással kapcsolatos egyes kérelmek illetéke

54. § (1) Ha a kérelmet nem nyomban a tárgyalás befejeztével szóban, vagy nem a szabadságvesztés-büntetés végrehajtása alatt terjesztették elő, 2000 forint illetéket kell fizetni:

a) a szabadságvesztés, a közérdekű munka végrehajtásának megkezdésére irányuló halasztás, illetve a közérdekű munka félbeszakítása iránti kérelem,

b) a pénzbüntetés, az államot illető bűnügyi költség vagy rendbíróság megfizetésére irányuló halasztás, illetve részletfizetés iránti kérelem esetében.

(2) A kegyelmi, valamint a bírósági mentesítés iránti kérelem illetéke 5000 forint.

(3) Vagyoni jellegű joghátrány elengedése iránt az igazságügyért felelős miniszterhez előterjesztett kérelem illetéke az elengedni kért tartozás 1%-a, de legalább 5000 forint, legfeljebb 20 000 forint.

(4) Ha az e §-ban és az 52. §-ban említett illetéket a kérelmező, illetve a magánvádló felhívás ellenére nem fizeti meg, a bíróság leletet készít.

BH2001. 108. *A magánvádra folyó büntetőeljárásban nincs helye a büntetőeljárás megszüntetésének azon a címen, hogy a feljelentő az eljárási illetéket - a bíróság felhívásában megjelölt határidőn belül - nem róta le [1973. évi I. törvény 317. §, 319. §, 326. §, 1990. évi XCIII. tv. 54. § (4) bek., 65. § (1) és (2) bek., 84. §, 85. §].*

BH1996. 100. II. *A büntetőeljárás törvényben szabályozott kártalanítási eljárás illetékmentes [1973. évi I. tv. (Be.) 381. §, 383. §, 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 54. § (2) bek.].*

Választottbírósági eljárásban az illeték mértéke

55. § Választottbírói eljárásban az illeték az eljárás tárgya értékének 1%-a, de legalább 5000 forint, legfeljebb 250 000 forint. Ha az eljárás értéke nem állapítható meg, az illeték 10 000 forint.

ILLETÉKKEDVEZMÉNYEK A BÍRÓSÁGI ELJÁRÁSBAN

Illetékmentesség

56. § (1) Nem kötelezhető illeték fizetésére az, aki a külön jogszabály szerint költségmentességet, vagy e törvény szerint illetékmentességet élvez. A személyes illetékmentesség a fél jogutódjára nem terjed ki.

(2) Az illetékmentesség szabályai a beavatkozóra is irányadóak.

(3) Illetékmentes az eseti gondnok és az ügygondnok részére a bíróság által készített jegyzőkönyv- vagy egyéb iratmásolat.

BH2004. 67. *Az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. teljes személyes illetékmentességet élvez [1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pont, (2) bekezdés, 56. § (1) bekezdés, 1996. évi LXXXI. törvény 2. § (4) bekezdés, 5. sz. melléklet 6. pont].*

BH1998. 299. II. *Az elsőfokú bíróságnak a költségmentesség engedélyezése iránti kérelem tekintetében alakszerű határozatot kell hoznia. Ennek elmulasztása, ugyanakkor a kérelem de facto teljesítése (pl. költség, jegyzék kiállítása és annak az iratokhoz csatolása) esetén a le nem rótt illeték fizetésére a - ténylegesen mentességben részesült - fél nem kötelezhető [Pp. 84. § (1) bek., 86. § (1) bek., 253. § (3) bek., 1990. évi XCIII. tv. 56. § (1) bek., 6/1986. (VI. 26.) IM r. 12. § (3) és (5) bek., 16. § a) pont].*

BH1997. 539. *A bíróság a jogszerűen kiszabott eljárási illetéket méltányosság jogcímén az adóigazgatási eljárásra irányadó rendelkezések alapján sem engedheti el, illetve nem mérsékelheti [1990. évi XCIII. tv. 56-63. §-ai, 1990. évi XCI. tv. 82. § (5) bek., 6/1986. (VI. 26.) IM r. 5. § (2) bek].*

BH1995. 581. *A személyes illetékmentességben részesülő költségvetési szerv akkor is mentes az illeték viselése alól, ha perbeli jogelődjét ez a kedvezmény nem illette meg [1990. évi XCIII. tv. (It.) 5. § (1) bek. c) pont, 56. § (1) bek.].*

57. § (1) Illetékmentes a polgári ügyekben:

2/2010. (III. 23.) Közigazgatási jogegységi határozat

a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 82. § (1) bekezdésében és 84. § (2) bekezdésében szabályozott bírósági felülvizsgálat iránti nemperes eljárás nem tárgyi illetékmentes

a) az eljárás, ha a bíróság az eljárást megindító beadványt idézés kibocsátása - nemperes eljárás esetén érdemi vizsgálat, cégbírói eljárás esetén hiánypótlási eljárás lefolytatása - nélkül, hivatalból elutasítja, vagy a pert a Pp. 157. §-a a) pontja alapján megszünteti;

b) a költségmentesség vagy az illetékfeljegyzési jog tárgyában hozott határozat elleni jogorvoslati eljárás;

c) a bontóperben a házasság vonatkozásában indított viszontkereset;

d) a holtak nyilvánítással és a halál tényének megállapításával kapcsolatos eljárás, ha az eltűnés vagy a halál háborús esemény vagy természeti katasztrófa folytán következett be;

e) az alapítvány, a közalapítvány, a társadalmi szervezet, a köztisztület, az európai területi együttműködési csoportosulás, továbbá a Munkavállalói Résztulajdonosi Programról szóló 1992. évi XLIV. törvény alapján létrehozott MRP szervezet nyilvántartásba vételére irányuló eljárás, valamint az európai területi együttműködési csoportosulásban történő részvétel jóváhagyására irányuló eljárás;

f) a megszűnt cég törlése iránti kérelem, ideértve az egyszerűsített végelszámolásban - a végelszámoló személyének bejelentésével együtt - előterjesztett törlés iránti kérelmet;

g) a határozat kijavítása, illetve kiegészítése iránti kérelem;

h) a választói névjegyzékkel kapcsolatos eljárás;

i) a jogtanácsosi névjegyzékbe vételt követően a változások bejelentésével kapcsolatos eljárás;

j) az áttételt elrendelő végzés elleni fellebbezés;

k) a kárpótlási ügyekben hozott közigazgatási döntés bíróság általi felülvizsgálata;

l) a helyi önkormányzat adósságrendezési eljárása;

m) az önálló bírósági végrehajtónak az általa lefolytatott bírósági végrehajtási eljárással összefüggésben kezdeményezett eljárása, továbbá a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 44/2001/EK rendelet, a nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról szóló 805/2004/EK rendelet és a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve a 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2201/2003/EK rendelet alapján hozott bírósági határozat (bírói egyezség), kiállított közokirat végrehajtását kezdeményező eljárás;

n) az eredményes alkotmányjogi panasz alapján induló eljárás;

o) a személyes adatok védelmével, illetve a közérdekű adatok nyilvánosságával összefüggésben indított per;

p) a jogi segítségnyújtás engedélyezése tárgyában hozott közigazgatási döntés bírósági felülvizsgálata;

r) a külön törvényben meghatározott hozzátartozók közötti erőszak miatt az ideiglenes megelőző távoltartó határozat bírói felülvizsgálatára, valamint a megelőző távoltartás elrendelésére irányuló nemperes eljárások;
s) az áldozatsegítés tárgyában hozott közigazgatási döntés bírósági felülvizsgálata.

(2) Illetékmentes a büntető ügyekben:

a) az 52. § (1) bekezdésében megjelölt eljárásban a terhelt és a védő fellebbezése, perújítási kérelme és felülvizsgálat iránti indítványa;

b) az 52. § (1) bekezdésében megjelölt eljárás, ha az eljárást a személyes meghallgatás megkezdése előtt a bíróság megszünteti, illetve ha az eljárás megszüntetésére kegyelem folytán kerül sor;

c) az 54. § (2) bekezdésében említett kérelem, ha azt az elítélt vagy a védő nyújtotta be;

d) a személyes költségmentesség engedélyezése iránti eljárás;

e) a terhelt, a védő és a fiatalkorú terhelt törvényes képviselője részére a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 70/B. §-a (2) bekezdésében, (5) bekezdésének a) pontjában, (6) bekezdésében, valamint (10) bekezdésében meghatározott iratokból a másolat egyszeri kiadása;

1. A 2001. évi CXXI. törvény 13. §-a jelentős mértékben egyszerűsítette a Btk. 77/A. §-át, és megszüntette a vagyoni előny és az elközbzás alá eső érték megfizetésére kötelezésre vonatkozó rendelkezéseket. E jogintézmények azonban még mindig szerepelnek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 54. §-a (1) bekezdésében. A Btk. időközben történt módosítására figyelemmel az Itv. vonatkozó rendelkezésének a módosítása indokolt, ezt végzi el a törvény.

2. Az Alkotmánybíróság a 17/2005. (IV. 28.) AB határozatában megállapította, hogy az Országgyűlés alkotmányellenes helyzetet idézett elő olyan illetékszabályok megalkotásával, amelyek kizárják a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét és a védelemhez való jog lényeges tartalmának korlátozását a büntetőeljárás során keletkezett iratok másolatáért - a terhelt, a védő és a fiatalkorú terhelt törvényes képviselője által - fizetendő illeték előírása útján.

Az Alkotmánybíróság felhívta az Országgyűlést, hogy jogalkotói feladatának 2005. december 31. napjáig tegyen eleget. A jogalkotási kötelezettség teljesítése az Itv. olyan tartalmú módosítását teszi szükségessé, amely lehetővé teszi, hogy az iratok másolatait illetékfizetési kötelezettség nélkül megkaphassa a terhelt, a védő és a fiatalkorú terhelt törvényes képviselője, függetlenül jövedelmi, vagyoni viszonyaiktól. Ez a törvényi szabályozás megszünteti a védelemhez való jog, illetőleg a fegyverek egyenlősége elvének sérelméből fakadó alkotmányellenes helyzetet.

f) a feljelentő részére a feljelentésről készített jegyzőkönyv másolata.

Az Itv. mentesíti a terhelt, a védő és a fiatalkorú terhelt törvényes képviselője részére a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 70/B. §-a (2) bekezdésében, (5) bekezdésének a) pontjában és (6) bekezdésében meghatározott iratokból a másolat egyszeri kiadását, ugyanakkor a feljelentőnek az általa tett feljelentésről készített jegyzőkönyv másolata jelenleg illetékköteles. A méltányosság ugyanakkor megköveteli, hogy a feljelentő is illetékmentesen jusson a feljelentésről készített jegyzőkönyv másolati példányához.

BDT2009. 1953. A cégbíróság az egyszerűsített cégeljárásban előterjesztett kérelmet - noha hiánypótlási felhívás kiadásának nincs helye - érdemi vizsgálattal bírálja el, így a kérelem elutasítása esetén az eljárási illeték visszaigénylésére nincs lehetőség.

BDT2002. 598. Az egységes bírói gyakorlat szerint a jogkérdésben perújításnak nincs helye, ezért az alperes perújítási kérelmében érvénytelenségi okra alaptalanul hivatkozott. A perújítási kérelemben foglalt érvénytelenségi ok elbírálása - amennyiben az egyéb jogszabályi feltételek ezt lehetővé teszik - legfeljebb az érvénytelenség megállapítása iránt indítható perben történhet. A bírói gyakorlat szerint a perújítási kérelemnek a megengedhetőség körében történő elutasítása esetén az eljárás illetékmentes.

BH2009. 76. Az Emberi Jogok Európai Bírósága eljárásaiban részt vevő személyekre vonatkozó Európai Megállapodás 3. Cikke (1999. évi II. törvény), Egyezmény 6. cikk 3. b) pontja [1990. évi XCIII. törvény 37. § (3) bek., 57. § (2) bek. e) pont és a IV. melléklet 1. pontja; 1998. évi XIX. törvény 60. § (1) bek., 428. § (4) bek.].

BH2007. 266. Választottbírói kikötés esetén a bíróság a pert nem szüntetheti meg hivatalból, csak valamelyik vagy mindkét fél közös kérelmére. A kérelemre megszüntetett perben a lerótt illeték visszatérítésének nincs helye, de a felet illetékkedvezmény illeti meg [1994. évi LXXI. törvény 8. §; 1990. évi XCIII. törvény 57. §, 58. §].

BH2007. 148. Büntetőeljárás során keletkezett iratról a jogosult részére másolat kiadásáért bírósági szolgáltatási díj jogsértő megállapítása [1998. évi XIX. törvény 70/B. §; 1990. évi XCIII. tv. 57. § (2) bek. e) pont és 67. §].

BH2003. 329. A termelőszövetkezetből csoportosan kiváló tagokat együttesen megillető vagyonrész vonatkozásában a csoporthoz tartozó személyek között közös tulajdon keletkezik. Ezért a csoportosan kiválók olyan szükségképpen pertársak, akiknek perben állása nélkül a csoportot megillető vagyonrész tárgyában keletkezett jogvita nem bírálható el [Ptk. 139. §, 141. §, 1992. évi II. tv. 31. §, 34. § (1) bek.,

Pp. 51. § a) pont, 130. § (1) bek. g) pont, 132. § (1) bek., 157. § a) pont, 1990. évi XCIII. tv. 57. § (1) bek. a) pont].

BH2003. 201. II. Ha a bíróság az eljárást megindító beadványt idézés kibocsátása nélkül elutasítja, nem csak az elsőfokú, hanem a másodfokú és a felülvizsgálati eljárás is illetékmentes [1990. évi XCIII. tv. 57. § (1) bek. a) pont].

BH2000. 506. Felszámolási eljárásban - ha az adós céget törlik a cégjegyzékből, s ezáltal jogképessége megszűnik - nincs helye az eljárás félbeszakadása megállapításának, hanem a felszámolási eljárást folytató bíróság az eljárást megszünteti. Ennek illetékkövetkezményei [1993. évi LXXXI. tv.-nyel és az 1997. évi XXVII. tv.-nyel módosított 1991. évi IL. tv. (többször módosított Cstv.) 6. § (2) bek., 27. §, 1997. évi CXLIV. tv. 53. § (2) bek., Pp. 111. § (1) bek., 130. § (1) bek. e) pont, 157. § a) pont, 158. § (1) bek., 275/B. §, 1990. évi XCIII. tv. 57. § (1) bek. a) pont, 80. § (1) bek. i) pont, 81. § (2) bek.].

BH1997. 91. II. A felszámoló által benyújtott változásbejegyzési kérelemmel induló cégbírósági eljárás illetékköteles [1990. évi XCIII. tv. 45. § (4) bek., 57. § f) pont].

BH1996. 635. II. Ha a magánvádra folyó eljárást a bíróság azért szünteti meg, mivel a személyes meghallgatáson a feljelentő szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg - minthogy a személyes meghallgatás érdemi megkezdéséről nem lehet szó -, a feljelentő a le nem rótt illeték utólagos lerovására nem kötelezhető [Be. 319. § (1) bek., a) pont, 1990. évi XCIII. tv. 57. § (2) bek. b) pont].

BH1996. 546. III. A perújítási kérelemnek a megengedhetőség körében történő elutasítása esetén az eljárás illetékmentes [1990. évi XCIII. tv. 57. § (1) bek. a) pont].

BH1995. 626. II. A terhelt, illetőleg a védője részéről előterjesztett felülvizsgálati indítvány nem esik illetékfizetési kötelezettség alá, ezért a tévesen lerótt illeték visszakövetelésének helye van [1990. évi XCIII. tv. 57. § (2) bek. a) pont, 80. § (1) bek. i) pont].

BH1995. 452. A magánvádas eljárásban nem minősül a személyes meghallgatás megkezdésének, ha a bíróság az eljárást a feljelentő távolléte miatt megszünteti. Ebben az esetben az eljárás illetékmentes [Be. 319. § (1) bek. a) pont, 1990. évi XCIII. tv. 52. § (1) bek., 57. § (2) bek. b) pont].

BH1995. 168. II. Illetékmentes az eljárás, ha a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítja [Itv. 57. § (1) bek. a) pont].

FBK 1994/23. Ebben az esetben az eljárás illetékmentes [Be. 319. § (1) bek. a) pont, 1990. évi XCIII. tv. 52. § (1) bek., 57. § (2) bek. a) pont]

EBH2009. 2052. Választottbírósági kikötés esetén a bíróság hivatalból nem, csak a felek kérelmére szüntetheti meg a pert. A lerótt illeték visszatérítésének nincs helye, de a felet illetékkedvezmény illeti meg (1994. évi LXXI. törvény 8. §; 1990. évi XCIII. törvény 57-58. §).

EBH2007. 1623. Választottbírósági kikötés esetén a bíróság a pert nem szüntetheti meg hivatalból, csak valamelyik vagy mindkét fél közös kérelmére. A kérelemre megszüntetett perben a lerótt illeték visszatérítésének nincs helye, de a felet illetékkedvezmény illeti meg [1994. évi LXXI. törvény 8. §, 1990. évi XCIII. törvény 57. §, 58. §].

Mérsékelt illeték

58. § (1) Az illeték a peres eljárás illetékének 10%-a

a) ha a felperes keresetétől legkésőbb az első tárgyaláson eláll;

b) ha az első tárgyaláson a per szünetelésére kerül sor, és a per e szünetelés folytán megszűnik;

c) ha az alperes a követelést az első tárgyaláson azonnal elismeri, vagy az első tárgyalás előtt a követelést teljesíti;

d) ha a felek az első tárgyaláson egyezségeket kötnek;

e) ha a felek a per megszüntetését az első tárgyaláson közösen kérik.

(2) Az illeték a peres eljárás illetékének 30%-a, ha az első tárgyalást követően az eljárás szüneteléssel vagy a felperes keresetétől való elállása folytán szűnik meg, illetőleg a per megszüntetését a felek közösen kérik.

(3) Az illeték a peres eljárás illetékének 50%-a, ha az egyezségekre az első tárgyalást követően kerül sor. Ha a felek az első tárgyalást követően külön törvényben szabályozott közvetítői eljárásban vettek részt, és ezt követően a bíróság az egyezségeket jóváhagyja, az egyébként fizetendő peres eljárás illetékek 50%-ának a közvetítő általános forgalmi adóval növelt díjával, de legfeljebb 50 000 forinttal csökkentett összegét kell megfizetni, feltéve ha a közvetítői eljárást törvény nem zárja ki; a fizetendő illeték mértéke azonban ebben az esetben sem lehet kevesebb a peres eljárás illetékének 30%-ánál.

(4) Ha a per szünetelés folytán szűnik meg, a bíróság az eljárást kezdeményező felet kötelezi az illeték megfizetésére.

(5) Az (1) bekezdés a) pontjának rendelkezését a nemperes eljárásokban megfelelően alkalmazni kell, ha a kérelemtől való elállásra a bíróság érdemi határozatának meghozatala előtt kerül sor. A 42. § (1) bekezdésének c) pontjában említett eljárásoknál, valamint a fizetési meghagyásos eljárást követően indult peres eljárásban [42.

§ (2) bek. 2. mondat] - amennyiben ennek feltételei egyébként fennállnak - a mérséklési kötelezettség csak a 42. § (2) bekezdése szerint kiegészített illetékre terjed ki.

(6) A büntető eljárásban érvényesített polgári jogi igény illetékére az (1)-(2) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

(7) A polgári és büntető fellebbezési eljárás, illetve felülvizsgálati eljárás illetékének a 10%-át kell megfizetni, ha a fellebbezést vagy a felülvizsgálati kérelmet az annak elbírálására jogosult bíróság tárgyalásának megkezdése előtt visszavonják, vagy a kérelem visszavonására a tárgyaláson kívüli elbírálás időpontjáig kerül sor.

(8) A csatlakozó fellebbezés illetékére a (2), (3) és (7) bekezdés rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Ha a fellebbező fél a fellebbezést a tárgyalás megkezdése után vonja vissza, a csatlakozó fellebbezést előterjesztő az eljárási illetéknek csak a 10%-át köteles megfizetni.

(9) Ha a felek a polgári eljárást megelőzően külön törvényben szabályozott közvetítői eljárásban vettek részt, az eljárás illetékének a közvetítő általános forgalmi adóval növelt - az illetékfizetésre kötelezett fél által viselt - díjával, de legfeljebb 50 000 forinttal csökkentett összegét, de legalább az egyébként fizetendő illeték 50%-át kell megfizetni. Nem jár illetékkedvezmény, ha

a) a közvetítői eljárást törvény kizárja, vagy

b) a közvetítői eljárásban létrejött megállapodás ellenére a megállapodással rendezett jogvita tárgyában a felek bármelyike bírósághoz fordul, kivéve ha a per tárgya kizárólag a megállapodásban foglaltak érvényesítése.

1. Az Itv. szerint az egyezségi kísérletre idézés esetén a pertárgy értékének 6%-a helyett 1% az illeték mértéke [Itv. 42. § (1) bek. c) pont]. Ha a felek az első tárgyaláson egyezséget kötnek, az illeték az eredetileg fizetendő 10, ha az első tárgyalás után kötnek egyezséget, akkor 50%-a [Itv. 58. § (1) és (3) bek.]. Az a rendelkezés azonban, miszerint ha a felek az első tárgyalást követően közösen kérik a per megszüntetését, az eredetileg fizetendő illeték 30%-a az illeték [Itv. 58. § (2) bek.], azt az anomáliát szüli, hogy a felek nem perbeli, hanem peren kívüli egyezséget kötnek, és kérik a per megszüntetését, ami könnyen vezethet újabb jogvitához, hiszen a permegszüntetés nem eredményez res iudicatát, szemben a bíróság által jóváhagyott egyezséggel. Noha a bíróságnak valóban több tennivalója van akkor, ha egyezés jóváhagyása felől dönt, mintha egyszerűen konstatálja a felek permegszüntetés iránti kérelmét, a kedvezményrendszer átalakításával elő kell segíteni, hogy a jogviták mind nagyobb számban jóváhagyott egyezés útján rendeződjenek.

Éppen ezért a törvény akként módosítja az Itv.-t, hogy bár az első tárgyalás utáni egyezségkötés esetén főszabályként változatlan marad a kedvezményes illeték mértéke (a peres illeték 50%-a), de abból levonható a per folyamán igénybe vett mediáció költsége (a közvetítő bruttó díja) összefüggésben a törvény 17. §-ával is. A mediátor díja 50 000 Ft erejéig lesz levonható a kedvezményes illetékből, de a befizetett illeték ekkor sem lehet kevesebb a peres illeték 30%-ánál.

2. Annak érdekében, hogy a felek már perindítás előtt is szívesen forduljanak a közvetítőhöz, és ne csak egy újabb költséges procedúrát lássanak a közvetítésben, indokolt illetékkedvezményt nyújtani a közvetítői eljárásban előzetesen résztvevő feleknek is. Az elmúlt négy-öt év tapasztalatai alapján a permegelőző közvetítések 75-80%-ában létrejött az egyezés, azaz a közvetítő elé vitt jogvitáknak kevesebb, mint az egynegyede folytatódik peres úton. A szabad megállapodás tárgyát képező közvetítői óradíjak mértéke 5000 és 50 000 Ft között alakult az ügy jellegétől, bonyolultságától és a megbeszélések számától függően. A felek az eljárás sikerétől függetlenül közösen viselik a költségeket.

A peres eljárás illetéke az Itv. szerint 7000 és 900 000 Ft között változhat. Hogy a feleknek anyagilag ne jelentsen kockázatot egy sikertelen közvetítés, előírja a törvény, hogy az illeték mértéke az illetékfizetésre köteles fél (a felperes) által a közvetítőnek fizetett bruttó díjjal csökken. A visszaélések elkerülése végett az illeték mértéke ilyen módon a felére lesz csökkenthető, azaz kedvezményről, és nem mentességről van szó. A rendelkezés alapján az állam ugyan az eljárások egy csoportjában részlegesen elesik az illetékbevételektől, ugyanakkor várhatóan mintegy háromszor ennyi ügygel fog csökkenni a bíróságok leterheltsége, ezáltal a többi ügyben hamarabb fog döntés születni.

Alaposan feltételezhető, hogy ha a felek az illetékkedvezmény hatására fontolják meg a közvetítés megindítását, az esetek többségében kompromisszumra jutnak. Az illetékkedvezmény ugyanis egy ösztönző eszköz a közvetítés alkalmazása érdekében, amellyel a felek nyilvánvalóan csak akkor fognak élni, ha a békés megállapodás lehetőségét reálisnak tartják. Ha ugyanis a közvetítői eljárásban megállapodás megkötésének nincs reális esélye és a közvetítést követően a felek bírósághoz fordulnának, úgy a közvetítés csak a vitarendezés elhúzódsához járulna hozzá. Kiemelendő, hogy az illetékkedvezmények ösztönző hatása különösen a bagatell értékű ügyek esetében jelentkezne, hiszen ilyen mértékű követeléseiket a felek nem feltétlenül bírósági eljárásban kívánják érvényesíteni.

Az igénybe vehető illetékkedvezmény mértékére a törvény felső korlátot állapít meg (50 000 Ft) annak érdekében, hogy a felek a túlzott mértékű közvetítői díjakat, mint az illetékből leírható kedvezményeket ne érvényesíthessék. Az illetékkedvezmény érvényesítésére csak azon perek esetében lesz lehetőség, amelyek tárgyában a törvény nem zárja ki a közvetítést [azaz a Kvt. 1. §-ának (3) bekezdésében foglalt ügyekben

nem lesz biztosított a kedvezmény]. A törvény alapján továbbá az illetékkedvezmény csak azokat a feleket fogja megilletni, akik esetében a közvetítés nem vezetett eredményre, azaz a közvetítés eredményeként született megállapodás ellenére perlekedő fél számára ilyen kedvezmény nem jár.

(10) Az eljárási illeték az egyébként fizetendő illeték 50%-a, ha a polgári pert - akár közjegyző, akár bíróság előtt lefolytatott - előzetes bizonyítási eljárás előzte meg.

KGD1998. 288. *Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 58. §-ának d) pontja nemperes eljárásban nem alkalmazható.*

BDT2006. 1389. *Az eljáró bíróság a határozat rendelkező részében megállapítja, hogy a fél milyen összegű lerótt eljárási illeték visszaigénylésére jogosult. A visszafizetés iránti kérelmet azonban az illetékhivatalnál kell előterjeszteni, ugyanis az illeték visszatérítésével kapcsolatos kérelem elbírálása a közigazgatási hatóság, az illetékhivatal hatáskörébe tartozik.*

BDT2001. 503. *Az illetékkedvezmény alkalmazásának lehetősége felől a bíróság nem a fél kérelmére, hanem hivatalból rendelkezik; az illetékkedvezmény miatti fellebbezés ezért általában a határozat indokolása elleni fellebbezésnek minősül.*

BDT2000. 182. *A jogosult a fizetési meghagyásos eljárásban, annak bármely szakaszában jogosult - a fizetési meghagyás jogerőre emelkedése előtt - a követelésétől elállni, akár a fizetési meghagyás kibocsátása előtt, akár a fizetési meghagyás kibocsátása után. A jogosult elállása esetén az eljárást meg kell szüntetni, és alkalmazni kell javára az Illetéktörvény 58. § (1) bekezdés a) pontja szerinti illetékkedvezményt. A jogosultat ilyen esetben a peres eljárás illetékének (6%-os peres illeték) 10%-a terheli.*

BDT1999. 83. I. *Nem minősül a fizetési meghagyás kibocsátásának, ha az a kötelezett címéről ismeretlen vagy ismeretlen helyre költözött jelzéssel érkezett vissza a bírósághoz.*

BH2007. 266. *Választottbírói kikötés esetén a bíróság a pert nem szüntetheti meg hivatalból, csak valamelyik vagy mindkét fél közös kérelmére. A kérelemre megszüntetett perben a lerótt illeték visszatérítésének nincs helye, de a felet illetékkedvezmény illeti meg [1994. évi LXXI. törvény 8. §; 1990. évi XCIII. törvény 57. §, 58. §].*

BH2001. 512. II. *A polgári jogi igény elbírálása során a vádlottat a le rótt illeték mérsékelt összegének a megfizetésére kell kötelezni, ha a követelés jogalapját és annakösszezerőségét elismeri [Be. 55. §, 1990. évi XCIII. tv. 58. § (1) bek. c) pont].*

BH2001. 72. *A mérsékelt összegű illeték méltányosság címén történő részbeni vagy teljes elengedése vagy egyéb fizetési kedvezmény biztosítása az illetékhivatal hatáskörébe tartozik [1990. évi XCIII. törvény 58. § (1) bekezdés a) pont és (4) bekezdés, 88. §, 1990. évi XCI. törvény 82. § (5) bekezdés, 1952. évi III. törvény 137. § (3) bekezdés].*

BH2000. 253. *Ha a szünetelési határidő letelte után a per megszűnik, a mérsékelt illeték megfizetésére az eljárást kezdeményező felet kell kötelezni [1990. évi XCIII. törvény 58. § (2) és (4) bekezdés].*

BH1999. 32. *Fizetési meghagyás esetén a befizetett eljárási illeték részbeni visszatérítésének akkor van helye, ha a kérelem visszavonására a fizetési meghagyásnak a bíróság részéről történő kibocsátását megelőzően kerül sor [Pp. 315. § (1) bek., 322. § (2) bek., 1990. évi XCIII. tv. 42. § (1) bek. d) pont, 58. § (1)-(7) bek.].*

BH1997. 44. *A kiválással összefüggő vagyónáruházas illetékmentessége nem jelenti a kiválás folytán vagyoni kiadása iránt indított per illetékmentességét; ha az ilyen per szünetelés következtében megszűnik, a mérsékelt illetéket meg kell fizetni [1992. évi II. tv. 34. § (1) bek., 1990. évi XCIII. tv. 58. § (2) és (4) bek.].*

BH1996. 110. *A mérsékelt illetékre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók, ha a fizetési meghagyásos eljárás megszüntetésére a kérelem visszavonása - a kérelemtől való elállás - következtében a fizetési meghagyás kibocsátását követően kerül sor [1990. évi XCIII. tv. 58. § (1) és (5) bek.].*

BH1995. 656. *Ha az adós a felszámolási eljárás során - a hitelező kérelmének észrevételezés céljából történt kézhezvételt követően - fizetési kötelezettségének haladéktalanul eleget tesz is, az illetéket mint perköltséget viselnie kell, de helye van mérsékelt összegű illeték megállapításának [Pp. 75. § (1) bek., 80. § (2) bek., 1990. évi XCIII. tv. 58. § (1) bek.].*

BH1995. 582. *A felülvizsgálati kérelem visszavonása folytán a kérelmet előterjesztő fél csak a lerótt felülvizsgálati illeték 10%-át köteles viselni. Az erről szóló határozatot az elsőfokú bíróságnak meg kell küldenie a székhelye szerint illetékes illetékhivatalnak is [1990. évi XCIII. tv. (It.) 58. § (7) bek., 81. § (2) bek.].*

BH1995. 423. III. *A cég által vagy ellen indított törvényességi felügyeleti eljárás nem minősül a csőd- és felszámolási eljárással kapcsolatos eljárásnak, ha a cég ellen ilyen eljárás már megindult, ezért a tárgyi illetékmentesség, illetőleg a tárgyi illetékfeljegyzési jog a törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezőjét nem illeti meg [1990. évi XCIII. tv. 58. § i) pont, 1993. évi LXXV. tv. 62. § (1) bek. i) pont].*

BH1995. 227. Szünetelés folytán megszűnt perben a le nem rótt kereseti illeték mérséklésének és elengedésének szempontjai [Pp. 137. § (3) bek., 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 3. § (4) bek., 40. § (2) bek., 58. § (2) és (4) bek., 60. § 1993. évi LXXV. tv. 2. § (1) bek.].

BH1994. 569. A megfizetett bírósági eljárási illeték visszatérítésére nincs lehetőség, ha a cégbíróági eljárásban a kérelmező bejegyzési kérelmét visszavonta, és ezért szüntették meg az eljárást [1990. évi XCIII. tv. 58. § d) p., 80. § (1) bek. c) és i) p.].

BH1994. 438. A végelszámolás befejezésekor benyújtandó, a cégbejegyzés törlésére vonatkozó kérelem illetékmentes, az ehhez kapcsolódó közzététel pedig ingyenes [1990. évi XCIII. tv. 58. § f) pont, 11/1991. (IX. 4.) IM r. 6. § (3) bek.].

BH1993. 759. II. A felülvizsgálati kérelem elutasítása esetén a felülvizsgálati eljárás illetékmentes, ezért az illetékhivaltól a lerótt illeték visszatérítését lehet kérni [1990. évi XCIII. tv. 51/A. §, 58. § d) pont 80. § (1) bek. i) pont].

BH1993. 321. Ha a cégbejegyzés iránti kérelmet a cég képviselője visszavonja, a megfizetett eljárási illeték visszatérítésének nincs helye [1990. évi XCIII. tv. 58. § d) pont, 60. §, 80. § (1) bek. c) pont].

BH1993. 187. II. Ha a bíróság a fellebbezést hivatalból elutasítja, a fellebbezési eljárás illetékmentes [Pp. 237. §, 240. §, (1) bek., 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 58. § d) pont, PK-GK-KK I. sz.]. III. A szünetelés folytán megszűnt per illetve és a felperes mentesítése annak megfizetése alól [It. 60. § (2) bek.].

BH1993. 116. A felszámolás alá került cég - mind aktív, mind passzív pereiben - a felszámolására vonatkozó közlemény hivatalos lapban történő közzétételének napjától teljes illetékmentességet élvez. Eddig az időpontig azonban illetékfeljegyzési jogot csak a fizetése képtelenségének bizonyítása útján nyerhet [1986. évi 11. tvr. 12. §, 16. § (1) bek. 1990. évi XCIII. tv. 58. § i) pont, 62. § (1) bek., Pp. 95. §, 130. § (1) bek. j) pont].

BH1992. 471. Tájékoztatási kötelezettség, ha a jogvita a kiskorú gyermek perben állása nélkül nem dönthető el [Pp. 3. §, 130. § (1) bek. g) pont, 147. § a) pont, 1990. évi XCIII. tv. 58. § d) pont, 60. § (1) bek.].

BH1992. 422. Ha a bíróság nem hivatalból, hanem a jogosult kérelmére mellőzi az eljárásának folytatását, ez esetben az eljárás illetékmentessége nem állapítható meg. Fizetési meghagyással indult eljárásnál - ilyen esetben még az illeték mérséklésének sincs helye [1990. évi XCIII. tv. 38. § (1) bek. a) pont, 58. § d) pont, 60. § (1) bek.].

BH1992. 344. II. Az eljárás illetékmentes, ha a bíróság a perújítási eljárást megindító beadványt érdemi tárgyalás kitűzése nélkül, hivatalból utasítja el [1990. évi XCIII. tv. 58. § d) pont, PK-GK-KK I. sz.].

EBH2007. 1623. Választottbíróági kikötés esetén a bíróság a pert nem szüntetheti meg hivatalból, csak valamelyik vagy mindkét fél közös kérelmére. A kérelemre megszüntetett perben a lerótt illeték visszatérítésének nincs helye, de a felet illetékkedvezmény illeti meg [1994. évi LXXI. törvény 8. §, 1990. évi XCIII. törvény 57. §, 58. §].

Illetékfeljegyzési jog

59. § (1) Akit illetékfeljegyzési jog illet meg, mentesül az illeték előzetes megfizetése alól. Ilyen esetben az fizeti az illetéket, akit a bíróság erre kötelez.

(2) Az illetékfeljegyzési jog szabályai a beavatkozókra is irányadók.

BH2001. 326. A feltaláló által indított perben az alperest is megilleti a tárgyi illetékfeljegyzési jog, így mentesül a bírósági meghagyás elleni ellentmondás illetékének előzetes lerovása alól [1952. évi III. törvény 77. §, 78. § (2) bekezdés, 95. §, 130. § (1) bekezdés j) pont, 136/A. §, 1990. évi XCIII. törvény 35. § (1) bekezdés, 42. § (1) bekezdés, 59. § (1) bekezdés, 62. § (1) bekezdés j) pont].

BH1999. 171. Gazdálkodó szervezet által igényelt illetékfeljegyzési jog engedélyezésénél irányadó körülmények [1990. évi XCIII. törvény 59. § (1) bekezdés, 60. § (1) bekezdés, 2/1968. (I. 24.) IM rendelet 1. § (4) bekezdés].

60. § (1) Ha az illeték előzetes megfizetése a félnek jövedelmi és vagyoni viszonyaival arányban nem álló megterhelést jelentene, mentesíteni lehet az illeték előzetes megfizetése alól, különösen, ha a lerovandó illeték a fél és a házasátára, valamint vele egy háztartásban élő, általa eltartott gyermekei előző adóévben elért egy főre eső adóköteles jövedelme 25%-át meghaladja.

(2) Illetékfeljegyzési jog illeti meg az ügygondnokot és a gyámhatóság által kirendelt eseti gondnokot, valamint azt a felet, akinek érdekében az őt megillető igény érvényesítése céljából az ügyész, vagy az erre jogosult szervezet indított pert.

KGD2005. 94. A gazdálkodó szervezetek által kért illetékfeljegyzési jog iránti kérelem elbírálásánál vizsgálандó körülmények [1990. évi XCIII. törvény 60. § (1) bek., 64. §, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 16/A. §, 2/1968. (I. 26.) IM rendelet 1. § (4) bek.].

BDT2004. 1015. I. Jogi személyek és jogi személyiség nélküli gazdálkodó szervezetek részére a peres és peren kívüli eljárásban költségmentesség nem engedélyezhető.

BDT2002. 664. A költségmentesség engedélyezése érdekében benyújtott kérelem - mint többen a kevesebb -, magában foglalja az illetékfeljegyzési jog engedélyezése iránti kérelmet is. A költségmentesség elutasításával egyidejűleg - külön kérelem hiányában is - a bíróság ezért illetékfeljegyzési jog kedvezményt biztosíthat.

BH2003. 507. A gazdálkodó szervezet illeték-feljegyzési jog engedélyezése iránti kérelmének elbírálásakor vizsgálendő körülmények. [1990. évi XCIII. törvény 60. § (1) bekezdés, 64. §, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 5. §].

BH2003. 167. Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület a közös jogkezelés körébe tartozó igényeket saját nevében, saját igényként érvényesíti a bíróság előtt, ezért erre a jogérvényesítésre az illetéktörvény 60. §-ának (2) bekezdése nem alkalmazható. Az egyesület azonban - ha annak törvényi feltételei fennállnak - az illetéktörvény 5. §-a (1) bekezdésének d) pontja értelmében személyes illetékmentességre lehet jogosult [Ptk. 61. §, 1989. évi II. tv. 3. § (1) bek., 1999. évi LXXVI. tv. 92. § (1) bek., 1990. évi XCIII. tv. (It.) 5. § (1) bek. d) pont, (3) bek., 60. § (2) bek. i) pont, Pp. 124. § (2) bek.].

BH2001. 535. Az illetékfeljegyzési jogot engedélyező határozat ellen az ellenérdekű fél nem jogosult fellebbezést előterjeszteni [1952. évi III. törvény 233. § (3) bekezdés b) pont, 1990. évi XCIII. törvény 60. § (1) bekezdés, 64. §, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 16. §, 16/A. §].

BH2000. 113. Illetékfeljegyzési jog iránti kérelem elbírálásánál a nagy összegű kölcsön nyújtásának jelentősége [1990. évi XCIII. törvény 60. § (1) bekezdés].

BH1999. 171. Gazdálkodó szervezet által igényelt illetékfeljegyzési jog engedélyezésénél irányadó körülmények [1990. évi XCIII. törvény 59. § (1) bekezdés, 60. § (1) bekezdés, 2/1968. (I. 24.) IM rendelet 1. § (4) bekezdés].

BH1996. 493. Gazdálkodó szervezetek részére az illetékfeljegyzési jog megadásánál irányadó szempontok [1990. évi XCIII. tv. 60. § (1) bek.].

BH1996. 221. I. A gazdálkodó szervezet illetékfeljegyzést jog engedélyezése iránti kérelmének elbírálási szempontjai [1990. évi XCIII. tv. 60. § (1) bek., Pp. 164. § (1) bek.].

BH1995. 227. Szünetelés folytán megszűnt perben a le nem rótt kereseti illeték mérséklésének és elengedésének szempontjai [Pp. 137. § (3) bek., 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 3. § (4) bek., 40. § (2) bek., 58. § (2) és (4) bek., 60. § 1993. évi LXXV. tv. 2. § (1) bek.].

BH1994. 560. Az illetékfeljegyzési jog engedélyezése iránti kérelmet - ha ezt a bíróság nem találja teljesíthetőnek - végzéssel el kell utasítani. Ez ellen a végzés ellen külön fellebbezésnek van helye. A keresetet (vizontkeresetet) idézés kibocsátása nélkül elutasítani, vagy a fellebbezést hivatalból elutasítani csak a végzés jogerőre emelkedése után - ha addig az érintett fél illetéklerovási kötelezettségének nem tesz eleget - lehet [1990. évi XCIII. tv. 60. § (1) bek., 64. §, Pp. 86. § (1) bek., 6/1986. (VI. 26.) IM r. 5. § (2) bek., 16. § a) pont].

BH1993. 321. Ha a cégbejegyzés iránti kérelmet a cég képviselője visszavonja, a megfizetett eljárási illeték visszatérítésének nincs helye [1990. évi XCIII. tv. 58. § d) pont, 60. §, 80. § (1) bek. c) pont].

BH1993. 187. II. Ha a bíróság a fellebbezést hivatalból elutasítja, a fellebbezési eljárás illetékmentes [Pp. 237. §, 240. §, (1) bek., 1990. évi XCIII. tv. (It.) 58. § d) pont, PK-GK-KK 1. sz.]. III. A szünetelés folytán megszűnt per illetve és a felperes mentesítése annak megfizetése alól [It. 60. § (2) bek.].

BH1992. 784. A fizetési meghagyásos eljárás kedvezményes illetékének a peres eljárás illetékére való kiegészítése előtt a jogosult elállása folytán bekövetkező permegszüntetés esetén a jogosultat illetékkedvezmény nem illeti meg [Pp. 78. § (1) bek., 157. § e) pont, 1990. évi XCIII. tv. 38. § (1) bek. a) pont, 60. § (1) bek. a) pont, 80. § (1) bek. i) pont].

BH1992. 783. Az alperest az illeték felének megfizetésére kell kötelezni akkor is, ha a felperes kérelmére kibocsátott és az alperes ellentmondásával megtámadott fizetési meghagyásból nem volt megállapítható a felperes követelésének jogcíme, de a követelés jogcímének megjelölése után az alperes a követelést azonnal elismerte [1990. évi XCIII. tv. 60. § (1) bek. b) pont].

BH1992. 471. Tájékoztatási kötelezettség, ha a jogvita a kiskorú gyermek perben állása nélkül nem dönthető el [Pp. 3. §, 130. § (1) bek. g) pont, 147. § a) pont, 1990. évi XCIII. tv. 58. § d) pont, 60. § (1) bek.].

BH1992. 423. II. A végrehajtási eljárás megszüntetése esetén a végrehajtást kérőt illetékkedvezmény akkor sem illeti meg, ha az eljárás megszüntetésére az ő egyoldalú kérelme alapján kerül sor [1990. évi XCIII. tv. 60. § (1) bek. a) pont].

BH1992. 422. Ha a bíróság nem hivatalból, hanem a jogosult kérelmére mellőzi az eljárásának folytatását, ez esetben az eljárás illetékmentessége nem állapítható meg. Fizetési meghagyással indult eljárásnál - ilyen esetben még az illeték mérséklésének sincs helye [1990. évi XCIII. tv. 38. § (1) bek. a) pont, 58. § d) pont, 60. § (1) bek.].

BH1991. 386. *A terheltet a polgári jogi igénnyel kapcsolatos illeték felének a megfizetésére kell kötelezni, ha a követelés jogalapját és összecszerűségét nyomban elismeri [Be. 56. §, 215. §, 1990. évi XCIII. tv. 60. § (1) bek. b) pont].*

61. § (1) Az a fél, akinek eltartásáról szülője köteles gondoskodni, vagy aki házastársával együtt él, csak akkor részesíthető az illetékfeljegyzési jog kedvezményében, ha ennek feltételei mind a félre, mind a vele együttélő személyre nézve fennállnak.

(2) Nem részesíthető az illetékfeljegyzési jog kedvezményében a fél, ha perlekedése rosszhiszeműnek vagy már előre teljesen eredménytelennek látszik, úgyszintén akkor sem, ha mint engedményes lép fel és valószínű, hogy az engedményezés az illetékfeljegyzési jog kedvezményével való perlés lehetővé tételét célozza.

(3) Harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény szerinti harmadik országbeli állampolgár részére az illetékfeljegyzési joggal járó perlés kedvezménye csak a Magyar Állam által kötött nemzetközi szerződés vagy viszonyosság esetében engedélyezhető. A viszonyosság kérdésében az igazságügyért felelős miniszter nyilatkozata irányadó.

(4) Nem lehet illetékfeljegyzési jogot engedélyezni:

- a) a házasság felbontására irányuló kereset esetén;
- b) a cégeljárásban;
- c) az 54. §-ban említett eljárásokban.

KGD1997. 11. *A cégbíróság a cégeljárásban illetékfeljegyzési jogot nem engedélyezhet [1990. évi XCIII. törvény 61. § (4) bek.].*

BH1997. 444. *A kereseti követelés jogcímének ismételt megváltoztatása - egyéb feltételek hiányában - nem nyújt alapot az illetékfeljegyzést jog megvonására [Pp. 85. § (3) bek., 88. §, 1990. évi XCIII. tv. 61. § (2) bek., 6/1986. (VI. 26.) IM r. 8. § (1) bek., 16/A. § (1) bek.].*

BH1992. 785. I. *Az egyszer megadott illeték-feljegyzési jog - az ügy esetleges áttételét követően is - fennmarad, kivéve ha ezt a jogosultságot - a jogszabályi előfeltételek következményeként - a bíróság utólag megvonja a kedvezményezettől [1990. évi XCIII. tv. 61. § (1) bek., 62. § (1) bek., 65. §, 84. § (1) bek., 6/1986. (VI. 26.) IM r. 8. § (1) bek.].*

62. § (1) A feleket jövedelmi és vagyoni viszonyaikra tekintet nélkül illetékfeljegyzési jog illeti meg:

2/2010. (III. 23.) Közigazgatási jogegységi határozat

a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 82. § (1) bekezdésében és 84. § (2) bekezdésében szabályozott bírósági felülvizsgálat iránti nemperes eljárás nem tárgyi illetékmentes

a) a munkaügyi perben, ha az a munkavállaló szándékos vagy súlyos gondatlan károkozásával, valamint a vezető állású munkavállaló polgári jog szabályai szerinti kártérítési felelősségével kapcsolatban indult; továbbá a végkielégítés iránti per a törvény alapján járó összegben felüli részében, ha az a minimálbér hússzorosát meghaladja;

b) a személyi életében, testi épségében vagy egészségében okozott, illetve a vagyonában bekövetkezett olyan kár megtérítése iránti igény esetén, amikor a személy élete, testi épsége vagy egészsége is veszélyeztetve volt;

c) a bűncselekményből - ide nem értve a személy életében, testi épségében vagy egészségében okozott kárt -, valamint a szabálysértésből származó kár megtérítése iránti igény esetén;

d) a házassági perben, kivéve a házassági bontóper, valamint a házassági perben érvényesített vagyoni jogi igényt;

e) a névviselési jog megszüntetése iránti perben;

f) a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perben;

g) a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perben;

h) a közigazgatási határozat felülvizsgálata iránti eljárásban;

i) a munkaviszonyból származó munkabér- és egyéb követelésre tekintettel indított felszámolási eljárásokban, valamint a csőd-, a felszámolási és a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárása alatt a vagyonfelügyelő, a felszámoló, illetve a pénzügyi gondnok által indított bírósági eljárásokban;

j) a találmány és a használati minta feltalálója, az újító, az ipari minta, a topográfia szerzője, valamint a közreműködő által a találmánnyal, a használati mintával, az újítással, az ipari mintával, a topográfiával, a know-how-val, illetve a közreműködői díjjal kapcsolatban indított polgári peres és nemperes (végrehajtási) eljárásban;

k) a lakásszövetkezetet a tagjával és a nem tag tulajdonosával, valamint a társasház közösséget a tulajdonossal szemben üzemeltetési és felújítási, illetve közös költség megtérítése iránt indított eljárásban;

l) a büntetőeljárással összefüggésben az állammal szemben felmerült kártalanítási igény érvényesítése iránt indított perben;

m) az olyan kártérítési perben, amelyet a fél a per tisztességes lefolytatásához, illetve ésszerű időn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető jogai megsértése miatt indít;

n) magánszemély lakástulajdonát elidegenítő szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perben;

o) külön törvényben meghatározott referenciaadat-szolgáltató és központi hitelinformációs rendszert kezelő pénzügyi vállalkozás ellen, a központi hitelinformációs rendszerbe történő adatátadás és kezelés miatt, illetőleg a referenciaadatok helyesbítése vagy törlése iránt indított perben;

p) a hivatalbóli bejegyzéssel nyilvántartásba vett, hibás adatokon alapuló vagy más okból hibás bejegyzések kijavítása iránti eljárásban, valamint abban az eljárásban, mely annak megállapítására irányul, hogy valamely hatóság vagy bíróság nem tett eleget a cégjegyzékbe hivatalbóli bejegyzéssel nyilvántartásba kerülő adat megküldésére vonatkozó kötelezettségének;

r) a közigazgatási eljárás során hozott végzés felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárásban.

(2) Az (1) bekezdés a)-c) és g)-h), továbbá l) pontjaiban említett perek esetén, ha az összecszerűség megállapítása a bíróság mérlegelésétől függ és a kereset nem volt nyilvánvalóan eltúlzott, részleges pervezettség esetén a bíróság a fél illetékfizetésre való kötelezését mellőzheti.

(3) Az (1) bekezdés i) pontjában meghatározott, a munkaviszonyból származó munkabér- és egyéb követelésre tekintettel indított felszámolási eljárás esetén az illeték viseléséről a bíróság az eljárást megszüntető vagy a felszámolást elrendelő végzésében dönt.

A törvény kiegészíti az Itv.-nek a polgári eljárásokra vonatkozó tárgyi illetékfeljegyzési jogot érintő szabályait. A módosítás célja, hogy megkönnyítse a hitelezőnek minősülő munkavállalók és volt munkavállalók bérkövetelésének érvényesítését. Az eljárás megindítását kezdeményező munkavállalóknak nem kell leróni az eljárás kezdeményezésével egyidejűleg a hatályos illetékszabályokban meghatározott ötvenezer forintnak megfelelő illetéket. Az illeték kirovásáról a bíróság rendelkezik. Csak abban az esetben kell a munkavállalóknak megfizetni az illetéket, ha az eljárás megindítására a bíróság döntése alapján nem került sor.

BDT2009. 2033. *A tárgyi illetékfeljegyzési jog kedvezménye fennáll az olyan személy keresetindítása esetén is, aki igényét a hozzátartozója életében, testi épségében, vagy egészségében okozott kárra alapítja.*

BDT2000. 281. *A bűncselekményből eredő kártérítési igényre vonatkozó tárgyi illetékfeljegyzési jog a biztosítottat nem illeti meg, mivel ez esetben nem kártérítési igény-ről, hanem a biztosítási esemény miatti helytállási kötelezettségről van szó.*

BH2003. 82. *A keresetlevél a Pp. 130. §-a (1) bekezdésének i) pontja alapján történő elutasításának nincs helye, ha a felperes megjelöli azt a jogot, amely szerint kereseti illetéket előzetesen nem kell lerónia [Pp. 69. §, 72. §, 124. § (2) bek., 130. § (1) bek. i) pont, 1990. évi XCIII. tv. 62. § (1) bek., 64. §, 6/1986. (VI. 26.) IM r. 16. § c) pont].*

BH2002. 20. *A találmányi perekben a biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog nem terjed ki a kapcsolódó és viszontkeresettel érvényesített megbízási szerződésből eredő igényre [1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés j) pont, 1959. évi IV. törvény 474. §, 478. § (1) bekezdés].*

BH2001. 326. *A feltaláló által indított perben az alperest is megilleti a tárgyi illetékfeljegyzési jog, így mentesül a bírósági meghagyás elleni ellentmondás illetékének előzetes lerovása alól [1952. évi III. törvény 77. §, 78. § (2) bekezdés, 95. §, 130. § (1) bekezdés j) pont, 136/A. §, 1990. évi XCIII. törvény 35. § (1) bekezdés, 42. § (1) bekezdés, 59. § (1) bekezdés, 62. § (1) bekezdés j) pont].*

BH2000. 495. *A biztosító által indított megtérítési perben tárgyi illetékfeljegyzési jog [1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés b) pont, 1959. évi IV. törvény 558. § (1) és (2) bekezdés].*

BH2000. 162. *A költségmentesség iránti kérelem elbírálásánál a teljes anyagi helyzetet: a jövedelmi és vagyoni viszonyokat egyaránt figyelembe kell venni [6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 6. §, 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés g) pont].*

BH1999. 521. *Felszámolási eljárás nem vehető igénybe egyedi végrehajtás helyett. Ha a bíróság azért szünteti meg az eljárást, mert a hitelező a jogerős ítélet (fizetési meghagyás) alapján a végrehajtást nem kísérli meg, ez a bíróság részéről az ügy érdemi elbírálását jelenti, ezért az eljárás már nem tárgyi illetékmentes [1993. évi LXXXI. tv.-nyel módosított 1991. évi II. tv. (mód. Cstv.) 1. § (3) bek., 6. § (2) bek., 26. § (1) bek., 27. § (2) bek. a)-b) pont és (4) bek., Pp. 229. § (1) bek., 321. § (1) bek., 1990. évi XCIII. tv. 44. §, 47. § (3) bek., 62. § (1) bek. i) pont, 64. §, 6/1986. (VI. 26.) IM r. 13. § (2) bek.].*

BH1997. 232. *Amennyiben a személyesen eljáró fél a tárgyi illetékfeljegyzési jogú perben keresetleveléhez a vagyoni, jövedelmi viszonyait tartalmazó nyomtatványt csatolt, a bíróság köteles tájékoztatni, hogy költségmentességet csak erre irányuló kérelemre engedélyezhet [Pp. 3. § (1) bek., 86. § (1) bek., 95. § (1) bek., 1990. évi XCIII. tv. 39. § (1) bek., 62. § (1) bek.].*

BH1995. 666. *Ha a hitelező a felszámolási eljárást elrendelő végzés Cégekölönyben való közzétételének költségterítését a bíróság hiánypótlásra való felhívása ellenére nem fizeti meg, a felszámolási eljárás lefolytatása iránti kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításának van helye. A költségterítést személyes illetékmentessége ellenére a társadalombiztosítási szervnek is meg kell fizetnie [1991. évi II. tv. 25. § (1) bek., 1990. évi XCIII. tv. 5. § (1) bek., 62. § (1) bek., 6/1986. (VI. 26.) IM r. 1. §, 5-6. §, 11/1991. (IX. 4.) IM r. 1. §, 7. § (1) bek.].*

BH1995. 168. I. Sajtó-helyreigazítási perben a feleket jövedelmi és vagyoni viszonyaikra tekintet nélkül illetékfeljegyzési jog illeti meg [1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 62. § (1) bek. f) pont].

BH1993. 191. Az illetékfeljegyzési jog engedélyezése iránti kérelem elbírálásakor a cég csődjogi helyzetét is figyelembe kell venni [1990. évi XCIII. tv. 62. § (1) bek., 1991. évi II. tv. 9. §].

BH1993. 116. A felszámolás alá került cég - mind aktív, mind passzív pereiben - a felszámolására vonatkozó közlemény hivatalos lapban történő közzétételének napjától teljes illetékmentességet élvez. Eddig az időpontig azonban illetékfeljegyzési jogot csak a fizetéseképtelenségének bizonyítása útján nyerhet [1986. évi II. tv. 12. §, 16. § (1) bek. 1990. évi XCIII. tv. 58. § i) pont, 62. § (1) bek., Pp. 95. §, 130. § (1) bek. j) pont].

BH1992. 785. I. Az egyszer megadott illeték-feljegyzési jog - az ügy esetleges áttételét követően is - fennmarad, kivéve ha ezt a jogosultságot - a jogszabályi előfeltételek következményeként - a bíróság utólag megvonja a kedvezményezettől [1990. évi XCIII. tv. 61. § (1) bek., 62. § (1) bek., 65. §, 84. § (1) bek., 6/1986. (VI. 26.) IM r. 8. § (1) bek.].

EBH1999. 94. Az eljárási illeték alapjául a meg nem határozható perérték akkor vehető figyelembe, ha az így számított érték meghaladja a kártérítési követelést [Ptk. 76-78. §, 84. §, 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 39., 40., 42., 46., 50., 62., 64. §-ai, 6/1986. (VI. 26.) IM. r. 13. § (2) bek.].

63. §

A költségmentesség szabályainak alkalmazása

64. §

KGD2005. 94. A gazdálkodó szervezetek által kért illetékfeljegyzési jog iránti kérelem elbírálásánál vizsgálandó körülmények [1990. évi XCIII. törvény 60. § (1) bek., 64. §, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 16/A. §, 2/1968. (I. 26.) IM rendelet 1. § (4) bek.].

BH2003. 507. A gazdálkodó szervezet illeték-feljegyzési jog engedélyezése iránti kérelmének elbírálásakor vizsgálandó körülmények. [1990. évi XCIII. törvény 60. § (1) bekezdés, 64. §, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 5. §].

BH2003. 82. A keresetlevél a Pp. 130. §-a (1) bekezdésének i) pontja alapján történő elutasításának nincs helye, ha a felperes megjelöli azt a jogot, amely szerint kereseti illetéket előzetesen nem kell lerónia [Pp. 69. §, 72. §, 124. § (2) bek., 130. § (1) bek. i) pont, 1990. évi XCIII. tv. 62. § (1) bek., 64. §, 6/1986. (VI. 26.) IM r. 16. § c) pont].

BH2001. 535. Az illetékfeljegyzési jogot engedélyező határozat ellen az ellenérdekű fél nem jogosult fellebbezést előterjeszteni [1952. évi III. törvény 233. § (3) bekezdés b) pont, 1990. évi XCIII. törvény 60. § (1) bekezdés, 64. §, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 16. §, 16/A. §].

BH2001. 284. Illetékfeljegyzés iránti kérelem elbírálásánál indokolt a bankszámlákon szereplő pénzmozgás ellenőrzése is [1990. évi XCIII. törvény 64. §, 2/1968. (I. 24.) IM rendelet 1. § (4) bekezdés, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 16. § a) pont, 16/A. § (1) bekezdés].

BH1999. 521. Felszámolási eljárás nem vehető igénybe egyedi végrehajtás helyett. Ha a bíróság azért szünteti meg az eljárást, mert a hitelező a jogerős ítélet (fizetési meghagyás) alapján a végrehajtást nem kísérli meg, ez a bíróság részéről az ügy érdemi elbírálását jelenti, ezért az eljárás már nem tárgyi illetékmentes [1993. évi LXXXI. tv.-nyel módosított 1991. évi II. tv. (mód. Cstv.) 1. § (3) bek., 6. § (2) bek., 26. § (1) bek., 27. § (2) bek. a)-b) pont és (4) bek., Pp. 229. § (1) bek., 321. § (1) bek., 1990. évi XCIII. tv. 44. §, 47. § (3) bek., 62. § (1) bek. i) pont, 64. §, 6/1986. (VI. 26.) IM r. 13. § (2) bek.].

BH1994. 437. A biztosító elleni kártérítési igény a biztosítási esemény bekövetkezése miatti helytállási kötelezettséggel függ össze, ezért a bűncselekményből eredő kártérítési igényre vonatkozó tárgyi illetékfeljegyzési jog a biztosítottat nem illeti meg [1990. évi XCIII. tv. 64. § (1) bek. c) pont].

BH1994. 333. Bűncselekménnyel okozott kár megtérítését előíró biztosítási szerződés alapján érvényesített kereseti igény esetén a felperest tárgyi illetékfeljegyzési jog nem illeti meg [1990. évi XCIII. tv. 64. § (1) bek. c) pont, Ptk. 553. § (1) bek.].

BH1993. 648. II. Kárpótlással kapcsolatos eljárásban a fél részére költségmentesség engedélyezése [1990. évi XCIII. tv. 64. § (1) bek. a) p., 6/1986. (VI. 26.) IM r. 6. § (2) bek.].

EBH1999. 94. Az eljárási illeték alapjául a meg nem határozható perérték akkor vehető figyelembe, ha az így számított érték meghaladja a kártérítési követelést [Ptk. 76-78. §, 84. §, 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 39., 40., 42., 46., 50., 62., 64. §-ai, 6/1986. (VI. 26.) IM. r. 13. § (2) bek.].

Cégbírósági felügyeleti illeték

65. § (1) A cégbíróság által lefolytatott törvényességi felügyeleti eljárásért 50 000 Ft felügyeleti illetéket kell fizetni. A felügyeleti illetéket az a cég viseli, melynek törvénysértő működését a cégbíróság megállapítja. Ha a

hivatalból indult törvényességi felüyeleti eljárást a cégbíróság jogsértés hiányában megszünteti, az illetéket nem kell megfizetni.

(2) Kérelemre indult eljárás esetén, ha a cégbíróság a törvényességi felüyeleti eljárás lefolytatása iránti kérelmet jogsértés hiányában elutasítja, a kérelmezőt 15 000 Ft felüyeleti illeték terheli.

(3) A törvényességi felüyeleti eljárás alá vont céget terhelő felüyeleti illeték megfizetéséről a bíróság a törvénytört működés megállapításával egyidejűleg végzésben rendelkezik. A törvényességi felüyeleti eljárást alaptalanul kezdeményező kérelmezőt terhelő felüyeleti illeték megfizetéséről a cégbíróság a kérelmet elutasító végzésben rendelkezik.

(4) Az e §-ban nem szabályozott kérdésekben a bírósági eljárási illetékre vonatkozó szabályok az irányadók.

BDT2009. 2139. I. *Nem felel meg a cégtáblával megjelölt székhely jogszabályi követelményének, ha a székhelyet sérülékeny és bárki által könnyen eltávolítható, a természeti erőbehatásoktól gyorsan károsodó, kerítésre feltűzött papírlappal jelzik.*

BDT2009. 1987. *A bejegyzett székhely csak akkor felel meg a székhelyre vonatkozó jogszabályi előírásoknak, ha ott a hivatalos leveleket átveszik. Ennek hiányában a cég okot ad a törvényességi felüyeleti eljárás megindítására, s neki kell viselnie a törvényességi felüyeleti eljárás költségeit.*

BDT2004. 975. *A hiánypótlási felhívás nem kellően pontos, ha nem tartalmazza - a jogi képviselővel nem rendelkező - fél számára kellő egyértelműséggel azt, hogy konkrétan milyen összegű illetéket kell lerónia.*

BH2001. 108. *A magánvádra folyó büntetőeljárásban nincs helye a büntetőeljárás megszüntetésének azon a címen, hogy a feljelentő az eljárási illetéket - a bíróság felhívásában megjelölt határidőn belül - nem róttá le [1973. évi I. törvény 317. §, 319. §, 326. §, 1990. évi XCIII. tv. 54. § (4) bek., 65. § (1) és (2) bek., 84. §, 85. §].*

BH1993. 380. *Az illetékfeljegyzési jog engedélyezésére irányuló kérelmet elutasító végzés ellen önálló, külön fellebbezésnek van helye [1990. évi XCIII. tv. 65. §, 6/1986. (VI. 26.) IM r. 16. §].*

BH1992. 785. I. *Az egyszer megadott illeték-feljegyzési jog - az ügy esetleges áttételét követően is - fennmarad, kivéve ha ezt a jogosultságot - a jogszabályi előfeltételek következményeként - a bíróság utólag megvonja a kedvezményezettől [1990. évi XCIII. tv. 61. § (1) bek., 62. § (1) bek., 65. §, 84. § (1) bek., 6/1986. (VI. 26.) IM r. 8. § (1) bek.].*

66. §

BH1992. 330. *A végrehajtó intézkedése ellen benyújtott felülvizsgálati kérelem nem esik illetékfizetési kötelezettség alá [1990. évi XCIII. tv. 66. § (2) bek., 1979. évi 18. tvr. 38. § (1) bek.].*

BH1992. 127. *Le nem rótt illeték miatt leletezésnek csak akkor van helye, ha a mulasztás ellenére a bíróság a beadványt nem utasítja el [1990. évi XCIII. tv. 66. § (3) bek.].*

VII. Fejezet

AZ IGAZGATÁSI ÉS BÍRÓSÁGI SZOLGÁLTATÁSOK DÍJA

67. § (1) Egyes közigazgatási hatósági eljárásokért, illetőleg egyes intézmények igazgatási jellegű szolgáltatásának igénybevételéért, továbbá egyes bírósági eljárási cselekményekért (szolgáltatásokért) díjat kell fizetni.

(2) Azt, hogy mely eljárásért vagy szolgáltatásért kell díjat fizetni, továbbá a díj mértékét - törvény, eredeti jogalkotó hatáskörben kiadott kormányrendeletben létrehozott eljárás vagy szolgáltatás esetében az eljárást vagy szolgáltatást létrehozó kormányrendelet felhatalmazása alapján - az érdekelt miniszter az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben vagy a Magyar Nemzeti Bank elnöke rendeletben szabályozza. A lakosság széles körét érintő díjfizetési kötelezettséget csak törvény állapíthat meg.

(3) A fizetendő díj mértékét úgy kell megállapítani, hogy az az adott eljárással kapcsolatban az eljáró hatóságnál felmerülő és másra át nem hárítható valamennyi költségre fedezetet biztosítson. Változó költségigényű eljárások (szolgáltatások) esetében a díj összegét átalány jelleggel kell meghatározni.

A törvény egyfelől előírja, hogy az igazgatási szolgáltatási díjrendelet kiadására minden esetben önálló ágazati törvényi felhatalmazás szükséges, másfelől pedig a Ket. 153. §-ának (2) bekezdésében meghatározott eljárási költségekre és az eljárási költségek viselésének szabályaira figyelemmel pontosítja a díj mértékének megállapítása során figyelembe vehető és veendő költségek körét. Így csak olyan költségek tartoznak a díjba, melyek az eljáró hatóság oldalán, előre kalkulálhatóan felmerülnek. Vagyis az eljáráshoz szorosan nem kapcsolódó költségeket - így például az ellenérdekű fél esetén indukálódott költségeket - a díj mértékében még átalány jelleggel sem lehet megjeleníteni.

(4) A díjat - amennyiben a díjat megállapító miniszteri rendelet eltérően nem rendelkezik - átutalással kell megfizetni. Átutalás, készpénzátutalás útján történő megfizetés esetén a díjjogszabályban meg kell jelölni a díj beszedésére jogosultat, valamint a fizetési számla megnevezését és számát.

(5) A díjat megállapító jogszabályban rendelkezni kell a díj - ideértve a jogorvoslati díjat is - beszedésével, kezelésével, nyilvántartásával, visszatérítésével kapcsolatos részletes szabályokról. A díjat megállapító jogszabályban nem szabályozott kérdésekre a (6) bekezdésben foglaltak kivételével e törvénynek csak azok a rendelkezései alkalmazhatók - ideértve a személyes és tárgyi mentességet is -, amelyekre a díjat megállapító jogszabály konkrétan utal.

(6) A szakhatósági eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjat a díj megállapításáról rendelkező jogszabályban előírtak szerint kell megfizetni, és a megfizetés tényét az alapeljárás iránti kérelem mellékleteként igazolni kell. Előzetes szakhatósági eljárás esetén az igazgatási szolgáltatási díjat a szakhatósági eljárás kezdeményezésekor kell megfizetni.

(7) Az igazgatási szolgáltatási pótdíj az eljáró hatóság bevétele. Az igazgatási szolgáltatási pótdíj mértékének és az adott eljárásért fizetendő illetéknek az összege nem lehet magasabb, mint az eljárással és a közigazgatási szolgáltatással összefüggésben ténylegesen felmerülő költség.

KGD2006. 9. *Nincs helye közbeszerzési eljárásban az igazgatási szolgáltatási díj visszatérítésének, ha a díjat megállapító jogszabály a visszatérítésről nem rendelkezik (1990. évi XCIII. törvény 67. §, 1995. évi XL. törvény 80. §).*

BH2007. 148. *Büntetőeljárás során keletkezett iratról a jogosult részére másolat kiadásáért bírósági szolgáltatási díj jogsértő megállapítása [1998. évi XIX. törvény 70/B. §; 1990. évi XCIII. tv. 57. § (2) bek. e) pont és 67. §].*

NEGYEDIK RÉSZ

AZ ILLETÉK MEGÁLLAPÍTÁSA ÉS FIZETÉSE

VIII. Fejezet

AZ ILLETÉK ALAPJÁNAK MEGÁLLAPÍTÁSA

Az illeték alapjául szolgáló érték

68. § (1) A vagyonszerzési illeték alapjául szolgáló forgalmi érték megállapításánál az abban az időpontban fennálló forgalmi érték az irányadó, amikor a vagyonszerzést a közjegyző bejelenti, illetve az ingatlanügyi hatóság a hozzá érkezett vagyonszerzési ügy iratait továbbítja [92. § (1) bekezdés] az állami adóhatóságnak, vagy a vagyonszerzésről az állami adóhatóság más módon tudomást szerez.

(2) Ha az (1) bekezdésben említett esetekben a vagyonszerzési ügy iratainak illetékkiszabásra való bejelentése (továbbítása) közigazgatási hatóság, bíróság vagy közjegyző bármilyen intézkedése, illetőleg közigazgatási hatóság, bíróság vagy közjegyző mulasztása miatt az illetékkötelezettség keletkezését követő hat hónapon túl történik, az állami adóhatóság az illeték alapjául szolgáló forgalmi értéket az illetékkötelezettség keletkezésétől a vagyonszerzési ügy iratainak bejelentése (továbbítása) napjáig terjedő időszak minden naptári napja után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanksi alapkamatnak megfelelő mértékben, de legfeljebb 50%-kal mérsékli. A mérsékelt forgalmi érték nem lehet alacsonyabb a szerződésben megjelölt, illetőleg ennek hiányában a fizetésre kötelezett fél által bejelentett értéknél (a továbbiakban: bejelentett érték).

(3) Az eljárási illeték alapjának megállapításánál az eljárás megindítása iránti kérelem előterjesztésekor fennálló forgalmi érték az irányadó.

KGD2001. 83. *A vagyonszerzési illeték alapjául szolgáló forgalmi érték megállapításánál nincs jelentősége, hogy a szerződés harmadik személy általi jóváhagyásának időpontja nem azonos a szerződés megkötésének az időpontjával (1990. évi XCIII. törvény 68. §).*

KGD1992. 91. *Az örökölt vagyontárgynak abban az időpontban fennálló forgalmi értékét kell a vagyonszerzési illeték alapjául szolgáló forgalmi értéknek tekinteni, amikor a közjegyző a hagyatéki iratokat megküldi az illetékhivatalnak; a megállapított forgalmi értéket azonban mérsékelni kell, ha az illetékkötelezettség keletkezését követő három hónapon túl kerül sor a hagyatéki iratoknak az illetékhivatalhoz történő továbbítására [1990. évi XCIII. törvény 68. § (1)-(2) bekezdés].*

Az illeték alapjául szolgáló érték bejelentése és megállapítása

69. § Az illeték alapjául szolgáló forgalmi értéket az illeték fizetésére kötelezett fél köteles bejelenteni a jogügylet vagy a hagyatéki bejelentésekor, ha e kötelezettség őt terheli. Más esetben az állami adóhatóság felhívására kitűzött határidő alatt kell a forgalmi értéket bejelenteni.

KGD1998. 116. *Az ingatlan forgalmi értékének megállapítása árverés esetén; a kárpótlási jegy fizetőeszközként való felhasználása nem ártorzító tényező [1990. évi XCIII. törvény 69. § (1) bek., 70. § (1) bek.].*

70. § (1) Ha a forgalmi értéket a felek nem tüntették fel, nem jelentették be, vagy a feltüntetett, illetőleg bejelentett érték az állami adóhatóság megítélése szerint a forgalmi értéktől eltér, a forgalmi értéket az állami adóhatóság állapítja meg. Ha az értéket ítélet állapította meg, azt az állami adóhatóság nem bírálhatja felül.

(2) Az állami adóhatóság a forgalmi értéket helyszíni szemle, összehasonlító értékek alapján, valamint az illeték fizetésére kötelezett nyilatkozata ismeretében - szükség esetén külső szakértő bevonásával - állapítja meg.

(3) Az állami adóhatóság a forgalmi érték megállapítása érdekében az összehasonlító értékek közül a következőket köteles - más érték meghatározókkal együtt - mérlegelni:

a) ingatlanszerzés esetében a település, nagyobb település esetén az egészről elhatárolható kisebb területi egység, külterület esetében a gazdaságilag összefüggő térség ingatlanforgalmának legalább 2 évet átfogó érték meghatározóit; így különösen a folyamatában növekvő vagy csökkenő ingatlanforgalmat, vagy az ingatlanforgalom teljes hiányát, a település, illetőleg a térség megfelelő vagy ettől eltérő értékeit, továbbá az illetékkiszabás tárgyát képező ingatlanhoz térben és időben legközelebbi ingatlanszerzés olyan adatait, amely a forgalmi érték megállapításánál számításba vehető. Összehasonlítani elsősorban az azonos rendeltetésű ingatlanokat kell. Ha a településen összehasonlításra alkalmas ingatlan nincs, a forgalmi érték megállapításánál a térséghez tartozó hasonló adottságú települések ingatlanszerzési adatai is felhasználhatók;

b) ingó szerzése esetén az azonos rendeltetésű ingódolog kereskedelmi, illetőleg piaci árát.

(4) A vagyoni értékű jog forgalmi értékének a 72. § alapján számított értéket kell tekinteni.

KGD2010. 110. *Nincs szükség külső szakértő bevonására, ha az adóhatóság a valós forgalmi értéket a rendelkezésre álló adatokból megállapíthatónak tartja. A bizonyítási eljárás során, amennyiben azt a felperes indítványozza, igazságügyi szakértő kirendelése nem mellőzhető (1990. évi XCIII. tv. 23/A. §, 70. §)*

KGD2008. 83. *Az adásvételi szerződés utóbb nem minősíthető át kedvezőbb illetékmérték érdekében (1990. évi XCIII. törvény 26. §, 70. §).*

KGD2000. 147. *Árverésen történt tulajdonszerzés esetén is eltérhet az illetékhivatal az árverési vételártól és jogosult a forgalmi érték ettől eltérő megállapítására. Az összehasonlító adatokat mérlegelési jogkörben vizsgálja (1990. évi XCIII. törvény 70. §, 1957. évi IV. törvény 71. §).*

KGD1999. 28. *Cserepótló vétel esetén a visszterhes vagyónátruházási illeték alapja [1990. évi XCIII. törvény 19. §, 21. § (5), (6) bek., 70. §, 102. § (1) bek. e) pont].*

KGD1998. 117. *Illetékügyben összehasonlító értékek hiányában - az egyéb körülmények mérlegelése alapján - is megállapítható az ingatlan forgalmi értéke [1990. évi XCIII. törvény 70. § (2) bek., 102. § (1) bek. e) pont].*

KGD1998. 116. *Az ingatlan forgalmi értékének megállapítása árverés esetén; a kárpótlási jegy fizetőeszközként való felhasználása nem ártorzító tényező [1990. évi XCIII. törvény 69. § (1) bek., 70. § (1) bek.].*

KGD1996. 135. *Illetékügyben a forgalmi érték nem feltétlenül azonos az árverésen elért vételárral [1990. évi XCIII. törvény 70. § (1) bek.].*

KGD1996. 133. *Lizingszerződés esetén elsődlegesen az illeték alapjául szolgáló forgalmi értéket kell meghatározni az Itv. 70. § (2) bekezdésében írtak szerint [1990. évi XCIII. törvény 70. § (1) bek.].*

KGD1995. 75. *A forgalmi érték meghatározása érdekében az illetékhivatal összehasonlító értékek adatokat köteles beszerezni [1990. évi XCIII. törvény 70. § (2) bek.].*

KGD1992. 406. *Az illetékhivatal a forgalmi érték meghatározására irányuló eljárása során helyszíni szemlét tart, összehasonlító értékek adatokat gyűjt és beszerzi az illeték fizetésére kötelezett nyilatkozatát [1990. évi XCIII. törvény 70. § (2) és (3) bek.].*

KGD1992. 94. *Forgalmi értéknek a vagyontárgy általában elérhető vételárát kell tekinteni, ezért összehasonlító adatként - az illetéktörvényben előírtaknak megfelelően - több ingatlanszerzés értékeit kell figyelembe venni [1990. évi XCIII. törvény 70. §, 102. § (1) bekezdés e) pont].*

BH2010. 231. *Az adóhatóság a bejelentett érték ellenőrzésére jogosult, csak az 1990. évi XCIII. törvény 70. §-ban felsorolt esetekben állapíthatja meg a bejelentett értéktől eltérő mértékben a forgalmi értéket (1990. évi XCIII. törvény 70. §).*

EBH2007. 1664. *Az üdülőhasználati jog visszterhes átruházása esetén az illetékkiszabás a vagyonértékű jog forgalmi értéke alapján az Itv. 72. §-ának alkalmazásával történhet (1990. évi XCIII. törvény 70. §, 72. §, 102. §).*

EBH1999. 161. *Cserepótló vétel esetén a visszterhes vagyónátruházási illeték alapja [1990. évi XCIII. tv. 19. §, 21. § (5), (6) bek., 70. §, 102. § (1) bek. e) pont].*

71. § (1) Az illeték alapját forintban kell megállapítani.

(2) Az idegen állam pénznemében megjelölt értéket az illetékkötelezettség keletkezésékor a Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamának alapulvételével kell forintra átszámolni.

(3) A százalékos illeték alapján kikerekítésénél - ha e törvény másként nem rendelkezik - az 50 forintnál kisebb maradékot figyelmen kívül kell hagyni, az 50 forintot vagy ennél nagyobb maradékot pedig 100 forintnak kell számítani.

A vagyoni értékű jogok értékének megállapítása

72. § (1) A vagyoni értékű jogok egy évi értékéül az ezzel terhelt dolog - terhekkkel nem csökkentett - forgalmi értékének egyhuszad részét kell tekinteni.

(2) A meghatározott időre szóló vagyoni értékű jog értéke az egyévi érték és a kikötött évek szorzata. A jog így számított értéke azonban nem haladhatja meg az egyévi érték 20-szorosát, illetve természetes személy javára kikötött haszonélvezet, használat joga esetén az egyévi értéknek a (4) bekezdés a) pontjában meghatározott életkor szerinti többszörösét.

(3) A bizonytalan időre terjedő vagyoni értékű jog esetében a jog értéke - a (4) bekezdésben foglaltak kivételével - az egy évi érték ötszöröse.

(4) Ha a vagyoni értékű jog valamely személy életének, házasságának vagy özvegyiségének idejére terjed, annak értékét az illető személy életkorához képest a következő módon kell megállapítani:

a) ha a vagyoni értékű jog jogosultja:

25 évesnél fiatalabb, az egyévi érték	10-szerese,
25-50 éves, az egyévi érték	8-szorosa,
51-65 éves, az egyévi érték	6-szorosa,
65 évnél idősebb, az egyévi érték	4-szerese;

b) ha a vagyoni értékű jog tartama mind a jogosult, mind a kötelezett élete, házassága vagy özvegyése idejétől függ, az a) pontban megállapított szorzók alkalmazásánál a két személy közül az idősebbnek az életkora az irányadó;

c) ha a vagyoni értékű jog tartama több egyidejűleg jogosult személy élettartamától függ, mégpedig oly módon, hogy a jogosultság a legelőször elhalt személy halálával megszűnik, az értékelésnél a legidősebb személy életkora az irányadó; ha pedig a jogosultság a legutóbb elhalt személy haláláig tart, a kiszámítás a legfiatalabb személy életkora szerint történik. Az így kapott értéket, mint illetékalapot az egyes jogosultak között olyan arányban kell megosztani, mint amilyen arányt az életkoruk szerint számított vagyoni értékű jog értéke ezek együttes értékében képvisel;

Az Itv. jelenleg hatályos 72. §-a (4) bekezdésének c) pontja szerint, ha a vagyoni értékű jog tartama több egyidejűleg jogosult személy élettartamától függ, mégpedig oly módon, hogy a jogosultság a legelőször elhalt személy halálával megszűnik, az értékelésnél a legidősebb személy életkora az irányadó; ha pedig a jogosultság a legutóbb elhalt személy haláláig tart, a kiszámítás a legfiatalabb személy életkora szerint történik. A vagyonszerzési illetéket az egyes jogosultak olyan arányban viselik, mint amilyen arányt az életkoruk szerint számított vagyoni értékű jogok értéke ezek együttes értékében képvisel.

Ez a szabályozás egyfelől jogalkalmazási nehézségeket okozott, másfelől méltánytalan helyzetet eredményezett olyan esetekben, mikor két vagy több jogosult vagyonszerzése nem azonos illetékmérték alá esne. Ez a probléma csak öröklés vagy ajándékozás esetén merül fel, hiszen itt függ az illeték mértéke az ajándékozó/öröknyújtó és vagyonszerző(k) közötti rokonsági foktól. Például, ha nagyszülő és szülő javára alapít haszonélvezeti jogot ingyenesen a gyermek a tulajdonában lévő ingatlanon, kérdésként merül fel, hogy az eltérő rokonsági fokba tartozó jogosultak közül melyikükre irányadó mérték szerint kell az illetéket kiszámítani, hogy aztán azt életkoruk arányában megoszthassák.

E probléma feloldása érdekében a törvény annyiban tartalmaz eltérést, hogy a jövőben nem a vagyonszerzési illetéket, hanem a fenti számítás alapján meghatározott illetékalapot kell megosztani a jogosultak között életkoruk arányában. Az így megállapított illetékalap után pedig minden jogosult a rá irányadó illetékmérték szerint fizeti meg az illetéket.

d) ha a vagyoni értékű jog tartama a házasság idejére terjed, a kiszámításnál az idősebb házastárs életkora az irányadó.

(5) Az időleges üdülőhasználati jog értéke: e jog egy évi értékének [72. § (1) bekezdés] annyiszor háromszázhatvanötöd része, ahány nap megszerzéséről szól a szerződés. Egyebekben a 72. § (2)-(3) bekezdésében foglaltak az irányadóak.

(6) Az (1)-(5) bekezdéstől eltérően az önálló orvosi tevékenység működtetési jogának értékét a vonatkozó adásvételi vagy ajándékozási szerződésben megjelölt - illetőleg folytatás esetén a szerző fél által bejelentett - érték alapján lehet megállapítani. Amennyiben az előzőek szerinti érték nem fejezi ki a valós értékviszonyokat, az állami adóhatóság becslés útján állapítja meg az értéket.

KGD1992. 41. *Ha a hagyatéki vagyon az ingatlan-nyilvántartásba már korábban bejegyzett haszonélvezettel terheltlen száll át, és ennek jogosultja fiatalabb a haszonélvezeti jog örökösénél, akkor az*

állagörökös öröklési illetéke alapjának megállapításánál a fiatalabb haszonélvezetre jogosult életkorát kell figyelembe venni [1990. évi XCIII. törvény 15. § (1) és (4) bekezdés, 72. §].

BH2000. 250. *A pertárgy értékének meghatározása özvegyi haszonélvezeti jog esetén [1952. évi III. törvény 24. § (2) bekezdés e) pont, 1990. évi XCIII. törvény 72. §, PK 132. sz. állásfoglalás].*

EBH2007. 1664. *Az üdülőhasználati jog visszterhes átruházása esetén az illetékkiszabás a vagyonértékű jog forgalmi értéke alapján az Itv. 72. §-ának alkalmazásával történhet (1990. évi XCIII. törvény 70. §, 72. §, 102. §).*

IX. Fejezet

AZ ILLETÉK MEGFIZETÉSE

Az illetékfizetés módja

A közigazgatási hatósági eljárási illeték megfizetése

73. § (1) A közigazgatási hatósági eljárási illetéket az eljárás megindításakor illetékbélyeggel az eljárást kezdeményező iraton kell megfizetni a (2)-(4), a (7) és (8), valamint a (11) bekezdésekben foglaltak kivételével.

(2) Az okmányirodánál nem elektronikus úton kezdeményezett közigazgatási hatósági eljárás illetékét

a) az eljárás megindítását megelőzően készpénzátutalási megbízás útján, vagy

b) amennyiben az okmányirodán erre lehetőség van, az eljárás megindításával egyidejűleg bankkártyával vagy házipénztárba készpénzzel

kell megfizetni az adópolitikáért felelős miniszter rendeletében megjelölt számla javára azzal, hogy a házipénztárba fizetett illetéket készpénzátutalási megbízással az okmányiroda naponta fizeti meg az említett számla javára.

(3) Az elsőfokú adóhatóságnál és az elsőfokú vámhatóságnál (a továbbiakban: adóhatóság) indított eljárás - ideértve az elektronikus úton kezdeményezett eljárást is - illetékét - a másolat, kivonat illetékének kivételével -, valamint az adóhatóság határozata, végzése és végrehajtási cselekménye ellen kezdeményezett jogorvoslati eljárás illetékét az illetékes adóhatóság illetékbeszedési számlája javára kell megfizetni. A 73/A. § (1) bekezdésében foglaltaktól eltérően az esedékességkor meg nem fizetett eljárási illeték és a mulasztási bírság összegét az adóhatóság határozatban közli az ügyféllel, azzal hogy az eljárási illetéket a határozat közlésétől számított 8 napon belül az adóhatóság illetékbeszedési számlájára mulasztási bírság nélkül fizetheti meg. Az így meg nem fizetett illetéket és a mulasztási bírságot az adóhatóság hajtja be.

PM közlemény *az adóhatóságoknál, vámhatóságnál indított illetékköteles eljárások utáni eljárási illeték fizetésének új módjáról*

(4) Elektronikus úton kezdeményezett közigazgatási hatósági eljárás esetén az eljárási illetéket az eljárás megindítását megelőzően készpénzátutalási megbízás vagy azt követően az eljáró hatóság által az ügyfél rendelkezésére bocsátott ügyiratszámra hivatkozással átutalási megbízás útján kell megfizetni az elektronikus kapcsolattartás részletes eljárási szabályairól szóló külön jogszabály szerint.

(5) Az eljárási illeték előzetes megfizetését az eljárás megindításakor a (2) bekezdés a) pontjában szabályozott esetben a feladóvevénynek a kérelemhez csatolásával, a (4) bekezdésben szabályozott esetben pedig a készpénzátutalási megbízás feladóvevényén szereplő azonosító szám (8 számjegyű azonosító), a megfizetett eljárási illeték összegének és a befizetés időpontjának feltüntetésével kell közölni az eljáró hatósággal.

(6) Az eljárási illetéket, ha azt elektronikus úton kezdeményezett közigazgatási hatósági eljárás esetén az eljárás megindítását (kérelem előterjesztését) megelőzően nem fizették meg, legkésőbb az ügyazonosító ügyfél általi megismerését követő munkanapon kell megfizetni.

(7) A (2)-(4) bekezdésben meghatározott eljárások kivételével a 10 000 forintot meghaladó eljárási illeték kiszabás alapján készpénz-átutalási megbízás útján vagy az állami adóhatóság által meghatározott számlaszámra átutalással, illetőleg amennyiben erre lehetőség van, bankkártyával is megfizethető. Ebben az esetben az illetékköteles iratot annak egy másolatával az illetékes állami adóhatósághoz kell benyújtani. Az irat illetékkiszabásra történő bemutatását az eredeti iraton igazolja az állami adóhatóság.

(8) A külképviseletnél, illetőleg ennek útján kezdeményezett magyar hatósági eljárás esetén az eljárás illetékét a konzuli díjakra vonatkozó külön jogszabályban meghatározott módon kell megfizetni.

(9) Belföldi székhelyű közigazgatási hatóság a külföldi célra kért, tény bizonyító, adatot rögzítő vagy egyéb tartalmú iratot az illeték megfizetése nélkül köteles kiállítani és a fizetendő illeték összegét

a) ha az irat szabályszerű továbbítása külföldre diplomáciai úton történik, az irat megküldésével egyidejűleg a külpolitikáért felelős miniszterrel,

b) minden más esetben - ha jogszabály másként nem rendelkezik - lelet útján az illetékes állami adóhatósággal közölni. Az ilyen illetékhány után mulasztási bírság nem szabható ki.

(10) A (9) bekezdés a) pontjában említett esetben az iratokat a külpolitikáért felelős miniszter azzal küldi meg a külképviseleti szervnek, hogy az illetéket az irat kézbesítése előtt szedje be. Az így beszedett összeget a konzuli ügyszámra hivatkozással a Konzuli Információs Rendszerben vagy a konzuli alnaplóban kell elszámlolni.

(11) Törvény, kormányrendelet vagy az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével kiadott miniszteri rendelet előírhatja, hogy a szakhatósági eljárás - ide nem értve az előzetes szakhatósági eljárást - illetékét az alapeljárást lefolytató szervnél az alapeljárásért fizetendő illeték vagy igazgatási szolgáltatási díj megfizetésének módjával azonos módon kell megfizetni. Az alapeljárást lefolytató hatóság a szakhatósági eljárásért így megfizetett illeték összegének jogszabályban megjelölt bankszámlán való jóváírását követő munkanapon, készpénzben való fizetés esetén a készpénz átvételének napján átutalja a Magyar Államkincstár által vezetett illeték-bevételi számlára.

(12) Ha az ügyfél az eljárás megindítása nélkül a (2) bekezdés a) pontja vagy a (4) bekezdés szerinti módon fizetett illetéket, akkor a készpénzátutalási megbízás feladóvevényével az állami adóhatóságnál kérheti az illeték visszatérítését. Az állami adóhatóság a kincstár megkeresésével ellenőrzi a visszatérítési igényt, melynek eredményeként az illetéket visszatéríti vagy határozatot hoz a visszatérítés megtagadásáról.

Hiánypótlás

73/A. § (1) Ha az ügyfél a kérelmet az illeték megfizetése nélkül nyújtja be, az eljáró hatóság az eljárás megindításakor, elektronikusan kezdeményezett eljárás esetén a 73. § (6) bekezdésében meghatározott határidő eredménytelen leteltét követően - postai úton előterjesztett beadvány esetén postai úton, elektronikus úton kezdeményezett eljárások esetén elektronikus úton is - az ügyfelet figyelmezteti az illeték megfizetésére azzal, hogy ha

a) a megfizetni elmulasztott illetéket illetékbélyegben kellett leróni, akkor illetékbélyegben, postai úton történő felhívás esetén válasz-levelezőlapon,

b) egyéb fizetési mód esetén átutalással vagy készpénzzel 8 napon belül nem fizeti meg és a hatóság az eljárást az illetékfizetési kötelezettség elmulasztására tekintettel végzéssel nem szüntette meg, a 82. §-ban említett mulasztási bírságot is meg kell fizetnie. A fizetési határidőt a hiánypótlási felhívás kézhezvételétől kell számítani. Ha a felhívásra postai úton kerül sor, akkor az illetéken felül a felhívás postaköltségét - e címen 200 forintot - a válasz-levelezőlapon illetékbélyegben, egyéb esetben pénzzel kell megfizetni. A figyelmeztetés megtörténtét, illetőleg a felhívás elküldését az iraton fel kell jegyezni, illetőleg az ügyféllel igazoltatni kell.

(2) Ha az ügyfél az illeték megfizetésének mellőzését kérte, a hatóság döntéséig az (1) bekezdésben foglalt felhívásnak nincs helye.

(3) Ha az ügyfél az illeték megfizetésére vonatkozó felhívás közlését követő 8 napon belül illetékfizetési kötelezettségének nem tesz eleget és az eljáró hatóság az eljárást végzéssel nem szüntette meg, az illetékhányról leletet kell készíteni. A lelet alapján az illetéket, a felhívás költségét és a mulasztási bírságot az illetékes állami adóhatóság írja elő.

A bírósági eljárási illeték megfizetése

74. § (1) A bírósági eljárási illetéket illetékbélyeggel az eljárást kezdeményező iraton kell megfizetni, kivéve, ha jogszabály más fizetési módot is megenged, vagy ha az illeték viseléséről a bíróság az eljárást befejező határozatában dönt. A 10 000 forintot meghaladó eljárási illeték kiszabás alapján készpénz-átutalási megbízás útján vagy az állami adóhatóság által meghatározott számlaszámra átutalással, illetve amennyiben erre lehetőség van, bankkártyával is megfizethető. Ebben az esetben az illetékköteles iratot annak egy másolatával az illetékes állami adóhatósághoz kell benyújtani. Az irat illetékkiszabásra történő bemutatását az eredeti iraton igazolja az állami adóhatóság.

(2) Ha az illeték megfizetését a kötelezett felhívás ellenére elmulasztotta, de a beadványt nem utasították el, a meg nem fizetett illetéket a mulasztási bírsággal együtt lelet alapján az állami adóhatóság előírja.

(3) Az illetékfeljegyzési jog engedélyezésére és megvonására, valamint az eljárás kezdeményezésekor meg nem fizetett illeték, illetve a cégbírósági felügyeleti illeték viselésére, nyilvántartására és a megfizetésével kapcsolatos bírósági intézkedésekre az e törvényben nem rendezett kérdésekben a költségmentességről szóló jogszabályok rendelkezései az irányadóak.

(4) A választottbírósági eljárásban az illetéket a megállapított költségekkel együtt kell megfizetni és azt az eljárás befejezésekor az eljáró választottbíróság utalja át az állami adóhatóságnak.

(5) Az adópolitikáért felelős miniszter - kérelemre - az általános szabályoktól eltérően a bírósági eljárási illeték utólagos elszámolással történő megfizetését engedélyezheti annak a gazdálkodó szervezetnek [Ptk. 685. § c) pont], amely igazolja, hogy a kérelem benyújtását megelőző 12 hónapban legalább 1000 bírósági (peres és nemperes) eljárást kezdeményezett. Az engedély egy évre szól, meghosszabbítását az adópolitikáért felelős miniszter engedélyezi, amennyiben a gazdálkodó szervezet igazolja, hogy a megelőző 12 hónapban az engedély kiadására meghatározott feltételek teljesültek. Az engedélyről, valamint annak meghosszabbításáról az adópolitikáért felelős miniszter „Tájékoztató”-t tesz közzé a Pénzügyi Közlönyben.

(6) Utólagos elszámolás esetén a gazdálkodó szervezet az utólagos elszámolás körébe tartozó ügyekben mentesül az eljárás kezdeményezésekor a bírósági eljárási illeték megfizetése alól. A gazdálkodó szervezetnek az engedély megadását (meghosszabbítását) követő hónap 15. napjáig előleget kell fizetnie. Az előleg összege a kérelem benyújtását megelőző 12 hónapban kezdeményezett bírósági eljárásokért fizetett illeték 50%-a. A különbözetet utólagos elszámolás alapján az engedély lejártát követő hónap 15. napjáig a székhelye szerint illetékes állami adóhatóság számlájára kell megfizetni.

(7) Az engedéllyel rendelkező gazdálkodó szervezet társasági formaváltása vagy egyesülése esetén az adópolitikáért felelős miniszter az engedélyt kérelemre módosítja, szétválása esetén pedig a létrejövő új gazdálkodó szervezetnek új engedélyt kell kérnie. Az új engedély annak a jogutód gazdálkodó szervezetnek adható meg, amely igazolja, hogy a jogelőd gazdálkodó szervezet engedélyének kiadása alapjául szolgáló tevékenységet tovább folytatja. Ha e tevékenységet több jogutód gazdálkodó szervezet is folytatja, az engedélyt valamennyinek meg kell adni.

(8) Az engedélyért, az engedély meghosszabbításáért és módosításáért külön jogszabályban meghatározott igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.

A jelenlegi szabályozás értelmében az adópolitikáért felelős miniszter - kérelemre - az általános szabályoktól eltérően a bírósági eljárási illeték utólagos elszámolással történő megfizetését engedélyezheti annak a gazdálkodó szervezetnek [Ptk. 685. § c) pont], amely évente legalább 1000 olyan bírósági (peres és nemperes) eljárást kezdeményez, amelyben a fizetendő illeték összege nem haladja meg a 10 000 forintot. A kérelem előterjesztéséért külön jogszabályban meghatározott igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni. Utólagos elszámolás esetén a gazdálkodó szervezet az utólagos elszámolás körébe tartozó ügyekben mentesül az eljárás kezdeményezésekor a bírósági eljárási illeték megfizetése alól és azt utólagos elszámolás alapján félévente a székhelye szerint illetékes állami adóhatóság számlájára fizeti meg. Az engedélyt az adópolitikáért felelős miniszter „Tájékoztató”-ban teszi közzé a Pénzügyi Közlönyben.

A hatályos szövegben szereplő „évente” kifejezés jogértelmezési kérdéseket vetett fel. A kifejezés nyelvtani értelmezése ugyanis arra enged következtetni, hogy olyan gazdálkodó szervezet kaphatja meg az engedélyt, mely a rögzített feltételeknek folyamatosan megfelel. Ennek igazolására, illetőleg utólagos ellenőrzésére azonban a jelenlegi szabályok értelmében nincs lehetőség. A peres ügyek számát az adópolitikáért felelős miniszter csak a kérelem benyújtásának időpontjában, illetőleg az azt megelőző időszakban vizsgálhatja. A hatályos szabályok értelmében a kiadott engedély viszont korlátlan ideig érvényes.

Annak érdekében, hogy csak a valóban nagy számú pert kezdeményező ügyfelek vegyék igénybe az utólagos elszámolás lehetőségét, az új szabályozás egy folyamatos kontrollt teremt, egyben pontosítja a feltételek igazolásának szabályait. A törvény szerint ugyanis az a gazdálkodó szervezet kaphat engedélyt, amely a kérelem benyújtását megelőző 12 hónapban legalább 1000 olyan bírósági (peres és nemperes) eljárást kezdeményezett, amelyben a fizetendő illeték összege nem haladta meg a 10 000 forintot. A kiadott engedély egy évre szól, abban az esetben hosszabbítható meg, ha a gazdálkodó szervezet igazolja, hogy a megelőző 12 hónapban az engedély kiadására vonatkozó feltételek teljesültek.

Változik továbbá az elszámolás rendje is. A jelenlegi szabályozással ellentétben a törvény értelmében nem félévente kell az adott időszakban felmerült illetékkötelezettséget teljesíteni, hanem az engedély megadását követő 15 napon belül kell az előző 12 hónapban felmerült illeték 50%-át befizetni az adóhatóság felé. Ezen összeg és az engedély megadást követő 12 hónapban ténylegesen felmerült illetékfizetési kötelezettség mértéke közötti különbözetet az engedély lejártát - azaz a kiadástól számított 12. hónap végét - követő hónap 15. napjáig kell megfizetni.

Új elemként emeli be továbbá a törvény a szabályozásba az engedéllyel rendelkező gazdasági szervezetek átalakulásának - nevezetesen társasági formaváltása, egyesülése, illetőleg szétválása - kezelését. Erre azért van szükség, mert az engedély, illetve a Pénzügyi Közlönyben megjelenő Tájékoztató egy bizonyos céget és annak cégadatait tartalmazza.

Tekintettel arra, hogy formaváltás és egyesülés (összeolvadás és beolvadás) esetén a létrejövő új gazdasági társaság (beolvadás esetén az átvevő társaság) az átalakuló (eredeti) társaságok általános jogutódja lesz, így vélelmezhető, hogy az engedély kiadásának feltételei az új társaság esetében is teljesülnek. Így ezekben az esetekben nem szükséges új engedélyezési eljárás lefolytatása. A létrejövő gazdasági társaság kérelmére az adópolitikáért felelős miniszter a feltételek ismételt vizsgálata nélkül

módosítja az engedélyben szereplő cégadatokat. Így az engedély alapján - annak eredeti érvényességi idején belül - a létrejövő új cég is jogosult az illeték utólagos elszámolással történő megfizetésére.

Szétválás (különválás és kiválás) esetén azonban a létrejövő új gazdálkodó szervezetek illetőleg a kivált új gazdálkodó szervezet csak azon jogok és kötelezettségek vonatkozásában lesz jogutódja a szétválónak, melyek az általuk megtestesített vagyონrészt érintik. Ilyen esetekben nem lesz egyértelmű, hogy valamennyi jogutód esetében fennállnak-e az engedély kiadásának feltételei - például a követelések érvényesítése az eredeti gazdasági társaságnál marad, a kivált pedig üzletkötéssel foglalkozik. A szétválással létrejövő új gazdálkodó szervezeteknek tehát új engedélyt kell kérni. Természetesen egy új szervezet nem igazolhatja azt, hogy az előző 12 hónapban 1000-nél több olyan bírósági eljárást kezdeményezett, ahol a fizetendő illeték a 10 000 forintot nem haladta meg. Tekintettel azonban arra, hogy az átalakuló gazdasági társaság már igazolta a feltételek meglétét, az új gazdálkodó szervezet(ek)nek az engedély kiadása iránti kérelemben azt kell valószínűsíteni, hogy folytatja azt a tevékenységet, melyből fakadóan az eredeti engedély kérelmezését megelőző 12 hónapban 1000-nél több olyan bírósági eljárást kezdeményezett, ahol a fizetendő illeték a 10 000 forintot nem haladta meg.

BDT2009. 2145. Az alperes legkésőbb az első fokú ítélet elleni fellebbezés előterjesztésével egyidejűleg kérheti költségmentesség (illetékfeljegyzési jog) engedélyezését. Nem tekinthető kellő időben előterjesztettnek a kérelem, ha az alperes a fellebbezés előterjesztésekor csupán haladékat kér az illeték lerovására, majd a bíróság hiánypótlásra irányuló felhívását követően kéri illetékfeljegyzési jog engedélyezését.

BH2007. 390. A közigazgatási eljárásban - részben meg nem fizetett fellebbezési illetéket kiszabó - illetékhivatali határozat az ügy érdemében hozott határozat (1990. évi XCIII. törvény 34. §, 74. §, 78. §; 2003. évi XCII. törvény 113. §, 114. §).

BH1999. 81. II. A keresetindításkor megfizetett (lerótt) eljárási illeték a perköltség része, ezt - az egyébként személyes illetékmentességet élvező - pervesztes fél ilyen címen az ellenérdekű félnek köteles megfizetni [Pp. 75. § (1) bek., 78. § (1) bek., 86. § (3) bek., 1990. évi XCIII. tv. 37. § (1) bek., 38. § (1) bek., 42. § (1) bek. a) pont, 74. § (2) bek.]

Az eljárási illeték megfizetésére vonatkozó közös szabályok

74/A. § (1) Az illetékbélyeggel megfizetett illetéket az eljárást kezdeményező iratra (jegyzőkönyvre) vagy ezek hiányában az eljárás során létrejött iratra kell felragasztani. A lerovandó eljárási illeték összegét kerekíteni kell oly módon, hogy az 50 forint alatti maradékot el kell hagyni, az 50 forintot és az azt meghaladó összeget pedig 100 forintnak kell számolni.

(2) Az eljárást kezdeményező iratra ragasztott illetékbélyeget az ügyfélnek átírnia vagy azon bármiféle megjelölést alkalmaznia nem szabad. A bélyeget az eljáró hatóság értékteleníti felülbélyegezéssel, amelynél az eljárást kezdeményezték.

(3) A 73. § (2) bekezdés *b)* pontjában szabályozott illetékfizetés esetén az eljárási illetéket megfizetettnek kell tekinteni, a bizonylatot pedig az ügyirathoz kell csatolni.

(4) Átutalási megbízással történő fizetés esetén az eljárási illeték megfizetésének ellenőrzésére vonatkozó szabályokat az adópolitikáért felelős miniszter rendeletben szabályozza.

(5) Amennyiben az illetékköteles iraton az állami adóhatóság a 73. § (7) bekezdése, illetve a 74. § (1) bekezdése szerint igazolja az illetékkiszabásra történő benyújtás tényét, az eljáró bíróság vagy más hatóság az illetéket megfizetettnek tekinti.

Az illetékbélyeg értéktelenítése

75. § (1) Az iratra ragasztott illetékbélyeg akkor értékteleníthető, ha a bélyeg állapota kifogástalan. Ellenkező esetben a felülbélyegzést mellőzve - a megfelelő fizetésre vonatkozó felhívás eredménytelensége esetén - leletet kell készíteni, amelyet a leletkészítés okának feltüntetésével az állami adóhatóságnak kell megküldeni.

(2) Ha az illetékfizetés céljából az iratra felragasztott illetékbélyeg olyan mértékben csonka, hogy ez korábbi felhasználás lehetőségét nem zárja ki, vagy ha az illetékbélyeg egymástól elválasztott részeit illesztették össze, úgy kell tekinteni, mintha azon nem fizettek volna illetéket. Az ilyen bélyeg értékét sem beszámítani, sem visszatéríteni nem lehet.

(3) A felülbélyegzés napját is jelző hivatalos bélyegző lenyomatot az iratra felragasztott illetékbélyegeket mindegyikére akként kell ráútni, hogy a lenyomat fele - időpontot jelző bélyegzőnél az ezt feltüntető jelzés is - az illetékbélyeg egyik felére, másik fele pedig az irat papírára essék. Ilyen bélyegző hiányában az értéktelenítés tényét és ennek időpontját az illetékbélyegekre tintával kell rávezetni.

(4) Ha az illetéket az eljáró hatóság által kiszolgáltatat iraton kell leróni, a lerovásra kötelezett az illetékbélyeget az iratra történő felragasztás és értéktelenítés céljából köteles átadni.

Gépjármű, pótkocsi vagyonszerzési illetékének megfizetése

76. § (1) Gépjármű, pótkocsi tulajdonjoga, illetve gépjárműre, pótkocsira vonatkozó vagyoni értékű jog megszerzése esetén a vagyonszerzési illetéket a gépjármű, pótkocsi átírását megelőzően az okmányirodánál beszerzett készpénz-átutalási megbízás útján, illetve - amennyiben erre lehetőség van - az okmányirodán bankkártyával kell az adópolitikáért felelős miniszter rendeletében megjelölt számla javára vagy készpénzzel az okmányiroda házipénztárába megfizetni. A 89. §-ban foglaltak kivételével az ilyen jog szerzését tanúsító okiratot - a 26. § (1) bekezdésének *l)* pontja szerinti mentesség igénybevétele esetén az erről szóló állami adóhatósági határozat bemutatásával - annak keltétől számított 15 napon belül a bekövetkezett jogváltozás átvezetésére illetékes okmányirodánál kell bemutatni.

(2) A házipénztárba befizetett illetékről az ügyfél számára számviteli bizonylatot kell kiállítani és a befizetett illetékről nyilvántartást kell vezetni, amelynek tartalmaznia kell a vagyonszerző nevét, lakóhelyét (székhelyét) és az illeték összegét. A nyilvántartás alapján az okmányiroda készpénzátutalási megbízással naponta fizeti meg az illetéket az illetékes állami adóhatóság illetékbeszedési számlája javára. Az okmányiroda a bankkártyával megfizetett, valamint a házipénztárba befizetett illetékről hetente kimutatást készít a vagyonszerző nevének, lakóhelyének (székhelyének) és a befizetett összeg feltüntetésével és azt a tárgyhétet követő hét 5. napjáig az illetékes állami adóhatósághoz eljuttatja.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott okmányirodai közreműködéstől függetlenül a gépjármű- és pótkocsiszerzések tekintetében is az állami adóhatóság az elsőfokú illetékhatóság. Ha a fizetendő illetékkel kapcsolatos vita vagy más körülmény ezt indokolja, az állami adóhatóság határozattal (78. §) állapítja meg a vagyonszerzési illetéket. A vagyonszerzés késedelmes bejelentését terhelő mulasztási bírságot az állami adóhatóság határozattal szabja ki.

Az illeték fizetése kiszabás alapján

77. § Kiszabás alapján pénzzel kell megfizetni

- a) a vagyonszerzési illetéket, ideértve az illetékelőleget is,
- b) e törvényben meghatározott esetben az eljárási illetéket,
- c) a megfizetni elmulasztott illetéket.

BH2007. 319. *A meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket kiszabó illetékhivatal határozata az ügy érdemében hozott határozatnak minősül (1990. évi XCIII. törvény 29. §, 34. §, 77. § és 78. §-a).*

EBH2007. 1667. *A közigazgatási eljárásban le nem rótt fellebbezési illetéket kiszabó fizetési meghagyást helybenhagyó határozat bíróság által felülvizsgálható (1990. évi XCIII. törvény 77., 78. §, 2003. évi XCII. törvény 138. §, 143. §).*

Az illetékelőleg

77/A. § (1) Ingatlan tulajdonjogának, ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jognak ajándékozási, illetve visszterhes vagyonátruházási illeték alá eső szerzése után a fizetésre kötelezett a bejelentett érték alapulvételével illetékelőleget köteles fizetni. Ha a törvény külön szabályt nem állapít meg, az illetékelőlegre a vagyonszerzési illetékekre vonatkozó rendelkezések az irányadók. Az illetékelőleg fizetési kötelezettség abban az esetben is fennáll, ha a vételár teljes kiegyenlítéséig az eladó a tulajdonjogát fenntartja.

(2) Az illetékelőleg összegét (ideértve a mulasztási bírságot is) az állami adóhatóság a fizetési meghagyásban közli. A fizetési meghagyás az illetékelőleg összege erejéig fellebbezésre való tekintet nélkül, végrehajtható okiratnak minősül.

(3) Nem kell a fizetési meghagyásban illetékelőleg-fizetési kötelezettséget elrendelni, ha az ingatlanügyi hatóság az ingatlan-nyilvántartási eljárásban hozott határozatát [92. § (2) bekezdés] az illeték megállapítását megelőzően továbbítja az állami adóhatóságnak.

(4) Az illetékelőleget a vagyonszerző előzetesen még az azt kiszabó határozat meghozatala előtt, a bejelentett érték és az adott vagyonszerzésre irányadó mérték figyelembevételével, az illetékes állami adóhatóságnál - amennyiben erre az állami adóhatóság lehetőséget biztosít - készpénzben vagy az állami adóhatóság illetékbeszedési számlája javára befizetheti. A készpénzbefizetési mód esetén a befizetéssel egyidejűleg be kell mutatni a jogügyletről kiállított - az ingatlanügyi hatóság érkeztető bélyegzőjével ellátott - okiratot. Az illetékbevételei számla javára történő befizetés esetén az említett okiratot és a befizetési bizonylatot az igazolás kérésekor kell bemutatni az állami adóhatóságnál. Az állami adóhatóság az illetékelőleg befizetéséről szóló igazolást a készpénz átvételét követően, illetve a befizetett összegnek a számlára való beérkezését követően haladéktalanul kiadja.

(5) Az állami adóhatóság a megfizetett illetékelőleget 30 napon belül hivatalból visszatéríti, ha az illeték-visszatérítés (80. §) feltételei fennállnak.

Fizetési meghagyás

78. § (1) A kiszabás alapján fizetendő illetékről - ideértve a mulasztási bírságot is - fizetési meghagyást (határozatot) kell kiadni. A fizetési meghagyás tartalmazza a kiszabott illeték összegének megállapításánál figyelembe vett adatokat és az alkalmazott jogszabályokat.

3/2010. (AEÉ 9.) APEH utasítás az adótartozások után fizetendő késedelmi pótlék számításáról, valamint a késedelmi pótlék közlésének, kezelésének eljárási szabályairól

1/2009. (AEÉ 2.) APEH utasítás az adótartozások után fizetendő késedelmi pótlék számításáról, valamint a késedelmi pótlék közlésének, kezelésének eljárási szabályairól

(2) Ha az illeték kiszabásakor a rendelkezésre álló adatok alapján az illeték alapja egyértelműen nem állapítható meg, az állami adóhatóság a fizetési meghagyásban közli az ügyféllel, hogy a határozat módosításának a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvény szerint a döntés módosítására vagy visszavonására nyitva álló időtartamon belül van helye.

(3) A fizetési meghagyás (határozat) alapján fizetendő illeték a (4)-(5) bekezdésben foglalt kivételekkel, a határozat jogerőre emelkedését követő napon válik esedékessé. A megállapított illeték - ha e törvény alapján a fizetési meghagyás hosszabb határidőt nem állapít meg - a fizetési meghagyás (határozat) jogerőre emelkedésének napját követő 15 napon belül késedelmipótlék-mentesen fizethető meg.

(4) A fizetési meghagyásban megállapított illetékből az illetékelőleg - ha a törvény alapján a fizetési meghagyás hosszabb határidőt nem állapít meg - a határozat közlésétől számított 15. napon válik esedékessé. Az esedékesség napját követő 15 napon belül az illetékelőleg késedelmipótlék-mentesen fizethető meg.

(5) A jogerős fizetési meghagyásban megállapított illeték és az illetékelőleg különbözetének (a továbbiakban: illetékkülönbözet) megfizetésére az állami adóhatóság a megszerzett vagyon ingatlan-nyilvántartási bejegyzését követően [92. § (2) bekezdés] fizetési felhívást bocsát ki. A felhívásban megjelölt illeték - kivéve, ha a törvény alapján a fizetési meghagyás hosszabb határidőt állapít meg - a közléstől számított 15. napon válik esedékessé. Az illeték az esedékesség napját követő 15 napon belül késedelmipótlék-mentesen fizethető meg.

BH2007. 390. A közigazgatási eljárásban - részben meg nem fizetett fellebbezési illetéket kiszabó - illetékhivatali határozat az ügy érdemében hozott határozat (1990. évi XCIII. törvény 34. §, 74. §, 78. §; 2003. évi XCII. törvény 113. §, 114. §).

BH2007. 319. A meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket kiszabó illetékhivatal határozata az ügy érdemében hozott határozatnak minősül (1990. évi XCIII. törvény 29. §, 34. §, 77. § és 78. §-a).

BH1997. 413. A felszámolási eljárás felfüggesztésének van helye, ha a megyei illetékhivatal a felszámolási eljárás lefolytatását visszterhes vagyónátruházási illetéket kiszabó fizetési meghagyás alapján kérte, és az illeték kiszabásának alapjául szolgáló szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt per van folyamatban [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 6. § (2) bek., 27. § (2) bek., Pp. 152. § (2) bek., 1990. évi XCIII. tv. 78. § (3) bek., 80. § (1) bek.].

EBH2007. 1667. A közigazgatási eljárásban le nem rótt fellebbezési illetéket kiszabó fizetési meghagyást helybenhagyó határozat bíróság által felülvizsgálható (1990. évi XCIII. törvény 77., 78. §, 2003. évi XCII. törvény 138. §, 143. §).

Az illeték törlése és visszatérítése

79. § (1) A meg nem fizetett illeték törlésének, illetőleg a megfizetett illeték visszatérítésének - jogorvoslati eljáráson, valamint e törvény 16. § (2) bekezdésében, 17. § (2) bekezdésében, 21. § (5) bekezdésében és 26. § (2) bekezdésében említett eseteken kívül - csak a 80. § (1) bekezdésében megállapított esetekben van helye.

(2) A meg nem fizetett illeték bármikor törölhető, a megfizetett illeték a megfizetést követő öt éven belül téríthető vissza.

(3) Ha a bíróság a vagyonszerzés időpontjára visszahatóan szünteti meg vagy korlátozza a vagyonszerzést, az illeték visszatérítését öt éven túl is - de legfeljebb a bírósági határozat jogerőre emelkedésétől számított hat hónapon belül - lehet kérni.

(4) Az illetékek visszatérítésére az adózás rendjéről szóló törvény adó-visszatérítésre vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

BH1995. 351. Az illeték visszatérítése iránti kérelem elbírálása közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozó kérdés, ilyen igényt polgári bíróság előtt nem lehet érvényesíteni. [1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 1. §, 79-80. §, Pp. 130. § (1) bek. b) pont, 157. § a) pont].

80. § (1) Azoktól az esetektől eltekintve, amelyekben az illetéket e törvény egyéb rendelkezése alapján kell törölni vagy visszatéríteni, a kiszabott, de még meg nem fizetett illeték törlésének, illetőleg a megfizetett illeték

visszatérítésének - hivatalból, vagy a fizetésre kötelezett, illetve jogutódja kérelmére - a következő esetekben van helye:

a) ha az illeték jogerős megállapítása után olyan körülmény állott be, amely az örökség vagy hagyomány értékét az öröklés megnyíltának idejére visszaható módon csökkenti;

b) ha a jogügyletet a bíróság módosítja, átváltoztatja vagy megszünteti, illetőleg felbontja, s emiatt a jogügylet után kevesebb illeték jár, illetőleg illeték nem jár;

c) ha a jogügyletet a felek közös megegyezéssel, az eredeti állapot helyreállításával megszüntetik vagy az erre jogosult a jogügylettől eláll és ezt ingatlan esetén az ingatlanügyi hatóság határozata igazolja, más esetben a közös megegyezésről, illetve az elállásról szóló okirattal igazolják;

d) ha a vagyoni értékű jog valamely személy életének, házasságának vagy özvegyiségének idejére terjed, de e jogosultság a 72. § (4) bekezdésében megállapított szorzókkal vélelmezett évek felénél rövidebb idő elteltével megszűnik;

e) ha a jogügylet tárgya határozott időre kikötött vagyoni értékű jog, és az illetéket a 72. § (2) bekezdés szerint számított érték után szabták ki, de a jogosultság a figyelembe vett évek felének eltelté előtt szűnik meg;

f) ha az illetékfizetésre kötelezett számítási hiba vagy jogszabály téves értelmezése folytán a szabályszerű illetéknél többet fizetett;

g) ha az illetéket vagy az illetékalapot hibásan számították ki, vagy az illeték kiszabása nem a fizetésre kötelezett terhére történt, továbbá ismételt kiszabás esetén;

h) ha a bontó feltételtől függő jogügyletnél a feltétel bekövetkezik;

i) mindazokban a bírósági eljárásokban, ahol az eljárás illetékmentes, vagy az illeték mérséklésének van helye, de az illetéket megfizették, vagy nagyobb összegben fizették meg;

j) a hatóság visszatéríti a természetes személy ügyfél által lerótt illetéket, ha számára az eljárás során költségmentességet engedélyez, vagy ha hatásköre az ügy elbírálása alatt megszűnt, és az ügy elbírálására nincs hatáskörrel rendelkező más hatóság.

(2) Az (1) bekezdés d)-e) pontjában meghatározott esetekben a vagyoni értékű jog tényleges ideje után számított illetéket meghaladó részt kell törölni, illetve visszatéríteni.

KGD2006. 40. *Vagyongyarapodás hiányában az illetéket törölni kell (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 80. §).*

KGD1999. 115. *A cégeljárásban is lehetőség van a befizetett illeték teljes visszatérítésére, ha a felek szerződésüktől elállnak, az eredeti állapotot helyreállítják és az erről szóló okiratot bemutatják (1990. évi XCIII. törvény 80. §).*

KGD1993. 100. *Az illeték visszatérítésének nincs helye azon a címen, hogy a kérelemtől elállásra tekintettel a bíróság a cégbejegyzési eljárást megszüntette [1990. évi XCIII. törvény 80. § (1) bek.].*

BDT2006. 1389. *Az eljáró bíróság a határozat rendelkező részében megállapítja, hogy a fél milyen összegű lerótt eljárási illeték visszaigénylésére jogosult. A visszafizetés iránti kérelmet azonban az illetékhivatalnál kell előterjeszteni, ugyanis az illeték visszatérítésével kapcsolatos kérelem elbírálása a közigazgatási hatóság, az illetékhivatal hatáskörébe tartozik.*

BH1997. 413. *A felszámolási eljárás felfüggesztésének van helye, ha a megyei illetékhivatal a felszámolási eljárás lefolytatását visszterhes vagyonátruházási illetéket kiszabó fizetési meghagyás alapján kérte, és az illeték kiszabásának alapjául szolgáló szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt per van folyamatban [1991. évi II. tv. (Cstv.) 6. § (2) bek., 27. § (2) bek., Pp. 152. § (2) bek., 1990. évi XCIII. tv. 78. § (3) bek., 80. § (1) bek.].*

BH1995. 641. II. *Közbenső ítélet elleni felülvizsgálati kérelem esetén - az eljárási illeték alapjának megállapításánál - a jogorvoslati eljárás tárgyának értéke nem határozható meg [1990. évi XCIII. tv. 39. § (1) bek. c) pont, 50. § (1) bek., 80. § (1) bek. f) pont].*

BH1995. 626. II. *A terhelt, illetőleg a védője részéről előterjesztett felülvizsgálati indítvány nem esik illetékfizetési kötelezettség alá, ezért a tévesen lerótt illeték visszakövetelésének helye van [1990. évi XCIII. tv. 57. § (2) bek. a) pont, 80. § (1) bek. i) pont].*

BH1994. 676. II. *A vagyonnevesítés kapcsán hozott határozatok ellen igénybe vehető per illetékmentes [1992. évi II. tv. (Ámt.) 3. § (4) bek., 4-11. §, 25. §, 1990. évi XCIII. tv. 4. § (1) bek., 80. § (1) bek. i) pont].*

BH1994. 569. *A megfizetett bírósági eljárási illeték visszatérítésére nincs lehetőség, ha a cégbírósági eljárásban a kérelmező bejegyzési kérelmét visszavonta, és ezért szüntették meg az eljárást [1990. évi XCIII. tv. 58. § d) p., 80. § (1) bek. c) és i) p.].*

BH1993. 321. *Ha a cégbejegyzés iránti kérelmet a cég képviselője visszavonja, a megfizetett eljárási illeték visszatérítésének nincs helye [1990. évi XCIII. tv. 58. § d) pont, 60. §, 80. § (1) bek. c) pont].*

BH1992. 784. *A fizetési meghagyásos eljárás kedvezményes illetékének a peres eljárás illetékére való kiegészítése előtt a jogosult elállása folytán bekövetkező permegszüntetés esetén a jogosultat illetékkedvezmény nem illeti meg [Pp. 78. § (1) bek., 157. § e) pont, 1990. évi XCIII. tv. 38. § (1) bek. a) pont, 60. § (1) bek. a) pont, 80. § (1) bek. i) pont].*

EBH2005. 1267. *Az illeték visszatérítésnek nincs helye olyan esetben, ha a felszámoló téves besorolás alapján fizette meg az illetéket [1990. évi XCIII. törvény 80. § (1) bek. f) pont].*

81. § (1) A fellebbezési eljárásban fizetett illetéket vissza kell téríteni, ha a fellebbezéssel is támadott bírósági határozatot igazolási kérelem folytán helyezték hatályon kívül.

(2) Az (1) bekezdésben és a 80. § (1) bekezdésében, valamint az 58. §-ban említett esetben, ha az illeték megfizetése illetékbélyeggel történt, a bíróság a határozatát a székhelye szerint illetékes állami adóhatóságnak küldi meg. Ha pedig az illetéket a 74. § (2) bekezdésében foglaltak szerint pénzzel fizették meg, a bíróság a határozatot annak az állami adóhatóságnak küldi meg, amelynek számlájára az illetéket befizették.

KGD2000. 98. *A cégbejegyzési eljárás illetéke magában foglalja valamennyi olyan eljárás illetékét, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a cég bejegyzése iránti kérelem valamennyi részével kapcsolatban a bíróság rendelkezzen (1990. évi XCIII. törvény 81. §).*

KGD1994. 34. *Csak a törvényben meghatározott esetekben rendelkezhet a cégbíróság a mérsékelt illeték összegéről, illetve az illeték visszatérítéséről [1990. évi XCIII. törvény 81. §].*

BH1995. 582. *A felülvizsgálati kérelem visszavonása folytán a kérelmet előterjesztő fél csak a lerótt felülvizsgálati illeték 10%-át köteles viselni. Az erről szóló határozatot az elsőfokú bíróságnak meg kell küldenie a székhelye szerint illetékes illetékhivatalnak is [1990. évi XCIII. tv. (It.) 58. § (7) bek., 81. § (2) bek.].*

Mulasztási bírság, adóbírság

82. § (1) Az illeték fizetésére kötelezett terhére, ha az eljárás kezdeményezésekor fennálló eljárási illetékfizetési kötelezettségét - felhívás ellenére - egyáltalán nem vagy nem teljes mértékben vagy nem a megszabott határidőben teljesítette, továbbá a vagyonszerzéssel kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása illetve hiányos teljesítése vagy késedelmes teljesítése esetén, a fizetendő illetéken felül, az adózás rendjéről szóló törvényben meghatározott mértékű, mulasztási bírságot kell fizetni.

(2) Az e törvényben szabályozott mentességek, kedvezmények jogosulatlan igénybevétele esetén - ha e törvény másként nem rendelkezik - az adózás rendjéről szóló törvényben meghatározott mértékű adóbírságot kell fizetni.

KGD2003. 78. *A vagyonszerzéssel kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása vagy késedelmes teljesítése miatt illetékmentesség esetén mulasztási bírság nem szabható ki (1990. évi XCIII. törvény 82. §, 1990. évi XCI. törvény 71. §).*

EBH2003. 907. *Nem tekinthető szerződés hatályát felfüggesztő feltételnek a tulajdonjog fenntartásra, birtokbaadásra vonatkozó megállapodás és a vételár részletekben történő kiegyenlítése [1990. évi XCIII. tv. 3. §, 82. §, 91. §, Ptk. 365. §, 1972. évi 31. tvr. 7. §, 27/1972. (XII. 31.) MÉM r. 30. §, 73. §].*

EBH2002. 811. *Apport jogcímén történő vagyonszerzés késedelmes bejelentése esetén mulasztási bírság nem szabható ki (1990. évi XCIII. tv. 82. §, 1990. évi XCI. tv. 11-15. §, 45. §, 74. § és 3. számú melléklet).*

Ellenőrzés

83-85. §

BH2001. 108. *A magánvádra folyó büntetőeljárásban nincs helye a büntetőeljárás megszüntetésének azon a címen, hogy a feljelentő az eljárási illetéket - a bíróság felhívásában megjelölt határidőn belül - nem róta le [1973. évi I. törvény 317. §, 319. §, 326. §, 1990. évi XCIII. tv. 54. § (4) bek., 65. § (1) és (2) bek., 84. §, 85. §].*

BH1992. 785. I. *Az egyszer megadott illeték-feljegyzési jog - az ügy esetleges áttételét követően is - fennmarad, kivéve ha ezt a jogosultságot - a jogszabályi előfeltételek következményeként - a bíróság utólag megvonja a kedvezményezettől [1990. évi XCIII. tv. 61. § (1) bek., 62. § (1) bek., 65. §, 84. § (1) bek., 6/1986. (VI. 26.) IM r. 8. § (1) bek.].*

BH2001. 108. *A magánvádra folyó büntetőeljárásban nincs helye a büntetőeljárás megszüntetésének azon a címen, hogy a feljelentő az eljárási illetéket - a bíróság felhívásában megjelölt határidőn belül - nem róta le [1973. évi I. törvény 317. §, 319. §, 326. §, 1990. évi XCIII. tv. 54. § (4) bek., 65. § (1) és (2) bek., 84. §, 85. §].*

Elévülés

86. § Az illeték megállapításához, valamint az illeték behajtásához való jog elévülésére az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései az irányadóak.

BH2006. 134. *A vagyónátruházási illeték megállapításához való jog elévülési ideje a vagyonszerzést tartalmazó szerződés földhivatalhoz való benyújtásával kezdődik (1990. évi XCIII. tv. 86. §, 91. §; 1990. évi XCI. tv. 95. §; 2003. évi XCII. tv. 164. §, 182. §).*

EBH2005. 1366. *A vagyónátruházási illeték megállapításához való jog elévülési ideje a vagyonszerzést tartalmazó szerződés földhivatalhoz való benyújtásával kezdődik (1990. évi XCIII. törvény 86. §, 91. §; 1990. évi XCI. törvény 95. §; 2003. évi XCII. törvény 164. §, 182. §).*

Késedelmi pótlék

87. § (1) A fizetési meghagyásban (határozatban), az illetékkülönbözetről kibocsátott, valamint a bíróság határozata alapján az állami adóhatóság által kiadott fizetési felhívásban megállapított határidőig meg nem fizetett illeték után az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint kell késedelmi pótlékot fizetni.

(2) Ha a 16. § (1) bekezdés g), 17. § (1) bekezdés b), és 26. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feltétel nem teljesül, vagy a vagyonszerző -, illetve a lakóház felépítésére e törvény alapján köteles jogutódja - a lakóház felépítésére biztosított határidőn belül kéri az illeték felfüggesztésének megszüntetését, a megállapított, de meg nem fizetett illetéket az eredeti esedékességtől (a határozat jogerőre emelkedését követő naptól) számított késedelmi pótlékkal megnövelt összegben kell megfizetni.

A hatályos Itv. nem rendezi azt az esetet, amikor a lakóház építésére alkalmas telektulajdon vonatkozásában vállalt beépítésre nyitva álló 4 éves határidőn belül - például 2 év múlva - a vagyonszerző jelzi, hogy a beépítést nem tudja teljesíteni.

A gyakorlat ezidáig ugyan egységes volt, és ilyen esetekben a vagyonszerző terhére nem a 4 év, hanem a vállalat meghíúsulásáról tett bejelentés, illetve az ezt követő illetékfizetés időpontjáig kiszámolt késedelmi pótlékkal növelt összeget szabták ki, ugyanakkor a szabályozás egyértelművé tétele miatt a törvény módosítja az Itv. vonatkozó jogszabályhelyét. Egyértelművé teszi továbbá a törvény azt is, hogy minden esetben a vagyonszerző, illetve annak jogutódja köteles a kiszabott, de megfizetés tekintetében felfüggesztett illeték késedelmi pótlékkal növelt összegének megfizetésére - ami az Itv. logikai rendszeréből eddig is következett.

(3) Ha a törvény 21. § (5) bekezdésében meghatározott kedvezmény igénybevétele jogosulatlan volt, akkor az adott vagyonszerzésre irányadó általános szabályok szerint járó és a 21. § (5) bekezdésében meghatározott kedvezményes illetékalap figyelembevételével előírt illeték különbözetének háromszorosát kell a vagyonszerző terhére pótlólag előírni. Ha a 26. § (6) bekezdésében meghatározott kedvezmény igénybevétele jogosulatlan volt, akkor az igénybe vett kedvezmény összegének háromszorosát kell a vagyonszerző terhére pótlólag előírni.

Az illeték biztosítása, behajtása, fizetési kedvezmények

88. § (1) Az e törvényben külön nem szabályozott eljárási kérdésekre - így különösen az illeték megfizetéséért egyetemleges felelősség megállapítására, a tartozás megfizetésére, behajtására, részletfizetés vagy halasztás engedélyezésére, az illetéktartozás méltányosság címén történő részbeni vagy teljes elengedésére, illetve behajthatatlanság címén való törlésére - az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései irányadóak.

7004/2010. (AEÉ 10.) APEH irányelv *a méltányossági jogkör gyakorlásáról, az adómérséklésre és a fizetési könnyítés engedélyezésére irányuló kérelmek elbírálása során követendő eljárásról*

7003/2007. (AEÉ 10.) APEH irányelv *a méltányossági jogkör gyakorlásáról, az adómérséklésre és a fizetési könnyítés engedélyezésére irányuló kérelmek elbírálása során követendő eljárásról*

(2)-(4)

KGD2007. 217. *A lelevezés folytán indult illetékhivatali ügyben a leletet kiállító bíróság előtti eljárás és az illetékfizetést előíró rendelkezés jogszerűsége nem vizsgálható. (1990. évi XCIII. törvény 88. §)*

KGD2007. 13. *A 2003. január 1-je előtt illetékkiszabásra bejelentett ügyekben az Itv. módosítását megelőzően hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni; a törvény nem különböztet anyagi jogi és eljárási rendelkezések között [1990. évi XCIII. törvény 23. §, 88. §].*

BH2001. 72. *A mérsékelt összegű illeték méltányosság címén történő részbeni vagy teljes elengedése vagy egyéb fizetési kedvezmény biztosítása az illetékhivatal hatáskörébe tartozik [1990. évi XCIII. törvény 58. § (1) bekezdés a) pont és (4) bekezdés, 88. §, 1990. évi XCI. törvény 82. § (5) bekezdés, 1952. évi III. törvény 137. § (3) bekezdés].*

EGYES ELJÁRÁSI RENDELKEZÉSEK

A hagyaték (vagyonátszállás) bejelentése a közjegyző által

89. § (1) Ha a hagyatékot közjegyző adja át, az illetékkiszabás végett a közjegyző köteles bejelenteni az állami adóhatóságnak.

(2) A hagyaték bejelentése céljából a közjegyző a teljes hatályú hagyatékátadó végzést a jogerőre emelkedéstől számított 15 napon belül az illetékes állami adóhatóságnak küldi meg. A végzéshez csatolni kell a hagyatéki leltár másolatát, a végrendelet, osztályos egyezség, illetőleg hagyatéki tárgyalási jegyzőkönyv hitelesített, teljes másolatát.

(3) Az (1)-(2) bekezdést kell alkalmazni a póthagyatéki eljárásban keletkezett hagyatékátadó végzés megküldésére is.

A hagyaték bejelentése az örökös által

90. § (1) Valamennyi örökös külön-külön köteles „hagyatéki kimutatás” nyomtatványon az örökhagyó halálától számított 90 napon belül, az örökhagyó utolsó belföldi lakóhelye szerint illetékes állami adóhatóságnál az örökölt ingóságokról bevallást adni, vagy ugyanezen időn belül ezekre az ingókra a hagyatéki eljárás lefolytatását a közjegyzőnél kérni, ha ezekkel kapcsolatban a közjegyző a hagyatéki eljárást hivatalból megindítani nem köteles, valamint a 16. § (1) bekezdésének *b)* és *d)* pontja szerinti illetékmentesség feltételei nem állnak fenn.

Erre a kötelezettségre a halálesetet követő meghallgatás, illetve leltározás során meghallgatott örököst a leltározásra jogosult szerv figyelmeztetni köteles. A figyelmeztetés megtörténtét az eljárás során az iraton fel kell tüntetni.

(2) Ha a hagyatéki kimutatásban bejegyzett adatok a köztudomással vagy az állami adóhatóság tudomásával ellentétesek, az állami adóhatóság jogosult azokat felülvizsgálni és ezzel kapcsolatban ellenőrzést végezni. Erre az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései az irányadók.

(3) Ha a hagyatéki eljárást sem hivatalból, sem kérelemre nem kell megindítani, a közjegyző a hozzá betérjesztett hagyatéki kimutatást az illetékes állami adóhatóságnak továbbítja.

(4) Az önálló orvosi tevékenység működtetési jogának folytatását az erre jogosult személy a korábbi jogosult halálától számított 60 napon belül köteles - a vagyonszerzést rögzítő irat eredeti és másolati példányának benyújtásával - illetékkiszabásra az állami adóhatósághoz bejelenteni. A másolatot az állami adóhatóság illetékmentesen hitelesíti.

Az ajándék és a visszterhes vagyonszerzés bejelentése

91. § (1) Az ingatlan tulajdonjogának, valamint az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jognak a megszerzését (megszüntetését) az ingatlanügyi hatósághoz kell bejelenteni illetékkiszabásra az azt tartalmazó szerződés (okirat) benyújtásával. Az illetékkiszabás célját szolgáló bejelentést az ingatlan-nyilvántartási bejegyzésre irányuló kérelemmel kell teljesíteni. Ha az illeték fizetésére kötelezett a kérelmet a külön jogszabályban meghatározott 30 napon túl nyújtja be, illetve bejelentési kötelezettségét elmulasztja, vagy hiányosan teljesíti, e törvény 82. §-ában említett mulasztási bírság megfizetésére kötelezhető.

(2) A vagyonszerzési illeték tárgyát képező, de ingatlannyilvántartási eljárást nem igénylő jogügyletet a szerződő felek - a 76. §-ban említett eset kivételével - közvetlenül az állami adóhatóságnak kötelesek bejelenteni. A bejelentést az illetékkötelezettség keletkezését követő 30 napon belül, a vagyonszerzést rögzítő irat eredeti és másolati példányának benyújtásával kell teljesíteni. Az ilyen másolatot az állami adóhatóság illetékmentesen hitelesíti.

(3) Az okirat kiállítása nélkül is illetékköteles jogügyletet szóval is be lehet jelenteni. A szóbeli bejelentést írásba kell foglalni, és a bejelentés megtörténtéről az állami adóhatóság az ügyfélnek igazolást köteles adni.

(4) A 18. § (2) bekezdés *h)* pontja szerinti vagyonszerzést csak a 18. § (4) bekezdésében foglalt feltétel teljesülése esetén kell bejelenteni annak, akinek vagyonszerzésével a feltétel teljesült. Az illetékkiszabásra történő bejelentéssel egyidejűleg a vagyonszerző közli a 18. § (4) bekezdésének *a)*-*c)* pontjaiban felsorolt személyek közül azoknak az azonosító adatait (név, adóazonosító jel vagy adószám), melyek a vagyonszerzéssel érintett társaságban további vagyoni betétekkel rendelkeznek.

(5) Az (1)-(4) bekezdésben említett bejelentési kötelezettség jogszabály szerint illetékmentes vagyonszerzésre is vonatkozik.

KGD2010. 134. *Az illetékfizetési kötelezettség keletkezése nem azonos az illetékkiszabásra való bejelentési kötelezettséggel (1990. évi XCIII. tv. 23/A. §, 91. §)*

KGD2010. 5. Az illetékkiszabásra történő bejelentési kötelezettség elvállik a visszerthes vagyónátruházási illetékkötelezettség keletkezésétől, a továbbértékesítésre vonatkozó nyilatkozatot a bejegyzési kérelemmel egyidejűleg kell teljesíteni (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 91. §, 23/A. §)

KGD2009. 228. A kedvezményes illetékkulcs alkalmazása esetén a vagyonszerzés illetékkiszabásra való bejelentésétől kell számítani az eladásra biztosított kétéves időt (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §, 91. §)

KGD2009. 55. Vagyonszerzés illetékkiszabás céljából való késedelmes bejelentése megalapozza a mulasztási bírság kiszabását, az elővásárlási jog gyakorlása nem minősül harmadik személy jóváhagyásának (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 91. §)

KGD2008. 82. Termőföldvásárlás esetén az elővásárlási jog miatt előírt jegyzői kifüggesztési eljárás időtartama nem hosszabbítja meg az illetékkiszabásra történő bejelentésre előírt 30 napos határidőt [1990. évi XCIII. törvény 91. §, 1997. évi CXLI. törvény 26. §, 16/2002. (II. 18.) Korm. rendelet 1-3. §].

KGD2006. 163. Az ingatlan továbbértékesítését az illetékhivatalnál kell bejelenteni és igazolni, az adásvételi szerződés földhivatalhoz történő benyújtása nem elegendő (1990. évi XCIII. tv. 23/A. §, 91. §).

KGD1992. 192. Ingatlanra vonatkozó adásvételi szerződés esetén az illetékkiszabásra való bejelentés szempontjából nem az illetékhivatalhoz való beérkezés időpontja, hanem a földhivatalhoz történt benyújtás időpontja az irányadó [1990. évi XCIII. törvény 91. § (1) és (2) bek.].

BH2009. 168. A vagyonszerzés illetékkiszabásra való bejelentésétől kell számítani a 2 éves eladási határidőt (1990. évi XCIII. törvény 23/A. §, 91. §).

BH2008. 137. Termőföld vásárlása esetén az elővásárlási jog miatt előírt jegyzői kifüggesztési eljárás időtartama nem hosszabbítja meg az illetékkiszabásra történő bejelentésre előírt 30 napos határidőt (1990. évi XCIII. törvény 91. §, 1997. évi CXLI. törvény 26. §, 16/2002. (II. 18.) Korm. rendelet 1. §, 2. §, 3. §).

BH2006. 134. A vagyónátruházási illeték megállapításához való jog elévülési ideje a vagyonszerzést tartalmazó szerződés földhivatalhoz való benyújtásával kezdődik (1990. évi XCIII. tv. 86. §, 91. §; 1990. évi XCI. tv. 95. §; 2003. évi XCII. tv. 164. §, 182. §).

BH2002. 512. Az illetékkiszabásra történt bejelentés időpontjakor hatályos illetékszabályok alkalmazandóak az illetékmentesség kérdésében [1990. évi XCIII. tv. 3. § (1) bek. a) pont, (3) bek. a) pont, 26. § (1) bek. e) pont, 91. § (1) bek., 97. § (1)-(2) bek., 1995. évi XLVIII. tv. 53. § (1) bek., 54. § c) pont, 27/1972. (XII. 31.) MÉM r. 73. § (1) bek.].

BH2002. 332. Az illetékfizetési kötelezettség keletkezése szempontjából az elővásárlási jog gyakorlása nem minősül harmadik személy (hatóság) jóváhagyásának [1990. évi XCIII. tv. 3. § (3) és (5) bek., 19. § (1) bek., 91. § (1) bek., 1995. évi XLVIII. tv. 35. §, 53. § (1) bek., 159. § (1) bek., Ptk. 215. § (1) bek., 373. § (2) bek.].

EBH2005. 1366. A vagyónátruházási illeték megállapításához való jog elévülési ideje a vagyonszerzést tartalmazó szerződés földhivatalhoz való benyújtásával kezdődik (1990. évi XCIII. törvény 86. §, 91. §; 1990. évi XCI. törvény 95. §; 2003. évi XCII. törvény 164. §, 182. §).

EBH2003. 907. Nem tekinthető szerződés hatályát felfüggesztő feltételnek a tulajdonjog fenntartásra, birtokbaadásra vonatkozó megállapodás és a vételár részletekben történő kiegyenlítése [1990. évi XCIII. tv. 3. §, 82. §, 91. §, Ptk. 365. §, 1972. évi 31. tvr. 7. §, 27/1972. (XII. 31.) MÉM r. 30. §, 73. §].

92. § (1) Az ingatlanügyi hatóság az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés végett benyújtott szerződés (okirat) iktatószámmal ellátott és hitelesített másolatát az illetékkiszabáshoz szükséges és rendelkezésre álló egyéb iratokkal - ideértve a 26. § (9) bekezdésében meghatározott nyilatkozatot is - együtt az érkezését követő nyolc napon belül kísérőjegyzékkel továbbítja az állami adóhatósághoz. A kísérőjegyzék átadása történhet számítógépes adathordozón is.

(2) Az ingatlanügyi hatóság az ingatlan-nyilvántartási eljárás befejezését követően a tulajdonjog, illetve vagyoni értékű jog bejegyzéséről, törléséről szóló, illetve a bejegyzési kérelmet elutasító határozatát megküldi az állami adóhatóságnak. A határozathoz csatolja az illetékkiszabáshoz szükséges olyan iratokat, melyek az (1) bekezdésben meghatározott időpontban még nem álltak rendelkezésére.

(3) Az ingatlanügyi hatóság (1)-(2) bekezdésben említett kötelezettsége független attól, hogy a vagyonszerzés illetékköteles vagy illetékmentes.

Az illetékbélyeg értékének visszatérítése

93. §

94. § (1) A megrongálódott, a tévesen felragasztott, továbbá a feleslegessé vált illetékbélyeg értékét az ügyfél részére vissza kell téríteni.

(2) A visszatérítés az illetékbélyeg, illetőleg az illetékbélyeggel ellátott irat benyújtása mellett az eljáró hatóság székhelye vagy az ügyfél lakóhelye (székhelye) szerint illetékes állami adóhatóságnál írásban kérhető.

(3) Nincs helye a visszatérítésnek, ha

a) alapos a gyanú, hogy az illetékbélyeg hamisított, vagy azt már korábban felhasználták;

b) az illetékbélyeg elválasztott részekből van összeillesztve, vagy olyan mértékben csonka, hogy a hiányzó részből korábbi használatra lehet következtetni, vagy nem a felbélyegzett teljes iratot, hanem annak csak egy részét vagy az iratról elválasztott (eltávolított) illetékbélyeget nyújtották be;

c) az ügyfélnek adóhatóság által nyilvántartott köztartozása van.

(4) A (3) bekezdés a) és b) pontjában említett esetekben az illetékbélyeget - ha már felragasztották, az irattal együtt - elismervény ellenében vissza kell tartani, és szükség esetén a felelősségre vonást kezdeményezni kell. Az elismervényen fel kell tüntetni az ügyfél személyazonosításra alkalmas adatait, a visszatartott illetékbélyeg címletét és az illetékbélyeg beszerzésének helyét.

Illetékesség az illeték kiszabására

95-96. §

BH2008. 232. *Az illetékkiszabáshoz való jog elévülésének vizsgálata és az alkalmazandó jogszabály meghatározása (1990. évi XCIII. törvény 26. §, 97. §, 95. §, 1990. évi XCI. törvény 95. §).*

ÖTÖDIK RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

XI. Fejezet

HATÁLYBALÉPTETŐ, MÓDOSÍTÓ ÉS ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

Hatálybaléptető és átmeneti rendelkezések

97. § (1) Ez a törvény 1991. január 1-jén lép hatályba. Rendelkezéseit - a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - a hatálybalépését követően illetékkiszabásra bejelentett vagy más módon az állami adóhatóság tudomására jutott vagyonszerzési ügyekben, illetőleg kezdeményezett eljárások esetében kell alkalmazni.

(2) Ha a vagyonszerzési illetékkötelezettség 1991. január 1-je előtt keletkezett és az 1990. december 31-én hatályos illetékjogszabályok e törvényben meghatározottnál kedvezőbb fizetési kötelezettséget állapítottak meg, akkor ezeket a - fizetésre kötelezett számára kedvezőbb - rendelkezéseket kell alkalmazni az e törvény hatálybalépését követően illetékkiszabásra bejelentett vagy más módon az állami adóhatóság tudomására jutott vagyonszerzési ügyekben, ideértve az 1991. január 1-je után elbírált ügyeket is.

(3) A törvény hatálybalépését megelőzően illetékkiszabásra bemutatott a 16. § (1) bekezdés g), 17. § (1) bekezdés b) és 26. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott vagyonszerzésekre - a 87. § (2) bekezdésében foglaltak kivételével - e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, ha az ott megállapított feltétel nem teljesül.

(4)

(5) E törvény nem érinti azokat a jogszabályokat, amelyek illetékmentességet állapítanak meg.

(6) Ahol valamely jogszabály közigazgatási hatósági eljárásért állapít meg illetékkötelezettséget, a továbbiakban e törvényben meghatározott általános tételű eljárási illetéket kell fizetni.

(7) A 67. § rendelkezései nem érintik az e törvény hatálybalépése előtt kiadott díjrendelkezéseket.

(8) Ha valamely jogszabály az 1986. évi I. törvényre, illetőleg az ezzel a törvénnyel hatályon kívül helyezett rendelkezésre hivatkozik, a továbbiakban ennek a törvénynek a megfelelő rendelkezését kell érteni, illetőleg alkalmazni.

KGD1992. 92. *Az 1990. december 29-én postára adott cégbejegyzési kérelem illetékkötelezettségére az 1988. évi XX. törvény 7. §-ával módosított 1986. évi I. törvény 33. §-ában foglalt rendelkezések irányadók [1990. évi XCIII. törvény 97. § (1) bekezdés].*

KGD1992. 11. II. *Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény rendelkezései csak a hatályba lépését követően illetékkiszabásra bejelentett vagyonszerzésekre alkalmazhatók [1990. évi XCIII. törvény 97. § (1) bekezdés].*

BH2008. 232. *Az illetékkiszabáshoz való jog elévülésének vizsgálata és az alkalmazandó jogszabály meghatározása (1990. évi XCIII. törvény 26. §, 97. §, 95. §, 1990. évi XCI. törvény 95. §).*

BH2002. 512. *Az illetékkiszabásra történt bejelentés időpontjakor hatályos illetékszabályok alkalmazandóak az illetékmentesség kérdésében [1990. évi XCIII. tv. 3. § (1) bek. a) pont, (3) bek. a) pont, 26. § (1) bek. e) pont, 91. § (1) bek., 97. § (1)-(2) bek., 1995. évi XLVIII. tv. 53. § (1) bek., 54. § c) pont, 27/1972. (XII. 31.) MÉM r. 73. § (1) bek.].*

BH1992. 362. *Ha a pervesztes fél a per időszakában illetékfizetési kötelezettségének átalányban történő lerovás formájában köteles eleget tenni, a bíróság nem kötelezheti további eljárási illeték megfizetésére [347-12/1952. (PK 41.) PM ut., 1990. évi XCIII. tv. 97. §, 6/1986. (VI. 26.) IM r. 3. § (3) bek.].*

98. § (1) A 12. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontjának, a 16. § (1) bekezdése *i)* pontjának, a 17. § (1) bekezdése *p)* pontjának, 26. § (1) bekezdése *t)* pontjának az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról szóló 2010. évi XC. törvény által megállapított rendelkezéseit a 2010. július 1. napján az állami adóhatóság által jogerősen még el nem bírált illetékügyekben is alkalmazni kell. A 17. § (1) bekezdése *p)* pontjában meghatározott személyek által 2010. július 1. napját követően a 76. § (1)-(2) bekezdése szerint megfizetett ajándékozási illetéket az állami adóhatóság kérelemre az adó-visszatérítés szabályai szerint visszatéríti.

(2) A 17. § (1) bekezdése *q)* pontjának és 26. § (1) bekezdése *s)* pontjának az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról szóló 2010. évi XC. törvény által megállapított rendelkezéseit a hatálybalépésük napján az állami adóhatóság által jogerősen még el nem bíralt illetékügyekben is alkalmazni kell.

BH1991. 397. *A házassági perben a lakáshasználati jog ellenértékének figyelmen kívül hagyásával kell a perértéket megállapítani [Pp. 24. § (1) bek., 239. §, 1986. évi I. tv. 29. § (5) bek. és 34. § (1) bek.].*

BH1991. 204. *Ha a fizetési meghagyásos eljárás ellentmondás folytán peres eljárássá alakul át, és a felperes követelését csak a főkövetelés járulékaire tartja fenn, a felperest nem lehet a fizetési meghagyásos eljárás illetékének a peres eljárás illetékére való kiegészítésére kötelezni [1986. évi I. tv. 27. § (1) és (2) bek., Pp. 25. § (4) bek., 9/1986. (IV. 11.) PM r. 64. § (1) bek.].*

99. §

Felhatalmazás

100. § (1) Felhatalmazást kap az adópolitikáért felelős miniszter arra, hogy rendelettel állapítsa meg *a)* az vagyonszerzési illetékekkel kapcsolatos ügyiratok kezelésének, az illetékek kiszabásának, elszámolásának és könyvelésének szabályait,

b) az eljárási illetékek megfizetésére és a megfizetés ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokat,

c) az illetékbélyegek előállításával, forgalomba hozatalával és forgalmazásával kapcsolatos szabályokat,

d) a bírósági eljárási illeték utólagos elszámolással történő megfizetése iránt kezdeményezett eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj mértékét, valamint a díj beszedésével, kezelésével, nyilvántartásával, visszatérítésével kapcsolatos részletes szabályokat,

e) az állami adóhatóság által nyilvántartott, ingatlanok értékesítésével kapcsolatos adatokról teljesített adatszolgáltatás rendjét és az eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj mértékét, valamint a díj beszedésével, kezelésével, nyilvántartásával, visszatérítésével kapcsolatos részletes szabályokat.

(2) Felhatalmazást kapnak a feladatkörrel rendelkező miniszterek, hogy az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben írják elő - a közigazgatási szolgáltatás meghatározása mellett - igazgatási szolgáltatási pótdíj fizetését, illetve rendeletben határozzák meg az igazgatási szolgáltatási pótdíj mértékét.

Adó- és értékbizonyítvány

101. § Az ingatlan fekvése szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője által kiállított adó- és értékbizonyítvány tartalmazza az ingatlan és az ingatlanszerzők (tulajdonosok) adatait, az érték megállapításánál figyelembe vett tényezőket, továbbá az ingatlanak az adott időpontban fennálló forgalmi értékét.

Értelmező rendelkezések

102. § (1) E törvény alkalmazásában

a) *vagyon*: az ingatlan, az ingó, a vagyoni értékű jog;

b) *ingatlan*: a föld és a földdel alkotórészi kapcsolatban álló minden dolog;

c) *ingó*: a fizetőeszköz, az értékpapír, a gazdálkodó szervezetben fennálló vagyoni betét, valamint mindaz, ami ingatlanak nem minősülő dolog;

d) *vagyoni értékű jog*: a földhasználat, a haszonélvezet, a használat joga - ideértve a szövetkezeti háztulajdonra vonatkozó rendelkezések szerinti használati jogokat -, továbbá a vagyonkezelői jog, az önálló orvosi tevékenység működtetési joga, az üzembentartói jog, továbbá ingyenes vagyonszerzés esetén a követelés;

87/2010/Ctv. 95. § (4)/ISZ *A betéti társaság végelszámolója - a végelszámolás során felmerülő költségek fedezetére - kölcsönt nyújtott a társaságnak. A társaság végelszámolással megszüntethető-e, ha ezen kölcsönnek nincs fedezete, vagy a végelszámolónak a végelszámolás során el kell engednie a*

társasággal szembeni követelését. A társaságnak ezen elengedett kötelezettség után van-e ajándékozási illetékfizetési kötelezettsége? A kérdés azért fontos, mert ezen illeték megfizetésére nincs a társaságnak vagyoni fedezete. Esetleg a betéti társaságot felszámolással kell megszüntetni?

[15/2009. Számviteli kérdés]

A betéti társaság végelszámolása befejezésének időpontjára vonatkozó zárómérlegében a társaság kimutathat kötelezettséget - így a végelszámolóval szembeni kötelezettséget is -, azonban a zárómérleg elkészítésével egyidejűleg vagyonfelosztási javaslatot is kell készíteni, ahol meg kell jelölni, hogy a kötelezettséget milyen eszközzel elégítik ki. Ha a kötelezettségnek nincs eszközfedezete, akkor a társaság nem tud végelszámolással megszűnni.

A végelszámoló a végelszámolás befejezése előtt azonban dönthet úgy, hogy a társasággal szembeni követeléséről lemond (elengedi), amit a társaságnál, mint elengedett kötelezettséget rendkívüli bevételként kell elszámolni.

Abban az esetben, ha a végelszámoló tag elengedi a társasággal szembeni követelését, akkor az ennek alapján elszámolt bevétellel - 2010. január 1-jétől - a betéti társaság nem csökkentheti a társaságiadó-alap megállapításakor az adózás előtti eredményt.

2008. január 1-jétől - az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 11. §-a (1) bekezdésének c) pontja és 102. §-a (1) bekezdésének d) pontja értelmében - minden olyan polgári jogi jogügylet során, amelyben a követelés ingyenes elengedésére kerül sor, a vagyonszerzőnek ajándékozási illetéket kell fizetni, kivéve a követelés gazdálkodó szervezetek közötti ajándékozás útján történő megszerzését, mivel az (a kötelezettség elengedése) az Itv. 17. §-a (1) bekezdésének n) pontja alapján mentes az ajándékozási illeték alól.

Az illetékkötelezettséget mindig egy adott ügylet vonatkozásában kell vizsgálni, ezt nem befolyásolja az, hogy a társaság az ajándékozás (követélelengedés) útján megszerzett vagyont a későbbiekben további gazdasági tevékenységre használja vagy kintlévőségei megszüntetésével tevékenységét befejezi. Nem létezik olyan törvényi rendelkezés, amely a végelszámolás befejezése érdekében elengedett követelés eltérő kezeléséről, illetékmentességéről rendelkezne.

Az Itv. 91. §-ának (2) bekezdése értelmében az ajándékozási jogügyletet annak keltétől számított 30 napon belül be kell jelenteni az állami adóhatósághoz. Az illeték összegét az állami adóhatóság fizetési meghagyásban közli, ami az Itv. 78. §-ának (3) bekezdése értelmében a fizetési meghagyás jogerőre emelkedését követő napon esedékes.

Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Cégtörvény) 95. §-ának (4) bekezdése értelmében a végelszámolást nem lehet befejezni, ha a céggel szemben hatósági vagy bírósági eljárás van folyamatban, az illeték kiszabására irányuló adóhatósági eljárás lezárulásáig a cég végelszámolása nem fejezhető be.

A kérdésben felvetett probléma megoldása lehet például, ha a betéti társaságot - tekintettel arra, hogy a kötelezettségek teljesítésére nincs fedezet - felszámolási eljárás keretében szüntetik meg.

Felszámolási eljárás kezdő napjával a betéti társaság kikerül a társasági adó hatálya alól. Ez azzal jár, hogy a felszámolás kezdő napját megelőző napra készített beszámoló alapján a jogutód nélküli megszűnésre vonatkozó előírások szerint el kell számolni a társasági adóval.

Amennyiben a tagi kölcsön elengedésére a felszámolási eljárás lefolytatása alatt - egyezség keretében - kerül sor, ajándékozási illetéket nem kell fizetni, mert a vagyonszerzés alapja a bíróság ez irányú döntése, nem pedig egy kétoldali ajándékozási szerződés.

[1990. évi XCIII. törvény 11. § (1) bekezdésének c) pontja, 17. § (1) bekezdésének n) pontja, 102. § (1) bekezdésének d) pontja; 2006. évi V. törvény 95. § (4)]

50/2010. Számviteli kérdés Magánszemély, aki egy gazdasági társaságnak is résztulajdonosa, bérleti szerződéssel, ingyenes használatba adja a saját tulajdonát képező házas ingatlanát a gazdasági társaságnak. Keletkezik-e adófizetési kötelezettsége a szerződő felek közül bármelyiknek is, ha igen, milyen jogcímen, milyen összegben és milyen jogszabályi előírás szerint? Nem aggályos-e a szerződés a 0 forintos bérleti díj és a tulajdonviszonyok miatt jogosulatlan gazdasági előny szempontjából akár a 2006. évi IV. törvény, akár a magánszemély szempontjából?

A szolgáltatást igénybe vevőnél a térítés nélkül igénybe vett szolgáltatást piaci - illetve a jogszabály eltérő rendelkezése esetén a jogszabály szerinti - értéken a rendkívüli bevételek között kell elszámolni, általában (technikai számla közbeiktatásával) az igénybe vett szolgáltatások költségei számlával szemben. A térítés nélkül (ingyenesen) igénybe vett szolgáltatást ugyanis a gazdálkodó (vállalkozó) feltételezhetően gazdasági tevékenysége, működése érdekében veszi igénybe. Ezért a költségszámolás, az önköltségszámítás, az eredmény helyes megállapítása érdekében szükséges, hogy a térítés nélkül igénybe

vett szolgáltatások értékét - általában az igénybevételkor - a termelés költségei között számolják el, azaz az elszámolás következtében a vállalkozásnál eredmény nem keletkezik.

2010 előtt az elszámolt rendkívüli bevétel csökkentette a társasági adó alapját, 2010-től viszont erre nincs lehetőség. Ez azonban - a nulla eredményhatás miatt - adókötelezettséget a vállalkozásnál nem keletkeztet. A magánszemélynél adókötelezettség jövedelemszerzés hiányában (amelyet szükség esetén az adóhatóság felhívására igazolni kell) nem merül fel.

Az illetékkötelezettség tekintetében az a meghatározó, hogy keletkezik-e a bérbevevőnek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 102. §-a (1) bekezdésének d) pontja szerinti vagyoni értékű joga. Az Itv. 102. § (1) bekezdés d) pontja szerint vagyoni értékű jog: a földhasználat, a haszonélvezet, a használat joga - ideértve a szövetkezeti háztulajdonra vonatkozó rendelkezések szerinti használati jogokat -, továbbá a vagyonkezelői jog, az önálló orvosi tevékenység működtetési joga, az üzembentartói jog, továbbá ingyenes vagyonszerzés esetén a követelés. Ha azonban a szerződés alapján nem keletkezik a bérlőnek az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 157-165. §-a szerinti használati joga, amelynek feltüntetése az ingatlan-nyilvántartásban kötelező, akkor a használat joga nem áll fenn (a felsorolt egyéb jog pedig az adott esetben fel sem merülhet), így az ügylet nem tárgya az ajándékozási illetéknek.

Az áfa kérdése akkor merülhet fel, ha a bérbeadó magánszemély alanya az áfának. Áfaalannyá akkor válik valaki, ha gazdasági tevékenységet folytat. Az 2007. évi CXXVII. törvény 6. §-a értelmében a gazdasági tevékenység fogalmi eleme, hogy a tevékenységnek ellenérték elérésére kell irányulnia. Így, ha a magánszemély ingyen adja bérbe az ingatlant, úgy nem válik az áfa alanyává, ezáltal áfával kapcsolatos kötelezettsége sem merül fel.

A Ptk. szerint a bérleti szerződés alapján a bérbeadó köteles a dolgot használatba adni, a bérbevevő pedig köteles bért fizetni. Ugyanakkor jogszabály a kérdéses esetre bérleti díjat nem határoz meg, így az a felek megállapodása alapján nulla is lehet. Jogosulatlan gazdasági előnyre vonatkozó rendelkezést sem a 2006. évi IV. törvény, sem a Ptk. nem tartalmaz, illetve a Ptk. csak arra az esetre fogalmaz meg, ha valamelyik fél részéről megtévesztés merül fel, ekkor a szerződés megtámadható.

[2000. évi C. törvény 86. § (3) j); 1990. évi XCIII. törvény 11. § (1) c), 102. § (1) d); 2007. évi CXXVII. törvény 6. §]

15/2009. Számviteli kérdés A betéti társaság végelszámolója - a végelszámolás során felmerülő költségek fedezetére - kölcsönt nyújtott a társaságnak. A társaság végelszámolással megszüntethető-e, ha ezen kölcsönnek nincs fedezete, vagy a végelszámolónak a végelszámolás során el kell engednie a társasággal szembeni követelését. A társaságnak ezen elengedett kötelezettség után van-e ajándékozási illetékfizetési kötelezettsége? A kérdés azért fontos, mert ezen illeték megfizetésére nincs a társaságnak vagyoni fedezete. Esetleg a betéti társaságot felszámolással kell megszüntetni?

A betéti társaság végelszámolása befejezésének időpontjára vonatkozó zárómérlegében a társaság kimutathat kötelezettséget - így a végelszámolóval szembeni kötelezettséget is -, azonban a zárómérleg elkészítésével egyidejűleg vagyonfelosztási javaslatot is kell készíteni, ahol meg kell jelölni, hogy a kötelezettséget milyen eszközzel elégítik ki. Ha a kötelezettségnek nincs eszközfedezete, akkor a társaság nem tud végelszámolással megszűnni.

A végelszámoló a végelszámolás befejezése előtt azonban dönthet úgy, hogy a társasággal szembeni követeléséről lemond (elengedi), amit a társaságnál, mint elengedett kötelezettséget rendkívüli bevételként kell elszámolni.

Abban az esetben, ha a végelszámoló tag elengedi a társasággal szembeni követelését, akkor az ennek alapján elszámolt bevétellel - tekintettel arra, hogy a kérdés szerint a végelszámoló tag eredeti jogosultnak minősül - a betéti társaság csökkentheti a társaságiadó-alap megállapításakor az adózás előtti eredményt. Nem csökkenthető viszont ezzel a bevétellel a különadó alapja. Az elengedés tehát különadó-kötelezettséget vonhat maga után.

2008. január 1-jétől - az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 11. §-a (1) bekezdésének c) pontja és 102. §-a (1) bekezdésének d) pontja értelmében - minden olyan polgári jogi jogügylet során, amelyben a követelés ingyenes elengedésére kerül sor, a vagyonszerzőnek ajándékozási illetéket kell fizetni.

Az illetékkötelezettséget mindig egy adott ügylet vonatkozásában kell vizsgálni, ezt nem befolyásolja az, hogy a társaság az ajándékozás (követélelengedés) útján megszerzett vagyont a későbbiekben további gazdasági tevékenységre használja vagy kintlévőségei megszüntetésével tevékenységét befejezi. Nem létezik olyan törvényi rendelkezés, amely a végelszámolás befejezése érdekében elengedett követelés eltérő kezeléséről, illetékmentességéről rendelkezne.

Az Itv. 91. §-ának (2) bekezdése értelmében az ajándékozási jogügyletet annak keltétől számított 30 napon belül be kell jelenteni az állami adóhatósághoz. Az illeték összegét az állami adóhatóság fizetési

meghagyásban közli, ami az Itv. 78. §-ának (3) bekezdése értelmében a fizetési meghagyás jogerőre emelkedését követő napon esedékes.

Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Cégtörvény) 95. §-ának (4) bekezdése értelmében a végelszámolást nem lehet befejezni, ha a céggel szemben hatósági vagy bírósági eljárás van folyamatban, az illeték kiszabására irányuló adóhatósági eljárás lezárulásáig a cég végelszámolása nem fejezhető be.

A kérdésben felvetett probléma megoldása lehet például, ha a betéti társaságot - tekintettel arra, hogy a kötelezettségek teljesítésére nincs fedezet - felszámolási eljárás keretében szüntetik meg.

Felszámolási eljárás kezdő napjával a betéti társaság kikerül a társasági adó és a különadó hatálya alól. Ez azzal jár, hogy a felszámolás kezdő napját megelőző napra készített beszámoló alapján a jogutód nélküli megszűnésre vonatkozó előírások szerint el kell számolni a társasági adóval és a különadóval.

Amennyiben a tagi kölcsön elengedésére a felszámolási eljárás lefolytatása alatt - egyezség keretében - kerül sor, ajándékozási illetéket nem kell fizetni, mert a vagyonszerzés alapja a bíróság ez irányú döntése, nem pedig egy kétoldalú ajándékozási szerződés.

[1990. évi XCIII. törvény 11. § (1) c), 102. § (1) d), 2006. évi V. törvény 95. § (4)]

e) forgalmi érték: az a pénzben kifejezett érték, amely a vagyontárgy eladása esetén az illetékkötelezettség keletkezésekor volt állapotában - a vagyontárgyat terhelő adósságok, továbbá az ingatlanon a vagyonszerző javára az elidegenítéskor megszűnő bérleti jog figyelembevétele nélkül - árként általában elérhető, azzal, hogy:

ea) vagyontárgy kiadására vonatkozó követelés esetén a vagyontárgy illetékkötelezettség keletkezésének napján fennálló forgalmi értéke;

eb) szolgáltatás nyújtására irányuló követelés esetén a szolgáltatás - független felek közötti ügylet estén irányadó - pénzben kifejezhető értéke,

ec) tagsági jogviszonyt megtestesítő értékpapír, valamint üzletrész, vagyoni betét esetén az illetékkötelezettség keletkezésének napján érvényes tőzsdei átlagár alapján számított érték. Ennek hiányában annak a gazdasági társaságnak, szövetkezetnek, egyéb jogi személynek - amelyben a vagyonszerző tagsági jogot szerzett - az illetékkötelezettség keletkezésének napján rendelkezésre álló, a gazdasági társaság, szövetkezet, egyéb jogi személy arra feljogosított döntéshozó szerve által elfogadott utolsó számviteli beszámoló mérlegében (ilyen mérleg hiányában az alapításkori nyitó vagyonmérlegében, az illetékkötelezettség keletkezésekor felszámolás alatt álló gazdasági társaság, szövetkezet, egyéb jogi személy esetén a felszámolás kezdő napját megelőző napra elkészített zárómérlegében) szereplő saját tőke mérleg szerinti értékének a megszerzett értékpapírra, üzletrészre, vagyoni betétre jutó hányada,

ed) a belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaság esetén a társaság ingatlanvagyonának forgalmi értéke a társaság tulajdonában lévő ingatlanok forgalmi értéke, növelve a társaság közvetett vagy közvetlen 75%-os tulajdonában álló gazdálkodó szervezetek tulajdonában álló ingatlanok forgalmi értékének olyan arányával, mint amekkora arányt az o) pontban foglaltak alapján a társaság közvetett vagy közvetlen részesedése a gazdálkodó szervezet összes vagyoni betétjéhez képest képvisel;

f) lakástulajdon: lakás céljára létesített és az ingatlan-nyilvántartásban lakóház vagy lakás megnevezéssel nyilvántartott vagy ilyenként feltüntetésre váró ingatlan a hozzá tartozó földrészlettel. Lakásnak minősül az építési engedély szerint lakóház céljára létesülő építmény is, amennyiben annak készültségi foka a szerkezetkész állapotot (elkészült és ráépített tetőszerkezet) eléri. Ha az ingatlan-nyilvántartásban tanyaként feltüntetett földrészleten lakóház van, az épületet - a hozzá tartozó kivett területtel együtt - lakástulajdonnak kell tekinteni. Nem minősül lakástulajdonnak a lakóépülethez tartozó földrészleten létesített, a lakás rendeltetészerű használatához nem szükséges helyiség még akkor sem, ha az a lakóépülettel egybeépült (garázs, műhely, üzlet, gazdasági épület stb.), továbbá az ingatlan-nyilvántartásban lakóházként (lakásként) nyilvántartott olyan épület, amelyet az illetékkötelezettség keletkezését megelőzően már legalább 5 éve más célra hasznosítanak;

g) értékpapírnak olyan okirat vagy - jogszabályban megjelölt - más módon rögzített, nyilvántartott és továbbított adat tekinthető, amely jogszabályban meghatározott kellékekkel rendelkezik és kiállítását (kibocsátását), illetve ebben a formában történő megjelenítését jogszabály lehetővé teszi;

h) takarékbetét: a Ptk. 533. §-a alapján kötött szerződés szerint a magánszemély által a hitelintézetnél elhelyezett pénzösszeg és kamata, ideértve a magánszemély bankszámla szerződés keretében elhelyezett pénzeszközöket és azok kamatát, kivéve az adózás rendjéről szóló törvény alapján az állami adóhatósághoz kötelezően bejelentendő üzleti célú pénzforgalmi bankszámlán, elszámolási számlán elhelyezett pénzeszköz és kamatát;

i) gépjármű: az olyan közúti szállító- vagy vontatóeszköz - a mezőgazdasági vontató, az önjáró vagy vontatott munkagép, a lassú jármű és a segédmotoros kerékpár kivételével -, amelyet beépített erőgép hajt és nyilvántartásba vételét jogszabály írja elő;

j) pótkocsi: az i) pont szerinti gépjárművel történő vontatásra készült jármű, teher- és sátras utánfutó, félpótkocsi, valamint lakópótkocsi, melynek a közlekedésben való részvételét - külön jogszabály - hatósági nyilvántartásba vételhez köti;

k)

l) lakóház építésére alkalmas telektulajdon: az építésügyi szabályoknak és a településrendezési tervnek megfelelően kialakított, lakóépület elhelyezésére szolgáló, beépítetlen földrészlet;

m) termőföld: az ingatlan-nyilvántartásban szántó, szőlő, gyümölcsös, kert, gyeperdő, nádas és erdő művelési ágban, vagy halastóként nyilvántartott és a felsorolt valamelyik célra hasznosított külterületi földrészlet; ide nem értve a földrészleten bármilyen célra létesített épületet;

n) nettó árbevétel: a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény szerinti nettó árbevétel;

o) belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaság: olyan gazdálkodó szervezet (megszerzett gazdálkodó szervezet), mely belföldön lévő ingatlantulajdonnal, vagy belföldi ingatlantulajdonnal rendelkező gazdálkodó szervezetben legalább 75%-os - közvetett, vagy közvetlen - részesedéssel rendelkezik. Ingatlan tulajdonjogával rendelkező gazdálkodó szervezetben való közvetett részesedés arányát úgy kell meghatározni, hogy a megszerzett gazdálkodó szervezet tulajdonában álló gazdálkodó szervezetben (köztes vállalkozásban) fennálló tulajdoni hányadot meg kell szorozni a köztes vállalkozásnak az ingatlantulajdonnal rendelkező gazdálkodó szervezetben fennálló tulajdoni hányadával. Több köztes vállalkozás esetén a köztes vállalkozásonként megállapított közvetett részesedések arányait össze kell adni. Amennyiben a megszerzett gazdálkodó szervezet és az ingatlantulajdonnal rendelkező gazdálkodó szervezet között nem köztes vállalkozás, hanem több gazdálkodó szervezethez álló tulajdonosi láncolat (köztes tulajdonosi láncolat) áll, az e szervezeteket összekötő tulajdoni részesedések szorzatát - több köztes tulajdonosi láncolat esetén a láncolatonként megállapított szorzatok összegét - kell a közvetett részesedés arányának tekinteni. A részesedés arányának meghatározásakor a közvetlen és közvetett részesedéseket együttesen kell figyelembe venni;

p)

r) természeti katasztrófa: az ár- és belvíz, a földcsuszamlás, valamint a földrengés;

s) lakóépület: kizárólag vagy túlnyomó részben lakást tartalmazó épület;

sz) kisvállalkozás: az az egyéni cég, illetve gazdasági társaság, amelynél az éves összes foglalkoztatott létszám az 50 főt nem éri el és éves nettó árbevétele legfeljebb 700 millió forint. Az éves foglalkoztatottak létszámát az egyes foglalkoztatottak munkaviszonyának kezdetétől annak megszűnéséig eltelt naptári napok összegezésével, majd az így kapott összeg 365-tel történő elosztásával, tört hányados esetén lefelé kerekítve kell meghatározni;

t) vállalkozói vagyon: minden olyan üzleti célt szolgáló ingatlan (termőföld, telek, épület, egyéb építmény), ingó vagyon (műszaki berendezés, gép, jármű, üzemi és üzleti felszerelés, egyéb berendezés), továbbá az ilyen vagyonra vonatkozó haszonélvezeti jog, amelyet a kisvállalkozó kizárólag a vállalkozói tevékenységével (tevékenységeivel) kapcsolatban használ, azokat más célra részben sem használja és üzleti nyilvántartásai ezt egyértelműen alátámasztják. Nem minősül vállalkozói vagyonnak a személygépkocsi, a lakástulajdon (tulajdoni hányad), valamint az ezekre vonatkozó vagyoni értékű jog;

v) alapítvány (közalapítvány): magánszemély, jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság által tartós közérdekű célra alapított, az alapítvány székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) bíróság által nyilvántartásba vett szervezet;

w) közigazgatási hatósági eljárás: a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvény szerinti hatósági ügy, a Polgári Törvénykönyvről szóló törvény szerinti eredeti birtokállapot helyreállítására vagy a birtokállapot zavarásának megszüntetésére irányuló eljárás, valamint minden olyan eljárás, amelyre a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvény rendelkezései irányadók, továbbá a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvényben meghatározott bejelentés;

z) cég: a cégnyilvánosságról, a bírósági eljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 2. §-ában meghatározott jogalany.

(2) A 2. § (1) bekezdésében megjelölt Magyarországon élő nem magyar állampolgárnak azt kell tekinteni, aki

a) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkezik,

b) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozik, és bevándorolt vagy letelepedett jogállású;

c) külön jogszabály értelmében menekültnek minősül.

(3) Az (1) bekezdés f) és l)-m) továbbá s) pontjaiban foglalt alkalmazásokor a vagyontárgy minősítése tekintetében az illetékkötelezettség keletkezésekor fennálló állapot az irányadó.

(4) A 26. § (1) bekezdésének f) pontja alkalmazásában új lakásnak minősül a lakástulajdon a használatbavételi engedély kiadását követő első - illetve, ha a lakást a használatbavételi engedély kiadását követően a vállalkozótól a 23/A. § (1) és (4) bekezdésében meghatározott ingatlanforgalmazó vásárolja meg, akkor második - megvásárlásáig.

(5) A 26. § (1) bekezdés f) pontjának alkalmazásában vállalkozónak kell tekinteni a Ptk. szerinti gazdálkodó szervezetet, illetve a vállalkozói tevékenység végzésére jogosult egyéb szervezetet.

2010. január 1-jétől életbe lép az az új szabályozás, mely az ingatlannal rendelkező társaság vagyoni betétjének megszerzését illetékkötelessé teszi. Ennek kapcsán a törvény hangsúlyosabbá teszi, hogy a gazdálkodó szervezetben fennálló vagyoni betét is ingónak minősül. Ez a hatályos szövegezésből is

kiolvasható, hiszen e kategóriába tartozik minden ingatlannak nem minősülő dolog, így - mint ilyen - a vagyoni betét is. Tekintettel azonban arra, hogy a fenti kérdés ezidáig csak az ajándékozási illetékfizetési kötelezettséget érintette, a jövőben viszont a vélhetően nagyobb számú, illetve magasabb illetékalapot jelentő visszterhes ügyletekben is jelentőséget kaphat a kérdés megválaszolása, a törvény az esetleges jogviták elkerülése érdekében konkretizálja a fogalom-meghatározást.

Ezen túlmenően a szabályozás kijátszhatóságának kizárása érdekében a törvény meghatározza az ingatlanvagyonnal rendelkező társaság fogalmát is, rögzítve, hogy az Itv. alkalmazásában ingatlanvagyonnal rendelkező társaságnak kell tekinteni az ingatlanok tulajdonjogával közvetve - vagyis egy vagy több társaság közbejöttével - bíró társaságot is.

Az Itv. 102. §-a (1) bekezdésének sz)-t) pontjainak módosításával a törvény összehangolja az Itv. által használt fogalmakat az egyéni vállalkozói tevékenységről szóló új szabályozás szerinti terminológiával.

Rögzíti továbbá a törvény, hogy az Itv. 26. §-a (1) bekezdésének f) pontja szerinti - vagyis az új lakás szerzésére vonatkozó - illetékmentesség szabályainak alkalmazása során vállalkozónak kell tekinteni a vállalkozási tevékenységet végző egyéb szervezetet vagy jogi személyt (például önkormányzat) is.

KGD2010. 136. A cég székhelyeként szolgáló lakást a vagyonátruházási illeték szempontjából csak akkor lehet nem lakás céljára szolgáló ingatlannak tekinteni, ha bizonyított az öt éve tartó más célú hasznosítás (1990. évi XCIII. tv. 102. §)

KGD2010. 135. Adásvételi szerződés köthető jövőben létrejövő dologra is, ebben az esetben az illeték alapja a beruházás végső, teljes értéke (1990. évi XCIII. tv. 3. §, 23/A. §, 102. §)

KGD2009. 142. Ingatlan visszterhes vagyonátruházása esetén az általános forgalmi adó, mint áralakító tényező az illetékalap részét képezi, ha az ingatlan forgalmi értékeként elfogadható (1990. évi XCIII. törvény 19. §, 102. §).

KGD2009. 141. Lakással beépített, közös tulajdonban lévő ingatlanban tulajdoni hányad megszerzése nem minősül lakóház építésére alkalmas telektulajdon-szerzésnek (1990. évi XCIII. törvény 26. §, 102. §).

KGD2009. 56. Haszonélvezeti jogról való ingyenes lemondás esetén ajándékozási illetéket kell fizetni (1990. évi XCIII. törvény 11. §, 102. §)

KGD2009. 5. Lakóház építésére nem alkalmas telektulajdon vásárlása esetén a feltételes illetékmentesség nem állapítható meg, ha az ingatlan csak utóbb válik alkalmassá lakóház építésére (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 26. §, 102. §; 1959. évi IV. törvény 207. §, 228. §).

KGD2007. 271. A lakástulajdonként történő illetékeztetés feltétele, hogy a lakásként való bejegyzését kérjék az ingatlan-nyilvántartásba (1990. évi XCIII. törvény 102. §)

KGD2007. 180. Nem lakóház építésére alkalmas telektulajdon az ingatlan, ha csupán megvásárlását követően minősül építési teleknek (1990. évi XCIII. törvény 26., 102. §).

KGD2007. 157. Az illetékkedvezmény megállapításához szükséges beépítetlenségnek az egész ingatlanra kell vonatkoznia, nincs jelentősége annak, hogy az építési hatóság a telekre építési engedélyt adott (1990. évi XCIII. törvény 26., 102. §; 1959. évi IV. törvény 139. §).

KGD2007. 77. Illetékköteles - a társasházi lakással együtt vásárolt - az alapító okirat szerint közös tulajdonba tartozó garázsbeálló. [1990. évi XCIII. tv. 26., 102. §]

KGD2006. 109. Az ingatlan forgalmi értékének meghatározásánál a vagyontárgyat terhelő adósságot figyelmen kívül kell hagyni (1990. évi XCIII. törvény 102. §).

KGD2005. 95. Ha az ingatlanon csak gazdasági épület áll, az illetékkedvezmény szempontjából a földrészlet beépítetlennek minősül [1990. évi XCIII. törvény 26. §, 102. § (1) bek. l) pontja].

KGD2003. 149. A bérlő által történő ingatlanvásárlás esetén a bérleti jog megszűnik, a vevő korlátozás nélküli tulajdont szerez (1990. évi XCIII. törvény 102. §).

KGD2003. 148. Közös tulajdon esetén nem tekinthető a telektulajdon beépítetlennek, ha azon - az elkülönített használatra figyelemmel - a tulajdonostárs már lakóépületet épített fel (1990. évi XCIII. törvény 26. §, 102. §).

KGD2003. 77. A megkezdett építkezésre figyelemmel az ingatlan nincs kizárva az illetékmentesség köréből (1990. évi XCIII. törvény 102. §).

KGD2002. 116. Lakásingatlan tulajdonjogának visszterhes megszerzésekor az ingatlannak az illetékkötelezettség keletkezésekor fennálló, az ingatlan-nyilvántartásban is feltüntetett állapota az irányadó (1990. évi XCIII. törvény 3. §, 19. §, 21. §, 102. §).

KGD1999. 28. Cserepótló vétel esetén a visszterhes vagyonátruházási illeték alapja [1990. évi XCIII. törvény 19. §, 21. § (5), (6) bek., 70. §, 102. § (1) bek. e) pont].

KGD1998. 117. Illetékügyben összehasonlítható értékadatok hiányában - az egyéb körülmények mérlegelése alapján - is megállapítható az ingatlan forgalmi értéke [1990. évi XCIII. törvény 70. § (2) bek., 102. § (1) bek. e) pont].

KGD1997. 250. Az általános forgalmi adó az ingatlan forgalmi értékének része, ezért az illeték megállapításának alapjául szolgáló érték megállapításánál figyelembe kell venni [1990. évi XCIII. törvény 102. § (1) bek.].

KGD1997. 48. A vagyonátruházási illeték alapjául szolgáló lakástulajdon forgalmi értékének megállapítása során figyelembe kell venni a lakás lakottságát, így a bérleti jog értékét is [1990. évi XCIII. törvény 102. § (1) bek. e) pont].

KGD1993. 47. A forgalmi érték megállapításánál nem hagyható figyelmen kívül az általános forgalmi adó összege, az ingatlan értékéből a forgalmi adó értékét levonni nem lehet [1990. évi XCIII. törvény 102. § (1) bek. e) pont].

KGD1992. 304. Az illeték alapjául szolgáló ingatlan forgalmi értéke magában foglalja az általános forgalmi adó összegét is [1990. évi XCIII. törvény 102. § (1) bek. e) pont].

KGD1992. 165. Tanyaingatlan visszerthes megszerzésének esetén az illeték mértékének szempontjai [1990. évi XCIII. tv. 19. § (1) bek., 102. § (1) bek. f) pont].

KGD1992. 94. Forgalmi értéknek a vagyontárgy általában elérhető vételárát kell tekinteni, ezért összehasonlító adatként - az illetéktörvényben előírtaknak megfelelően - több ingatlanszerzés értékadatát kell figyelembe venni [1990. évi XCIII. törvény 70. §, 102. § (1) bekezdés e) pont].

KGD1992. 93. Az állami tulajdonban álló házingatlan elidegenítése esetén a haszonélvezeti jog szerzőjének visszerthes vagyonátruházási illetéket kell fizetnie, ugyanis jogszabály csak a lakás tulajdonjogának megszerzőjét mentesíti az illeték alól [32/1969. (IX. 30.) Korm. rendelet 17. § (1) bekezdés; 1990. évi XCIII. törvény 102. § d) pont].

BH2009. 380. Csak beépítetlen lakótelek megvásárlása esetén kérhető feltételes illetékmentesség az 1990. évi XCIII. törvény 26. § (1) bekezdés a) pontja alapján (1990. évi XCIII. törvény 26. §, 102. §).

BH2007. 431. Nem lakóház építésére alkalmas telektulajdon az ingatlan, ha csupán megvásárlását követően minősül építési teleknek (1990. évi XCIII. törvény 26. §, 102. §).

BH2007. 280. Lakóházépítésre alkalmas telektulajdon vásárlása után kell megállapítani az illetékfizetési kötelezettséget akkor is, ha a szerződéskötés idején életveszélyes állapota miatt lakás céljára nem használható felépítmény található az ingatlanon (1990. évi XCIII. törvény 26. §, 102. §).

BH2004. 40. A feltételes illetékmentességet megalapozó, lakóházépítésre alkalmas beépítetlen telektulajdon fogalmának értelmezése (1990. évi XCIII. tv. 26. §, 102. §)

BH2003. 303. Az illetékkiszabás alapját képező forgalmi érték részét képezi a vagyon-átruházási szerződésben feltüntetett üzleti érték és jó hírnév ellenértéke is (1990. évi XCIII. tv. 102. §)

BH2001. 559. Lakóház építésére nem alkalmas telektulajdon vásárlása esetén a feltételes illetékmentesség nem állapítható meg, ha az ingatlan csak utóbb válik alkalmassá lakóházépítésre [1990. évi XCIII. tv. 3. § (3) bek., 26. § (1) bek. a) pont, 102. § (1) bek. l) pont, 1957. évi IV. tv. 20. §].

BH1998. 153. Illetékügyben a bérleti jog értékének figyelembevétele [1990. évi XCIII. tv. 102. § (1) bek. e) p.].

EBH2008. 1915. Ingatlan-adásvételi szerződésbe foglalt pénz ajándékozása után ajándékozási illetéket kell fizetni (1990. évi XCIII. törvény 11. §, 102. §).

EBH2008. 1914. Haszonélvezeti jogról való ingyenes lemondás ajándékozási illetékköteles (1990. évi XCIII. törvény 11. §, 102. §).

EBH2007. 1736. A bírósági eljárásban orvosolható eljárási szabálysértés körébe tartozik a fél által igényelt illetékmentesség tisztázásához szükséges további bizonyítás lefolytatása (1952. évi III. törvény 339. §, 3. §, 1990. évi XCIII. törvény 26. §, 102. §).

EBH2007. 1664. Az üdülőhasználati jog visszerthes átruházása esetén az illetékkiszabás a vagyonértékű jog forgalmi értéke alapján az Itv. 72. §-ának alkalmazásával történhet (1990. évi XCIII. törvény 70. §, 72. §, 102. §).

EBH2004. 1161. A lakás céljára nem használt gazdasági épülettel beépített ingatlan nem tekinthető lakásépítésre alkalmas telektulajdonnak [1990. évi XCIII. törvény 26. § (1) bek., 102. § (1) bek. l) pontja].

EBH2004. 1075. Feltételtől függő hatályú szerződés esetén a visszerthes vagyonátruházási illetékkötelezettség keletkezésének időpontja (1990. évi XCIII. tv. 26. §, 102. §).

EBH2003. 990. Az illetékmentesség alkalmazásához a lakóház építésére alkalmas telektulajdon esetében a beépítetlenségnek az egész ingatlan vonatkozásában kell fennállnia (1990. évi XCIII. tv. 26. §, 102. §).

EBH2001. 592. A lakástulajdon vásárlása esetén biztosított illetékkedvezmény haszonélvezeti jog átruházása esetén nem alkalmazható (1990. évi XCIII. tv. 21. §, 102. §)

EBH2001. 591. A feltételes illetékmentesség megilleti az olyan telektulajdon megszerzőjét is, akinek az ingatlanán a vagyonszerzés időpontjában 50%-ot el nem érő készütségi fokban lévő lakás céljára épülő építmény van (1990. évi XCIII. tv. 3. §, 19. §, 26. §, 102. §).

EBH1999. 161. Cserepótló vétel esetén a visszerthes vagyonátruházási illeték alapja [1990. évi XCIII. tv. 19. §, 21. § (5), (6) bek., 70. §, 102. § (1) bek. e) pont].

EBH1999. 74. Az illetéktörvény alkalmazásában a visszerthes vagyonátruházási illeték alapjául szolgáló lakott forgalmi érték megállapításánál nincs jelentősége annak, hogy az ingatlant kívülálló vagy bentlakó szerzi meg [1990. évi XCIII. tv. 21. § (1) bek., 102. § (1) bek. e) pont].

103. § (1) Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a)

b) a Bizottság 94/1069/EGK ajánlása a kis- és középvállalkozások átruházásáról,

c) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.

Melléklet

I. A szabálysértési eljárás illetéke

1. A becsületsértés és magánlaksértés miatt indult szabálysértési eljárás illetéke 3000 forint, az ilyen eljárásban hozott büntetést vagy intézkedést alkalmazó határozat elleni kifogás, valamint az eljárást megszüntető határozat elleni panasz illetéke 3500 forint.

2. Az 1. pontban nem említett szabálysértési eljárás illetékmentes, kivéve a részletfizetési kedvezmény, halasztás engedélyezésére irányuló eljárást, amelyre a törvény 29. §-ában foglaltak az irányadóak.

II. Az állampolgársággal kapcsolatos eljárás illetéke

1. A magyar állampolgársági bizonyítvány kiállítására irányuló eljárás illetéke 3000 forint.

2-3.

4. Illetékmentes a honosítás, visszahonosítás, a magyar állampolgárság nyilatkozattal történő visszaszerzésére, valamint a magyar állampolgárságról történő lemondásra irányuló eljárás.

III. Jogszabályról és joggyakorlatról kiállított bizonyítvány illetéke

1. Az igazságügyért felelős miniszter által külföldi használatra az ország területén hatályban levő vagy hatályban volt jogszabályról kiállított bizonyítvány illetéke annyiszor 2000 forint, ahány jogszabályszakaszból (§-ról) a bizonyítványt kiállították.

2. A joggyakorlatról kiállított 1. pontban említett bizonyítvány illetéke 5000 forint.

IV. A másolat és kivonat illetéke

1. Az államigazgatási eljárásban készített hitelesített vagy hitelesítetlen másolat, illetőleg kivonat illetéke - ha e Melléklet kivételt nem tesz - oldalanként magyar nyelvű másolat esetében 100 forint, idegen nyelvű másolat esetében 300 forint. A nem hitelesített fénymásolat illetéke oldalanként 100 forint.

2.

3. Az illetéket a másolat átvételekor az eredeti iraton illetékbélyeggel kell megfizetni.

4. Illetékmentes az a hitelesített vagy nem hitelesített másolat, amely illetékmentes eljáráshoz szükséges.

5. A már egyszer hitelesített másolatra, kivonatra vezetett olyan záradék, amely azt bizonyítja, hogy az eredeti iraton változás nem történt, vagy azt kiegészítik, 1000 forint illeték alá esik.

V. A fordítás illetéke

1. Az eljáró hatóság által készített fordítás illetéke oldalanként 1000 forint.

2. Illetékmentes: a tárgynál fogva illetékmentes eljáráshoz (Tv. 33. §) szükséges irat fordítása.

VI. A hitelesítés illetéke

1. Az eljáró hatóság által végzett hitelesítés illetéke, ha jogszabály kivételt nem tesz:

a) másolat, kivonat vagy fordítás után oldalanként 100 forint;

b) iraton levő aláírás után aláírásonként 500 forint.

2. Külföldi használatra szánt iraton levő aláírásnak bármely hatóság, bíróság vezetője általi hitelesítése (közbenső felülhitelesítése) esetében minden aláírás után 2000 forint; az ilyen hitelesítésnek miniszter általi felülhitelesítése 5000 forint.

3. E cím rendelkezései nem vonatkoznak a külföldi felhasználásra szánt okiratoknak
- a) a Konzuli Szolgálat,
 - b) a Magyar Országos Közjegyzői Kamara általi felülhitelesítésére.
4. Az Országos Fordító- és Fordításhitelesítő Iroda Zrt. által végzett hitelesítés illetéke oldalanként 300 forint. Ezt az illetéket kell fizetni a másodlat, a másolat és fénymásolat hitelesítéséért is.
5. Illetékmentes: a Tv. 91-92. §-ában említett irat hitelesítése.

A törvény a felülhitelesítési tevékenységért fizetendő összegek egységesítése, illetve aktualizálása érdekében újrászabályozza a felülhitelesítés díjazását: részben a törvény 1. §-ában a Magyar Országos Közjegyzői Kamara által szedhető igazgatási szolgáltatási díj megállapításával, részben az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) módosításával. A díjak és illetékek egységesen 5000 forintban kerülnek meghatározásra.

A konzuli felülhitelesítésért járó díjat ugyanakkor nem az Itv. állapítja meg, hanem a konzuli díjakról szóló 1/1991. (IV. 9.) KüM rendelet tartalmazza, amely alapján a Külügyminisztérium, illetve a magyar diplomáciai és konzuli képviselő felülhitelesítési eljárásáért 20 Euró összegnek megfelelő konzuli díjat (5500 forintot) kell megfizetni. Emiatt, továbbá arra figyelemmel, hogy a közjegyzői okiratok tekintetében a díjat külön jogszabály (a Tvr.) állapítja meg, a törvény akként módosítja az Itv. külföldi felhasználásra szánt okiratok illetékére vonatkozó rendelkezéseit, hogy az Itv. melléklete VI. címének 3. pontja egyaránt kivételt állapít meg a konzuli szolgálat és a Magyar Országos Közjegyzői Kamara által végzett felülhitelesítésre.

VII. A levéltár által készített másolat illetéke

1. A levéltár által készített hitelesített másolatért, továbbá az ügyfél által készített másolatnak és fénymásolatnak a levéltár által történő hitelesítéséért - ideértve az állami vagy felekezeti anyakönyvi másodpéldányokból anyakönyvi kivonat kiállítását - oldalanként 200, de legalább 2000 forint illetéket kell fizetni.
2. A levéltárban őrzött irat alapján kiállított, tény, körülményt igazoló irat kiadása iránt indított eljárásban az általános tételű eljárási illetéket (29. §) kell fizetni.
3. A külföldi célra kért másolatot illeték fizetése nélkül kell kiállítani. Egyebekben e Tv. 73. §-ának a külföldi célra kért irat illetékfizetési módjára vonatkozó szabályai szerint kell eljárni.

VIII. Az iskolai, tanfolyami bizonyítványmásolat, másodlat illetéke

Iskolai bizonyítvány - ideértve a felsőfokú oktatási intézmény által kiállított oklevelet is -, továbbá a tanfolyami bizonyítvány másolatának, másodlatának kiállításáért 2000 forint illetéket kell fizetni.

IX. Egyes okmányok kiadásával kapcsolatos eljárások illetéke

I. Az úti okmányok kiadásával kapcsolatos eljárás illetéke

- 1.
2. A magánútlevél, a szolgálati és hajós szolgálati útlevél kiadásának illetéke 7500 forint, ha a magánútlevél érvényességi ideje 10 év, 14 000 forint. A kérelem benyújtásának időpontjában 18. életévét be nem töltött személy és a 70. életévét betöltött személy magánútlevelének, az 1 évi érvényességgel kiállított magánútlevél, szolgálati és hajós szolgálati útlevél, valamint a menekültként elismert személyek kétnyelvű úti okmánya kiadásának illetéke 2500 forint.
3. A második magánútlevél kiadásának, valamint a magánútlevél soron kívüli kiadásának illetéke a 2. pontban meghatározott mértékek kétszerese.
4. A határátlépési engedély kiadásának illetéke 1500 forint.
5. Illetékmentes:
 - a) a diplomata-útlevél,
 - b) a külügyi szolgálati útlevél,
 - c) a határátlépési igazolvány,
 - d) az úti okmány cseréje, amennyiben arra azért kerül sor, mert az úti okmány biometrikus azonosítót tartalmazó tároló eleme nem tartalmazza vagy hibásan tartalmazza a törvényben meghatározott adatokat.

6. Az elveszett, megsemmisült, továbbá - az 5. pont d) alpontjában meghatározott eset kivételével - a megrongálódott és utazásra alkalmatlanná vált úti okmány helyett kiállított új úti okmány kiadásának illetéke a 2-4. pontban meghatározott illeték kétszerese.

7. Az úti okmányban történő idegen nyelvű bejegyzésért - az 1-4. pontban foglalt illetéken felül - 2000 forint illetéket kell fizetni.

8. Az útlevél-hatósági eljárásban benyújtott fellebbezés illetéke 5000 forint.

II. Személyazonosító igazolvány, valamint a személyi azonosítót és laccímet igazoló hatósági igazolvány kiadásával kapcsolatos eljárás illetéke

1. Az állandó személyazonosító igazolvány kiadására irányuló eljárás illetéke 1500 forint. Ha az eljárásban az állandó személyazonosító igazolvány átmenetileg nem adható ki és ezért ideiglenes személyazonosító igazolvány kiadása is szükséges, az eljárás illetéke összesen 3000 forint.

2. Illetékmentes

a) a 14. életévét be nem töltött polgár személyazonosító igazolványa iránti kérelme, kivéve az elveszett, megsemmisült, megrongálódott okmány cseréje esetén,

b) a 70. életévét betöltött polgár személyazonosító igazolvány iránti kérelme, ha útlevéllel vagy kártyaformátumú vezetői engedéllyel nem rendelkezik.

3. Illetékmentes a személyazonosító igazolvány kiadásához szükséges - jogszabályban meghatározott - anyakönyvi kivonat kiállítása.

4. A személyi azonosítót és a laccímet igazoló hatósági igazolvány illetéke - ha az eljárás a személyi azonosítót vagy a laccímet nem érintő adatváltozás miatt indult - 500 forint.

5. Illetékmentes a személyi azonosítót és a laccímet igazoló hatósági igazolvány kiadása, ha arra a személyazonosító igazolvány kiadása, laccímváltozás, illetve - 14. életévét be nem töltött kiskorú esetén - a kérelemre feltüntethető adatok változása miatt kerül sor.

6. Ha a személyi azonosítót és a laccímet igazoló hatósági igazolvány kiadására irányuló eljárásra az igazolvány elvesztése, megsemmisülése, megrongálódása miatt kerül sor, az eljárás illetéke 1000 forint.

III. A gépjárművezetői engedély, a forgalmi engedély és a törzskönyv kiadásával kapcsolatos eljárás illetéke

1. A gépjárművezetői engedély kiadására irányuló eljárás illetéke 4000 forint. Az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött kérelmező esetében, valamint ha az egészségügyi hatóság előírása alapján a vezetői engedély érvényessége 1 év vagy annál rövidebb, a vezetői engedély kiadásának illetéke 1500 forint.

A hatályos szabályozás alapján a 70. év feletti, illetve azon kérelmezők, akik számára az egészségügyi hatóság előírása alapján a vezetői engedély érvényessége 1 év vagy annál rövidebb, 1500 forint illetéket kötelesek fizetni a gépjárművezetői engedély kiadására irányuló államigazgatási eljárásért.

Indokolt, hogy a kedvezményes illeték ne csak a 70. életévüket betöltött kérelmezők esetében legyen irányadó, hanem már a 62 életévüket betöltött kérelmezők esetében is.

A 70. életévüket betöltött kérelmezők esetében - a közúti járművezetők egészségi alkalmasságának megállapításáról szóló 13/1992. (VI. 26.) NM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 3. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti 1. alkalmassági kategóriában (ez tekinthető az általános kategóriának) - a vezetői engedély érvényessége a Rendelet 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján 2 év. A Rendelet 5. § (1) bekezdésének c) pontja alapján a 60. életévét betöltött, de a 70. életévét még be nem töltött járművezetők esetében a vezetői engedély érvényessége 3 év.

A Rendelet 3. § (1) bekezdés b) pontja szerinti 2. alkalmassági kategóriába tartozó - így többek között azok, akik közúti járművezetői munkakörben dolgoznak -, 60. életévüket betöltött kérelmezők esetében a járművezetői engedély érvényessége 2 év.

Az érvényességi idő taxatív meghatározása egyrészt az 1968. évi Bécsi Közúti Közlekedési Egyezmény, másrészt az 1991. július 29-i 439/EGK sz. Tanácsi Irányelv szabályain alapul (melynek a magyar szabályozásba való átültetéséről éppen a már említett Rendelet gondoskodik).

Tekintettel arra, hogy az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény hivatkozott melléklete alapján a gépjárművezetői engedély kiadására irányuló eljárás illetéke 4000 forint, a többi kérelmezőhöz viszonyítottnan, ugyanakkora érvényességi időt tekintve, indokolatlanul nagy terhet ró a 62 év felettiük részére a jogosítvány kiadásának illetéke.

A törvénymódosítás megteremti az egészséges összhangot a 62 év feletti korosztály, illetve a többi kérelmező között a gépjárművezetői engedély kiadásának illetékköltsége tekintetében.

2. A forgalmi engedély kiadásával kapcsolatos eljárás illetéke 6000 forint. Az ideiglenes forgalmi engedély kiadására irányuló eljárás illetéke 2500 forint.

3. A törzskönyv kiadására irányuló eljárás illetéke 6000 forint.

IV. Egyéb rendelkezések

1. Az I-III. pontokban meghatározott okmányok egy eljárásban történő igénylése esetén is az eljárási illetéket az igényelt okmányonként külön-külön kell megfizetni.

2. Illetékmentes:

a) az e címben meghatározott okmány cseréje, ha a csere a hatóság téves bejegyzésén alapul vagy az okmány gyártáshibás;

b) a személyi azonosító képzése - ideértve a személyi azonosító megváltozását eredményező adatváltozást is - miatt kiállított hatósági igazolvány;

c) az érintett polgár adatainak a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásából való törlésére irányuló eljárás;

d) a lakcímet igazoló hatósági igazolvány és a forgalmi engedély cseréjére irányuló eljárás, amennyiben arra a helység, az utca, egyéb helymeghatározó adat nevének vagy számának megváltozása miatt kerül sor.

X. Anyakönyvi és névváltoztatási eljárás

1. A házassági névviselési forma módosítására irányuló kérelem illetéke 5000 forint.

2. A születési név megváltoztatására irányuló kérelem illetéke 10 000 forint. Az egy családhoz tartozó nagykorúak közös kérelme esetében az illetéket minden nagykorúnak külön-külön kell megfizetni.

3. Az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter által megváltoztatott név ismételt megváltoztatására irányuló kérelem illetéke 30 000 forint.

4. A magyar állampolgár vagy Magyarországon élő hontalan személy, vagy a magyar menekültügyi hatóság által menekültként elismert személy külföldön történő házasságkötéséhez annak tanúsításáért, hogy házasságkötésének a magyar jog szerint nincs akadálya, 5000 forint illetéket kell fizetni.

5. Nem magyar állampolgár Magyarországon történő házasságkötéséhez szükséges olyan igazolás alóli felmentésért, amely tanúsítja, hogy a házasságkötésnek a személyes joga szerint nincs akadálya, 5000 forint illetéket kell fizetni.

6. A névváltoztatási okiratmásolat kiállítására irányuló kérelem illetéke 1000 forint.

XI. A külön jogszabály szerinti nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokkal összefüggő hatósági eljárások illetéke

A külön jogszabály szerinti nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokkal összefüggő hatósági eljárások esetén az eljárásra egyébként irányadó illetékmérték kétszeresét kell fizetni.

XII.

XIII. Egyes környezet- és természetvédelmi, valamint vízügyi hatósági eljárási illetékek

1. Az alapeljárás illetéke

Ha jogszabály a kérelemre induló környezet- és természetvédelmi, valamint vízügyi közigazgatási hatósági eljárásokra igazgatási szolgáltatási díjat nem állapít meg, az alapeljárás illetéke 5000 forint.

A rendelkezés lehetővé teszi, hogy a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium egyes vízügyi, környezet-, és természetvédelmi hatósági eljárásokra illeték helyett igazgatási-szolgáltatási díjat vezessen be. A módosítás alapján az alapeljárások illetéke általános tételűvé válik, amelyet csak akkor kell megfizetni, ha jogszabály az eljárásra igazgatási-szolgáltatási díjat nem állapít meg.

2. A fellebbezés illetéke

a) e törvény eltérő rendelkezése hiányában az első fokú határozat ellen benyújtott fellebbezés illetéke az alapeljárás illetékének kétszerese;

b) vízgazdálkodási bírságot (1995. évi LVII. tv. 29. § (3) bekezdés) megállapító határozat esetén a bírság összeg 10%-a, de legalább 20 000 forint;

c) vízkészletjárulékot, valamint ezzel összefüggő késedelmi pótlékot, mulasztási bírságot, adóbírságot megállapító határozat esetén a vitatott összeg 6%-a, de legalább 20 000 forint;

d) hivatalból indult vagy folytatott környezet- és természetvédelmi, illetőleg vízgazdálkodási ügyben kötelezettséget megállapító egyéb - az a)-c) pontokban nem érintett - eljárásokban hozott határozat esetén a fellebbezés illetéke 15 000 forint.

XIV.

XV. Az építésügyi hatósági eljárás illetéke

1. Az építésügyi hatóságnál indított eljárás illetéke

a)

b) elvi építési engedélyezési eljárás esetében, ha

ba) a telek beépítésével kapcsolatos követelmények, vagy a településképi és építészeti követelmények (építészeti megjelenítés környezetbe illeszkedése) tisztázására szolgál, 15 000 forint,

bb) a műemléki, régészeti, kulturális örökségvédelmi, természet-, táj- és környezetvédelmi, egészségvédelmi, talajvédelmi, valamint életvédelmi, tűzvédelmi követelmények tisztázására, vagy a műszaki követelményeket előzetesen tisztázó - az építményekkel kapcsolatos országos szakmai követelmények jogszabályban meghatározott előírásaitól eltérő - műszaki megoldások alkalmazhatóságára szolgál, 30 000 forint,

bc) a ba)-bb) pontokban meghatározottak együttes tisztázására szolgál, 45 000 forint,

c) építési (továbbépítési) engedélyezési eljárás esetében

ca) új egylakásos lakóépület építése és bővítése esetén 20 000 forint, egyéb új épület építése és bővítése esetén lakásonként 10 000 forint, egyéb önálló rendeltetési egység építése és bővítése esetén

- önálló rendeltetési egységenként 250 m² hasznos alapterületig 20 000 forint,

- a 250 m²-nél nagyobb hasznos alapterületű önálló rendeltetési egységenként 100 000 forint,

cb) meglévő épület átalakítása, felújítása, helyreállítása, korszerűsítése esetén az építési tevékenységgel érintett hasznos alapterület minden megkezdett 100 m²-ként 10 000 forint, vagy az érintett felület minden megkezdett 200 m²-ként 10 000 forint,

cc) műtárgy építése esetén, ha mérete jellemzően alapterületben kifejezhető, akkor minden megkezdett 100 m²-ként 10 000 forint, ha jellemzően hosszban kifejezhető, akkor folyóméterenként 1000 forint,

cd) meglévő műtárgy bővítése, átalakítása, felújítása, helyreállítása, korszerűsítése esetén az építési tevékenységgel érintett alapterület minden megkezdett 100 m²-ként 10 000 forint, vagy ennek hiányában az érintett felület minden megkezdett 200 m²-ként 10 000 forint,

ce) egyéb építési tevékenység esetén 50 m²-ként 10 000 forint,

cf) antennák, antennatartó szerkezetek, csatlakozó műtárgyak esetén, az eljárás tárgyát képező távközlési építmény legnagyobb lineáris méretét figyelembe véve, megkezdett méterenként 50 000 forint,

d) módosított építési engedélyezés esetén a módosítással érintett építményrész tekintetében az alapeljárás illetékével egyező mértékű,

e) az építményekkel kapcsolatos országos szakmai követelmények jogszabályban meghatározott előírásaitól eltérő műszaki megoldás engedélyezése esetén 20 000 forint,

f) felvonó, mozgólépcső és mozgójárda építésére vonatkozó engedélyezés esetén 15 000 forint,

g)

h) bontási engedélyezési eljárás esetén a bontandó építmény 100 m²-ként 10 000 forint, vagy folyóméterenként 1000, vagy darabonként 10 000 forint,

i) fennmaradási engedélyezési eljárás (engedély nélkül végzett bontás tudomásulvétele) esetén a c), f) és h) pont szerint megállapított illeték másfélszerese,

j) használatbavételi engedélyezés esetében a c), f) pontokban megállapított illetékekkel megegyező mértékű,

k)-l)

m) az a)-l) pont alá nem eső elsőfokú építésügyi hatósági eljárás (pl. bármely építésügyi hatósági engedély érvényének meghosszabbítása, jogutódlás kérése) esetében 10 000 forint,

n) az építésrendészeti hatósági intézkedés kérése esetében 15 000 forint,

2. az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásban hozott döntés ellen igénybe vehető fellebbezés esetén 30 000 forint,

3. a felügyeleti intézkedés kezdeményezése esetén 50 000 forint.

4. Illetékmentes és igazgatási szolgáltatási díjmentes a Kormány által rendeletben kihirdetett veszélyhelyzet folytán bekövetkezett építménykárok helyreállításával összefüggő bontási, elvi építési, építési, módosított építési és használatbavételi engedélyezési eljárás, valamint az eljárásban közreműködő szakhatóságok eljárása.

XVI.

1-11.

XVII. A vállalkozói igazolvány és az üzlet működési engedélyének illetéke

1. A vállalkozói igazolvány kiadása iránti eljárás illetéke 10 000 forint. A vállalkozói igazolványban feltüntetett adatok változása miatti igazolványcseréért - a módosítások számára tekintet nélkül - 3000 forint illetéket kell fizetni. Illetékmentes a módosítás, ha arra a vállalkozói igazolványban feltüntetett helységnév, utcanév, házszám állami vagy önkormányzati döntés alapján történő megváltoztatása miatt kerül sor. A megrongálódott, megsemmisült, elveszett vállalkozói igazolvány pótlása iránti eljárás illetéke 5000 forint.

2. Üzlet működési engedélye iránti eljárás illetéke 10 000 forint. A működési engedélyben feltüntetett adatok módosításáért - a változtatások számára tekintet nélkül - 3000 forint illetéket kell fizetni. Illetékmentes a módosítás, ha arra a működési engedélyben feltüntetett helységnév, utcanév, házszám állami vagy önkormányzati döntés alapján történő megváltoztatása, illetve a vállalkozó székhelyének, telephelyének más megye illetékességi területéhez történő csatolása miatt kerül sor.

3. A megrongálódott, megsemmisült, elveszett működési engedélyről kiállított - az eredetivel pontosan egyenlő és egyenlő értékű - másodlat illetéke 3000 forint.

XVIII. A külkereskedelemmel kapcsolatos eljárások illetéke

1. A felügyeleti okmány kiállítása illetékmentes.

2. A kereskedelmi forgalomban áruk, szolgáltatások és anyagi értéket képviselő jogok behozatalának engedélyezését kezdeményező eljárás illetéke 15 000 forint, a kiadott engedély módosítása iránti eljárás illetéke 10 000 forint. Az engedélyező hatóság előtt indított minden további eljárásért 7000 forint illetéket kell fizetni. A fellebbezési eljárás illetéke az első fokú eljárás illetékének kétszerese. Az engedélyezési eljárás illetékét az eljárás kezdeményezésekor illetékbélyegben kell leróni.

3. Az e törvény szerint teljes személyes illetékmentességben részesülő szerv megbízása alapján indított a 2. pontban említett eljárás illetékmentes. Az illetékmentességet a mentesség jogcímének megjelölésével és a megbízási szerződéssel kell igazolni.

4.

5-7.

8-10.

11.

XIX. A külön jogszabályban meghatározott eljárásokhoz szükséges adó- és értékbizonyítvány kiállítása iránti eljárás illetéke

Az adó- és értékbizonyítvány kiállítása iránti eljárás 4000 forint illeték alá esik.

Ha egy beadványban több ingatlanra vonatkozó adó- és értékbizonyítványt kérnek, az illetéket ezek számától függően, külön-külön kell megfizetni.

XX. Külföldiek ingatlanszerzéséhez szükséges engedély illetéke

Ingatlan tulajdonjogának a külön jogszabály szerinti külföldi jogi vagy természetes személy általi megszerzéséhez szükséges engedély iránt kezdeményezett eljárásért - ingatlanonként - 50 000 forint illetéket kell fizetni. Azon külföldi természetes személy, aki a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező, illetve letelepedett jogállású személy, és a magyar állampolgárság megszerzését kezdeményezte, lakástulajdonának megszerzéséhez szükséges engedély iránti eljárásért 10 000 forint illetéket köteles megfizetni.

XXI. A hatósági bizonyítvány kiállítása iránti eljárás illetéke

1. A hatósági bizonyítvány kiállítása 2000 forint illeték alá esik. Ha egy beadványban több hatósági bizonyítványt kérnek, az első példány után 2000 forint, minden további, az első példánnyal azonos tartalmú hatósági bizonyítvány után 600 forint illetéket kell fizetni.

2. Ha egy eljárásban több ügyfél vesz részt, a hatósági bizonyítványért az 1. pont alapulvételével annyi illetéket kell fizetni, mint amennyi akkor járna, ha mindegyik ügyfél ügyében külön eljárás folyna. Ez a rendelkezés nem alkalmazható a 31. § (5) bekezdésének első mondatában meghatározott eljárás esetén.

3. Az anyakönyvi kivonat kiállítása iránti eljárás illetéke - kivonatonként - 2000 forint.

4. Az adózás rendjéről szóló törvény 36/A. §-ának (1) bekezdésében meghatározott együttes adóigazolás illetékmentes. Az ilyen igazolás más eljárásban nem használható fel.

7002/2009. (AEÉ 2.) APEH irányelv az egyes illetékszabályoknak az állami adóhatóság eljárása során való alkalmazásáról

XXII. A vízgazdálkodással kapcsolatos helyi önkormányzati hatósági eljárások illetéke

1. Kérelemre indult eljárások illetéke

a) közműpótló berendezés - a külön jogszabályban meghatározott talajvízkút, szennyvízszikkasztó - létesítésének, átalakításának, megszüntetésének engedélyezése esetén, továbbá vízi állás létesítésének, használatbavételének, fennmaradásának vagy átalakításának engedélyezése esetén 5000 forint;

b) szennyvíz-előtisztító berendezés létesítésének, átalakításának, illetve használatbavételének engedélyezése esetén 10 000 forint.

2. A fellebbezés illetéke:

a) az alapeljárás illetékének kétszerese;

b) első fokon hivatalból indult, vagy folytatott eljárásban hozott határozat elleni fellebbezés esetén 10 000 forint.

XXIII. A haditechnikai termékek gyártása és a haditechnikai szolgáltatások nyújtása engedélyezésének illetéke

1. A haditechnikai termékek gyártása és a haditechnikai szolgáltatások nyújtása engedélyezésének kérelemre indult eljárási illetéke 25 000 forint.

2. A fellebbezés illetéke az alapeljárás illetékének kétszerese.

XXIV. A településrendezéssel kapcsolatos kártalanítási eljárás illetéke

A településrendezéssel kapcsolatos kártalanítási eljárás illetéke a követelt kárösszeg 2%-a, de legalább 5000 Ft és legfeljebb 500 000 Ft.